

TWAALF TWAALFTALLEN PREKEN

4DE TWAALFTAL

Door

Dr. H. F. Kohlbrügge

Predikant te
Elberfeld, Duitsland

STICHTING DE GIHONBRON
Voltaweg 18
4338 PS MIDDELBURG
2002

INHOUD

37. EVANGELIE VAN LUKAS 11:33-36.

"En niemand, die een kaars ontsteekt, zet die in het verborgen noch onder een koornmaat, maar op een kandelaar, opdat degene die inkomen, het licht zien mogen.

38. 1 KORINTHE 1: 24:

"Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods." (of, Macht Gods)
Napreek 1 Korinthe 1:24b.

39. LUKAS 17: 5-10.

"En de Apostelen zeiden tot de Heere: Vermeerder ons het geloof

NAPREEK PSALM 22:11

"Op u ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God."

40. 2 KORINTHE 5: 10.

"Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de Rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad."

41. JESAJA 56:2.

"Welgelukzalig is ... des mensen kind, die de sabbat houdt, zodat hij die niet ontheiligt."

42. EXODUS 20:7

"Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken: want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt."

43. NUMERI 19: 1-19. 4 preken

Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij tot u brengen een rode volkomen vaars, in welke geen gebrek is, op welke geen juk gekomen is; enz.

44. EXODUS 20:17.

God sprak al deze woorden Ik ben de Heere, uw God. ... Gij zult niet begeren uws naasten huis, enz.

Napreek: Genesis 1:1-13

Over de schepping van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

45. HEBREEËN 12: 11.

"Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn."

46. HEBREEËN 12:2.

"Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus."

47. 1 PETRUS 3:15 - 22.

"Maar heiligt God de Heere in uw harten, en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een ieder, die u rekenschap afeist van de hope, die in u is, enz.

48. DEUTERONOMIUM 33:2.

"Tot zijn Rechterhand was een vurige Wet aan hen."

37.

Lukas 11:33-36

Deze leerrede werd gehouden te Elberfeld op te November 1850, des voormiddags. Gezongen Psalm 18:8 en 9; Psalm 139: 14; Psalm 73: 12. In het Nederduits vertaald verschenen zij in 1852 in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalf tallen Leerredenen" als No. 3 van het VII. Twaalfstal. In het Hoogduits zag zij afzonderlijk het licht in Elberfeld (Verlag der Niederl. reform. Gemeinde) I. 4. Auflage 1850, '52 en '58. Des avonds werd gezongen Psalm 51: 3 en 4; Psalm 16: 3. De tekst staat niet aangetekend.

"De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden. Doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden." Zo spreekt de Apostel Paulus (1 Kor. 2:14 en 15) geheel volgens de waarheid der ondervinding. De natuurlijke, onwedergeboren mens, de mens met zijn voortreffelijke aanleg, met zijn verstand en zijn kundigheden, met de beste eigenschappen van zijn ziel is door de zonde zodanig verduisterd, dat hij van het ganse heil Gods in Christus, hoe duidelijk hem dit ook in de prediking door de Heilige Geest, Die hem bestraft, voorgehouden wordt, niets begrijpt; want van de heerlijkheid van dit heil ondervindt hij niets aan zijn hart, dewijl hij de toepassing niet op zichzelf maakt.

Derhalve, al is het, dat hij bij de gelovigen neerzit en met hen een en hetzelfde aanhoort, zo is er bij hem toch geen hart voor de zaak, en ook richt hij zijnen handel en wandel er niet naar in. Hij wil niet aan het onzichtbare vasthouden, dat zou hem een dwaasheid zijn. Al zijn wijsheid komt eigenlijk hierop neer: dat er geen levende God bestaat, en dat slechts het zichtbare waarde heeft. En dewijl hij alleen op het zichtbare zijn blikken gericht heeft kan hij het onzichtbare niet erkennen als datgene, wat alleen waarachtig en blijvend is. Daarom houdt hij vast aan eigen gerechtigheid, aan geld, goed, eer en doorkomen door deze wereld.

Alleen hij, die uit God geboren is, beschouwt alle dingen die hij ziet en die hij niet ziet, van uit het rechte standpunt; dat doet hij echter niet uit zichzelf, maar door de genadige verlichting des Heiligen Geestes, en omdat hij door deze genadige verlichting des Heiligen Geestes al wat zienlijk en onzienlijk is van uit het rechte standpunt beschouwt, laat hij zich door het zichtbare niet vasthouden, maar zoekt steeds het onzichtbare. Dat is openbaar in zijnen handel en wandel. Daarin nu wordt hij Weliswaar door niemand, die nog in de wereld is, begrepen, doch hieraan stoort hij zich ook niet.

Wie van u behoort tot de natuurlijke mensen? Wie tot de geestelijke? Beproeft uzelf onder de uitleg van onze tekstwoorden, welke meer nog dan andere geschikt zijn, om uw ware of valse stand in de genade aan u te ontdekken.

Tekst: EVANGELIE VAN LUKAS 11:33-36.

"En niemand, die een kaars ontsteekt, zet die in het verborgen noch onder een koornmaat, maar op een kandelaar, opdat degene die inkomen, het licht zien mogen. [33] De kaars des lichaams is het oog: wanneer dan uw oog eenvoudig is, zo is ook uw gehele lichaam verlicht; maar zo het boos is, Zo is ook uw gehele lichaam

duister. [34] Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij [35] Indien dan uw lichaam geheel verlicht is, niet hebbende eeltig deel dat duister is, zo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht." [36]

De woorden van het 33ste vers lezen wij insgelijks bij Markus, hoofdstuk 4:21: "En Hij zeide tot hen: Komt ook de kaars, opdat zij onder de koormaat of onder het bed gezet worde? Is het niet, opdat zij op de kandelaar gezet worde?" Waar zij in verband staan met de bekende gelijkenis van de zaaier." De woorden van Vs. 34- 36 komen ook bij Mattheüs voor in het 6de hoofdstuk, Vs. 22 en 23: "De kaars des lichaams is het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zo zal uw gehele lichaam verlicht wezen, maar indien uw oog boos is, zo zal geheel uw lichaam duister zijn en volgen aldaar onmiddellijk op het gebod van de Heere Jezus: Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doordraven en stelen. Maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze noch mot en roest verderft, en waar de dieven niet doordraven noch stelen; want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn." Hier echter volgen onze tekstwoorden op de bestraffing van het volk, hetwelk, ofschoon een volk Gods, zijn Heiland niet erkende, Die meer was dan Salomo of Jona, terwijl toch de koningin van het Zuiden gekomen was, om de wijsheid van Salomo te horen en ook de lieden van Ninevé zich bekeerd hadden op de prediking van Jonas.

Voorts volgt op onze tekstwoorden de bestraffing der Farizeeën, tot wie de Heere zeide: *"Gij onverstandigen, denkt gij, dat inwendig rein is, wat uitwendig gereinigd is? Doch, geeft tot aalmoes hetgeen daarin is; en ziet, alles is u rein!"*

Uit het verband, waarin onze tekstwoorden bij de drie Evangelisten voorkomen, ziet gij, dat onze Heere daarmee beoogt: ons daartoe te brengen, dat wij alles van uit het rechte standpunt beschouwen, of met andere woorden: dat wij gewaarschuwd en vermaand, en ook daartoe bemoedigd worden, niet acht te slaan op hetgeen voor ogen is, maar op de onzichtbare dingen, die gemaakt zijn om nimmermeer bewogen te worden.

Ik heb reden u in deze dagen deze woorden aan het hart te leggen. De Zaaier is gekomen en heeft gezaaid; de oordelen breken middelerwijl ook los, en er is slechts een geringe schok nodig, of al wat ons omringt stort in één. Wat en hoe er gehoord werd, wat en hoe er geloofd werd dat moet alles op de proef komen. Het geroep: *"waakt op! waakt op!"* klinkt een ieder in het oor! Het zal blijken, waar uw schat, waar uw hart is geweest, en of niet bij menigeen het zaad onder de doornen gevallen is. Nog is het tijd! De slaperigheid, de dodigheid, de lauwheid, de onverschilligheid, het zich vergenoegen met het zichtbare, bij wie openbaarde het zich niet?

Daarom roep ik allereerst u toe:

"Niemand, die een kaars ontsteekt, zet die in het verborgen, noch onder een koormaat, maar op een kandelaar, opdat degenen, die inkomen, het licht zien mogen."

De Heere spreekt in een beeld. Het licht, dat Hij hier bedoelt, is de kennis van God en Goddelijke dingen; is de kennis, hoe wij de eeuwige toorn ontvlieden en de eeuwige zaligheid beërven. Dit licht, die kennis hebben wij ook verkregen; want zodra zich een mens tot het geloof voegt, wordt van hem voor de wereld openbaar, dat hij de wereld met haar ijdelheid vaarwel zegt, en het hemelse en eeuwige zoekt. Het is nu maar de vraag, of dit geloof bij ons ook waarheid is, zodat het bij ons niet bestaat in woorden, maar in kracht en daad. Want zonder dat kan het geloof ons niet zalig maken. Evenmin als een verstandige huisvrouw, als het buiten donker is, de lamp aansteekt,

om ze in een kast of onder een bank te zetten maar de lamp op tafel zet, opdat zij en allen, die inkomen het schijnsel van het licht ontvangen, zodat ieder weet, waar hij zich bevindt, en hij in staat is te lezen, te schrijven of ander werk te verrichten; evenmin zal een mens, als hij wijs van hart is, het licht des geloofs ontsteken, om dit licht te zetten in de kast der zorgen van dit leven, of onder de bank der wereld en haar begeerlijkheden. Doen wij dit evenwel, dan zal hij, die ons bezoekt en het licht op tafel verwacht, dan van ons moeten zeggen, dat de duisternis ons omgeeft. Hij echter, Die ons in onze armoede lampen en olie en alles geschonken heeft, zal wel spoedig bij ons binnentreden. Hij is op weg om ons te bezoeken. Hij verwacht het licht op de tafel. Daarom waarschuw ik u, dat u de kaars uit de kast en van onder de bank wegneemt en ze daar neerzet, waar ze behoort te staan, zodat u Hem behoorlijk ontvangen en u over zijn komst verheugen moogt; want Hij zal komen, gelijk een dief in de nacht. Het gezond verstand zegt u, dat een kaars, in de kast gesloten of onder de bank gezet, de woning niet kan verlichten. Welnu, dan moest het gezond verstand u ook zeggen, dat gij, als woonstede Gods, niet verlicht zijt, wanneer de kennis van de dingen Gods achter de dingen van dit leven of ook onder de zorgen van deze wereld en van haar begeerlijkheid gesteld en verborgen wordt. Ik zeg u: daar kan het licht niet branden, kan geen schijnsel geven. Wat is toch de reden, dat zo velen van u, bij alle kennis van het geloof en van de weg ten eeuwige leven, evenwel door zo veel duisternis omgeven zijn?

Aldus spreekt onze Heere: *" De kaars des lichaams is het oog; wanneer dan uw oog eenvoudig is, zo is ook uw gehele lichaam verlicht; maar zo het boos is, zo is ook uw gehele lichaam duister."*

Het lichaam van de mens heeft een brandende kaars; deze kaars is het oog, het gezonde oog; want een blinde ziet van zichzelf niets, ziet niet, waar hij heengaat, ziet niets van al hetgeen hem omgeeft. Slechts die ziende is ziet zichzelf, ziet al wat hem omringt, ziet waar hij heengaat, ziet wat hij doet, ziet ook wie binnenkomt en wie hem tegemoet treedt. Wat het lichaam des mensen betreft, het is, op zichzelf beschouwd, duister; het oog is voor hem wat de brandende kaars is in de overigens duistere woning. Nu hebben wij nog een ander oog, te weten: het oog der ziel; wanneer dit oog gezond is, dan zien wij onszelf en al wat ons omringt in het licht der eeuwigheid. Dit oog kan aanwezig zijn, zonder dat men goed ziet; de ziel kan vervuld zijn van het licht der kennis van God en de Goddelijke dingen, der kennis van de eeuwige zaligheid, en evenwel kan men met al deze kennis in het donker zitten. Dat heeft plaats, wanneer men de kennis niet gebruikt, zoals het behoort. Indien echter de kennis zo gebruikt wordt, als het behoort, dan zit, dar, gaat en werkt men in de waarheid, dan is die kennis als een brandende kaars en staat daar, waar zij behoort te staan.

Het oog der ziel is of eenvoudig, of het is boos. Nu wil de Heere, dat u geen boos, maar een eenvoudig oog zult hebben. Is iemands oog eenvoudig, ik spreek van het oog der ziel, dan beschouwt hij God, zichzelf en alle dingen in het licht der eeuwigheid, zoals het behoort; hij denkt, handelt en wandelt ook dienovereenkomstig. Ziet hij op God, zo ziet hij tegelijk op het Lam Gods; op dit Lam ziet hij alle zijn zonden door God gelegd; hij ziet dit Lam geslacht voor zijn zonden, hij ziet dit Lam in Deszelfs heilige onschuld, en hij ziet God naar de ogen, hoe Deze daarin een welbehagen heeft, dat de mens op dit Lam ziet als op Zijn gerechtigheid. Ziet hij zichzelf aan, te weten de mens, wiens oog eenvoudig is, zo ziet hij zich met de onschuld van dit Lam bekleed, overdekt en geheiligd, geheel en al, en ziet zich voor eeuwig verlost in het leven van dit Lam. Alle zichtbare dingen ziet hij slechts aan als vergankelijk, als

ijdelheid; de ganse wereld beschouwt hij niet anders dan een ijzeren bom, gevuld met buskruit, die, als zij uiteenspringt, allen zal vermorzelen, die in haar nabijheid zijn; en hij laat zich van dat ding losmaken, eer het onheil genaakt; en al wat de wereld schijnt te beloven van geld, goed, aanzien en eer, is hem te zwaar, hij werpt het verre van zich, want hij kan daarmee niet in de hemel komen. Daarentegen ziet hij op de belofte en ziet in haar de heerlijkheid, die aanstaande is; en deze heerlijkheid beschouwt hij als een blijvend goed en heeft dezelve daarom verkozen; hij ziet slechts de vaste grond aan, waarop alles staat wat God beloofd heeft, en wat Hij, omdat Hij een getrouw en genadig God is, ook vervullen kan, vervullen wil en vervullen zal. In één woord: hij ziet in God zijn Heiland voor lichaam en ziel; en al zou ook het lichaam daaronder wegwijnen, God blijft nochtans zijn God en zijn Helper in de nood, Die om Zijns lieve Zoon Jezus Christus wil hem alle dingen ten beste keren zal; daarom is de Heere ook in alles zijn Toevlucht.

Wanneer nu zo het oog eenvoudig is, dan is het gehele lichaam verlicht, dat is: dan ziet men het Goddelijke aan voor waarachtig en wezenlijk, en het zichtbare voor wat het is, en men handelt dienovereenkomstig; men heeft de kaars op de tafel gezet, en is de dienstknechten gelijk, die op hun Heer wachten. Waar daarentegen het oog boos is, daar ziet men nooit recht op het Lam en op al de heilsgoederen, op de onvergankelijke rijkdommen en schatten des hemels, die dat Lam verworven heeft. Ook ziet men God daar nooit recht aan als zijn God en Heiland, nooit recht als die God, Die de gerechtigheid, welke voor Hem geldt, aan het geloof toerekent; maar men ziet God in de wolken en in de donkerheid van Sinäi, en dient Hem als een Farizeeër, dat is, men dient zichzelf, om zich van de eeuwige straf los te kopen; men ziet God aan als een harde Heer, die men met werken moet verzoenen. Zo laat men zichzelf en de wereld nooit los, want in die staat kan men niet aan God geloven; zo gelooft men dan aan hetgeen men in de hand heeft, aan het zichtbare, en houdt daaraan vast, dat is de gierigheid, welke ook afgoderij is. Welke kennis men dan ook al van God en Goddelijke dingen moge hebben, men zoekt evenwel zijn houvast in het zichtbare, zijn rust in het vergankelijke, terwijl men zich niet verlaat op God. Hoe duister daarbij het gehele lichaam is, al het denken en overleggen, doen en streven, handelen en wandelen van die mens, dat laat ik aan uw eigen nadenken over.

Onze Heere zegt: *"Zie dan toe, dat niet het licht, hetwelk in u is, duisternis zij."* Tot wie zegt de Heere dat? Tot mij, tot u! De Heere waarschuwt ons voor zelfbedrog. De kennis van God en Goddelijke zaken is niet anders dan onkunde, wanneer er niet van die kennis de toepassing gemaakt wordt op ons leven, op onze handel en wandel. Wanneer wij weten, wie God is, hoezeer Hij te vrezen en te beminnen is, hoe Hij wil gediend zijn; wanneer wij weten, welk een rechtvaardig God Hij is, Die de zonde straft, welk een heilig God Hij is, Die de onreinheid niet aan ons dulden kan; wanneer wij weten, welk een rijke God Hij is aan genade, om Jezus Christus wil, en hoe Hij de arme zondaar genegen wil zijn; wanneer wij weten, hoe getrouw Hij is, welk een Waarmaker van Zijn woord. Wanneer wij weten, hoe waarachtig en wezenlijk de toekomstige goederen zijn, hoe ijdel en nietig daarentegen de wereld is, geld en goed, aanzien en eer bij mensen en al wat zichtbaar is, en hoe men te schande wordt als men zich daarop verlaat; wanneer wij dat alles weten en er toch niet naar doen, zo is wel het licht in ons, zo is wel het geloof in ons, maar het is een duister licht, het is een dood geloof.

Ik voeg hierbij wat de Heere bij Mattheüs zegt: *"Indien het licht, dat in u is, duisternis is, hoe groot zal dan de duisternis zelve zijn"*, want immers al wat ons hier omgeeft, is

duisternis; in hoe groot een duisternis zitten wij derhalve dan, als de kennis in ons werkeloos is; is het geloof bij ons een dood geloof, hoe dood moeten dan de werken zijn, die uit zo'n dood geloof voortkomen.

"Indien daarentegen uw lichaam geheel verlicht is", zo vervolgt de Heere, *"niet hebbende enig deel dat duister is, zo zal het geheel verlicht zijn, gelijk wanneer de kaars met het schijnsel u verlicht."* De Heere wil zeggen: Indien u in waarheid naar de veelvuldige kennis, welke u van God en Goddelijke zaken hebt, te werk gaat, zodat u in generlei opzicht toegeeft aan de wereld en aan haar begeerlijkheden, en gij u in geen enkel stuk door het zichtbare laat vasthouden, maar de zienlijke en onzienlijke dingen in het licht der eeuwigheid aanmerkt, zodat u de zienlijke dingen er aan geeft en u aan de onzienlijke houdt, zo zal uw gehele wandel daarvan getuigenis geven. Immers wanneer gij u in een overigens duister vertrek bevindt, en een kaars brandt daar, dan verlicht die kaars u met haar schijnsel, netzo verlicht u het geloof met de werken geheel en al, wanneer u in waarheid naar de veelvuldige kennis, welke u van God en de dingen der eeuwigheid hebt, in de Heilige Geest de toepassing maakt op uzelf en op al hetgeen u omringt.

Uit al wat er gezegd is kan nu een ieder van onze wel afleiden, of hij zich in een ware stand der genade bevindt. Wiens oog boos is, die heeft een akker gekocht, die moet zijn jok ossen beproeven, die heeft een vrouw getrouwd, die moet voor de buik zorgen, voor zijn doorkomen door de wereld, die zoekt eer en aanzien bij de mensen, die zit in de werken, en bijgevolg in farizeïsche vroomheid, leeft daarbij in gierigheid, woeker en allerlei ongerechtigheid drijvende; die heeft zijn vertrouwen op het zichtbare gezet en op het leven in eigen hand, daaraan verkoopt hij zijn ziel. De zodanige kan niet geloven, dat het Woord der genade van Jezus Christus een woord van leven en van overvloed is; daarom spreekt hij er wel van, maar leeft naar de loop van deze wereld en laat zich door zijn ongerechtigheid, door vlees en bloed binden en vasthouden. Men kan zichzelf en al wat men is en heeft en verwacht, ook het zichtbare niet loslaten, niet prijsgeven, niet stellen in de handen van de levenden God; men houdt zich veelmeer met handel en wandel, in weerwil van de veelvuldige en meest uitnemende kennis, verre van God en van Zijn gemeenschap.

Wiens oog echter eenvoudig is, die ziet op de Raad van Gods welbehagen in Christus Jezus, hoe Hij in Hem een God en Zaligmaker van arme en verlorene zondaars wil zijn; hij nu is een verloren zondaar, en daarom heeft hij rust noch duur, totdat hij in Gods gemeenschap is overgegaan, want slechts de Heere is zijn hoogste Goed; hij gelooft het verbond, dat God in Christus met de zondaar maakt. Zo gaat hij over in God door de genade des Heiligen Geestes; zo geeft hij nu zichzelf en zijn doorkomen door de wereld met een hartelijk vertrouwen in de handen van deze verzoend God; zo verwacht hij van Hem alle goeds en neemt tot Hem de toevlucht; van de wereld verwacht hij echter niets, hij weet, dat de gehele wereld in het boze ligt en haar ontbinding tegemoet gaat; hij verwacht zijn Heiland uit de hemelen. De algenoegzame God is zijn Schat, zijn Deel, zijn Erve, zijn Hulp; daarom vreest hij niet. God zal het voorzien en hem verlossen van alle kwaad, totdat Hij hem om Zijns lieven Zoons wil zal hebben opgenomen in de eeuwige heerlijkheid, ge- Hij Die niet liegen kan, het beloofd heeft. De mens, wiens licht God is, is zo geheel licht, en gans geen duisternis is aan hem.

Dit moest ik u voorhouden, Geliefden, opdat u in deze dagen, waarin alles opnieuw schijnt in één te zullen storten, u moogt losgemaakt hebben van al het vergankelijke en van de zichtbare dingen, waarvan u naar des Heeren Woord weet, dat deze alle zullen vergaan. Wie nu, ondanks zijn kennis, met het hart blijft vastzitten op niets dan ondeugd, en blijft hangen in de dingen dezes levens, die bekere zich tot God in waarheid. Hij zal zich evenwel dan tot God hebben bekeerd, wanneer het gebod meer bij hem geldt dan de voorbijgaande begeerlijkheid, en hij, zo gebonden als hij zich gevoelt, de toevlucht heeft genomen tot de eeuwige genade, in het geloof des Geestes; want als hij dat doet, dan zal hij wel onverwachts zich vrijgemaakt voelen, en zal gesterkt zijn tot het blijven bij het gebod des levens.

De uitzichten op het doorkomen door de wereld met vrouw en kind, de uitzichten op handenarbeid en op de vrede der volkeren schijnen weer in rook te willen verdwijnen, in allerlei verwarring, zoals het zichtbare die steeds met zich brengt. Evenals in het vorige jaar de bezoeking der verschrikkelijke ziekte, de cholera, zo schijnt ditmaal de bezoeking van de oorlog voor de deur te staan. O, dat God, Die te midden des toorns der ontferming gedachtig is, nu door Zijn Heilige Geest aan sommigen uwer de erkenning en de belijdenis moge geven, dat het licht, hetwelk in hen is, duisternis is, opdat zij uit hun slaap opwaken en de stem des Evangelies gehoorzamen, eer zij op onzachte wijze door de oordelen, ja, door de duivel, met schrik worden wakker gemaakt.

En aan u, de overigen, aan u, die een licht in de Heere begeert te zijn, geve de Heere de verlichting Van Zijn Heilige Geest, opdat u met een eenvoudig oog op uw Heere en Heiland zien mag en rondom Zijn kruis gelegerd blijft; dan zult u de papieren kronen, die duivel en wereld u aanbieden, wel wegwerpen, uw afgoden met blijdschap begraven, en zo arm en naakt en ellendig, als u zijt, op de genaderijke en getrouwe God wachten, ook Hem voor ogen houden in alle dingen, en slechts van dit éne weten, wat de ziel van de aartsvader Jakob op zijn sterfbed, wat ook de Gemeente in haar verdrukkingen steeds vervuld heeft: "Op uw Zaligheid wacht ik, o Heere!" *Kom, Heere Jezus!*
AMEN.

38.

1 Korinthe 1:24b

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 17 November 1850, des voormiddags
 Gezongen: Psalm 18: 1 en 2; Psalm 17: 4; Psalm 16:3. In het Nederduits vertaald
 verschijnt zij thans voor 't eerst In het Hoogduits is zij opgenomen in "Licht und
 Recht", Heft VI. 7. Predigt Des avonds gezongen: Lied 81: 14, 16 (zie Naschrift achter
 deze leerrede, blz. 244); Lied 83:17 (zie Naschrift: Deel II, bldz. 410)

*"Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit het
 zaad van David, naar mijn Evangelie", zo schrijft de Apostel Paulus aan Timotheüs,
 (2^e Brief, hoofdstuk 2: 8) En dit: "Houdt in gedachtenis Jezus Christus, opgewekt uit
 de doden, zijnde uit het zaad van David" roep ook ik u toe, mijn Gemeente,
 inzonderheid in deze ernstige tijd, die wij beleven; want indien ooit, is het thans een
 tijd, waarin de duivel alles in het werk stelt, om Christus van voor het zielsoog weg te
 toveren, om Christus, de Gekruisigde en Opgestane van de doden, uit de harten weg te
 nemen.*

Er is nog een ander Koninkrijk, dan dat, waarin wij geboren en opgevoed zijn, een
 Koninkrijk, dat niet is van deze wereld, namelijk, het Koninkrijk der hemelen. Er zijn
 nog andere vijanden dan de staatkundige vijanden. Deze vijanden zijn: de duivel, de
 zonde, ons eigen vlees en bloed, het boze hart, de wereld, en de laatste vijand is de
 dood.

Wij kunnen politiseren over staatskundige vijanden, en door welke macht dezulken in
 onderworpenheid kunnen gehouden of overwonnen worden; wij kunnen redeneren
 over wijsheid of dwaasheid, waarmee een aards rijk wordt geregeerd; ook daarover,
 hoe men de listen van 's lands vijanden moet verijdelen. Intussen zal het voor ons van
 veel grotere nut zijn, als wij weten, door welke macht onze geestelijke vijanden
 overwonnen worden, en met welke wijsheid hun listen worden verijdeld. Want van
 alle aardse en vleselijke macht en wijsheid blijft gelden, wat de Heere bij de Profeet
 Jeremia betuigt (Hoofdstuk 9: 23, 24): "Een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid,
 en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich niet in zijnen
 rijkdom; maar die zich beroemt beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat
 Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde: want in
 deze dingen heb Ik lust, spreekt de Heere."

Wat nu echter onze geestelijke vijanden aangaat: hun macht is zo groot, en hun list zo
 geweldig, dat met onze macht - al trokken wij ook in al haar sterkte ten strijde, - niets
 gedaan is, en dat wij tegen hun listen, lagen en leugens in het minst niet opgewassen
 zijn. Nochtans moeten wij hun macht overwonnen, hun list verijdeld hebben, indien
 wij ooit zullen verwaardigd worden, de kroon der rechtvaardigheid te ontvangen en
 overgebracht te worden in de zaligen hemel, om eeuwig bij de Heere te wezen; want
 zo luidt het woord uit de mond van onze Heere Zelf: "Die overwint, Ik zal hem geven
 met Mij te zitten in Mijn troon, gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn
 Vader in Zijnen troon." (Openb. van Joh. 3: 21)

Hoe komen wij daartoe, dat wij overwinnen? Al wie de macht van Zijn geestelijke
 vijanden, wie hun list kent, die zal bekennen: daartoe is de macht Gods nodig, daartoe
 is de wijsheid Gods vereiste Deze macht Gods nu, deze wijsheid Gods is niet
 werkeloos in de hemel, maar zij openbaart en verheerlijkt zich in de *Gemeente*.

Zo gaat het dan daarom, dat zij zich bij ons openbare, zich bij ons verheerlijke. Waar is zij te vinden? Hoe komt zij tot ons? Hoe hebben wij dezelve? U leest mijn tekst.

Tekst: 1 KORINTHE 1: 24:

"Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods." (of, Macht Gods)

Mijn Geliefden!

Als wij Christus hebben, in Christus geloven, te weten in Hem, Die gekruisigd is en opgestaan van de doden, dan openbaart zich bij ons Gods *macht* en Gods wijsheid.

"Het woord des kruises is ons, die behouden worden, een kracht (macht) Gods', betuigt de Apostel (Vs. 18); en wederom: "Houdt in gedachtenis Jezus Christus, opgewekt van de doden." Er moet een macht werken, sterker dan de macht des duivels, indien wij zullen hebben overwonnen. De duivel gaat rond als een briesende leeuw en zoekt wie hij zou mogen verslinden; dezelve hebben wij te weerstaan, vast zijnde in het geloof. (1 Petrus 5: 8 vv) Maar waar is bij ons deze vastheid? Wij hebben de strijd tegen de overheden en machten en geweldhebbers van deze wereld, die in de duisternis van deze eeuw heersen, tegen de geestelijke boosheden, die onder de hemel, in de lucht zijn. Wij hebben weerstand te bieden in de bozen dag, om alles verricht hebbende staande te blijven. (Ef. 6: 12 vv) "Staat dan" schrijft de Apostel. Hoe zullen wij staan? Hoe zullen wij het schild des geloofs aangrijpen, om uit te blussen al de vurige pijlen des bozen, wij, die sidderen voor het geritsel van een blad?

Indien wij zullen overwonnen hebben, zo moet er een macht zijn, die machtiger is dan de verleidelijke *macht* der zonde Van welke zonde? Allereerst van het ongeloof. Waar toch is nog een slachtoffer voor onze zonden, als wij het geloof laten varen? "Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden." (Jesaja 7: 9) Gij zult niet blijven, zegt de Heere. En hoe spoedig zijn wij een buit des ongeloofs! Hoezeer klaagt een Apostel over de zonde! "Ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is!" (Rom. 7: 23) Hoe komen wij daartoe, dat de zonde niet over ons heerst, bijzonder die zonde: dat wij het niet wagen om te drijven op de open zee der genade, wij, die bekennen moeten: "Ik ben onder de zonde verkocht"? En dan de driften en hartstochten! De leden, die op de aarde zijn, als: hoererij, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, welke is afgodendienst voorts drankzucht, toornigheid, gramschap, kwaadheid, lastering, het vuilspreken uit onze mond. het benadelen in de handel, het liegen en bedriegen, en wat er voor boze neigingen en driften meer zijn.

"Dat dan de zonden niet heerse in uw sterfelijk lichaam", gebiedt de Apostel. Hoe komt het daartoe, waar immers de heiligste voornemens niets baten, waar de zonde de spot er mee drijft, als 't ware belacht de drilling der lans (Job 41: 20), en al de touwen, waarmee men haar binden en beteugelen wil, scheuren als draden van vlas?

Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan de wereld, dan alle mensen, die van de wereld zijn. De wereld ligt in het boze. Zij heeft een geest tot vorst en gebieder, wiens naam is Apollyon, verderver. Wij bevinden ons in deze wereld, wij zijn daarin geboren en opgevoed. Hoe moeilijk valt 't ons, om ons daarin te schikken, dat de wereld ons haat en smaadt, lastert en vervolgt! Wat behoort er niet toe, om met de Apostel te kunnen zeggen: "De wereld is mij gekruisigd, en ik der wereld"! (Gal. 6: 14) Had de Apostel Johannes rechtmatige reden, om aan zijn kinderkens in het geloof te schrijven: "Hebt de wereld niet lief, noch al hetgeen van de

wereld is" (1 Joh. 2: 15); was onze Heere en Zaligmaker om van Zijn discipelen wil zoozeer bezorgd, dat deze door de wereld zouden worden verleid, zodat Hij bad: "Bewaar hen voor de wereld", dan kunnen wij daaruit reeds afleiden weten wij het niet ook uit eigen ervaring? wat voor een macht de wereld heeft om te verleiden, wat voor strikken en banden zij heeft om vast te houden; de goddeloze wereld niet alleen, maar juist die wereld, welke zich beroemt in haar godsdienst, als ware deze het alleen ware geloof. Wie is er, die dat altoos dadelijk inziet, dat juist een zodanige wereld slechts de wil des duivels doet, en steeds vijandig is jegens de wil van God en jegens hetgeen wij geleerd zijn, gelijk het waarheid in Jezus is (Ef. 4: 21)? En daar deze wereld zichtbaar is en het zichtbare in haar voordeel heeft, en de mens van nature slechts aanziet wat voor ogen is, welke een macht heeft zij daar, om met vrouw en kind, met geld en goed, eer en aanzien, met doorkomen door dit ijdele leven een mens er van af te houden, dat hij het Lam volge, waar Het ook heengaat, en niet meedoe met de hoererijen van deze wereld!

Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan vlees en bloed, dan het arglistige en ondoorgrondelijke hart. dan het beschuldigend geweten; want met vlees en bloed gaat men graag te rade, in plaats van rechtuit die weg te gaan, waarvan het gebod des levens beveelt daarop te wandelen. En het arglistige en ondoorgrondelijke hart heeft duizenden list en vonden, om niettegenstaande het herhaaldelijk verneemt: "Wandelt naar de Geest, en u zult de begeerlijkheden des vleeses niet volbrengen" (Gal. 5: 16), nochtans te wandelen naar het vlees; en het beschuldigend geweten wil zich alleen naar de overleggingen der eigen gerechtigheid tot rust laten brengen. Vanwaar is er de macht, dat men niet te rade gaat met vlees en bloed? dat de waarheid in het binnenste leeft: "Indien ons hart ons veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent Alle dingen" (1 Joh. 3: 20)? dat men een goede consciëntie tot God heeft, ten spijt van de zonden van Zijn jonkheid, trots zijn vele overtredingen?

Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, die sterker is dan de macht van de nood, hetzij geestelijke, hetzij lichamelijke nood, sterker dan de macht van water en vuur, van aanvechting, vervolging en verdrukking, van inwendige en uitwendige zorgen, van bekommernissen en allerlei angsten; een macht, die ons met Christus aan het kruis doet blijven, zodat wij ons niet door de duivel, niet door schimp en hoon, niet door de ontzettende pijnen en benauwdheden van het kruis laten afhelfen, ook ons niet laten wegdrijven door 's duivels vuistslagen, maar dat wij liever een welgevallen hebben aan onze zwakheden! Waar komt die macht vandaan?

Er moet een macht zijn, indien wij zullen hebben overwonnen, een macht, sterker dan *de dood*. Of wie van onze vermag de dood te bedwingen? Al zou iemand zelfs al zijn goed willen geven, van de dood kan hij zich toch niet losknopen. De dood heeft een prikkel, waarmee hij ons drijft waarheen hij wil. Zijn prikkel is de zonde. En in zijn gevolg heeft hij de ganse hel. Zo werpt hij zich op iedere ziel. Hoe wordt deze machtige vijand overwonnen?

Gelijk de macht van onze geestelijke vijanden is, zo is ook hun *list*. De dood komt aan met zijn angsten en verschrikkingen; hij zegt: "Gij zijt verloren! IJdel is uw geloof! Ik doe u neerdalen in de kuil, in de diepste duisternissen, daar komt u nimmer weer uit! Gods Aangezicht zult u nooit aanschouwen! Mij zult u eeuwig moeten aanzien!" En als hij zo aankomt, neemt hij allerlei gedaanten aan, hij komt met honger, met naaktheid, met het zwaard, met pestilentie, of hij werpt in gewone tijden schrikwekkende gedachten in het hart: "u zal ik doden door toring! Of u door een nog

ergere ziekte! En u in het kinderbed! Zegen God en sterf! U hebt immers toch niets te verwachten!" Dat is de gruwelijke list des doods, om de ogen af te trekken van Christus, omdat de mens op hem, de dood, zie.

En dit is de list der zonde, dat zij de mens vleit met de vergeving van zonden en de zegen afleidt van de ernst en de gestrengheid Gods, van Zijn wet en van de waarachtige bekering, opdat de zonde haar wil hebbe.

En wederom is dit de list der zonde, dat zij zichzelf zo schuil houdt, dat de mens meent: "zij is er niet meer" of "zij is in mij gedood"; of ook: zij neemt het mom van heiligheid aan en van ijver, om de wil van God te doen. Dan lokt zij de mens tot de Wet; de mens meent, dat hij wat kan en dat hij wat moet; nu houdt zij de mens bezig met enkel uitwendige heiligheid, zodat de mens zich verbeeldt zo helder en rein als kristal te zijn geworden. Inmiddels voedt de zonde in de mens de tegenstand tegen God en Zijn Gezalfde, zijn aangeboren vijandschap tegen de vrije genade, zijnen haat jegens God en de naaste, allerlei goddeloosheid en gruwelen.

Heeft zij verkregen wat zij wilde, dan werpt zij het masker van zich af en zegt: "Gij hebt Gods wil niet gedaan, daarom bent u verloren!" Zo werpt de zonde er altijd iets tussen, zodat wij de loop niet voleinden.

En de wereld doet zich vroom voor met de vromen, wil ook christelijk ook gelovig wezen, ook zegt zij van niets anders te willen weten, dan van de genade. En met deze list: "Ik geloof immers wat u gelooft", zoekt zij altijd de eenvoudige af te brengen van de wegen Gods. Zij zegt in één adem: "Gij zijt een kind Gods", om maar alles te hebben gedaan, opdat men met haar medelope; en: "Gij zijt een vreemdsoortig mens, een zonderling, een ketter, wij willen u jagen, totdat u niet meer zijn zult", als zij namelijk bemerkt, dat zij niets tot stand brengen kan.

Hoe wreed de list des duivels is, leert ons de Apostel Paulus, in zijn Zendbrief aan de Korinthiërs, waar hij schrijft: "De gedachten (listen) des satans zijn ons niet onbekend" (2 Kor. 2:11) en wederom: "de satan verandert zich in een engel des lichts" (2 Kor. 11:14); en wederom: "Ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar arglistigheid bedrogen heeft, zo uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is." (2 Kor. 11:3)

Ik wil hier niets bijvoegen van de arglistigheden van ons eigen hart, van het ontzettend zelfbedrog, waaraan wij voor en na blootstaan. Geldt eensdeels de vermaning: "Stel op geen mens het vertrouwen", niet minder ook geldt het woord van de Spreukdichter: "Die op zijn eigen hart vertrouwt. die is een zot." (Spr. 28:26) De mens is zijn eigen, en wel zijn grootste vijand.

Desniettenstaande kunnen wij de list van al onze geestelijke vijanden vrijdelen, hun ganse macht te schande maken, en wij moeten dat ook, indien wij de kroon der rechtvaardigheid zullen beërven. Wij kunnen dat evenwel niet door onszelf. "Ik ben wel der woorden, maar niet der omstandigheden meester", antwoordde een machtig vorst aan zijnen minister. De mens vermag ook niet het allerminste, omdat hij de omstandigheden niet in zijn hand heeft; en wat menselijke wijsheid vermag, kunnen wij zien aan Egypte, aan Tyrus, maar wel 't meest aan het doen der overpriesters en schriftgeleerden, die in hun wijsheid niet rustten, voordat zij de Wijsheid Gods gedood hadden.

Tegen de macht van onze geestelijke vijanden vermag geen macht iets, alleen de Macht Gods; tegen hun list baat geen wijsheid, alleen de Wijsheid Gods. En God heeft deze macht en deze wijsheid verheerlijkt en wil die bij ons verheerlijken tot onze

heerlijkheid. Hij heeft die verheerlijkt aan het kruis. Aan het hout des kruises is de macht Gods en de eeuwige wijsheid Gods openbaar geworden in Christus, in de zwakheid, op zodanige wijze dat zij aan alle vlees als dwaasheid verschijnt de eeuwige macht en de eeuwige wijsheid Gods ligt in Christus. Zien wij Christus, dan zien wij deze macht en deze wijsheid.

Hoe verheerlijkt zij zich bij ons? Door het woord des kruises, indien wij zo'n woord geloven. Het woord des kruises zegt ons, dat wij de vergeving van zonden hebben in Christus, dat wij door Zijn bloed de verlossing hebben van al onze vijanden, dat wij van de macht des duivels, des doods en der zonde vrijgekocht zijn, dat God door Zijn Christus aan het kruis de dood, de duivel en de zonde veroordeeld en teniet gemaakt heeft. Het woord des kruises zegt ons, dat dit de wijsheid Gods is: dat Hij door Christus' lijden en dood de ganse list der vijanden heeft verijdeld.

Het woord des kruises zegt ons, dat God aan ons door Jezus Christus de overwinning gegeven heeft over de list en de macht van al onze vijanden.

En deze macht en wijsheid Gods zal zich bij ons verheerlijken in onze machteloosheid en in onze onnozelheid (dwaasheid), wanneer wij namelijk dit woord des kruises geloven. Als wij dit woord geloven, zo hebben wij in zulk geloof de macht en de wijsheid Gods in ons, daar wij dan Christus in ons hebben, in wie deze macht en deze wijsheid wonen.

Om tot dit geloof te geraken, wil God ons Zijn en door Christus verworven Heilige Geest geven, wanneer wij Hem daarom bidden. Deze Geest openbaart ons, welke macht Gods en welke wijsheid Gods er in Christus voor ons is; want alleen de Geest weet, wat in God is; Hij alleen doorzoekt de diepten Gods. Is deze Geest in ons wonend, dan is Hij het, Die voor ons bidt en in ons zucht, opdat wij ons in al onze zwakheden onverzwakt aan Christus houden als aan de Macht Gods, waarmee de vijanden van onze ziel overwonnen worden; en dat wij in al onze dwaasheid ons aan Christus houden als aan de Wijsheid Gods, waardoor de list van al onze zielsvijanden geheel verijdeld wordt. Want waar deze Geest in ons woont, daar nemen wij in al onze zwakheden de toevlucht tot Christus, dat wij tot Hem zeggen: "Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burg en mijn Uithelper; mijn Schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek?" En wij scheppen uit Zijn volheid de ganse macht en zeggen goedsmoeds: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig (sterk)."

Ook nemen wij uit Zijn volheid door de Geest des geloofs deze wijsheid, welke de wijsheid Gods is, dat wij aan de list van alle vijanden steeds dit éne wapen voorhouden: "Gij moogt mij schelden, zooveel u wilt; gaat tot Christus en maakt het met Hem uit! Aan Hem houd ik mij, aan Hem, Die mijn zegevierend Hoofd is!"

In de dood van Christus ligt deze macht Gods dat Hij des doods dood is, - dat Hij de duivel, dat is, dien, die het geweld des doods had, heeft teniet gemaakt; dat Hij de oude Adam, de zonde, aan Zijn lichaam heeft laten uitwoeden en aan Zijn kruis heeft laten sterven, dat Hij de wereld met haar macht en list heeft te schande gemaakt; dat Hij alle geestelijke machten der hel heeft uitgetogen en tot een bespottig gesteld, zodat de jonkvrouw, de dochter van Sion, aldus spreken mag: "Ik veracht u, ik bespot u vanwege uw dreigen! ik ken uw list! U vleit, u belooft veel, en dan weer komt u met uw dreigen, omdat u wel weet, dat uw zaak een verloren zaak is." (2 Koningen 19: 21 vv)

En er ligt in de opstanding van Jezus Christus deze wijsheid Gods, dat, wanneer wij ons aan Zijn dood laten gelijkvormig maken en met Hem door de dood heen gaan, juist in die weg des tijdens en des doods aan ons de paden des levens worden bekend gemaakt. Wederom ligt er in de opstanding van Jezus Christus zo'n macht, die, waar wij dezelve geloven, ons sterker doet zijn dan allen, de tegen ons zijn. Daar behoeven wij niets anders dan een "ja" en een "neen", dan een: "Christus is hier", en hun list is verijdeld, hun macht vergaat als draden, als rook en damp.

Met onze macht en wijsheid ziet 't er uit, als met de boer in de fabel. De boer bad God, hem tot heer van het weer te willen maken, dan zou hij de rijkste vrucht oogsten van Zijn akkers: hij bad om de macht te hebben over de zon en over de regen, maar vergat de wind. Zo baatte hem toch alles niet-met-al; wat hij ook deed, hij won geen vrucht.

Wij zouden wel graag alles in onze hand hebben, en menen steeds, dat wij het ook werkelijk hebben; dat het toch bij het vlees ligt! Dat moeten wij echter goed weten en bekennen, dat bij ons en bij alle vlees geen macht en geen wijsheid is. Van de macht Gods meent het vlees altijd, dat zij zwakheid is, en van de wijsheid Gods, dat zij dwaasheid is en zothed.

Wij moeten echter voor God belijden, dat wij zwak en dwaas zijn, en dat wij nochtans gehouden zijn, naar Zijn Wet de macht en list van onze vijanden te overwinnen. Zo zal God in en door Christus in het zwakke zijn macht, in het dwaze, in hetgeen niets is, zijn wijsheid verheerlijken.

De mens zoekt voor zich zo graag een steun in het zichtbare en wil van het vlees wijsheid leren en naar de wijsheid en de godsdienst van het vlees wandelen. Zo denkt de mens zijn vijanden te overwinnen; daarmede wordt hij echter te schande. Doch God alléén kan de dood bedwingen, de duivel bestraffen, de wereld overwinnen aan de tirannie der zonde een einde maken; slechts Zijn wijsheid kan de list van die vijanden verijdelen. Hij heeft echter de ganse zaak Zijn Christus in handen gegeven; Deze is het Hoofd van alle regering en elke macht; in Hem alleen zijn al de schatten der wijsheid en der kennis volkomen, Hij alleen is het Evenbeeld van de onzichtbare God. Alleen in Hem zijn wij vervuld met de kennis van de wil van God in alle wijsheid en geestelijk verstand, om waardiglijk gewandeld te hebben, de Heere in alles welbehaaglijk, in alle goede werken vrucht dragende en wassende in de kennis van God. Alleen in Hem worden wij machtig in alle macht, naar de sterkte van Zijn heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid met blijdschap (Kol. 1: 9 vv); want Hij is ons geworden wijsheid van God (1 Kor. 1: 30), en van Hem zal het waarheid blijven: "In de Heere HEERE zijn gerechtigheden en sterkte." (Jesaja 45: 24)

Gij arme kinderen der wereld! Bedenkt het toch, hoe machteloos u zijt, als het op macht-oefenen aankomt; en waar u met uw wijsheid blijft, wanneer God opstaat en de raderen uwer wagens wegstoot! (Vergelijk Exod. 14: 25) Geeft eer aan het Woord van Christus de Gekruisigde, eerdat het duister wordt en geen dag meer voor u aanlicht! (Jeremia 13: 16)

Gij aangevochtenen en versaaften, wie het bang is voor de list en het geweld uwer vijanden, hebt uw toevlucht genomen tot Christus en blijft aanhouden om de Geest der genade en der gebeden, dan zult u ervaren, hoe u in Christus' gerechtigheid, heiligheid en volkomen verlossing zijt van Gods wege. (Zie 1 Kor. 1: 30, volgens de juiste vertaling van de Griekse grondtekst). Waar u hierbij volhardt: "Christus mijn gerechtigheid, Christus mijns Levens kracht, mijn Licht en mijn wijsheid", daar zullen al uw zielsvijanden niets tegen u vermogen.

Gij, die van de Heere geleerd zijt, wat Christus voor u is, hebt een welgevallen aan uw zwakheden! Zoekt noch tekenen, noch wijsheid; blijft bij het woord des kruises, dan zult u daarin meer en meer de wijsheid en de macht Gods aan u en in u ervaren. Ervaren zult u, welke de grootheid van Zijn macht zij aan ons, die geloven, totdat het woord (1 Kor. 2: 9) geheel volkomen aan ons zal vervuld worden: "Hetgeen geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord, en in geen menschen hart is opgeklimmen, dat heeft God bereid dien, die Hem liefhebben."
AMEN.

Napreek: 1 Korinthe 1:24b

Een vertaling van deze leerrede vindt de lezer ook in de Schriftverklaringen van December 1893, No. 206 en 207.

[Dr. K. preekte op de 9de September 1860 te Zürich (Zwitserland) in de Weeshuiskerk.]

In de Heere Jezus Christus heilige en geliefde Gemeente!

Genade zij met u en vrede van God, onze Vader, en onze Heere Jezus Christus!

Terwijl ik naar een tekst zocht voor deze ure, gedacht ik aan de woorden, die ik verleden Zondag der Gemeente Gods te Zürich heb voorgehouden en die uw aandacht vindt in de eerste Brief aan de Korinthiërs hoofdstuk 1: 24b: "Wij prediken Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods"

De Apostel Paulus betuigt in het zestiende vers van het eerste hoofdstuk van de Brief aan de Romeinen, van het woord des kruises, dat het "een kracht Gods tot zaligheid is", en op een andere plaats (2 Tim. 2: 8) roept hij het Timótheüs toe: "Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt."

Twee zaken, mijn Geliefden, zijn ons nodig, om te doen, wat wij te doen schuldig zijn, namelijk: *kracht en wijsheid*. God de Heere is het, Die de menschen kracht en wijsheid mededeelt voor hun dagelijks beroep. Ook daar verheerlijkt Hij Zijn barmhartigheid; want het is alleen om van de Heere Jezus Christus wil, dat de wijzen wijs, en de sterke sterk zijn; en het is ook door deze Zijn Goddelijke barmhartigheid, dat de zwakken de kracht vermenigvuldigd wordt en dat de dwazen wijsheid verkrijgen. Alles vergaat, wat uit de mens voortkomt; de wijsheid en kracht der wereld, mét de roem, die een mens daardoor inoogst, zijn louter ijdelheid.

Het woord van de Profeet Jeremia is de waarheid en zal waarheid blijven: Zo zegt de Heere: een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid, en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid; een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom; maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent dat Ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde; want in die dingen heb Ik lust, spreekt de Heere." (Jer. 9: 23 en 24)

De Korinthiërs en de Grieken in het algemeen hechtten veel waarde aan grote kracht en hoge wijsheid, en, toen zij tot de Heere Christus bekeerd waren, hadden zij nog niet geheel en al afstand gedaan van het jagen naar de ijdele roem, wijs en sterk te willen zijn in zichzelf. Zo maakten zij dan ook al spoedig onderscheid tussen de een en anderen Leraar, die hen van de Heere was toegezonden, om het Evangelie der genade Gods hun te verkondigen. De één zeide: "ik ben van Paulus", de ander: ik ben van Cefas", de derde: "ik ben van Apollos", terwijl anderen, die in hun eigen ogen nog

veel beter zijn wilden, dan deze allen, zeiden: "ik ben van Christus!" (1 Kor. 1: 12) Echter wisten dan deze vier partijen niets van hetgeen wij geschreven vinden in Jesaja 44: 5; aldaar lezen wij: "Deze zal zeggen: ik ben des Heeren; en die zal zich noemen met de naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: ik ben des Heeren, en zich toenoemen met de naam van Israël." Bij hen, die dit kennen, is geen partijgeest, maar wel honger en dorst naar gerechtigheid; daar is de hartelijke belijdenis, dat men een dwaas en onverstandig mensenkind is en blijft, maar dat elke verkondiging, die niet het Woord des kruises, die niet Christus in waarheid predikt, hem niets kan baten, dat daarentegen elke prediking, die deze Naam alleen hoog verheft, aan zijn arme ziel troost schenkt, en hem daarom welkom is.

De Apostel Paulus nu is het erom te doen, de Korinthiërs hun ijdele roem op eigen kracht en wijsheid te ontnemen, en hen zo op de rechte weg terug te brengen. Daarom brengt hij hun onder het oog, dat hun eigen wijsheid en kracht ijdelheid is, maar dat zij de wijsheid, de kracht nodig hebben, welke van Boven komt, welke Godes is. En wat de Korinthiërs moesten leren, ook nadat zij tot de Heere bekeerd waren, dat moeten ook wij, Geliefden, leren, opdat wij eenmaal, na hier in dit leven in de wegen des Heeren gewandeld te hebben, de kroon der gerechtigheid beërven.

O, wij zijn vaak spoedig gereed met de belijdenis, dat wij dwaas en zwak zijn. maar verliezen daarbij uit het oog, dat dit onze zonde is. dat wij zo zwak en onverstandig zijn, zoals de Heere Jezus zegt: "Uit het hart des mensen komt voort", ... onder andere "onverstand;" en hij voegt daaraan toe: "Dit zijn de dingen, die de mens verontreinigen. (Markus 7: 22) Onze zwakheid en ons onverstand kunnen ons dus geenszins tot verontschuldiging strekken, maar het is ongerechtigheid voor God, dat wij zo zwak en dwaas zijn. Wij behoren wijsheid en kracht te bezitten, en al de dwaasheden, die wij begaan, al de zwakheid, die bij ons voor de dag komt, stelt ons schuldig voor God. Want God heeft ons niet geschapen als zwakken en dwazen, nee Hij schiep de mens *in Zijn Beeld* en naar Zijn Gelijkenis. Wij weten uit onze Bijbel zeer wel, welk een hoog verlicht verstand en welk een kracht onze eerste stamvader Adam in de dingen van het natuurlijk leven gehad heeft. Wij zijn voor God gehouden en verplicht, wijsheid en kracht te bezitten, en in onze handel en wandel dezelve te openbaren, in alle verhoudingen van dit leven, ook ten aanzien van de toekomst. Maar helaas, deze wijsheid en deze kracht ontbreken ons ten enenmale; zij zijn bij ons mensen, na de val van Adam, niet meer te vinden. Nochtans behoren zij er te zijn, vooral in de dingen Gods en in het geestelijke leven; immers, daaruit alleen komt voort alle ware wijsheid ook in het burgerlijke leven.

Voorzeker, wij hebben kracht nodig! Kracht tegenover de duivel deze briesende leeuw, die rondgaat zoekende, wie hij zou mogen verslinden (1 Petrus 5:8) Wij hebben kracht nodig, om Gods wil te volbrengen, om, tegen onze eigen wil in, datgene te doen, wat Zijn heilig gebod van ons eist. Wij hebben kracht nodig tegen de zonde en het ongeloof; kracht tegenover onszelf, ons zwakke hart, onze hartstochten, de mensen de wereld, opdat God alleen hoog verheven en Zijn Naam alleen verheerlijkt zij!

Behoeven wij nu kracht, niet minder hebben wij wijsheid nodig. Wij behoeven kracht tegenover de geweldige macht des duivels, wijsheid tegenover zijn list en zijn listig beraamde aanslagen. Ach, wij arme mensen missen geheel en al de kracht, om uit onszelf het schild des geloofs aan te grijpen; wij hebben geen wijsheid, om helder en klaar uit onze ogen te zien, om in waarheid te onderscheiden tussen hetgeen goed en hetgeen kwaad is of wat wereld en wat God is. In onze zwakheid laten wij ons

medeslepen, om de wil des duivels en der wereld te doen, en in ons onverstand laten wij ons voortdurend neerdrukken, betoveren en bedriegen door het zichtbare en vergankelijke.

Er wordt veel en op velerlei wijze over genade gepredikt; de mensen willen daarvan ook wel hoeren, maar niet van zo'n genade, waarbij God alleen verheerlijkt wordt. God wordt echter alleen verheerlijkt door zo'n genade, waarin Hij verheerlijkt Zijn kracht en wijsheid. Deze kracht en wijsheid verheerlijkt Hij echter niet, zoals dat in de wereld geschiedt, maar in datgene, wat de wereld voor dwaasheid en zwakheid houdt. O, konden wij dat geloven! Maar hoe waar is het, wat Jesaja zegt (Hoofdstuk 53: 1): "Wie heeft onze prediking geloofd? En aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Wie gelooft het, en aan wie wordt het in waarheid geopenbaard, dat men dan de sterkste van alle mensen is, als men zich geheel en alleen houdt aan God en Zijn heilig Woord, tegen al het zichtbare in? Wie gelooft het, dat men dan onoverwinnelijk is, dat het dan duivel noch wereld ooit zal gelukken, ons ten onder te brengen? Wie gelooft die prediking, en wie word de arm des Heeren geopenbaard, zodat men met David uitspreken kan: "Ik ben verstandiger dan al mijn leraars, omdat uw getuigenissen mijn betrachtning zijn." (Psalm 119 vers 99)? Wie gelooft deze prediking, en wie wordt de arm des Heeren geopenbaard, dat men een zondaar kan zijn en nochtans terwijl men de hand op 's Heeren Woord legt en tot God zegt: "daarop sterf ik!" de voeten in vrede kan uitstrekken en overgaat in de eeuwige heerlijkheid?

Alle vlees zoekt sterkte in het vlees en begeert van vlees geëerd te worden; wil zijn doen en laten door het vlees geprezen zien; het wil zich vasthouden aan vlees en daarop leunen. Maar God is God, en Hij heeft gezegd: "Ik zal Mijn eer aan geen anderen geven, noch Mijn lof de gesneden beelden"

De kracht Gods, de wijsheid Gods, hoe openbaart Hij die? Hij laat aan duivel en wereld en aan alle mensen hun ingebeelde wijsheid en kracht, en terwijl Hij dat doet, komt Hij met Zijn Woord en werpt het in de wereld Een ieder houdt dit echter voor dwaasheid en zwakheid, maar God de Heere laat duivel en wereld rustig voortbouwen op hun wijze, tot op Zijn tijd, wanneer dan de zon des Woords opgaat en het openbaar wordt: "Ja, Heere, het gaat alles, zoals u gezegd hebt; u bent rechtvaardig in Uw spreken, en rein in Uw richten." (Psalm 51: 6) Ik herhaal het: de Heere laat aan de duivel en de wereld hun wijsheid, en wat Hij doet, schijnt dwaas te zijn. Hij, de Heere der heerlijkheid, laat Zich smadelijk in een hoek werpen; Hij laat Zich neerleggen in een kribbe op stro; Hij verbergt Zijn Aangezicht niet voor smaadheden en speeksel; Hij laat Zich geselen en aan het kruis nagelen, maar als de Farizeeën en Schriftgeleerden Hem gekruisigd en in het graf gelegd hebben, dan staat Hij ten derden dage weer op, en gedaan is het met de wijsheid en kracht der hel en der wereld, gedaan met de wijsheid en kracht des vleses en des doods. In zwakheid gaat Hij Zijn weg en ontwikkelt volstrekt geen kracht; Hij laat Zich binden, geselen en kruisigen, en nadat wereld en duivel met Hem gedaan hadden, wat zij wilden, staat Hij op van de doden. O, de duivel had het zo graag gehad, dat Hij uit stenen brood maakte, om te tonen, dat Hij Gods Zoon was; de duivel zou het zo graag hebben gezien, dat Hij Zich van de tinne des tempels naar beneden stortte, maar de Heere hield Zich onverzwakt aan hetgeen geschreven staat, en met het geschrevene Woord verslaat Hij de duivel.

Wij prediken Christus, de waarachtige, enige Leraar; Hem, Die alleen ons de verborgen raad en wil van God van onze verlossing volkomen openbaart, Die ook deze raad ten uitvoer legt. Wij prediken dus Christus, de enige volkomen betrouwbare

Profeet, Die ons van God is geworden tot "wijsheid", zoals de Apostel zegt: "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons van God geworden is wijsheid." (1 Kor. 1: 30) Zodat dus alleen dit onze wijsheid is, dat wij vragen: Wat zegt mijn hemelse Leraar, mijn Profeet en Hogepriester? En niet: Wat zegt deze of die mens? Ook niet: Wat zegt het beangste, beschuldigende geweten? Ook niet: Wat zegt de wereld en de duivel? maar dat men alleen blijft bij datgene, wat deze goede en geheel betrouwbare Leraar zegt, Die Zijn stem luide laat horen onder de schare der vermoeden: "*Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt; en Ik zal u rust geven voor uw zielen.*"

Nadat wij er naar getracht hebben Gode gelijk te zijn en te weten wat goed en kwaad is, moeten wij nu leren verstaan en ter hart nemen, dat wij zowel ten aanzien van dit leven als ook van het toekomstige leven niet weten, wat waarlijk goed voor ons is of wat kwaad is; dat hebben wij geheel en al over te laten aan die enige, volkomen betrouwbare Leraar, Die gezegd heeft: "Ik ben gekomen, opdat Mijn schapen het leven hebben, en overvloed hebben." (Evan. Joh. 10:10) Wij prediken Christus, de betrouwbare Leraar. Uit onszelf weten wij van God volstrekt niets. U bent een mens, en u kunt met uw verstand van God niets begrijpen. Al hebt u ook naar uw mening het beste van alle werken gedaan, zo weet u toch niets van God, om daarop zalig te kunnen sterven. Niemand heeft ooit God gezien, en wat God door Zijn Geest geopenbaard heeft, dat heeft ook niemand met zijn oor gehoord. Heeft God gedachten des vredes over mij? Is Hij mij genadig? Wil Hij mij genegen zijn? Ben ik verzekerd, dat mijn handel en wandel Hem welbehaaglijk is? En dat ik Hem eens in gerechtigheid zal aanschouwen? Alle wijzen van deze wereld mogen hier komen met hun wijsheid, zij kunnen het u niet zeggen, zij zullen uw arme ziel niet kunnen geruuststellen. Ja, indien het van God gezonden leraars zijn, dan zullen zij de boodschap des vredes u wel kunnen prediken in het oor, maar ze brengen in het arme hart, dat vermogen zij niet.

- ? Wat raad dan? Wij prediken Christus, de waarachtige Leraar. Van Hem heeft God de Vader gezegd: "Deze is Mijn geliefde Zoon, hoort Hem!" En de Zoon Zelf heeft gezegd: "Gij dan, als u bidt, bidt aldus: Onze Vader, Die in de hemelen zijt." Dat zij onze wijsheid, en laat ons daaraan vasthouden!
- ? Wij prediken Christus, de enige Hogepriester. U brengt uw zaak met al uw offeranden nooit in orde voor God! het zal u met al uw werken, met uw ganse godsdienst, met uw doen en laten, met *uw hele zijn en wezen* nooit gelukken, om voor God te bestaan. Want God, Die in de hemel woont, wie de hemel der hemelen niet kan bevatten, wordt van mensenheden niet gediend; Hij is te hoog en te heerlijk, dan dat een nietig menskind, een zondaar, iets tot Zijn roem zou kunnen bijdragen. Dat uw zonde, schuld en straf in een weg van eeuwig geldende gerechtigheid van u zouden weggenomen worden, brengt u in alle eeuwigheid met uw werken niet tot stand. Hier is ons de ware Goddelijke wijsheid nodig, om vast te houden het enige, wat voor God geldt, en dat is, zo zegt u deze Leraar: alleen het bloed van Jezus Christus, alleen Zijn gerechtigheid, zijn offerande, waarmee Hij in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden (Hebr. 10: 14). Ik weet uit mezelf niets van Gods weg, maar deze Leraar Jezus leert recht; ik weet niets van het hart Gods, of Hij mij genegen is of niet, maar deze Leraar Jezus zal het mij zeggen en kan het mij zeggen, ik weet niet, of God op mij vertoornd is, dan of Hij mij een barmhartig God wil wezen; ik kan mij zelf wel bedriegen; maar deze Leraar Jezus zegt mij, dat, zo ik mij verlaat op Zijn offer, op Zijn bloed, en

zo ik Zijn Naam aanroep midden in zonde, nood en dood, ik verlossing zal vinden. Dat is wijsheid, daarbij te blijven.

- ? Wij prediken Christus, de eeuwige Koning. Dat zal waarachtige wijsheid zijn: vrijgekocht van het geweld des duivels en uit de dienst der zonde, een onderdaan te blijven van deze Koning, en ook dan, als de vijanden ons hebben neergeworpen, stervend nog uit te roepen: "*De Koning leve!*" Want dan moet de vijand u ten laatste toch loslaten. Wijsheid zal het dus zijn, bij de gekruisigde Christus te blijven, Die alleen de ware Koning is, Die zonde en dood, duivel en wereld, leven en genade in zijn hand heeft.
- ? Wij prediken Christus, de "Wijsheid Gods." Ach! wat kwelt de arme mens zich toch met eigen wijsheid, met menselijke wijsheid, met de wijsheid der wereld, met de wijsheid des duivels, die zich voordoet als een engel des lichts! Hooggeroemde wijsheid, waarbij een arm mensenkind ten leste nog de tering krijgt! Welgelukzalig alleen, wie waarlijk zijn wijsheid en sterkte in God heeft, en daarbij blijft: Christus is mijn wijsheid, en van niets anders wil ik weten! Dat is de wijsheid Gods, en deze is wijzer dan de wijsheid der mensen. Wij prediken Christus de "Kracht Gods", en deze kracht is sterker dan der mensen kracht. Dit is een kracht, waarvoor alle kracht des duivels en der wereld, alle kracht van vlees en bloed, van ons arglistig en bedrieglijk hart wel zal moeten sidderen en beven. Daar is een kracht tegenover de geweldige kracht en macht van het rijk der duisternis; een kracht, waarvan geschreven staat: "In de Heere HEERE zijn gerechtigheden en sterkte." (Jesaja 45: 24) Daar is een wijsheid, de ware wijsheid, tegenover de listige omleidingen des duivels. Sedert de duivel onze eerste ouders verleid heeft, moet geen mens meer menen tegen de macht der verleiding bestand te zijn, want als verleiden worden wij geboren, en zo is het ons eigen, de leugen te geloven, en de waarheid te wantrouwen; het is ons eigen, ons door de leugen te laten heen en weer buigen als een riet, in plaats van sterk te zijn in onze God. Een ieder mens is van nature geneigd de duivel het oor te lenen; diens prediking moet als waarheid gelden; en als de duivel gaat spreken als het Lam, wie ontkomt dan aan zijn listig gespreid net? Wijsheid en Kracht is alleen Christus, welke wij prediken. Het gebeurt dikwijls, dat wij mensen, zwak en onverstandig, als wij zijn, vaak niet weten, wat wij zullen doen én beginnen, maar als dan een ander mens, op wie wij enig vertrouwen hebben, ons zegt: "Zo is het goed", dan is er op eens kracht. Zo is het gesteld met alle mensen Welnu, zo is het ook hier: er is kracht!
- ? Wij prediken Christus, de Kracht Gods! Als nu de duivel zegt: "gij zijt verloren!" en de Heere Jezus zegt: "gij zijt behouden", houdt u dan aan Hem, en u hebt kracht in Hem tegenover de prediking des duivels, die u zegt dat u verloren zijt. De duivel verleidt ons mensen voortdurend, zonder dat wij het bemerken; dag en nacht spookt hij in al onze gedachten, om ons maar af te trekken van God heilig en eeuwig Evangelie, van God, van de vrije genade, van onze waarachtige plichten, van hetgeen Gods Wet gebiedt; voortdurend tracht de duivel ons op geestelijke hoogten te brengen en dan neer te storten, ons tot een vleselijke godsdienst te verleiden, tot eigenwillig werken en zelfgemaakte vroomheid; of hij is er op uit, de mens te verleiden door de gedachte: "welaan, door al mijn werken word ik toch niet zalig", en hem zo aan Gods barmhartigheid te doen vertwijfelen; of ook door deze gedachte: smet mijn kracht vermag ik toch niets!" Welnu, dan behoef ik ook geen kracht! Het is des duivels snode list, om hetgeen dood is, in de dood te

houden, en hetgeen tot het eeuwige leven geroepen wordt weer in de dood neer te storten. Wijsheid echter moet er wezen tot gerechtigheid, en kracht tot Godzaligheid, zoals de Apostel ook aan de Gemeente schrijft, dat hij niet vraagt naar woorden, maar naar kracht Wijsheid en kracht zijn in Christus; van Christus gaan zij uit door Zijn Heilige Geest. God openbaart Zijn Christus in de Gemeente, en met deze Christus wijsheid en kracht, namelijk de wijsheid en kracht, welke God wil.

- ? Moet er niet wijsheid van Boven zijn, om de goede keuze te doen? Moet er niet wijsheid zijn van Boven, om bij deze keuze te volharden? Om de brede weg voor altoos te hebben verlaten, en de nauwe weg te bewandelen tot de einde? Moet er niet wijsheid zijn van Boven, om edelgesteenten van de Heere Jezus te onderscheiden van de stenen des duivels? Om het kruis van de Heere Jezus, waarmee een waarachtig Godzalig leven verbonden is, te verkiezen boven de pracht en heerlijkheid van deze wereld, waarin in werkelijkheid niets is, dan de dood? Om tegenover Apollyon staande te blijven en, alles wel uitgericht hebbende, het veld te behouden? "Wederstaat de duivel, en hij zal van u vlieden", schrijft de Apostel Jakobus. (Jac. 4:7) Maar hoe zullen wij nu de duivel weerstaan, zo wij geen kracht daarvoor hebben? Hoe komen wij aan die kracht? Hoe aan de wijsheid, om het Lam van de wolf te onderscheiden. Wij prediken Christus, de Gekruisigde. Aan Zijn kruis werd de wijsheid, de wijsheid Gods verheerlijkt; in Zijn opstanding werd de kracht Gods verheerlijkt, zodat duivel en wereld voor zo'n wijsheid en zo'n kracht moeten verstommen; de gehele hemel echter, alle heiligen en zaligen zullen God eeuwig loven en prijzen voor die weg, welke Hij in zijn wijsheid heeft uitgedacht, om ons te verlossen, en voor die kracht, waarmee Hij ons in dit leven heeft omgord.
- ? Ik herhaal het: wij hebben wijsheid en kracht, de wijsheid Gods en de kracht Gods, nodig, zullen wij niet in onze zonden sterven. Maar deze zijn bij ons niet te vinden. Nochtans verheerlijkt God dezelve in Christus Jezus; Hij heeft ze verheerlijkt aan het kruis, en wil ze ook verheerlijken in Zijn Gemeente, in de zielen. Het is noodzakelijk voor ons, dit goed te verstaan; zonder deze wijsheid en kracht Gods ben ik verloren! Waar is zij vandaan? Hoe kom ik er aan voor mezelf? Want al erkent men, dat Christus is de kracht Gods en de wijsheid Gods, nochtans zullen wij daarvan geen vrucht hebben, tenzij Christus waarachtig in ons verheerlijkt zij, zodat Hij niet buiten ons is als een bloot idee of gedachte, maar waarachtig in ons woont door Zijn Geest. Aan deze wijsheid en kracht krijgen wij deel door het geloof. Deze wijsheid en kracht heeft God geopenbaard; wij vinden ze beschreven in Zijn Woord; Hij heeft ze verheerlijkt in Christus' geboorte, in Zijn lijden en sterven, in zijn opstanding, zijn hemelvaart en Zijn zitten ter Rechterhand Gods. Gelijk deze nu verheerlijkt is, zo wordt zij ook aan de Zijnen meegedeeld. Geopenbaard is zij in het Woord, en nu gaat het daarom, dat men aan het Woord geloof schenkt. Daartoe is nodig, dat wij met onze wijsheid zijn te schande geworden, en dat wij de openbaring Gods, die wij tot nu toe voor dwaasheid hebben aangezien, beginnen te beschouwen als de wijsheid. Alles moet in dit leven een begin hebben; ook de zaligheid begint niet, als wij de adem uitblazen, maar op het ogenblik, dat wij God, de Almachtige, de eer geven. Nu gaat het om dit éne, dat men heel het leven door deze wijsheid en deze kracht Gods verkozen hebbe op zodanige wijze, als zij geopenbaard is in het Woord. Christus is uw wijsheid en kracht, zo u van hart gelooft Maar dan moeten wij met

onze wijsheid, waarmee wij menen te weten, wat goed en wat kwaad is, en met onze kracht, waarmee wij menen te kunnen geloven en ons te kunnen verbeteren, te schande geworden zijn voor Gods rechterstoel, zodat wij volstrekt geen wijsheid en geen kracht meer bezitten; dan moeten wij met deze nood komen tot de troon der genade en bekennen: Gij, o Heere Christus, zijt het alleen! U bent mijn wijsheid en mijn kracht!" Dat men dan afgelegd hebbe de waan, als kon en moest men iets tot stand brengen, en dat men gehoorzame aan de roepstem van het Evangelie: "Wie is slecht? hij kere zich herwaarts!" (Spr. 9: 4) en: "Mijn genade zij u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht." (2 Kor. 12: 9) Dat men zo, waar duivel en wereld, waar het beschuldigend geweten opkomen en wijsheid en kracht willen eisen, antwoordt: "Ik heb noch wijsheid, noch kracht, maar Christus is mijn wijsheid en mijn kracht, en ik geloof de vergeving der zonden." Waar de zonde in waarheid erkend en beleden wordt, hoe wij tegen onze Schepper en Weldoener gezondigd hebben en voortdurend zondigen, daar kunnen wij met geen andere troost getroost worden, dan die gegrond is in het bloed van de Heere Jezus Christus, en in dat bloed geloof ik de vergeving der zonden. Waar dit in waarheid geloofd wordt, daar gelooft men ook, dat men zo'n zondaar is, die met zijn eigen wijsheid en kracht voortdurend de Heere God in de weg staat, die met zijn eigen wijsheid en kracht in het huis des hemelsen Vaders voortdurend alles bederft. Dan bedekt men het aangezicht met beide handen, en men roept om wijsheid in het verborgen en om kracht uit de opstanding van Jezus Christus. Waar de vergeving der zonden in waarheid geloofd wordt, daar blijft de mens in zichzelf zwak; hij moet steeds tegenover al zijn zwakheid tot God komen, om van, Hem genade en barmhartigheid te verkrijgen; maar zo zwak, als hij in zichzelf is en blijft, zo sterk is hij in de waarheid Gods, zo dikwijls de macht der hel tegen hem oprukt. Dan heeft hij de wijsheid en kracht niet in zijn hersenen of in zijn hand, nochtans zijn beide, verstand en wil, door de Geest van God verlicht en geheiligd, om te volharden bij de wil van God en om te spreken: "*In de Heere HEERE heb ik gerechtigheid en sterkte*"!(Jes. 45: 24) Amen.

39.

Lukas 17:5-10

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 24 November 1850, des voormiddags. Gezongen: Psalm 84:1 3; Psalm 81:11, 12; Psalm 72:9. In het Nederduits vertaald verschenen zij in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" als No. 9 in het IX. Twaalfstal (1856) Deze preek over: "Wenn ihr Glauben habt als ein Senfkorn" werd in het Hoogduits nog in geen bundel uitgegeven. Over dit "vermeerder ons het geloof" geeft ook het stuk van Dr. K. ver 2 Kon. 2: 9b (1842) in de Opleiding tot recht verstand der Schrift"; en in de Brieven" van Dr. K. (uitgegeven door Prof. Böhl 1877) is deze tekst aan het slot van de zesde Brief aangehaald, waarop volgt: "Bidt niet om vermeerdering van geloof, maar gelooft trots allen tegenstand, schoon u honderdduizend duivelen aan de benen hingen." De Overdenking" van Lukas 17:5 en 6 (in het "Amsterdams Zondagsblad", 7de Jaargang, 1894, No. 26) rust op dezelfde uitleg.

Zo is dan menigeen onder u opgeschrikt geworden en ontwaakt uit zijn valse rust, ten dele door de tegenwoordige gebeurtenissen, ten dele door de onlangs gehouden leerredenen over de talenten, over het bruiloftskleed, over het eenvoudige en het boze oog! En menigeen vraagt verlegen: *"Heb ik wel een eenvoudig oog? Zal ook mij het lot van de onnutte dienstknecht treffen, die in de buitenste duisternis werd uitgeworpen? Zal ik wel in het bruiloftskleed gevonden worden, als de Koning komt, om Zijn gasten te overzien?"*

Ik verblijd mij daarover, en er zal blijdschap in de hemel zijn voor de engelen Gods, als deze en gene, die wakker werd geschud, niet weer inslaapt, maar van nu aan bij zulke vragen zichzelf geen rust gunt, voordat hij een goed geweten tot God heeft, en hij dus tot een waarachtige bekering tot God doorbreekt. En ik zal mij nog meer verblijden, als in het algemeen het geestelijk leven meer doorbreekt in de Gemeente, en het "zich-wélbevinden" zal opgehouden hebben. Want indien het toch waar is, dat de poort ten leven eng, de weg ten leven smal is, en dat er maar weinigen zijn, die deze poort, deze weg vinden; indien het toch waar is, dat velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren; indien het waar is, dat niet een enkele, maar velen zonder bruiloftskleed zullen bevonden worden, wanneer de Heere komt, dan mogen wij niet slapen, ons niet geruststellen met de gedachte: het zal met mij toch welgoed aflopen; veel minder mogen wij het op de dag van morgen laten aankomen, als toch heden ons geweten ons zegt: het staat niet goed met uw ziel! Wat uit God geboren is. kan en zal dit ook niet doen. Ik acht die gelukkig, die zichzelf gedurig onderzoekt, of er ook een schadelijke weg bij hem is; ik acht die gelukkig, die aan zijn ziel geen rust laat, totdat hij weet, dat hij vrede met God heeft verkregen.

Maar waarheen moeten wij hier zien, naar beneden of naar Boven? De een denkt: "als ik maar het geloof, als ik maar meer geloof had!" De ander denkt: "als ik de werken maar had!" Het ligt in ons om ons nu op het geloof, dan op de werken te werpen, of ook, om ons ter zelfder tijd op het geloof én op de werken te werpen. Beide willen wij zo hebben, dat wij daaraan kunnen weten, dat het met onze ziel goed staat voor God.

Wij wensen in deze ure uit het Evangelie te overwegen, hoe het er uitziet met de grond, welke wij gewoonlijk willen leggen.

Tekst: LUKAS 17: 5-10.

"En de Apostelen zeiden tot de Heere: Vermeerder ons het geloof [5] En de Heere zeide: zo gij een geloof had als een mostaardzaad, gij zoudt tegen deze moerbeziënboom zeggen: Word ontworteld en in de zee geplant! En hij zou u gehoorzaam zijn. [] En wie van u heeft een dienstknecht, ploegende of de beesten hoedende, die tot hem, als hij van de akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij, en zit aan? [7] Maar zal hij niet tot hem zeggen Bereid, dat ik te avond zal eten, en omgord u, en die mij, totdat 8 zal gegeten en gedronken hebben; en eet en drink u daarna?[8] Dankt hij ook denzelven dienstknecht, omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was? Ik meen: neen. [9] Zo ook gij, wanneer u zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen." [10]

Deze woorden van onze Heere rukken elke grond, waarop wij zo graag zelf onze zaligheid bouwen, onder onze voeten weg. Hoe waar dit is, zal u duidelijk worden, als ik u zeg, in welke samenhang én de gelijkenis van de dienstknecht en zijnen heer, én het daaruit getrokken besluit met de bede der Apostelen staat.

De Apostelen zeiden tot de Heere: "*Vermeerder ons het geloof*", of volgens de Griekse grondtekst: "Geef ons meer geloof" of: "breng ons geloof bij." Hoe komen zij op zulke bede? Enige menen, dat zij daarom gebeden hebben, omdat zij zo dikwijls door de Heere bestraft werden, dat zij zo kleingelovig waren. Ik stem met degene in, die de bede in verband brengen met de voorafgaande vermaning des Heeren: "Wacht uzelf. En indien uw broeder tegen u zondigt, zo bestraf hem; en indien het hem leed is, zo vergeef het hem. En indien hij zevenmaal daags tegen u zondigt, en zevenmaal daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed; zo zult gij het hem vergeven " (Vs. 34)

Dit toch is de hoofdsom van hetgeen de Goddelijke Wet van ons eist: liefde van God en des naasten. Waar de liefde van de naasten niet is, daar is ook de liefde van God niet. De geboden en uitspraken van de Heere Jezus snijden scherp. In dezelfde zin zeide Hij ook eens: "Bidt aldus: Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren; want indien gij den mensen hun misdaden vergeeft, zo zal uw hemelse Vader u ook vergeven. Maar indien gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw misdaden niet vergeven." (Matth. 6:14 vv)

De Apostelen gevoelden door en door wat hun in dit opzicht ontbrak. En ik denk, als wij onszelf niet rechtvaardigen, dat wij bij zulke woorden des Heeren ook door en door zullen gevoelen wat ons ontbreekt. Maar, hoe nu daartoe gekomen? Ja, en hoe er toe gekomen, dat men het bruiloftskleed aanhebbe, dat men een eenvoudig oog hebbe, dat men niet die dienstknecht zij, die zijn pond in een zweetdoek legde? Dit wisten de Apostelen: Het geloof, dat de werken niet heeft, is bij zichzelf dood, en het ware geloof brengt noodwendig met zich de werken; werken zonder geloof, al hebben zij de voortreffelijkste schijn, zijn niet dan blinkende zonden. En dat weten wij allen ook. Wat dachten zij nu? "Als wij maar meer geloof hadden, dan wij hebben, zo zou dat alles beter gaan." En dit is ook onze denkwijze: "Als wij meer geloof hadden, dan zou bij ons ook alles beter gaan." Want aan het wondergeloof hebben de Apostelen hier niet gedacht, maar aan dat geloof, hetwelk wij het rechtvaardigmakende of het zaligmakende geloof noemen. Wat wilden zij dus met zo'n geloof? Zij wilden daarmede werken. En wat zouden wij met dat geloof willen, als het ons ernst is met de

geboden Gods? Ook wij zouden daarmee willen werken. Is dat dan niet goed? Vooral, als wij doen zoals de Apostelen, als wij onszelf het geloof niet willen bijbrengen, bijvoorbeeld door overreding van ons verstand, maar als wij dat van de Heere afsmecken? Laat ons acht geven op het antwoord des Heeren. De Apostelen stonden toen juist met de Heere voor een moerbeziënboom; toen wees Hij hen op deze boom en op de zee, en zeide: *"Zo gij een geloof had als een mostaardzaad, dan zoudt gij tegen deze moerbeziënboom zeggen: Word ontworteld en in de zee geplant! En hij zou u gehoorzaam zijn."*

"Een mostaardzaad", zeide onze Heere eens, "wanneer het in de aarde gezaaid wordt. is het minste van al de zaden, die op de aarde zijn." Het grote doet het niet, meent de Heere; het ware geloof is buitengewoon klein, er is niets, dat zo klein is; wie echter dit kleine geloof heeft, overwint de grootste zwaarigheden, die staat niets in de weg, voor die is niets onmogelijk, het zij wat het zij. Moet het ter ere Gods en tot zijn en zijns naasten heil en zaligheid zo zijn, dan verzet hij de meest vast gewortelde bomen, de grootste bergen, hij werpt in de zee wat hem op aarde in de weg is, en komt over alles heen.

De Heere leert bijgevolg aan zijn Apostelen, dat zij op het grote uit zijn en niet weten, dat zij op het kleine, het, geen hun aangewezen is, niet letten, maar dat laten liggen. En dit hebben ook wij ter hart te nemen, want wij willen altijd het grote hebben, daarom meer geloof hebben, vergoelijken ons doen daarmee en verontschuldigen onszelf, omdat wij zulk geloof of zulk groot geloof niet ontvangen hebben, en bidden de Heere, dat Hij ons het geloof moge vermeerderen, en werpen, zo sprekende, eigenlijk de schuld op de Heere: dat Hij ons niet genoeg geloof gegeven heeft, anders zouden wij het reeds lang ten uitvoer gebracht hebben! Hier vernemen wij nu uit 's Heeren mond, hoe het er bij ons uitziet! Of is het, als ik mijns Heeren Woord en Zijn gebod heb, dan iets groots, dat ik, op grond van dit Woord en Gebod, het "ja" ja, het "neen" neen laat zijn? Dan is het Woord en Gebod des Heeren groot en doet ook grote dingen. Dat ik nu echter daarbij blijf en volhard, zal ik daar veel ophef van maken, als ware dat iets buitengewoons? Ik doe immers niets dan mijn plicht, dan wat ik schuldig ben te doen.

Waarom is het nu echter toe te schrijven, dat wij dit in het leven zo weinig begrijpen? Wij mensen blijven altoos op de werken zitten. Het werk moet gedaan zijn, dat weten wij. Nu zijn wij voortdurend aan het werken, zoeken het hier, zoeken het daar; willen ons van dit bekeren, van dat bekeren; dit nalaten, dat doen; maar het werk blijft altijd halverwege steken: men komt niet vooruit. Men beziet het bruiloftskleed, men weegt de toevertrouwde talenten op de handen, men geeft zich moeite om een eenvoudig oog te hebben; maar spoedig werpen de wereld, de duivel en het arglistige hart er iets tussen, en ... weg zijn de ernstige voornemens. Men doet het bruiloftskleed half aan en weer uit, men waagt het een weinig met de toevertrouwde talenten, en men legt ze weer weg in de zweetdoek; men ziet weer op de wereld, grijpt weer naar haar, en laat het kruis varen. Waarom ligt het toch? denkt men. Welaan, ik moet meer geloven, ik moet een beter, sterker geloof hebben, dan zal het beter gaan! Dat is het bedrog der eigengerechtigheid, zowel na als voor de bekering. De werken toch moeten er zijn, en zo zoekt men dan goede werken en het goede middel: het geloof. Waartoe? Om zich op zijn werken te verlaten, om met werken en door werken verlost te zijn van het kwade geweten.

U hebt echter de gelijkenis gehoord van de dienstknecht en zijn heer, een gelijkenis, die ons zegt, hoe het in het dagelijks leven toegaat. Mij dunkt, dat een knecht, die geploegd of het vee geweid heeft, moe is als hij thuis komt; mij dunkt, dat ook bij ons een dienstknecht of een dienstmaagd, na de arbeid van de vroege morgen tot de late avond, moede kan zijn. Hoe gaat het nu in het gewone leven? Als er in huis tegen de avond nog allerlei te doen is, zegt men dan tot de knecht of tot de dienstmaagd: "Ga zitten, je bent moe"? Of geeft men dan niet ook nog bevelen aangaande het overige werk, dat in huis te doen is? Wordt de dienstknecht of dienstmaagd ook bedankt voor de hunne opgelegde arbeid, of is het in het gewone leven niet veeleer zo: die knecht, die dienstmaagd hebben het op zich genomen om mij te dienen, zo verwacht ik ook van hen, dat zij dat alles doen en wel goed doen, waartoe zij in mijn dienst gekomen zijn? En aan welke stand is het niet eigen zo te handelen? Maakt de toepassing op het geestelijke, de toepassing op uzelf en op God.

Zo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen. verstaat de Heere goed; Hij spreekt niet van een doen, dat uit het werkverbond voortspuit; Hij zegt ook niet: wanneer u alles zou gedaan hebben; Hij spreekt van het levend, rechtvaardigmakend, zaligmakend geloof. Hij houdt ons dit geloof voor, zoals het een gestadig doen is, hoe het onophoudelijk bezig is in de dienst van God, in het doen van Zijn wil en Zijn bevelen. Want hier moet niemand komen en tegenwerpen: Ja, ... "wanneer gij zult gedaan hebben al wat u bevolen is", maar wie heeft dat gedaan? Het zal op de dag van Christus blijken, dat de werken der rechtvaardigen vol bevonden worden voor God; het zal dan blijken, dat de nieuwe schepping Gods in Christus onder de heerschappij van goede werken geschapen is; het zal dan blijken, dat de getrouwe dienstknechten met hun ponden andere ponden gewonnen hebben, en dat er zij die het ware bruiloftskleed aanhebben.

De Heere wil dus zeggen: Wanneer u het kleine geloof hebt, zo klein als een mostaardzaad, dan zult u doen de wil van God, dan zult u alles gedaan hebben wat u bevolen is, ofschoon u nu daarvoor staat als voor een berg. Verwondert u dit? Kent u het getuigenis niet, dat God van Abraham, dat Hij van David, dat Hij van zo velen van Zijn getrouwe dienstknechten gegeven heeft? Hier sta één voor alle: van Abraham staat geschreven: *hij zag zijn verstorven lichaam niet aan, noch het verstorven lichaam van Sara hij gaf Gode de eer!*

Maar verder: Wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen. Hoe? Onnutte dienstknechten, wanneer wij alles gedaan hebben wat ons bevolen is? Wanneer het geloof met de werken er is, wanneer de waarachtige heiligmaking, wanneer de vrucht des Geestes, het werk des Heiligen Geestes in ons is, bij en door ons werkzaam is? Ja, gewis. Zo onnut de dienstknecht is, die altijd wat doen wil wat hem niet bevolen en nalaat hetgeen hem bevolen is, zo onnut is ook de dienstknecht, die men eerst in zo'n toestand brengen moet, dat hij tenminste doet wat men hem zegt, en die niets doet wanneer men hem niet eerst alles zegt, alles beveelt. En ziet het er met ons anders uit? Wie doet iets voor God, wie staat voor Hem op, wie komt, wie gaat er, wanneer hij niet gedreven wordt door een bevel. Maar hebben wij dan roem voor God? Mij dunkt, dat het een genade is, zich in Zijn zalige dienst te bevinden. Hebben wij iets te vorderen bij God, wanneer wij met de ons toevertrouwde ponden andere gewonnen, wanneer wij het bruiloftskleed aangedaan hebben, wanneer

wij olie in onze lampen medegenomen hebben? Hij toch is onze Heere, daar Hij ons tot Zijn dienst geschapen heeft. Wat hebben wij dan boven andere schepselen voor, wanneer wij Hem gehoorzaam zijn? De zon gaat op en onder op Zijn gebod; maan en sterren gehoorzamen aan Zijn bevelen, zij glinsteren dag op dag, nacht op nacht op de door Hem bepaalde minuut en seconde. De zee met haar geweldige wateren legt zich neer aan Zijn voeten, zoals een hond aan de voeten van zijn meester. Lente en zomer, herfst en winter, bloemen en vogels, ja, alles geeft acht op Zijn stem. De os komt tot zijn bezitter, de ezel tot de krib zijns heren, gelijk God hun geleerd heeft; de schapen volgen hun herder, de hond is dankbaar, de mier is ijverig werkzaam, de spin onvermoeid in haar spinnen, en alles in de schepping doet, zoals God het wil. Wachten al deze ook op beloning?

Ik heb evenwel nog meer. Hoe groot is onze schuld, die ons vergeven werd? Wegen onze werken, ik bedoel de werken, die in God gedaan zijn, weegt onze liefde wellicht tegen die schuld op? En wie wil Gode iets brengen, waarbij niet de genade, waarmee God het werk aanneemt, heerlijker zou zijn, dan het gehele werk? Al is ook het werk goed - hoe is de mens gesteld, die het gewerkt heeft? Verzet hij zich niet altijd tegen de goede wil van God? Doet hij niet als de zoon, die eerst niet wilde, maar daarna berouw had en de wil des vaders deed? (Matth. 21: 29) Hebben wij niet altijd reden om aan te houden om Gods ontferming, al kunnen wij met Obadja zeggen: "Ik vrees de Heere van mijn jonkheid af"? (1 Kon. 18: 12) Of zijn wij Hem niet alles verschuldigd? Moet Hij ons niet altijd helpen? Ja, wat zeg ik, moet Hij het niet altijd Zelf door ons doen, als Hij iets wil gedaan hebben? Is het niet Zijn Geest, Die het alles doet, en niets van onze zijde? Of wordt Hij misschien gelukzaliger, rijker, heerlijker door onze werken, Hij, Die van mensenheden niet kan gediend worden, maar Die, Zichzelf genoeg, niemand van onze nodig heeft!

En wie, als hij er een weinig over nadenkt, kan zich op een tijdelijke en ogenblikkelijke dienst verlaten, om daarvoor een eeuwige heerlijkheid te beërven! Of kan iemand met recht er aanspraak op maken, dat ik hem levenslang onderhoud, omdat hij één uur voor mij gearbeid heeft? Wat echter alles zegt: wanneer de gelovigen door God in Christus zo geschapen zijn, dat zij niet anders mogen en met anders kunnen, dan aan het doel beantwoorden, waartoe zij geschapen zijn, hebben zij dan bij Dien, Die hen gemaakt heeft, met recht iets te vorderen, omdat zij zich niet verkeerd bewogen of omdat zij niet verkeerd gewerkt hebben? Wilt u dus de wil van God gedaan hebben, begeert u het van harte, dat uw werken mogen vol bevonden zijn voor God; is het bij u in waarheid ernst, om andere ponden bij de u toevertrouwde ponden te gewinnen; is het u om het bruiloftskleed te doen, dat doortrokken is van aloë, mirre en kassie; is het u te doen om de overwinning van de wereld, om het afleggen van de oude mens met al zijn werken; om het aandoen van de nieuwe mens, om hartelijke vreugde in God, en om lust en liefde om in alle geboden Gods te wandelen, daar u zeer goed weet, dat allen, die uit God geboren zijn, deze kentekenen aan zich hebben; is het u te doen om het ware geloof, om de ware werken, welnu, werk dan niet verkeerd, door dit alles te zoeken, ten einde daarin een vastheid te hebben.

Zoekt het niet hierbeneden, ziet naar Boven; zoekt het niet bij het vlees, niet in uw harten, ziet uw God in het hart! Tracht niet naar het grote, om uit het geloof en de werken u een Christus, dat is een afgod te maken. Naar het Woord heen, naar de bevelen toe en u daaraan onderworpen! het Woord is groot, het bevel is groot; dat wij ons daaraan onderwerpen, is een zaak van weinig betekenis. Heeft een bedelaar

gerechtigheid, heeft hij enige aanspraak, omdat hij de hand uitsteekt en zo de rijke aalmoezen van een machtig heer ontvangt? Zijt arm, gevoelt uw nood door en door, - strekt zo uw hand, uit, de hand uws harten dat is, de hand des geloofs, en neemt aan de u voorgehouden ontferming en de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods in Christus Jezus, neemt aan het rijke geschenk: *Christus*. Hebt u die aangenomen, zo zult gij in Hem ook zo wandelen, gelijk gij Hem aangenomen hebt. AMEN.

NAPREEK. Psalm 22:11.

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 1 December 1850, des voormiddags, voor de Bediening van de Heilige Doop aan 6 kinderen. Gezongen: Lied 49: 1 en 2 (Zie dit Deel, 9. Leerrede, bladz. 161); Psalm 117; Psalm 116: 9; Psalm 116:7.

In deze morgenure hebben wij Bediening van de Heilige Doop. Niet allen hechten waarde aan de rijke troost, welke God in Zijn genade der Gemeente schenkt in dit Sacrament. Dit komt voort uit onkunde van hetgeen God in de Doop doet, of uit onverschilligheid, die er bestaat omtrent al Gods doen. Deze onverschilligheid krijgt haar straf, en de onkunde zet voor de duivel de deur open, om het hart te vullen met een vals geloof of met ketterijen.

Daarom predik ik in deze ure wederom zeer opzettelijk over de Doop, opdat menigeen zich lere schamen over zijn onverschilligheid, menigeen door goede onderwijzing een beter inzicht moge verkrijgen, maar ook menigeen getroost en bevestigd worde, wie het om een zekeren, betrouwbare grond te doen is, waarop hij de zaligheid van Zijn ziel mag bouwen in goed toevorst.

Bij menigeen sluipt het zo licht in, dat hij de handeling des Doops zonder behoorlijke opmerkzaamheid gadeslaat, omdat hijzelf niet gedoopt wordt of omdat hijzelf geen kind heeft ten Doop te brengen; zo meent hij, dat de Doop hem volstrekt niet aangaat, vergetende de broederlijke liefde, en hij bedenkt het niet, dat hij door zijn houding, die in het geheel geen belangstelling of deelneming verraadt, aanstoot verwekt; bovendien geeft hij daarmee te verslaan, hoe weinig de weldaad der genade, die in de Heilige Doop ook hem is geschonken, door hem wordt overwogen.

Ik wil u voorhouden, weswege wij nooit genoeg deze weldaad kunnen overwegen, zo vaak God ons de gelegenheid daartoe opent.

Maar ook weer sluipt het bij menigeen zo licht in, slechts uit gewoonte of uit bijgelovigheid zijn kind te laten dopen. Ja, indien het kind niet zou gedoopt worden, dat ware onchristelijk! Anderzijds denkt men: als het kind gedoopt is, nu is het dan toch gedoopt! Daar ziet men dan alleen op de handeling van het dopen en geeft geen acht op hetgeen God doet. De zodanigen moeten weten dat de Doop op zichzelf beschouwd zonder het Woord niets is, maar dat het geloof er zijn moet, hetwelk let op de belofte des Heeren en op Zijn Woord, dat de Doop tot Doop maakt.

Degene echter, wie het voor zichzelf in waarheid te doen is om een goede grond der hoop en om een goede grond voor zijn gebed tot God voor zijn zaad en ook in 't algemeen voor de kinderen der Gemeente, moge door Gods genade daardoor rijkelijk worden vertroost, dat hij verneemt wat God aan hem en aan de kinderen der gelovigen in 't algemeen in de Heilige Doop belooft, mededeelt en verzegelt.

Tekst: PSALM 22:11

"Op u ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God."

Gelijk u bekend is, zijn dit woorden van onze hooggeprezen Middelaar, Plaatsbekleder en Borg Jezus Christus, door Hem uitgesproken of ten hemel gezocht in stil gebed, toen Hij hing aan het hout des kruises, in de drie-urige duisternis en verlatenheid. Ik zeg: het zijn woorden van onze Borg en Plaatsbekleder, zo heeft Hij ze dan uitgesproken in de persoon des zondaars, heeft ze uitgesproken als mens in onze plaats. En gelijk deze woorden Zijn woorden zijn, zijn zij dat ook van een ieder, die een lidmaat is van Hem, het Hoofd der mensheid, van een ieder lidmaat van Zijn Gemeente.

Onze Heere en Zaligmaker *werd van de baarmoeder af op God geworpen.*

Ten eerste geschiedde dat door het gebed van Zijn gelovige moeder; ten andere, in de besnijdenis op de achtste dag; ten derde, toen Hij op de veertigste dag na Zijn geboorte de Heere werd voorgesteld in de tempel en Zijn moeder voor Zijn en haar reiniging een paar tortelduiven ten offer bracht. En van de buik van Zijn moeder af aan was God Zijn God, omdat God aan Hem in de besnijdenis en bij de voorstelling in de tempel Zijn verbond, het verbond Zijns vredes gaf en aan Hem de belofte verzegelde, die Hij aan Abraham en zijn zaad had geschonken. Dit alles geldt echter van Christus niet, voorzover Hij de Zoon van God was, ook niet voorzover Hij een rechtvaardig mens was van Zijn ontvangenis en geboorte af aan, maar voorzover Hij in het vlees kwam, dat is, in de persoon des zondaars, en Hij dus van God "zonde" gemaakt was voor ons, en gekomen om zijn ziel voor onze schuld Gode te brengen als schuld, en voor ons een van God uitgebannene en vervloekte te worden, ja een "vloek."

Van degenen, die lidmaten zijn van Hem, het Hoofd, door het geloof, die dus leden zijn van Zijn Gemeente, geldt dit: *"Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God."*

Dit geldt van hen, die voor het gekomen-zijn van Christus in het vlees geleefd hebben, in deze zin, dat ten eerste hun gelovige moeders voor hen van hun ontvangenis en geboorte af gebeden hebben; maar vooral, dat zij in de besnijdenis en op de veertigste dag na hun geboorte de Heere zijn opgedragen en door het bloed gereinigd geworden; dat God hun in deze dubbele handeling de gerechtigheid des levens, die Christus zou aanbrengen, geschonken en toegerekend heeft; en dat ook alle hun zonden, waarin zij ontvangen en geboren waren, in hetzelfde bloed hun vergeven zijn geworden.

En van degenen, die na Christus' gekomen-zijn-in-vlees in Zijn Gemeente geboren worden, gelden deze woorden: *"Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, van de buik mijner moeder aan zijt Gij mijn God"*, omdat hun gelovige moeders van hun ontvangenis en geboorte af aan voor hen hebben gebeden, én ja, dat veelmeer en gans bijzonder omdat zij in de Heilige Doop op de Heere zijn geworpen en de Heere verklaard heeft hun God te willen zijn, daar Hij Zijnen driemaal heilige Naam op hen gelegd heeft.

Beschouwen wij allereerst deze wonderen der genade, zoals God die in beelden ons voorhoudt in het Oude Testament.

Alle kinderen der Gemeente Israëls werden ontvangen en geboren in verdraaidheid en zonde. God echter sprak tot deze Gemeente: "Ik ben uw God en uws zaads God." Van de kinderen van deze Gemeente zeide Hij derhalve: Het zijn Mijn kinderen Hij nam hen tot Zijn kinderen op en aan. Wanneer ouders een vreemd kind aannamen tot kind, dan was aan dit aannemen (dat spreekt vanzelf) de wil huns welbehagens in dat kind voorafgegaan; daarop volgde dan de plechtige handeling, waarbij zodanige aanneming uitgesproken, bekrachtigd en bevestigd werd. Deze plechtige handeling zelf deed het niet, maar zonder zodanige handeling geschiedde de aanneming toch ook niet; de handeling voltrok de aanneming, voltrok de wil des welbehagens.

Zo zette God ook een plechtige handeling in op de achtste dag en wederom op de veertigste dag, door welke Hij bevestigde en voltrok: Ik heb dit kind der Gemeente, hier aanwezig, tot Mijn kind aangenomen. In de besnijdenis herschiep God zo'n kind, het werd van een kind des toorns een kind Gods, en terwijl van het knaapje de voorhuid werd weggenomen, heette het in de hemel: "De oude mens is met al zijn werken van hem weggenomen, en hij is Mij een nieuwe mens; het is Mijn kind, om het voor eeuwig bij Mij goed te hebben; Ik draag van nu af aan de zorg voor hem." En zulks geschiedde niet aan het kind, omdat er in het kind iets was; ook bracht het wegnemen der voorhuid op zichzelf het niet tot stand; maar het bloed der voorhuid beduidde Christus' bloed; en zoals het kind, in het lichaam van Christus aan het kruis verwond zijnde, de oude mens afgelegd had met zijn werken en de nieuwe mens aangedaan had in de verzoening en genoegdoening van Christus; zo betekenden de driedaagse smarten der besnijdenis, dat dit kind als kind van Adam in de dood van Christus gedood, maar op de derde dag in het leven van Christus, in het nieuwe gezonde leven des Geestes overgegaan was; dat het nu een kind der belofte geworden was. De belofte is evenwel niet: "Doe dat!" neen, maar de belofte is: "Ik zal het doen, Ik, God Zebaoth, de Heere der heirscharen."

Datzelfde geschiedde op de veertigste dag. Dan werd de plechtige handeling der aanneming als kind op een andere wijze herhaald. In hoofdzaak geschiedde dit met de eerstgeborenen, ofschoon de wet dienaangaande Leviticus, hoofdstuk 12 algemeen is. Aldus heet het echter naar de Geest dier wet: het kind heeft de moeder onrein gemaakt, het is een kind des doods en der verdoemenis. De veertig dagen na de geboorte zijn voorbij: "Christus is gekomen." De moeder kome met het kind des doods tot Mij; zij brenge echter Mijn Lam mede; dit Lam worde geslacht; zij zelf en haar kind worde met het bloed besprengd, zo is het kind rein van Zijn dood en heeft het leven in het bloed des Lams; zo is de moeder rein van haar baren tot de dood, want beide, moeder en kind, zijn Mij welbehagelijk, zijnde verzoend in het bloed en gerechtvaardigd in de onschuld van dit Lam en in de opvaart van dit Offer in de vlammen Mijn toorns en Mijner genegenheid.

De schaduwen zijn ons tot lering, zij zijn echter afgedaan; zij hebben voor het Beeld der dingen, die zij niet hadden. moeten wijken, toen de volheid des tijds gekomen Dit is het eigenlijke, het ware Kind Gods; om Zijntwil wordt de Gemeente, die in Zijn Naam gelooft, met haar kinderen van God aangenomen tot zijn kinderen; en zo staat voor Zijn Aangezicht een oud en een nieuw Israël Gods in de belofte: "Ik wil uw God zijn, en u zult Mij tot zonen en dochteren zijn."

Maar het enige, rechtmatige Kind Gods voorwaar, dit droeg onze zonden. Het werd van God niet anders gerekend dan de overige kinderen der Gemeente. Het werd ook als zo'n gerekend, dat de ganse oude Adam in zich droeg en van God tot nieuwe mens moest gemaakt worden, dat in Adams dood moest ingaan, om van God leven te

ontvangen dat de moeder onrein gemaakt had door Zijn ontvangenis en geboorte en door een offer moest verzoend worden.

Dit alles geschiedde Hem in de besnijdenis en in de voorstelling de Heere in de tempel. Dit geschiedde Hem echter als onze Plaatsbekleder, als de tweede Adam, Die door Zijn heilig lichaam aan het kruis, door Zijn onschuldig bloed, door Zijn Zelfofferande aan degenen, die in Zijn Naam geloven, de macht en het recht geeft kinderen Gods te worden. Hij heeft dit Zelf teweeggebracht, dat wij van kinderen des toorns tot kinderen Gods worden aangenomen en herschapen.

Deze nu stelt een andere plechtige handeling in, waarin het van Godswege wordt bevestigd en verzekerd, dat de kinderen van Zijn Gemeente, ofschoon in verdraaidheid ontvangen en in zonden geboren, ofschoon der verdoemenis onderworpen, bij God tot kinderen aangenomen zijn en worden, naar de wil Zijns welbehagens in mensen. Deze handeling is de Doop, de Doop met water.

Waarom die Doop met water? Het beduidt de macht van Zijn verzoenend en reinigend bloed, de macht van Zijn opstanding, van Zijn verworven Geest, welke Hij uitgiet op alle vlees. Het kind, dat gedoopt wordt, het kind der Gemeente van Christus, is een kind des toorns; maar in Christus zegt God: "naar de Raad mijns willens is het mijn kind", en Hij gebiedt deze plechtige handeling des Doops, opdat aan het kind verzekerd worde: "Door de Geest van mijn Zoon, welke Ik u geef, is in het reinigende bloed van mijn heilig Kind Jezus uw oude Adam met al zijn werken verdronken, is uw dood, is uw onreinheid van u weggenomen, - en u bent opgestaan, een nieuwe mens, om te wandelen aan de hand des Geestes des geloofs, om te beërven alle schatten van mijn zaligheid, welke Ik u schenk in mijn Naam, die Ik op u gelegd heb." Dat is de Doop, zijn waarheid en zijn troost.

En nu terug tot de woorden: "*Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af!*" Welk lid der Gemeente mag dat zeggen? Krachtens de waarheid van de Doop een iegelijk. Zijn zij niet allen door hun moeders op God geworpen dan zijn zij toch door de Gemeente of door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid van de Heere Jezus Zelf op God geworpen in de Doop, en of zij tot heden tot het geloof mogen gekomen zijn of niet, God is geen leugenaar; Hij heeft in de Doop ook aan een ieder van onze plechtig verklaard: "Ik ben uw God"; Gods driemaal heilige Naam werd op een ieder van ons gelegd God heeft het zijn gedaan bij de bozen en bij de goeden, want Hij doet Zijn zonde opgaan over bozen en goeden, en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. (Matth. 5: 45)

Kan echter ieder van ons zeggen: "Gij zijt mijn God van de buik mijner moeder aan"? Dat is een andere vraag. En daar zeg ik: *Nee*.

U, die tot dusver in uw onwedergeboren toestand daarheen gaat, gij, die nog midden in de wereld en in de zonde leeft, u, die nog de duivel dient, uw vlees en uw lust (wat gij u ook moogt verbeelden), u kunt het Zeker niet zeggen. U ook niet, die zo gerust daarheen gaat en, hoezeer uw geweten het u ook zegt, dat u nog geen verzoend God gevonden hebt voor uw hart, toch altijd aan het horen en leren blijft, zonder ooit te beginnen met er naar te doen, zonder ooit tot de kennis der waarheid te komen. Ik raad u, dat u toch op de woorden van het Formulier, dat is: op de stem des Evangelies wel acht geeft, voorts op de handeling des Doops zelf en dan uzelf afvraagt: Ben ook ik niet met deze Doop gedoopt? Waar is de nieuwe geboorte, waar het nieuwe leven, waar de wandel naar de Geest, waar de kracht der opstanding van Christus bij mij?

waar is dit alles, waartoe ik in de Doop ben verplicht geworden? O keer eens zo tot uzelf in, en gun uwer ziel geen rust, totdat het nieuwe leven ook bij u een aanvang genomen hebbe. Zo niet, elke druppel waters, in de Doop op uw voorhoofd gegoten, zal uw kwelling vermeerderen in de eeuwige verdoemenis, terwijl God het zijn heeft gedaan, maar u uzelf als bastaarden en niet als kinderen hebt gedragen!

Mocht toch in de Gemeente deze vermaning dringen in het oor en in het hart van menig volwassen kind, dat daarheen gaat, zonder zich tot God te hebben bekeerd, en er tot dusver volstrekt niet aan denkt: in Wiens Naam ben ik gedoopt?

Ook u kunt niet zeggen: *"Gij zijt mijn God van de buik mijner moeder aan"*, gij, die in uw bekommring het leven nog zoekt in eigen hand te vinden; waarom zoekt u de grond in uzelf? Of ook alle duivelen, of ook uw versaagd hart u aanvechten en "nee" roepen, zie op uw Doop, zie op hetgeen God u daarin heeft beloofd, en wees niet langer ongelovig, maar gelovig, en verwacht uw heil van Gods belofenis. Hij is getrouw en rechtvaardig, zodat Hij niet laat varen de werken van Zijn handen. Zet van u af het kunnen of niet kunnen, en vraag: *wat zegt God, en wat heeft Hij gedaan aan mij, toen ik nog een kind was, en toen Hij beval mij te dopen?*

Maar U, die in bange strijd met duivel, zonde en wereld, in hete kamp met de oude mens en zijn werken, daar u hem voor en na nog niet in u gedood vindt, de dood van Christus gelijkvormig gemaakt wordt, zijt niet versaagd, hoezeer u ook de vuistslagen des satans voelt, en de doorn in het vlees u tot God doet roepen om ontferming; zijt niet versaagd, u die menigmaal oorzaak hebt, om in uw hart uit te roepen: "Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?" "ziet eens op deze woorden: "Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, de gebeden en tranen uwer godvruchtige ouders zullen niet vergeefs zijn, noch minder vergeefs uw Doop. Bezie eens deze woorden: "Gij zijt mijn God van de buik mijner moeder aan." Heeft de eeuwig Getrouwe het tot dusver niet wonderbaarlijk wél gemaakt? Zal Hij het niet verder wél maken? Is Zijn genade niet geweldig over ons geweest van onze jeugd af aan tot op deze ure? Zal genade ooit ophouden genadig te zijn? En is Hij niet verhoord geworden, Die dit in onze plaats uitriep in de verlatenheid aan het kruis? Heeft Hij dat ook niet uitgeroepen in deze zelfden Psalm: "Laat niet beschaamd worden die U verwachten"?

Zo is Hij aan Zijn kruis bij God voor ons ingetreden, en Hij treedt ook heden nog bij Hem voor ons in, de getrouwe Hogepriester. Zo zegt dan te midden van alle lijden, onder alle kruis: "Op U ben ik geworpen", en zo u kinderen hebt werpt dezelve op God! Werpt ook gijlieden, die heden uw kinderen ten Doop brengt, deze kinderen op God! Wat op God geworpen wordt, dat zal God niet van Zich afwerpen. Zelfs de stem van de jonge Ismaël hoorde de Engel des Heeren, toen Hagar want zij kon zijn ellende niet langer aanzien hem voor God daarheen wierp. Hij, Die het water des Doops gaf, gaf de belofte; de belofte moet toch altijd eindelijk komen, en zij zal niet achterblijven. Laat ons de Heere deze belofte voorhouden, dan zullen wij welgetroost zijn en goede moed hebben, om in al onze ellende onze Doop te gedenken en met onze ogen op Christus' bloed, ten spijt van duivel, van inwonende en ons kwellende zonden, trots nood en dood met verbroken hart te spreken in alle toevorzicht en smeking: *"Gij zijt mijn God van mijner moeders lijf aan"* en zo te overwinnen. Amen.

40.

2 Korinthe 5:10

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 8 December 1850. des voormiddags
Gezongen: Psalm 24:1-3; Psalm 143:8 en 10. In het Nederduits vertaald zag zij het
licht in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" en wel als No. 1 van
het X. Twaalfstal (1857). In het Hoogduits verschenen zij in "Licht und Recht", IX.
Heft, 4. Predigt. Des avonds: Tekst: Jesaja 55: (?) Gezongen: Psalm 33:5, 6; Psalm
147:6.

Tekst: 2. BRIEF VAN PAULUS AAN DE KORINTHIËRS hoofdstuk 5: 10.

"Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de Rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad."

Schrijft het toe aan mijn liefde en trouw in Christus Jezus, Geliefden, dat ik u in dit morgenuur opnieuw een ernstige prediking houd. *Zalig is hij, die op zichzelf toepast, die ter hart neemt hetgeen hij horen zal.*

Er wordt in de Gemeente veel gesproken over zonden; veelal wordt breed uitéengezet, tot welke zonden de mens niet alleen in staat is, maar welke zonden hij ook begaat. Wordt nu de verdorvenheid van de mens recht aan het licht gebracht, wordt de macht der genade gepredikt, zo neemt ieder voor zich een stuk daarvan mee. Maar niet weinigen zijn er, die met het gehoorde een nieuwe lap zetten op het gescheurde kleed, die hun ontrust geweten zoeken te stillen, en met hetgeen zij gehoord hebben hun eigen graf pleisteren. Want welke zonden zijn het, waaraan velen denken, wanneer zij de algehele verdorvenheid van de mens horen openbaren? Zijn het de zonden tegen het eerste gebod, tegen het tweede, het derde en vierde? Of zijn het hun verborgen en ook aan de dag gekomen onreine geschiedenissen? Zijn het de zonden des harten, of veelmeer de zonden, welke door het lichaam geschieden? Men troost zich zo ras met de leer van de genade, met de leer van datgene, wat Christus met één offerande voleindigd heeft; maar hier zou ik aan menigeen de vraag willen voorleggen: Geloof u werkelijk, dat er een oordeelsdag zijn zal? Geloof u in waarheid, dat Christus van de doden is opgestaan, en geloof u de opstanding des vleses? Zo ja, dan geloof u ook de wedervereniging van uw ziel met uw lichaam. Maar verneem het dan en de ganse Gemeente verneme het: Juist datgene, wat wij met het lichaam verricht hebben, zullen wij wegdragen, wanneer Christus komen zal, wanneer Hij de bazuin zal laten horen: *"Staat op, gij doden, en komt voor het gericht!"*

Wat ik u predik in deze ure, dat predik ik de een, opdat het bij hem vrucht voortbrengende van ware bekering, opdat hij mijde de heimelijke schande en niet met veinzerij omga; ik predik het de ander, opdat hij bemoedigd worde, om midden in zijn schreeuwen: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?" Gode dank te zeggen door Jezus Christus, en zo de goede strijd gestreden te hebben. Dat men nu het Woord Gods recht snijdt, en het recht ontvangt in het hart en daarnaar doet, dat is alles uit God.

"Wij allen moeten geopenbaard worden voor de Rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage hetgeen met het lichaam geschied is, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad" - zo zegt de Apostel. Wij bestaan uit lichaam en ziel; de ziel en het lichaam zijn met elkander op het nauwst verbonden; maar al wat verricht wordt, wordt door het lichaam verricht, beide goed en kwaad. Wat is er, dat niet door het lichaam, dat niet door de leden des lichaams verricht wordt? De uitvoerder van wat het verstand en de wil be-ogen, hetzij ten goede hetzij ten kwade, de uitvoerder van hetgeen in de ziel, in het hart opkomt, is altijd het lichaam, zijn altijd de afzonderlijke leden des lichaams. Zijn wij op het kwade uit, dan ligt de schuld echter niet aan het lichaam, niet aan de afzonderlijke leden, maar aan onszelf; dan ligt het altoos aan ons verdorven IK. Zijn wij op het goede uit, dan is het steeds alleen de genade des Heiligen Geestes, Die woning bij ons genomen heeft en Zich het lichaam tot Zijn tempel heeft geheiligd. Omdat echter alles door het lichaam geschiedt, zo zullen wij ook met het lichaam ontvangen of wegdragen, wat wij door het lichaam uitgericht hebben. Naar dat wij met de ogen, met de mond, met de tong, met de handen, met de voeten gehandeld hebben, zullen wij ontvangen.

En nu, wij zijn hier tezamen voor het Aangezicht van Christus en van Zijn heilige engelen! Wat is het, dat wij verrichten met onze lichamen? Is het goed of is het kwaad? Beide, zal deze en gene antwoorden. Het kan waar zijn. De Apostel Jakobus schrijft van de tong: "Door haar loven wij God en de Vader, en door haar vervloeken wij de mensen, die naar de gelijkenis Gods gemaakt zijn. Uit denzelfden mond komt voort zegening en vervloeking." Maar hij voegt daarbij: "Dit moet, mijn broeders, alzo niet geschieden. Welt ook een fontein uit een zelfde ader het zoet en het bitter? Kan ook, mijn broeders, een vijgenboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Zo kan geen fontein zout en zoet water voortbrengen." (Jac. 3: 8 vv)

Er is een groot onderscheid tussen hetgeen hij, die God vreest, met het lichaam uitricht, en hetgeen hij doet, die zich niet geheel met lichaam en ziel aan Hem overgeeft.

- ? De Farizeeër in de tempel verhovaardigde zich met zijn nieren en met het ganse lichaam; hij droeg zijn ogen hoog, en sprak met de tong: *"O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen."* De tollenaar stond van verre met neergeslagen' ogen; met zijn handen sloeg hij op zijn borst, en met de tong sprak hij: *"O God, wees mij zondaar genadig!"*
- ? De koning Achab verkocht zichzelf met lichaam en ziel onder de zonde, om het genot met de vijandige Izébel; en de Profeet Elia was met het lichaam aan alle ontberingen blootgesteld.
- ? Jonathan begaf zich met het lichaam weer in het paleis van zijn vader, koning Saul, en David was met het lichaam gelijk een gejaagd hert op de bergen en in de holen.
- ? De Farizeeër Simon misbruikte zijn ogen, om te versmaden de Zaligmaker der zondaren, om te versmaden een dankbare boetvaardige vrouw; en de zondares waagde het, zich met haar zondige lichaam in het huis van de Farizeeër te begeven aan de voeten van de Heere Jezus; zij bediende zich van de knieën, om zich neer te werpen voor dé voeten des Heeren, van de ogen, om tranen uit te storten van liefde en dank, en met haar tranen de met stof bedekte voeten des Heeren te wassen, - van de haar, om dezelve af te drogen, - van de handen, om deze voeten, die haar de vrede hadden aangebracht, te zalven, van de lippen, om het met haar kussen te bezegelen: *"Gij zijt mijn Zielsvriend!"*

- ? Judas Iskarioth liet zolang gestolen geld door zijn vingers gaan, totdat hij met deze vingers een strik maakte om zich te verhangen; en Zacheüs bediende zich van de vingers, om op de boom te klimmen, opdat hij Jezus zien mocht; en later, om de helft van zijn goederen aan de armen te geven en viervoudig te vergoeden, wat hij door bedrog verworven had.
- ? De voeten der hogepriesters en schriftgeleerden waren snel om bloed te vergieten; en de voeten van de Samaritaanse vrouw waren snel, om naar haar stad te lopen en het aldaar te verkondigen: "*Komt, ziet een mens, die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: is Deze niet de Christus?*"

Ik vraag nogmaals: Wat is het dat wij verrichten met onze lichamen, met de afzonderlijke leden ervan? Wie van onze heeft het in zijn jeugd niet geleerd: "dat ik met lichaam en ziel niet mijns, maar mijns getrouwe Zaligmakers Jezus Christus eigen ben"? Wie heeft het niet geleerd: "Dewijl beide, lichaam en ziel, tempelen des Heiligen Geestes zijn, zo wil Hij, dat wij die beide zuiver en heilig bewaren"? Wie heeft het niet geleerd: "Kunnen dan die niet zalig worden, die in hun goddeloos ondankbaar leven voortvarende, zich tot God niet bekeren"? "In generlei wijze: want de Heilige Schrift zegt, dat geen onkuise, afgodendienaar, echtbreker, dief, gierigaard, dronkaard, lasteraar, noch rover, noch diergelijke, het Rijk Gods beërven zal!" en wederom: "Het is onmogelijk, dat, zo wie Christus door een waarachtig geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid"?

Wat het *kwade* aangaat, zijn het niet de ogen, die het zichtbare, het vergankelijke aanzien, die zien naar van de naasten vrouw, ja, naar al wat van de naasten is? Zijn het niet de ogen, die zich laten gebruiken om rond te weiden in hetgeen de verboden' begeerte des harten wil? Is het niet de tong, die in boosheid en nijd, in lichtzinnigheid, in vijandschap jegens God, zo menigmaal het éne nodige lastert, en die zich tot een scherp zwaard maakt tegen het eeuwige getuigenis der eeuwige gerechtigheid? Zijn het niet de handen en de vingers, die zich tot onreinheid laten gebruiken, tot geldgierigheid, tot woeker, tot bedrog, tot dieverij en om onder zich te houden, wat van de naasten is? Zijn het niet de voeten, die snel zijn om bloed te vergieten, die lopen op de weg des verderfs, op de weg, welks einde de dood is, op de weg der wereld en der geestelijke en lichamelijke hoer?

En wat het *goede* aangaat, zijn het niet de ogen, die wenend naar God opwaarts zien, die van Boven verwachten de hulp des Heeren, die op 's Heeren wegen gericht zijn, op Zijn heilig Woord en eeuwig Evangelie, dag en nacht? Zijn het niet de handen, die zich verre houden van ongerechtigheid, die zich vouwen in het gebed, en aan God en aan de naaste het zijn geven? Zijn het niet de voeten, die er op uit zijn, om Gods wegen te bewaren, die zich opmaken tot de Heere, zich opmaken om de naaste te dienen, zonder iets voor zichzelf te zoeken? Is niet de tong het middel, waardoor men zichzelf veroordeelt, en Gode recht en gelijk geeft? waarmee men zijn Heiland looft, de naaste niet bedriegt, maar de waarheid spreekt met een ieder voor het oog des Heeren? Zijn het niet de lippen, die Gods ontferming loven, zo in huis als in het midden der Gemeente?

Met het ganse lichaam wordt het uitgericht, dat men of Gods eer, de verheerlijking Zijns Naams zoekt, of dat men zichzelf zoekt en de eigen begeerte. Naar dat wij met dit lichaam verricht hebben, zullen wij ontvangen. Ontvangen? Van wie? Van

Christus, als Hij komen zal op de wolken, met grote kracht en heerlijkheid, en al zijn heilige engelen met Hem.

"Maar dat zal toch niet waar zijn van de uitverkorenen", zal menigeen tegenwerpen; "er staat immers geschreven: wie in de Zoon van God gelooft, komt niet in het gericht; en voor mijn sterven hoop ik toch nog tot het getal der ware gelovigen gekomen te zijn; ja, ik geloof in de Zoon van God, zo kom ik dan immers niet in het oordeel." Zeker komt degene niet in het gericht, die in de Zoon van God gelooft: hij komt niet in het oordeel ter verdoemenis. Heeft echter degene, die in de Zoon van God gelooft, niet dit kenteken: dat hij afstand gedaan heeft van alle ongerechtigheid? (2 Tim. 2: 19) De dag komt, waarop God al het verborgen aan het licht zal brengen door Jezus Christus; dan zal een ieder ontvangen naar zijn werken. Dat is aldoor het apostolisch getuigenis. En in ons tekstwoord staat geschreven: "wij moeten allen geopenbaard worden voor de Rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage."

Ja: "geopenbaard worden" staat hier, niet: "gesteld worden." Voor de Rechterstoel van Christus zullen wij allen in een ogenblik openbaar worden. De ganse verborgen grond des harten met al deszelfs gedachten, het ganse leven, de ganse wandel, die wij hier geleid hebben, zal in één ogenblik open liggen voor de Rechterstoel van Christus; een ieder zal daar ontvangen naar dat hij gedaan heeft.

Maar welke mensen bedoelt de Apostel, als hij zegt: "wij allen", of als hij schrijft: "een iegelijk"? U verstaat het, dat hij in de eerste plaats zichzelf bedoelt, dat hij moet geopenbaard worden, dat hij ontvangen zal naar dat hij met het lichaam gedaan heeft.

Daarom schrijft hij ook in het voorafgaande vers: "Wij bevljtigen ons, wij zijn zeer begerig, om Hem welbehaaglijk te zijn." En wanneer deze Apostel de toepassing van een grote waarheid op zichzelf gemaakt heeft, moeten wij het dan niet ook doen? Moeten wij niet ons lichaam aanzien en tot onszelf spreken: "In dit lichaam word ik openbaar voor de Rechterstoel van Christus, er ontvang ik naar hetgeen ik met dit lichaam heb uitgericht?"

Maar wat betekent het gezegde: dat wij ontvangen naar dat wij met dit lichaam hebben uitgericht? dat spreekt immers vanzelf? Dat spreekt ook vanzelf. Maar de Korinthiërs maakten het gelijk velen van u, en velen van u maken het als de Korinthiërs: zij wandelen voort in een geestelijke roes, als waren zij geesten; zij zonderen zich in hun overleggingen van hun lichamen af, noemen het lichaam de oude Ad a m; zij menen: dat lichaam, die oude Adam gaat toch immers zo in het graf; zij beschouwen het lichaam als zondig, zichzelf als boven alles verheven.

Daar doen zij nu met het lichaam, met de ogen, met de tong, met de keel, met de mond, met de voeten, met de handen en vingers, met de overige leden, wat de begeerlijkheid der ogen, de begeerlijkheid des vleses en de grootsheid des levens hun ingeven; ondertussen redeneren zij zo geestelijk, dat de duivel, als hij zich verandert in een engel des lichts, het niet beter kan doen.

U, die zo doet, hebt het nu vernomen: het oordeel komt op het lichaam, en zo op u af. Daarom, laat ons het apostolische woord ter hart nemen: "De liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn." Geloven wij in Christus, dan hebben wij tegeloven, dat wij met ons lichaam en alle deszelfs leden der zon de gestorven zijn. En Hij is daarom voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is." (2 Kor. 5: 14, 15)

Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, met ziel en lichaam en alle leden des lichaams. Doet hij echter met het lichaam de wil des duivels, zo moge hij zo geestelijk redeneren, als hij wil, hij heeft zichzelf ernstig te onderzoeken en te beproeven, of hij zich wel in Christus bevindt!

Ik kan verstaan, dat de oprechte hier een waarachtige bekommering aangaande zijnen toestand moet overvallen, waar hij met zijn lichaam en deszelfs leden doet, wat de Heere niet behagen kan. Geef u eens acht, of het u niet als uit de ziel gesproken is, wat de Apostel uitroept in het vierde vers: "Want wij, die in deze tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde." U ziet op het lichaam, - zie toch op Christus! U ziet op de zonde, zie toch op Dien, Die geen zonde gekend heeft en die God "zonde" voor ons heeft gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. U ziet op uw zwakheid, verdraaidheid, onreinheid en ongerechtigheid, zie toch op de verzoening. Benaarstig u, om het lichaam heilig te hebben, en dat gelukt u niet? Benaarstig u liever, dat u eerst Christus hebt, dat u in Hem gevonden zijt dat u niet laat varen het geloof; dit geloof: dat gij, in weerwil van alles, met ziel, lichaam en leden een nieuw schepsel zijt in Hem.

Al wie uit God geboren is, worstelt er naar, lichaam en ziel, als een tempel des Heiligen Geestes, heilig en onbesmet te hebben; hij heeft echter te lijden, opdat hij met zijn eigen gerechtigheid te gronde zij gegaan, en opdat hij lere, het lichaam en al deszelfs leden aan Christus' kruis te houden, in Christus' dood en graf te begraven, en daarbij dan ervaren, dat genade *genáde* is.

Waar het zó toegaat, daar bewijst zich de macht der opstanding van Jezus Christus, daar wordt de goede strijd gestreden. De duivel rijdt op het lichaam en op de leden, om maar Zijn wil en de wil des vleses te hebben; er is echter Één, Die machtiger is, zodat zich de leden aan het kruis houden. Het lichaam worstelt met het lichaam, de leden met de leden. De duivel wil ons van het kruis weg en in de hel rukken, maar Christus hou d t vast met de armen van de macht van Zijn trouw; zo houdt men vast aan Christus, in gebeden en smekingen opdat de wil van God nochtans gedaan zijn alle dingen, opdat men, niet in hoge geestelijkheid, maar nuchteren, met lichaam en ziel, aan de hand des Heiligen Geestes, dat is in de geboden Gods wandele, welke al hun vervulling vinden in de liefde van God en des naasten.

Bij wie zulke dingen niet zijn, die zal het voor de Rechterstoel van Christus, doch te laat, met zijn ogen zien, dat hij in zijn leven een doden, driehoofdige afgod gediend heeft; en hij zal met de ogen eeuwig de duivel moeten zien, en met alle verdoemden met het lichaam en alle leden moeten branden in het eeuwige vuur. Hij echter, bij wie zulke dingen zijn, zal met het lichaam de kroon der gerechtigheid ontvangen, want hij heeft zich aan Christus gehouden en aan de macht van Zijn opstanding, met lichaam en ziel, en heeft zo, ofschoon hij ook onderlag, nochtans overwonnen door de genade des Geestes, door de macht van Christus

Gemeente Gods! de Rechter staat voor de deur. Blijft wachtende in alle tegenspoed en verdrukking, met een opgericht hoofd, op dezelfde Rechter, Die Zich tevoren voor het gericht Gods voor ons heeft gesteld en alle vervloeking van ons heeft weggenomen. Het is niet te vergeefs, dat wij met lichaam, ziel en geest geloof hebben gehouden, liefde geoefend, en het lichaam, waar het niet mede wilde, door het geloof onder de voet hebben gebracht en door de Geest in toom hebben gehouden. De hemelse blijdschap en heerlijkheid met de Heere Jezus, weldra neemt zij een aanvang!

AMEN.

41.

Jesaja 56:2

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op de 12. Januari 1851 des voormiddags. Gezongen: Psalm 134: 1-- 3; Lied 3: 2 en 4 (zie Deel III, blz. 81, 268); Psalm 84: 5. Zij verschenen in het Hoogduits in verscheiden oplagen, 1851 - 1855. In het Nederduits vertaald zag zij het licht in de uitgave der Twaalf Twaalfallen als No. 6 van het VII. Twaalfstal (1851) onder het opschrift: "Gedenk de sabbatdag, dat u die heiligt." Omtrent de avondgodsdienstoefening vonden wij geen aantekening, dan dat er gezongen is: Psalm 92:1 en 2 en Psalm 147:2.

"Gedenk de Sabbatdag, dat gij dien heiligt."

Tekst: JESAJA 56:2.

"Welgelukzalig is ... des mensen kind, die de sabbat houdt, zodat hij die niet ontheiligt."

Als wij de Heilige Schrift met aandacht lezen, dan moet ons bijzonder opvallen, hoe de Heere onze God inzonderheid op het vierde gebod aandringt, en hoe al zijn heiligen in dit gebod een groot voorrecht hebben gezien. Daaruit moet ons wel duidelijk worden, hoe het zijn kan, dat de zegen of de vloek van een geheel volk afhankelijk gemaakt wordt van de gehoorzaamheid aan dit gebod.

Het gebod luidt aldus: "Gedenkt de sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat des Heeren uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is: want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage: daarom zegende de Heere de sabbatdag, en heiligde denzelven." (Exod. 20:8 11)

Ten hoogste verrassend en hartverheffend zijn de woorden van onze tekst: "Welgelukzalig is des mensen kind, die de sabbat houdt, zodat hij die niet ontheiligt." Het zijn woorden van de Heere onze God, en het is zijn belofte, dat het ons zal welgaan, als wij aan het gebod vasthouden, dat wij de sabbat houden en die niet ontheiligen. Er zijn nog meer zodanige beloften, woorden en uitspraken Gods ten aanzien van het houden van de sabbat; zo spreekt de Heere insgelijks door Jesaja (Hoofdstuk 58:13, 14): "Indien gij uw voet van de sabbat afkeert, van te doen uw lust op Mijn heiligen dag; en indien gij de sabbat noemt een verlustiging, opdat de Heere geheilgd worde, Die te eren is; en indien u die eert, dat u uw wegen niet doet, en uw eigen lust niet vindt, noch een woord daarvan spreekt; dan zult gij u verlustigen in de Heere, en Ik zal u doen rijden op de hoogte der aarde, en Ik zal u spijzigen met de erve van uw vader Jakob; want de mond des Heeren heeft het gesproken."

Zo ook door de mond van Jeremia (Hoofdstuk 17: 24 26): "Indien gij vlijtiglijk naar Mij zult horen, spreekt de Heere, dat gij geen last door de poorten van deze stad op de sabbatdag inbrengt, en u de sabbatdag heiligt, dat u geen werk daarop doet; zo zullen door de poorten van deze stad ingaan koningen en vorsten, zittende op de troon van

David, rijdende op wagenen en op paarden, zij en hun vorsten, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem; en deze stad zal bewoond worden in eeuwigheid. En zij zullen komen uit de steden van Juda en uit de plaatsen rondom Jeruzalem en uit het land van Benjamin, en uit de laagte en van het gebergte en van het zuiden, aanbrengeende brandoffer en slachtoffer en spijsoffer en wierook, en aanbrengeende lofoffer ten Huize des Heeren."

Maar wij horen daar ook de bedreigingen Gods over het niet houden van Zijnen sabbat (in Vs. 27): "Maar indien u naar Mij niet zult horen, om de sabbatdag te heiligen en om geen last te dragen, als u op de sabbatdag door de poorten van Jeruzalem ingaat; zo zal Ik een vuur in haar poorten aansteken, dat de paleizen van Jeruzalem zal verteren en niet worden uitgeblust." En door de Profeet Ezechiël (Hoofdstuk 20:19, 20): "Ik ben de Heere uw God, wandelt in Mijn inzetten, en onderhoudt Mijn rechten, en doet dezelve; en heiligt Mijn sabbatten, en zij zullen tot een teken zijn tussen Mij en tussen ulieden, opdat u weet, dat Ik, de Heere, uw God ben." Hoe streng de Heere onze God de overtreding van dit gebod straft, zien wij uit Numeri 15: 32 36: "Als nu de kinderen Israëls in de woestijn waren, zo vonden zij een man, hout lezende op de sabbatdag; en die hem vonden, hout lezende, brachten hem tot Mozes en tot Aäron en tot de ganse vergadering En zij stelden hem in bewaring, want het was niet verklaard, wat hem gedaan zou worden. Zo zeide de Heere tot Mozes: Die man zal Zeker gedood worden; de ganse vergadering zal hem met stenen stenigen, buiten het leger. Toen bracht hem de ganse vergadering uit tot buiten het leger, en zij stenigden hem met stenen, dat hij stierf, gelijk als de Heere Mozes geboden had." En het moet ons door merg en been gaan, als wij 2 Kronieken, hoofdstuk 36:21 lezen: "Opdat het woord des Heeren vervuld werd, door de mond van Jeremia, totdat het land aan zijn sabbatten een welgevallen had; het rustte al de dagen der verwoesting, totdat de zeventig jaren vervuld waren."

Niet minder ververschrikkelijk is de bedreiging, welke wij tegen het schenden en het huichelachtig houden van de sabbat vinden bij de Profeet Amos (Hoofdstuk 8:11, 12): "Ziet de dagen komen, spreekt de Heere Heere, dat Ik een honger in het land zal zenden; niet een honger naar brood, noch dorst naar water, maar om te horen de woorden des Heeren; en zij zullen zwerven van zee tot zee, en van het noorden tot het oosten; zij zullen omlopen om het Woord des Heeren te zoeken, maar zullen het niet vinden."

Welk een voorrecht de heiligen en gelovigen in dit gebod gezien hebben, en hoe groot hun vrees was om het te ontheiligen, leert ons het gebed der kinderen Israëls, dat wij lezen Nehemia, hoofdstuk 9."Gij (Heere God) zijt neergedaald", zo zeggen zij Vs. 13 en 14, "op de berg Sinaï, en hebt met hen gesproken uit de hemel; en u hebt hun gegeven rechtmatige rechten en getrouwe wetten, goede inzetten en geboden; en u hebt hun uw heiligen sabbat bekend gemaakt"; dat leert ons ook het gedrag van Nehemia (Hoofdstuk 13: 15 - 21): "In dezelve dagen zag ik in Juda, die persen traden op de sabbat en die garven inbrachten, die zij op ezels laadden; als ook wijn, druiven en vijgen, en allen last, die zij te Jeruzalem inbrachten op de sabbatdag; en ik betuigde tegen hen ten dage, als zij eetwaren verkochten. Er woonden ook Tyriërs binnen, die vis aanbrachten en allerlei koopwaar, die zij op de sabbat verkochten aan de kinderen van Juda en te Jeruzalem. Zo twistte ik met de edelen van Juda en zeide tot hen: Wat voor een boos ding is dit, dat gijlieden doet, en ontheiligt de sabbatdag? Deden niet uw vaders alzo, en onze God bracht al dit kwaad over ons en over deze stad? En gijlieden maakt de hittige gramschap nog meer over Israël, ontheiligende de sabbat. Het geschiedde nu, als de poorten van Jeruzalem schaduw gaven, voor de sabbat, dat

ik bevel gaf, en de deuren werden gesloten; en ik beval, dat zij ze niet zouden opendoen tot na de sabbat; en ik stelde van mijn jongens aan de poorten, opdat er geen last zou inkomen op de sabbatdag. Toen vernachtten de kramers en de verkopers van alle koopwaar, buiten voor Jeruzalem, ééns of tweemaal. Zo betuigde ik tegen hen, en zeide tot hen: Waarom vernacht gijlieden tegenover de muur? Zo gij het weer doet, zal ik de hand aan u slaan. Van die tijd af kwamen zij niet op de sabbat." En hoofdstuk 10: 31 lezen wij: "Ook als de volken des lands op de sabbatdag te koop brengen waren én allerlei koren, dat wij op de sabbat of op een anderen heiligen dag van hen niets zouden nemen; en dat wij het zevende jaar zouden vrijlaten, mitsgaders allerhande bezwaarnis."

Wij lezen in de Heilige Schrift dikwijls van sabbatten, maar de dag, welke God in het vierde gebod heeft bedoeld, is de dag, die op de zes werkdagen volgt. deze heeft God gezegend en geheiligd tot een rustdag. God heeft deze dag gezegend en geheiligd niet op Sinai, maar van het begin der wereld af aan; want zo lezen wij Genesis 2: 2 en 3: "Als God nu op de zevenden dag (dat is binnen of ten einde van zes dagen) volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op de zevenden dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had. En God heeft de zevenden dag gezegend en die geheiligd; omdat Hij op denzelfden gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had, om te volmaken" Op Sinai daarentegen heet het: "*Gedenkt de sabbatdag, dat gij dien heiligt.*"

Wanneer wij op dit alles acht geven, dan wordt ons duidelijk wat God van ons wil in het vierde gebod: namelijk, dat wij rusten van al onze arbeid, die wij in zes dagen hebben gedaan, en niet alleen wij, maar ook heel ons gezin, vrouw en kinderen, dienstknechten en dienstmaagden, en deze niet alleen, maar ook ons vee.

Dit rusten van al onze arbeid bestaat echter niet in een vadsige rust; veelmeer hebben wij daartoe van onze arbeid te rusten, opdat wij gemeenschappelijk God vereren en dienen, Hem loven, prijzen en verheerlijken, met andere woorden: opdat wij deze dag afzonderen tot Zijnen dienst.

Dit nu is niet zo bedoeld, dat wij zes dagen zonder godsdienst zouden zijn en ons werk zonder God zouden verrichten; neen, wij hebben God dag aan dag te dienen, te eren en te vrezen te midden van onze arbeid, dit beveelt ons het eerste gebod, ook het tweede en derde; maar dit is de bedoeling, dat wij ons op deze dag alleen zouden bezig houden met de gemeenschappelijke dienst Gods, met terzijdestelling van al het werk van onze handen. Dat én hoe ook hier wederom de liefde de weg aanwijst, om dit gebod te houden, behoef ik u wel niet breedvoerig uitéén te zetten. Zo moet bij voorbeeld ieder, die bij de godsdienstoefening voorgaat, op deze dag arbeiden; ook mag niemand de werken der barmhertigheid nalaten, niemand de naaste of diens vee of goed als het een of het ander in gevaar is, laten omkomen of verderven, omdat het sabbat is; ook mag men, omdat het sabbat is, mensen en beesten niet in smart of pijn laten liggen of kwellen.

In elk gebod wordt iets verboden en iets geboden. Hier wordt dus verboden alle handenarbeid, alle bezigheid en zorg ter verkrijging van het dagelijks brood of tot instandhouding van het huisgezin. Wij mogen derhalve van deze dag geen werkdag of marktdag maken, veel minder een zonden- of wereldse uitspanningsdag; maar ook niet een dag om te luieren, om op denzelfden eens goed uit te slapen en meer dan gewoonlijk te zorgen, dat het huishouden op Maandag des te beter in orde zij; nog veel minder mogen wij van deze dag een dag van verveling maken. Wij hebben deze

dag te heiligen, dat is: af te zonderen ter gemeenschappelijke Godsverering, tot de dienst van God; als zodanig hebben wij deze dag te beschouwen, als zodanig te gebruiken en, als die ten einde loopt, als zodanig te zegenen.

Aangezien de meesten uwer hiervan niet anders gevoelen, dan hetgeen overeenkomstig de wil van Gods gebod is, zo behoefde ik eigenlijk deze gehele prediking voor u niet te houden, ware het niet dat nochtans velen onder u het niet recht verstaan, in hoever het vierde gebod voor ons verbindend is. Tot terechtwijzing van de zodanigen en tot ulieder aller bevestiging in de leer der ware Godzaligheid zij het daarom hier gezegd: Het vierde gebod, het gebod van de heiliging van de sabbat, behoort tot de Tien Geboden van Gods verbond en is, evenals de overige geboden, de blijvend regel voor de wandel van al de bondgenoten.

Velen willen aan dit gebod een geestelijke uitleg geven en weten niet, van welke voorrechten zij zich daardoor beroven. De zodanigen beweren o. a., dat het vierde gebod een *ceremonieel* gebod is en met Christus afgeschaft.

Daarop hebben wij te antwoorden, dat de sabbat voor de zondeval door God is ingesteld geworden, toen God nog niets omtrent Christus gesproken had. Adam moest, voor de val, zes dagen de hof van Eden bebouwen en bewaren, op de zevenden dag moest hij die echter laten liggen en God verheerlijken vanwege al de wonderwerken, welke Hij gemaakt had.

Dat nu God, Wien al Zijn werken van eeuwigheid bekend zijn, deze sabbat met het oog op Christus en op de hemelse rust heeft ingesteld, wie zal dit tegenspreken? Heeft niet Paulus in zijn Brief aan de Hebreeën daaruit het bewijs aangevoerd, dat wij hebben te rusten van onze dode werken, dat is van de werken van het "doe dat", opdat wij met een vrij geweten dienen de levenden God? Maar daardoor is de sabbat of het vierde gebod evenmin afgeschaft, als al de overige geboden der Wet afgeschaft zijn. Het vierde gebod verplicht ons nog evenzeer, als het eerste, tweede, derde, vijfde, zesde, zevende enz.

Of hoe? Behoeven wij de sabbat, dat is de dag, die op elke zes werkdagen volgt, niet meer te heiligen, omdat Christus de Wet, bepaaldelijk ook het vierde gebod, vervuld heeft? Of niet meer te heiligen, omdat met dit gebod bedoeld is, dat wij de rust in Christus moeten vasthouden? Dus, omdat Christus het zevende gebod gehouden en vervuld heeft, alsmede het zesde, achtste enz., daarom zouden wij niet meer verplicht zijn die te houden? Zo mogen wij dan echtbreken, doodslaan en stelen, omdat de geestelijke zin van deze geboden is, dat wij trouw bij God blijven en aan de geestelijke ondertrouw, aan de vereniging met Hem vasthouden en Hem alléén de eer geven? U gevoelt, waarheen dat ons zou leiden!

Het gebod van de sabbatdag is het vierde gebod der zedenwet en is geen ceremonieel gebod, maar wij zijn verplicht en in God gebonden hetzelve heilig te houden; en niet alleen wij persoonlijk, maar wij met ons ganse gezin, met onze dienstboden, ook met de vreemdeling, die bij ons inwoont, én met onze beesten, wij, met onze stad en met het land, waarin wij wonen; zo wij de sabbat niet houden en die ontheiligen, dan treft ons de vloek, gelijk God gesproken heeft: "Vervloekt is een ieder, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen."

Weliswaar, het is de bedoeling des Heiligen Geestes met het vierde gebod, om alles in ons te doden wat van onze zogenaamde vrije wil, wat van onze krachten en ons verstand, zelfs in het uiterlijke werk der Godzaligheid, zich voor de Wet wil verheffen met het kunnen, moeten en willen des vleses; zodat met dit gebod, door de Geest der genade, alles in ons wordt teniet gemaakt wat uit ons, zoals wij van onszelf zijn,

voortkomt, zowel zelfgekozen heiligheid of zonde, eigen lust of vroomheid, als al het aardse doen en drijven: dat dit alles namelijk verdoemd en verworpen is voor de rechterstoel van God, en wij opgehouden hebben om onszelf met onze werken zalig te maken, dat wij aan dat alles gedood zijn.

Voorts is het Gods bedoeling met dit gebod, dat wij leren, hoe onze ganse zaligheid bij Hem in Christus vaststaat, en dat Hij ons daarom de sabbat gegeven heeft tot een teken tussen Hem en ons, dat Hij het is, Die ons heiligt, opdat wij ons zo voor tijd en eeuwigheid ter van onze rechtvaardigmaking, heiligmaking en zaligheid aan Hem, als aan onze genadige God en Vader in Christus, toevertrouwen. Maar daarom is het teken daarvan, daarom is de sabbat, daarom is het vierde gebod niet afgeschaft; maar veelmeer moet ik hier een ieder, die van de Tien Geboden der zedenwet er één wil uit werpen en er slechts negen voor wil laten gelden, aan de woorden van de Heere Jezus herinneren (Matth. 5: 17 19): "Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de Profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen, om die te ontbinden, maar te vervullen. Want voorwaar zeg Ik u, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Zo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden en de mensen zo zal geleerd hebben, die zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zo wie dezelve zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen."

Maar waarom vieren wij dan niet meer de sabbat, dat is de zevende dag?

Ik antwoord: wij vieren nog steeds de sabbat, hoewel dan ook de eerste dag, dat is de dag, die op elke zes werkdagen volgt, of aan elke zes werkdagen voorafgaat. God wil Geest, niet de letter zonder Geest. Waar echter de Geest is, daar is de letter naar de verordening des Geestes. Of kan de Jood, die in een ander werelddeel leeft, op dezelfde dag sabbat vieren, als de Jood in ons werelddeel die viert? Zes werkdagen moeten er zijn en één rustdag; dat is de wil van God.

"Is het dan onverschillig, welke dag wij daartoe verkiezen?"

God heeft de dag gekozen; wij behoeven dit dus niet meer te doen. De Geest heeft de dag bepaald, wij mogen derhalve geen anderen en geen daarnevens bepalen.

"Maar wij hebben toch nu een anderen, wij hebben de eerste dag der week? Waarom is deze dag dan niet van God met een uitdrukkelijk bevel ingesteld?"

De Geest wil Geest. Het uitdrukkelijk bevel was de rustdag; deze is gebleven. Toen de zevende dag opging in de eersten, in de dag der opstanding van Christus, werd aan het bevel, werd aan de rustdag, niets veranderd.

"Maar waarom geschiedde dit dan zo stilzwijgend?"

Antwoord: De Geest is het Die getuigt, dat de Geest de waarheid is. Wie de Geest van Christus heeft, verstaat de Geest van Christus, wie Hem niet heeft, die zal evengoed met de Apostelen daarover kunnen twisten, dat deze niet meer de kinderen besneden hebben, aangezien wij nergens zien, dat Christus het bevel der besnijdenis uitdrukkelijk heeft afgeschaft.

Als wij dan onderwezen zijn, dat de Apostelen door de wil des Geestes op de dag der opstanding van Christus rustdag gehouden hebben, en dat Christus Zelf Zich op die dag aan hen openbaarde; dat de discipelen, zoals wij in het Evangelie van Johannes lezen (Joh. 20: 26) na zes werkdagen wederom bijéén waren, en dat de Heere Zich wederom aan hen openbaarde; dat de Apostelen, tot wie de Heere gezegd had: "wat u op aarde als wettelijk zult vaststellen, dat zal ook in de hemel als wettelijk gelden."

- ? Nog 27 jaren na Christus' hemelvaart onderhielden zij die dag tot hun bijzondere samenkomsten, om de Heere te dienen en het Avondmaal te houden, geheiligd hebben, welke dag wij "Zondag" noemen, zoals dit uit de Handelingen der Apostelen, hoofdstuk 20:7 blijkt.¹
- ? Dat voorts de Apostel Paulus dienaangaande 1 Kor. 16:2 schrijft, dat op elke eerste dag der week, als de Gemeente dus samen was, een ieder wat wegleggen moest voor de inzameling ten behoeve van de armen.
- ? Dat Johannes deze dag (Openbaring, hoofdstuk 1:10) "den dag des Heeren" noemt.
- ? Dat eindelijk de heiliging van deze dag door Gods ontferming tot op deze dagen bij ons is voortgezet geworden, dan moesten toch eigenlijk al onze bedenkingen een einde hebben! Of is het niet een wonderbare goedheid des Heeren, dat, nadat wij met onze zonden de sabbat gebroken en *de Heere des sabbats* in het graf gelegd hebben, Hij ons Zijn dag en dus de sabbatdag in Zijn opstanding heeft wedergebracht? Is het dan nu niet overeenkomstig de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus en door Zijn wil geschied, dat wij in de nieuwe schepping slechts één dag hebben, de dag der scheiding tussen licht en duisternis, de dag van onze rechtvaardigmaking uit geloof en van onze heiliging in zijn opstanding uit de doden, en dat ook alleen uit deze dag voortvloeien de dagen der goede werken, die in God gedaan zijn, de dagen waarop wij, zoals de Catechismus zegt, "van onze boze werken vieren, de Heere door Zijn Geest", tot onze heiligmaking "in ons laten werken, en zo de eeuwige sabbat in dit leven aanvangen?"

"Maar juist daarom wég met het onderscheid der dagen" zal menigeen tegenwerpen.

Ik antwoord: Neen, juist daarom heeft het de Heere Christus door de eeuwige Geest behaagd om het Zijn discipelen in te geven, dat zij op de eerste dag der week hun heilige samenkomsten zouden houden. En waar deze het vierde gebod naar de eeuwige Geest hebben gehandhaafd, betaamt het ons, zo wij anders geestelijk zijn, niet wijzer te willen wezen dan zij. Eu dat is het, wat de Catechismus zegt: *"God wil, dat het predikambt en de scholen onderhouden worden, en dat ik, inzonderheid op de sabbat, dat is op de rustdag, tot de Gemeente Gods naarstiglijk kome, om Gods Woord te horen, de Sacramenten te gebruiken, God de Heere openlijk aan te roepen, en de armen christelijke handreiking te doen."*

Of, zou hij, die waarlijk geestelijk is, niet zo veel licht hebben om in te zien, dat wij "mensen" zijn, dat wij niet "geesten" zijn, maar vlees en bloed met ons omdragen? Welaan, het is het doel van het vierde gebod, dat wij ons gehele leven als een voortdurend rusten van onze werken beschouwen, opdat zo God in ons werke, en Hij al wat Hem welbehaglijk is voor ons en in ons bezorge en volbrengt door Zijn Heilige Geest. Kan dat geschieden zonder middelen? Moeten daarvoor niet de scholen zijn, opdat men het van der jeugd af aan lere? Moet daartoe het predikambt niet dienen? Moet men niet op een bepaalden dag daartoe samenkomen? Of wil men de prediking des Woords doen ophouden? Dan zeg ik met Paulus: "Het geloof is uit het gehoor; hoe zullen zij horen, zonder die hun predikt?" "Als er geen profetie is, wordt het volk ontbloot", zegt de Schrift. Of moet maar een ieder daartoe naar eigen goedvinden een dag verkiezen? God, Die een God van orde is, heeft de dag voor dit

¹ Handel 20:7."En op de eerste dag der week, als de discipelen bijéengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen." Zo heet het 1 Kor. 16: 2: "Op elke eerste dag der week legge een ieder van u iets bij zichzelf weg, naardat hij welvaart gekregen heeft." Beide malen is hier de eerste dag: de "Zondag" bedoeld. LUTHER heeft daar "Sabbat" en "een der sabbatten" vertaald.

doel verordend. Waarom wil de waanwijsheid een anderen dag uitdenken? En wie staat nu zo onbeweeglijk vast in de rust van Christus, dat hij niet nodig heeft daarin na iedere zes werkdagen opnieuw bevestigd te worden? Om niet te gewagen van degenen, die gedurig tot de Gemeente door de prediking moeten toegebracht of bevestigd en opgebouwd worden in de rust van Christus.

"God, Die alleen alles heeft gemaakt, kan ook alleen alles onderhouden; God, Die ons zonder ons toedoen heeft geschapen, zal ons ook zonder ons toedoen zalig maken." Wél ons, dat God in Zijn genade ons na zes dagen werken één dag heeft gegeven, op welke wij in deze waarheden onderwezen en bevestigd worden; en hoe meer wij met deze waarheden gedurende de zes werkdagen in onze harten werkzaam zijn, des te minder zullen wij ons bedroeven of ook ergeren om al die dingen, welke ons in dezelve kwellen.

O, indien God ons in Zijn genade niet na zes werkdagen een rustdag gaf, een dag om Zijn vertroostend Woord te horen, hoe zou het voor een mensenkind uit te houden zijn onder zo'n altoosdurende arbeid; hoe zou de duivel die mens geheel en al verstikken en verdrukken onder de onophoudelijke zorgen van een leven, zo vol van moeite en verdriet!

Maar de eigenliefde doet slechts aan zichzelf denken. God heeft echter aan allen gedacht. Hoort wat Hij zegt in het vijfde Boek van Mozes (Deuteron. 5: 14): " Maar de zevende dag is de sabbat des Heeren uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht; noch uw dienstmaagd, noch uw os, noch uw ezel, noch enig van uw vee, noch de vreemdeling, die in uw poorten is, opdat uw dienstknecht en uw dienstmaagd ruste, gelijk als gij"; en insgelijks in het tweede Boek van Mozes (Exod. 23: 12): "Zes dagen zult gij uw werken doen, maar op de zevenden dag zult gij rusten, opdat uw os en uw ezel ruste, en dat de zoon uwer dienstmaagd en de vreemdeling adem scheppe." Meent u zo geestelijk te zijn, dat u elke dag sabbat houdt, bewijs dat dan daarmee, dat u aan uw dienstknecht en uw dienstmaagd de dag des Heeren laat, opdat zij gelegenheid hebben om te zorgen, dat zij door de prediking zalig worden. Neemt u echter het beste er voor u uit, en geeft u aan uw knecht of uw dienstmaagd als het ware een genade-uurtje, zodat zij op het overige van deze dag nog meer te werken hebben dan op elke anderen dag, zie toe, hoe u dat zult verantwoorden voor Hem, Die om onzentwil de gestaltenis van eenden dienstknecht aannam, voor Hem, Die het niet beneden zich acht, Zich ook over het vee te ontfermen, en Wiens bevel is, dat ook dit ruste op Zijn sabbatdag.

"Zo worden wij weer onder de wet gebracht" zal deze of gene tegenwerpen, daar toch de Apostel Paulus aan de Galaten schrijft (Hoofdstuk 4: 10 en 11): "Gij onderhoudt dagen en maanden en tijden en jaren. Ik vrees voor u, dat ik niet enigszins te vergeefs aan u gearbeid heb", en aan de Kolossensen (Hoofdstuk 2: 16, 17): "Dat u dan niemand oordele in spijs of in drank, of in het stuk des feestdags of der nieuwe maan of der sabbatten, welke zijn een schaduw der toekomstige dingen, maar het lichaam is van Christus", en zelfs dit aan de Romeinen (Hoofdstuk 14: 5 en 6): "De één acht wel de éne dag boven de anderen dag; maar de ander acht alle dagen gelijk. Een ieder zij in zijn eigen gemoed tenvolle verzekerd. Die de dag waarneemt, die neemt hem waar den Heere; en die de dag niet waarneemt, die neemt hem niet waar den Heere."

Verkeerd verstaan, mijn waarde hoorders! Dit spreekt de Apostel uit ten opzichte van de andere sabbatten en ceremoniële dagen der Wet, maar niet van de dag van het vierde gebod. Wilt u bewijs? Zie, zoals u het verstaat, luidt het precies, alsof ik zeide:

"Laat uw geweten er toch niet door verontrust worden, als men u de geboden voorhoudt: gij zult niet doden, gij zult niet echtbreken, gij zult niet stelen."

"Maar de mens is toch niet gemaakt om de sabbat, maar de sabbat is gemaakt om de mens!"

Antwoord. Wat zegt dit anders, dan dat de mens niet moet rusten in het gedane werk als in een werkverbond, maar dat het bij hem op de liefde aankomt, welke de vervulling ook van dit gebod is. Het water is ook om des mensen wil; welnu, wie dorst heeft, die maakt er een goed gebruik van.

Zeker, het was voor de lichtzinnigheid van onze tegenwoordige tijd bewaard om te durven beweren, dat onze Heere Zich steeds als een tegenstander van de sabbat zou gedragen hebben. Dat is evenwel volstrekt het geval niet. Onze Heere werd door de Geest gedreven om de farizeese schending en het misbruik van de sabbat te bestraffen, en heeft juist met de werken der liefde en barmhartigheid, die Hij deed op de sabbat, bewezen, hoe Hij de geboden Zijns Vaders vervulde. En als Hij zegt, dat de Zoon des mensen een Heere is ook van de sabbat, dan spreekt Hij daarmee uit dat Hij de sabbat handhaaft, viert en houdt naar de wil van God, naar de mening des Geestes.

En hiermede eindig ik. Daarbij blijft het dus: Het vierde gebod, dat van de sabbatdag, behoort tot de Tien Woorden des Verbonds en is, evenals de overige geboden het zijn, levenslang verbindend voor al de bondgenoten.

Dat wij, als wij dit gebod in hoge ere houden, daaruit slechts onze ellende leren kennen, evenals uit, de overige geboden, is een andere zaak. Wanneer wij dan wegzinken voor Gods Woord, dan zullen wij ook voorde overtreding van dit gebod onze toevlucht nemen tot het bloed der verzoening. Van het gebod mogen wij ons echter niet ontslaan. Als wij evenwel ook hiertoe in den Heere gerechtigheid en sterkte zoeken, zullen wij ondervinden, hoe ook dit gebod in ons en door ons in Christus Jezus naar Geest en in waarheid gehouden en vervuld wordt. Zo wordt dan ook dit gebod in handel en wandel heilig gehouden, naar het bevel der liefde van God en des naasten, als wij voor God in ootmoed en verbrijzeling belijden, dat wij ons ook voor dit gebod geheel onbekwaam hebben gemaakt.

Er blijven nog vele bedenkingen over, die haar grond daarin hebben, dat men de gelegenheid niet heeft, om het zuivere Woord Gods te horen. Wie echter ten aanzien van deze zaak God vreest, zal uit zijn huis een kerk weten te maken, en de Geest Zelf zal alle bedenkingen oplossen en alles naar Zijn wil inrichten, wanneer bij ons niet het "doe dat", niet "het moeten" de bovenhand heeft; wanneer wij onszelf niet op de stoel der ere zetten, maar Gods Woord alleen hoog eren, en dat Woord in ons huis niet onder maar op tafel zetten en zo het licht voor de mensen laten schijnen in al onze wandel, en wij onder smekingen en gebeden ons aan de Heere houden.

Er blijven ook nog vele vragen ter beantwoording over, te weten omtrent hetgeen men al of niet op de sabbat doen mag. Als men echter aan het "doe dat" gestorven is, dan zal men ook aan de gierigheid gestorven zijn; en wie geheel en al van de wet af is en in Christus Jezus leeft, die zal door de Geest der genade in zo'n vrijheid geleid worden, dat hij weet, dat men Gods gave en Zijn schepsel op deze dag niet mag laten omkomen, en dat het einde der Wet is: liefde uit een rein harten uit een goed geweten en een ongeveinsd geloof. De zodanige zal echter, zoveel in zijn vermogen is, de heilige samenkomsten om Gods Woord te horen, niet verzuimen, als hij namelijk dit genadig voorrecht hebben kan.

Nu heb ik alleen nog dit éne: wie op de Zondag langer slaapt dan gewoonlijk en juist op die dag allerhande dingen opzoekt, waardoor hij zich de gelegenheid ontnemt, om met de zijnen of met de Gemeente het Woord Gods te horen en in de leer der zaligheid zich te oefenen, die zal het zichzelf te wijten hebben, dat zijn ziel gaat kwijnen, en dat hij ook in de week allerlei wanorde ontmoet. En dan nog dit: al is het dat men op de dag des Heeren iets met werken verdient, de vloek heeft reeds de buidel doorboord, en men verliest het twee- en drievoudig in de week; daarentegen: is het, dat men zijn doorkomen door deze wereld in gevaar gebracht ziet, wanneer men de dag des Heeren heiligt, God geeft het honderdvoudig weder, en Hij zal wel goed weten te zorgen voor dengene, die Zijnen dag heiligt.

Het uiterlijke doet het, en toch weer doet het uiterlijke het niet. God wil, dat alles zal rusten in zijn rust; wie op deze dag zodanige rust verstoort, die zal God ten laatste verstoren met al zijn werk, hij zij wie hij zij. Wie daarentegen op deze dag de uiterlijke rust als zijn voorrecht erkent en er op uit is om dan zichzelf te onderrichten of onderricht te worden, om in Christus te rusten in God, en zo geheilgd te worden tot de eeuwige sabbat, die zal rust vinden voor zich en voor de zijnen.

En zo zij en blijve u, mijn geliefde Gemeente, door de leiding en regering van de Geest der genade, deze dag een heiliging, een afzondering en voorbereiding, totdat wij zijn overgebracht in de eeuwige, ongestoorde, liefelijke sabbatsrust voor de troon van God en van het Lam.

AMEN.

42.

Exodus 20:7

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 26 Januari 1851, des voormiddags. Gezongen: Psalm 24: 2 - 4; Psalm 143:10, Psalm 145: 7. In het Nederduits vertaald zag zij het licht in de eerste uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen' en wel als No. 7 in het VI. Twaalfstal, 1851. In het Hoogduits verschenen zij afzonderlijk onder het opschrift: "Du sollst de Namen des Herrn deines Gottes nicht missbrauchen" in verscheiden oplagen. In de avondgodsdienstoefening gezongen Psalm 32:5 en 6; Psalm 2:7. Op de 19. Januari 1851 preekte Dr. K. (aantekening van zijn hand) over Ezechiël 47:1 12. Gezongen: Psalm 1:1 - 3; Psalm 102:11; Psalm 103:2.

"Gij zult de naam des Heeren uws Gods, niet ijdelijk gebruiken."

Tekst: EXODUS 20:7

"Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken: want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt."

Heden leg ik voor u een zonde open, die zo met ons vergroeid is, dat wij van haar strafbaarheid en afschuwelijkheid geen denkbeeld meer hebben, en die zo algemeen verbreid is, zowel onder de hogere als onder de lagere standen, dat bijkans niemand haar meer als zonde telt; het is een zonde die voorteeft als de kanker, die alles in staat van ontbinding brengt, die alle poging aangewend om het heil van Kerk en Staat te bevorderen, verijdelt en ongestraft de welstand en het leven van land en volk, van steden en burgers ondermijnt. Moord en doodslag, diefstal en roof, verzet tegen de overheid, oproerigheid en rebellie, ongehoorzaamheid daar, waar nauwe dienst- en plichtsbetrachting vereist wordt, echtbreuk en lastering van de naaste, zijn misdaden die openbaar gemaakt en gestraft worden; er is echter één zonde, wel oneindig gevaarlijker nog dan de worm, die de palen der dijken doorknaagt, zodat deze ten laatste bij opkomenden hoge vloed geen weerstand meer kunnen bieden; één zonde, veel verwoestender, veel meer alles met zich medeslepend en in de afgrond harer golven neerstortend, dan de meest vernielende overstroming; éne zonde, veel meer de dood en het verderf aanbrenghend, dan cholera of pest, als die om ons woedt, huist in aller binnenste, maar wordt weinig erkend, meestal van geringe betekenis geacht en straffeloos gepleegd.

Deze zonde leg ik voor u open, opdat zij erkend worde; ik openbaar ze tot uw heil, opdat een ieder van ons er afstand van doe.

Of zullen wij onszelf blijven bedriegen, wanende dat, de Wet ons nu niet meer aangaat, wijl wij onder het Evangelie, onder de genade leven? Weliswaar, het ligt in onze aard, de Tien Geboden aan de kinderen over te laten, alsof wij er boven verheven waren. Intussen laat ons het Evangelie niet toe, dat wij met hetzelfde ons over de geboden van onze soevereine God heenzetten. Zijn wij in waarheid onder de genade, dan vervullen wij Gods geboden, zo niet wij, dan toch de genade, die met ons is in Christus Jezus; zij worden in ons vervuld naar de Geest, en wel op zodanige wijze, dat wij geen gebod tegen ons hebben.

Zijn wij overtreders der geboden, dan moeten dezelve ons voorgehouden worden, opdat onze misdaad ons ontdekt zij, en wij overtuigd worden van onze zonde, opdat

wij tot de belijdenis komen, dat wij de vloek Gods over ons gebracht en de eeuwige dood verdiend hebben. Waar nu zo'n overtuiging door Gods Geest plaats vindt, daar komt een heilzame schrik in de gewetens, een gevoel van waarachtig verloren-zijn, een oprecht leedwezen en een onberouwelijke droefheid naar God; daar verlangt de ziel naar troost. Alleen in die weg gaat men over in het verbond der genade; alleen zo komt het tot een waarachtige bekering, tot een oprecht geloof in Jezus Christus; alleen zo is er een wandelen in de geboden Gods, niet door onze eigen macht en kracht, maar in de Geest des Almachtigen.

De zonde nu, die ik blootleg, opdat zij erkend worde, opdat een ieder zich in waarheid daarvan afkere, is de zonde tegen het derde gebod, hetwelk aldus luidt: *"Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdellijk gebruiken; want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdellijk gebruikt."*

Dat de zonde tegen dit gebod bovenmate zondig is, dat dit gebod zelfs voor alle andere een hoog en groot gebod is, ja daarin, als in een hoofdsom, alle geboden begrepen zijn, zodat in het houden of niet-houden van dit gebod al de andere geboden gehouden of niet gehouden zijn, wij zien het daaruit, dat God hier zo ernstig dreigt, dat Hij "niet zal onschuldig houden" of "niet ongestraft zal laten" wie dit gebod overtreedt.

Bij het tweede gebod tegen de afgoderij voegt God deze woorden: "Ik, de Heere uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vadersen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten"; Hij zegt echter ook: "Ik doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden."

Bij het vierde gebod geeft God de reden op, weswege Hij de rustdag, wil gehouden hebben. Het vijfde gebod bevat een belofte. Alleen het derde gebod heeft een bedreiging; en wel is deze bedreiging te verschrikkelijker, omdat zij slechts in het algemeen zegt: "God zal de overtreder van dit gebod niet voor onschuldig houden"; als ware de straf op de overtreding er van zo zwaar, dat zij niet met name kon genoemd worden. Maar hoe groter het gebod is, zo veel te minder wordt er acht op geslagen; de bedreiging zelf strekt ten bewijs, hoe weinig acht er op dit gebod geslagen wordt, want God moet er bijvoegen: "Ik zal de overtreder niet ongestraft laten"; "Ik zal hem niet onschuldig houden." Immers daaruit blijkt duidelijk, dat ons de overtreding van dit gebod zo onbeduidend voorkomt, dat wij ons verbeelden daardoor niet schuldig te zijn, noch ook deswege gestraft te zullen worden.

Maar naar de waarheid is het, wat onze Catechismus leert: "er is geen grotere zonde, noch die God meer vertoornt dan de lastering Zijns Naams." Houdt God dan zo sterk aan op de onderhouding van dit gebod, en bedreigt Hij zo geweldig de overtreder om Zijntwil of om onzenwil? Ongetwijfeld: om Zijntwil; want wat is er meer in tegenspraak met Zijn heilig Wezen, dan het misbruiken van Zijn Naam? Ongetwijfeld echter ook om onzenwil; want is er een zonde aan deze evengelijk, dat wij de naam ijdellijk gebruiken van Hem, Die Zich "de Heere", Die Zich "onze God" noemt? Wij nietige schepselen kunnen eigenlijk de naam van de hoge God niet misbruiken; want Deze woont en schiet zijn stralen uit in het ongenaakbaar licht, en Hij is voor ons allen daartoe te hoog en te verheven, en ook te heerlijk. Er is evenwel een Naam, in welke God Zich aan ons geopenbaard heeft, in welke Hij tot ons heeft willen neerkomen en ons bezoeken, in welke Hij woning onder ons heeft gemaakt. Er is een Naam, welke Hij op ons heeft gelegd, in welke Hij ons omgeeft, en in welke wij omvangen zijn met

een eeuwig heil, met de vergeving der zonden, met leven en zaligheid. Er is een Naam, op welke wij staan, in welke de Heere de onze is geworden en wij de Zijnen geworden zijn; een Naam, die onze zonden, die dood en verderving van ons wegneemt, en ons alle schatten der genade en alle hemelse goederen mededeelt; een Naam, die al het onze, wat wij als afstammelingen van Adam geërfd hebben, bedekt, die ons voor eeuwig verlost en al onze doodvijanden van ons afweert; een Naam, die ons als het ware een burcht en een sterke vesting is, waarin alle deugden en volmaaktheden Gods tot onze eeuwige zaligheid, tot onze onfeilbare hulp en volkomen uitkomst aanwezig zijn. Dat is de Naam, van welke wij misbruik of ijdelijk gebruik maken kunnen, en helaas ook werkelijk misbruik maken. Dat is de Naam, welke de Heere hier op het oog heeft.

Want zo spreekt Hij in dit gebod: *"Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken."* U ziet, dat de Heere Zich hier onze God noemt; Hij zegt niet: "de naam van de Heere God", maar "van de Heere, uw God."

"Dat is niet mogelijk", zouden wij haast denken; hoe, zouden wij datgene misbruiken, waarin al ons heil gelegen is." Zouden zij, die de zee bevaren, de enige bodem, die hen nog draagt, met eigen hand verbreken? Zouden zij lichtzinnig hun schip op de klippen doen lopen? Of zouden zij, die een beleg verduren, hun mondvoorraad lichtzinnig bederven? Of zou hij, die van dorst versmacht, als hij water vindt, dat moedwillig versmaden? Of kan iemand, die lange tijd in ketenen en boeien heeft gelegen, die niets dan de dood heeft te verwachten, met de naam van zijnen bevrijder de spot drijven, vooral als hij met een duren losprijs door hem is vrijgekocht? - "Nee, dat kan hij niet!" O, dat het zo ware! Maar tot de duizendmaal duizenden, die om de berg Sinai gelegerd waren, tot de mannen en vrouwen, tot jongen en ouden van allerlei rang en stand, tot de vorsten en groten, tot de rijken en machtigen zowel als tot de armen en geringen, tot beschaafden en onbeschaafden, sprak God deze woorden; ja, tot een ieder hunner in het bijzonder zeide God: "Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken: want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt."

En in deze eeuwigblijvend Wet spreekt God heden hetzelfde tot u, tot mij: "Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt." God zegt, dat Hij de Heere, uw God is, en dat u Zijn Naam ijdelijk gebruikt. Hij zegt niet, dat gij u daarvoor moet wachten: Hij zegt u, dat u het doet, en dat u het moet nalaten.

Heb ik nodig het bewijs te leveren, dat de gehele wereld, naar dit gebod geoordeeld wordende, voor God schuldig is, en dat van onze aller mond gestopt wordt?

Vernemen wij slechts, hoe deze Naam ijdelijk gebruikt of misbruikt wordt; vernemen wij wat de Geest ons door dit gebod ontdekt, ons leert, ons verbiedt ons beveelt! Wat doen wij, wanneer wij ten opzichte van God, onze Verlosser, iets uitspreken of uitrichten, waardoor Hij niet geëerd, niet erkend wordt als de God en Heiland, Die Hij in waarheid is?

Ach, hoe dikwijls maken wij een ijdel gebruik van de Naam onzes Gods! Hoe vaak noemen wij Hem zonder nadenken zonder eerbied! Hoe vaak zonder reden of noodzaak, zonder heilige bedoeling, zodat wij daardoor ook aan anderen oorzaak geven de naam, die alleen in behoud zet, niet te heiligen! Hoe dikwijls wordt deze Naam lichtzinnig op de lippen genomen, hoe vaak roekeloos uitgesproken!

De Heere, Die Zich "onze God" wil noemen, Die Zijn zon over ons doet opgaan, ons spijs en woning geeft, Die ons bekleedt, Die regen en winden, sneeuw en ijs doet

komen, en als nu alles verstorven schijnt, uit het hardste hout 't allereerst weer kiemen doet voortspruiten: Hij schouwt van de hemel neer op de kinderen der mensen. Wat ziet, wat verneemt Hij? Moet ik hier met het eigenlijke misbruiken Zijns Naams beginnen? Moet ik spreken van het vloeken en onnodig zweren, waardoor Gods Naam wordt gelasterd? Moet ik daarvan spreken, hoe wij door ons stilzwijgen en toezien ons aan zulke zonden medeplichtig maken? Waar is hij, die de Naam Gods niet misbruikt? Waar is de mens, die zich dit als schuld toerekent? Is de huwelijksrouw verbroken, is er een doodslag begaan, is er diefstal gepleegd, is er een leugen, een lastering geuit, of welk een beweging dan, hoe zijn dadelijk alle gemoederen ontroerd en geschokt!

En menigeen kan zich de handen wassen, omdat hij naar het uiterlijke aan zulke misdaden onschuldig is; maar is dan het misbruik van Gods Naam, het "God!" "mijn God!" het "Heere Je!" of "O Je!" zeggen, is dan het nodeloos bekrachtigen van Zijn betuigingen met de Naam Gods, is het vloeken en zweren, het over zich inroepen van Gods verdoemenis, is dat alles alleen de krijgslieden, of alleen de schippers of voerlieden eigen? Is het niet veeleer waar, dat de eersten, de meest beschaafden, de machtigen, de aanzienlijken deze gruwelijke zonde haast nog meer begaan dan de onbeschaafden? Is het niet veeleer waar, dat in vele gezelschappen dergenen, die toch gedoopt zijn, die ter kerk, ten avondmaal gaan en voor vroom, godvruchtig en zedig willen doorgaan, dat door deze de Naam misbruikt wordt van Hem, van wie wij de adem hebben? Is het niet waar, dat zij het Goddelijk Woord, waardoor men het leven heeft, als het ware tot de schotel maken, waarop zij hun spotternijen en geestigheden opdissen? O, hoeveel bedroevende bewijzen liggen er voor ons, dat de mens van nature niet anders vermag, dan de naam van zijnen Schepper en Weldoener, van Zijn God en Vader, voortdurend gering te achten, te honen, met voeten te treden, en zich dan nog te vleien, dat hij onschuldig bevonden zal worden!

De gewoonte, om bij verwondering, bij grote smart, bij een plotselinge schrik, bij verdriet, of bij lachen en in alle gesprekken de mond kwalijk te kunnen opendoen, zonder de naam zijn Gods te misbruiken, mag waarlijk wel een kwade gewoonte genoemd worden, als wij bedenken, hoe God dreigt die te zullen bezoeken en ook inderdaad bezoekt En bleef het nu nog maar bij het onnodig bevestigen van Zijn betuigingen door de Naam Gods, bij het nodeloos zweren! Maar waar is het begin, waar het einde van dit overtreden, dat men vals zweert bij de Naam Gods, dat men bij deze Naam zweert zonder te weten, of het wel waar is wat men bevestigt, of wel met de bewustheid, dat het niet waar is, wat men betuigt? En waren het nu maar geen Christenen, die het woord van de 15^e Psalm in de wind slaan: "Heeft hij gezworen tot zijn schade, evenwel verandert hij niet." Ach, dat men onder Christenen zulken vindt, die de eed met aanroeping van Gods Naam slechts voor een middel houden, om tot een ambt of een bediening te geraken. Christenen, die in de waan verkeren, straffeloos de naam des Heeren huns Gods te kunnen inroepen, terwijl zij in hun hart zich voorbehouden de eed niet na te komen, zodra de omstandigheden hun gunstig zijn. Christenen, die anderen leren om te handelen evenals de koning Zedekia, of die ook zelf doen als deze, waarvan wij lezen bij de Profeet Jeremia (die ook de bedreigingen Gods tegelijk er bij vermeldt) in hoofdstuk 34 vers 8 20: "Het woord, dat tot Jeremia geschied is van de Heere, nadat de koning Zedekia een verbond gemaakt had met het ganse volk, dat te Jeruzalem was, om vrijheid voor hen uit te roepen: dat een ieder zijnen knecht en een ieder zijn maagd, zijnde een Hebreëer of een Hebreëin, zou laten vrijgaan, zodat niemand zich van hen van een Jood, zijnen broeder, zou doen dienen. Nu hoorden al de vorsten en al het volk, die het verbond hadden ingegaan, dat zij, een ieder zijnen knecht, en een ieder zijn maagd, zouden laten vrijgaan, zodat zij zich niet

meer van hen zouden doen dienen; zij hoorden dan, en lieten hen gaan. Maar zij keerden daarna wederom, en deden de knechten en maagden wederkomen, die zij hadden laten vrijgaan, en zij brachten hen te onder tot knechten en tot maagden. Daarom geschiedde des Heeren woord tot Jeremia, van de Heere, zeggende: zo zegt de Heere, de God Israëls: Ik heb een verbond gemaakt met uw vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland, uit het diensthuis, uitvoerde, zeggende: Ten einde van zeven jaren zult gij laten gaan een ieder zijnen broeder, een Hebreëer, die u zal verkocht zijn, en u zes jaren gediend heeft; u zult hem dan van u laten vrijgaan; maar uw vaders hoorden niet naar Mij, en neigden hun oor niet. Gijlieden nu waart heden wedergekeerd, en hadt gedaan dat recht is in Mijn ogen, vrijheid uitroepende, een ieder voor zijnen naaste; en u hadt een verbond gemaakt voor Mijn Aangezicht, in het Huis, dat naar Mijn Naam genoemd is. Maar u bent weer omgekeerd, en hebt Mijn Naam ontheiligd, en doen wederkomen, een ieder zijnen knecht, en een ieder zijn maagd, die u hadt laten vrijgaan naar hun lust; en gij hebt hen te onder gebracht, om ulieden te wezen tot knechten en tot maagden. Daarom zegt de Heere zoo: Gijlieden hebt naar Mij niet gehoord, om vrijheid uit te roepen, een ieder voor zijn broeder, en een ieder voor zijn naaste; ziet, zo roep Ik uit tegen ulieden, spreekt de Heere, een vrijheid ten zwaarde, ter pestilentie en ten honger, en zal u overgeven ter beroering, allen koninkrijken der aarde. En Ik zal de mannen overgeven, die Mijn verbond hebben overtreden, die niet bevestigd hebben de woorden des verbonds, dat zij voor Mijn Aangezicht gemaakt hadden, met het kalf, dat zij in tweeën hadden gehouwen, en waren tussen zijn stukken doorgestaan: de vorsten van Juda en de vorsten van Jeruzalem, de kamerlingen en de priesters, en al het volk des lands, die door de stukken des kalfs zijn doorgestaan. Ja, Ik zal hen overgeven in de hand hunner vijanden en in de hand dergenen, die hun ziel zoeken; en hun dode lichamen zullen aan het gevogelte des hemels en het gedierte der aarde tot spijze zijn."

En bij de Profeet Ezechiël lezen wij hoofdstuk 17:12-19: "Zeg nu tot dat wederspanning huis: Weet u niet wat deze dingen zijn? Zeg: Ziet, de koning van Babel is tot Jeruzalem gekomen en heeft hun koning genomen en hun vorsten, en heeft hen tot zich gevoerd naar Babel. Daartoe heeft hij van het koninklijke zaad genomen en daarmee een verbond gemaakt, en heeft hen tot een eed gebracht, en de machtigen des lands heeft hij weggenomen, opdat het koninkrijk nederig zou zijn, zich niet verheffende, en dat het, zijn verbond houdende, bestaan mocht. Maar hij rebelleerde tegen hem, zedende zijn boden in Egypte, opdat men hem paarden en veel volks bestellen zou: zal hij gedijen? Zal hij ontkomen, die zulke dingen doet? Ja zal hij het verbond breken en ontkomen? Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere Heere, zo hij niet in de plaats des konings, die hem koning gemaakt heeft, wiens eed hij veracht en wiens verbond hij gebroken heeft, bij hem in het midden van Babel zal sterven! Ook zal Faraö door een groot heir en door menigte van krijgsvergadering, met hem in oorlog, niet uitrichten, als men een wal zal opwerpen, en als men sterkten bouwen zal, om vele zielen uit te roeien. Want hij heeft de eed veracht, brekende het verbond, daar hij, ziet, zijn hand gegeven had; dewijl hij al deze dingen gedaan heeft, zal hij niet ontkomen. Daarom, zo zegt de Heere Heere: zo waarachtig als Ik leef, zo Ik Mijn eed, die hij veracht heeft en Mijn verbond, dat hij gebroken heeft, datzelve niet op zijn hoofd geve!"

O, dat hierin een ieder zichzelf onderzoekte, en een ieder het woord des Heeren op zichzelf toepasse, want er bestaat veel verbondmaken in de Naam Gods en voor Gods Aangezicht, wat een uur daarna weer verbroken wordt, ja, wat men geheel en al

vergeet! Ook is er veel voornemen in de Naam Gods, om de hulpeloze bij te staan, maar als het tot de daad zal komen, dan is het een Sauls- of een Kaïns-offer! In duizenderlei omstandigheden zegt de mens Gods eer en Naam te bedoelen, en trekt evenwel de hand terug, als hij niet zelf daarbij eer kan behalen, als niet zijn eigen naam daarbij gevierd kan worden, als hij niet zijn eigen voordeel daarbij vindt.

Is er nu weliswaar niets gewoner, dan dat men lichtvaardig de Naam zijns Gods bezigt in lichtvaardige dingen, dat men nodeloos en zonder dat de overheid of de liefde van de naasten het vordert, zweert en zich van allerlei vloekwoorden bedient, alsof men daarmee iets groots wilde uitrichten; algemener nog en fijner is het misbruik van Gods Naam, dat overal in de wereld in zwang is, en dat nog veel dieper zit: dat men namelijk zich van de Naam en van de uitspraken zijn Gods bedient, om een valse leer ingang te doen vinden. Dit misbruik heeft zo een goede schijn, dat men er nauwelijks een zonde in erkent. Het komt ons voor als nuttig, vroom, heilig, zodat niemand het waagt zich er tegen te stellen. Zo wil men dan de Ark van God overeind houden, het Evangelie verdedigen, het zaad des Woords in de vier windstreken uitstrooien, en met de Naam Gods allerlei zogenaamd liefdewerk ondernemen; men meent Gode een dienst te doen, en de grond is toch geen andere, dan afgoderij en vijandschap tegen de ware en klare waarheid. En evenals de duivel in de woestijn, toen hij de Heere verzocht, laat men onder het geroep van "Gods Woord, Gods Woord!" zoveel van het Woord achterwege, als men nodig oordeelt; of ook men verdraait het goede gebod, dat men ten leven en tot zijn heil heeft ontvangen, ja, zet het geheel terzijde, ten einde zichzelf staande te houden, zijn eigenliefde te vleien of zijn beurs te vullen, en aan de gierigheid, de gewinzucht, aan de ongerechtigheid en begeerte tot onreinheid, aan de liefde tot de wereld en haar dienst de teugel te vieren. Tot zo'n misbruik acht niemand zich in staat, totdat God Zelf het openbaart, wat er uit de planten wordt, die zijn hand niet geplant heeft.

De oprechte belijdt zulk "misbruiken van de Naam Gods", voorzover hij zich daaraan heeft schuldig gemaakt; hij belijdt, dat hij zich van die Naam bediend heeft, om zichzelf in zijn eigengerechtigheid, in Zijn liefde tot de begeerlijkheid, in menige verkeerde weg staande te houden. Doch slechts van deze geldt in waarheid, wat Paulus van zich betuigd heeft: "Ik heb het in onwetendheid gedaan." Ach Heere, k heb gedwaald op velerlei doolwegen."

Er bestaat nog een ander "misbruiken van de "Naam Gods." Menigeen belijdt deze Naam, zoekt deze Naam, maar hij zit in allerlei verkeerdheid en ongerechtigheid vast, en is de oorzaak, dat Gods Naam door de tegenstanders gelasterd wordt.

Ook zijn er velen, die alles schijnen te hebben wat een bekeerde heeft; die hetzelfde schijnen te zoeken wat een bekeerde zoekt; en toch hebben zij het vergankelijke, het aardse op het oog, dat hebben zij mét de Naam gezocht en niet de Naam Zelf. Dat is ook een ontzettend misbruik, waarvan men voor God rekenschap zal moeten af leggen.

Moet ik het aantonen, hoe menigeen de Naam Gods uitspreekt en des Heeren Woord ter hand neemt, daaruit leert en anderen onderwijst, alleen om zichzelf te handhaven, evenals de Samaritaanse vrouw, alleen om de pijn der consciëntie en de innerlijke onrust te stillen, terwijl hij niet wil loslaten, wat hij toch tot behoud zijner ziel zou moeten loslaten? Dat is ook een misbruiken van de Naam Gods; en nog gruwelijker is, wat maar al te vaak, ook onder ons, gevonden wordt, dat men namelijk die God vrezen opzoekt, zich vroom voordoet, de eenvoudigen daardoor misleidt, en dat alles slechts uit geheel andere beweegredenen, bijvoorbeeld om een stuk geld machtig te worden,

omdat men zelf te lui is om te werken, of omdat men zijn verdienste in overdadigheid en in drankgebruik verkwist, of ook te lui is, om God aan te roepen! Dan heeft men wel geloof, om anderen van hun geld en goede naam te beroven, maar geen geloof tot Hem, Die de ellendigen heerlijk helpt, en Die de dingen, die niet zijn, roept alsof zij waren.

Zo zijn er weer anderen, die God verzoeken, doordat zij met terzijdestelling van Gods Wet, door eerzucht gedreven, dingen ondernemen, zo het heet, tot eer van Gods Naam; zij zoeken echter slechts hun eigen naam, worden daarbij te schande en zijn dan oorzaak, dat de Naam Gods gelasterd wordt. Anderen weer volgen hun lust en hun begeerte, willen zichzelf niet verloochenen, spreken daarbij van vertrouwen op God, voeren slechte zaken uit, sterke zich in hun doen door overgeloof, en geven aan de wereld oorzaak, Gods Naam te ontheiligen, daar zij ten laatste zelf meedoen met degenen, tegen wie zij tevoren hard ijverden.

Wederom anderen schrijven de Naam huns Gods iets ongerijms toe, of lasteren die Naam in het hart en met de mond, omdat het hun niet naar wens gaat. En weer anderen willen toch volhouden, dat zij de Naam Gods heiligen, hoewel zij de vorige wereld weer liefgekregen hebben.

Ik zou nog wel meer misbruik van Gods Naam willen aantonen; hoe men bijvoorbeeld met betuigingen van de trouw en de genade Gods in de mond, zijn ziel laat verstikken in de zorgvuldigheden dezes levens, of ook, hoe men bidt, zingt en de prediking aanhoort zonder aandacht en zonder dat het hart er aan deelheeft; of hoe men bidt, predikt en getuigt, meer om door anderen als vol en welbevestigd aangezien te worden, dan met gebogen knieën des harten en in waren ootmoed en het gevoel van eigen onwaardigheid voor Gods Aangezicht neer te liggen; meer omdat men zichzelf behaagt, dan uit liefde des naasten.

Ik zou kunnen aantonen, hoe men, met de Naam Gods op de lippen, de weg en het gedrag des rechtvaardigen in verdenking brengt, afkeurt en veroordeelt; hoe men, met de naam en het Woord Gods in de mond, over zijn rechtvaardige naaste uitvaart en hem met de lippen doodt, vaak uit ijver tot God zonder verstand, vaak uit kwaadwilligheid, uit gierigheid, of ook opgewekt door de vuilste hartstochten; ik zou kunnen aantonen, hoe men met de Naam Gods in de mond, met Zijn Woord op de lippen, als een dubbelhartig man zich ongestadig gedraagt, het gebod laat varen, en, om maar niet in gevaar te geraken, "in Gods Naam" aan de slechtigheid, aan de ongerechtigheid toegeeft en zo over zichzelf en anderen Gods bedreigingen en straffen haalt, naar het oude spreekwoord: *"Alle ongeluk begint in Gods Naam."* Maar het gebod is wijkt van begrip, en het menselijke hart is een trots en arglistig ding.

Heil ons, wanneer wij de onderwijzing, wanneer wij de bestraffing ter hart nemen; wanneer wij, als God onze heimelijke zonden in het licht van Zijn Aanschijn stelt, wegzinken voor Gods dreiging en straf, en verlegen en bekommerd vragen: "Hoe wordt dan dit gebod vervuld? Hoe gebruik ik de Naam des Heeren mijns Gods recht? Hoe heilig ik die Naam? Want hoe God de overtreding van dit gebod van oude tijden af heeft gestraft, straft en zal straffen, vernemen wij uit de volgende Schriftuurplaatsen.

Wij lezen Leviticus 24: 10 16: "En er ging de zoon ener Israëlitische vrouw uit, die, in het midden der kinderen Israëls, de zoon van een Egyptisch man was; en de zoon van deze Israëlitische en een Israëlitisch man twistten in het leger. Toen lasterde de zoon der Israëlitische vrouw uitdrukkelijk de naam en vloekte; daarom brachten zij hem tot

Mozes (de naam nu van Zijn moeder was Selomith, de dochter van Dibri, van de stam Dan). En zij legden hem in de gevangenis, opdat hun naar de mond des Heeren verklaring geschieden zou. En de Heere sprak tot Mozes, zeggende: Breng de vloeker uit tot buiten het leger, en allen, die het gehoord hebben, zullen hun handen op zijn hoofd leggen; daarna zal hem de gehele vergadering stenigen. En tot de kinderen Israëls zult u spreken, zeggende: Een ieder, als hij zijn God gevloekt zal hebben, zo zal hij zijn zonde dragen. En wie de Naam des Heeren gelasterd zal hebben, zal zeker gedood worden; de ganse vergadering zal hem zeker stenigen; zo zal de vreemdeling zijn, gelijk de inboorling, als hij de NAAM zal gelasterd hebben, hij zal gedood worden."

Voorts Psalm 50: 16 22: " Maar tot de goddeloze zegt God: Wat hebt gij Mijn inzetten te vertellen, en neemt Mijn verbond in uw mond? Dewijl gij de kastijding haat, en Mijn woorden achter u heenwerpt. Indien gij een dief ziet, zo loopt gij met hem, en uw deel is met de overspelers; uw mond slaat u in het kwade, en uw tong koppelt bedrog; gij zit, u spreekt tegen uw broeder, tegen de zoon uwer moeder geeft u lastering uit. Deze dingen doet gij, en Ik zwijg; u meent, dat Ik ten enenmaal ben, gelijk gij; Ik zal u straffen, en zal het ordentlijk voor uw ogen stellen. verstaat dit toch, u Godvergetenden, opdat Ik niet verscheure en niemand redde."

En bij de Profeet Zacharia lezen wij hoofdstuk 5: 3, 4: "Toen zeide Hij tot mij: Dit is de vloek, die uitgaan zal over het ganse land: want een ieder, die steelt, zal van hier (volgens denzelven vloek) uitgeroeid worden; desgelijks een ieder, die valselijk zweert, zal van hier (volgens denzelven vloek) uitgeroeid worden. Ik breng deze vloek voort, spreekt de Heere der heirscharen, dat hij kome in het huis van de dief en in het huis desgenen, die bij Mijn Naam valselijk zweert; en hij zal in het midden zijn huizes overnachten, en hij zal het verteren met zijn houten en zijn stenen."

Zo ook bij Maleáchi (Hoofdstuk 3: 5): "En Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen; en Ik zal een snel Getuige zijn tegen de tovenaars en tegen de overspelers en tegen degenen, die valselijk zweren en tegen degenen, die de loon des dagloners met geweld inhouden, die de weduwe en de wees en de vreemdeling het recht verkeren, en Mij niet vrezen, zegt de Heere der heirscharen."

Dit gebod nu wordt vervuld, wanneer wij, zoals de Catechismus leert, *"Den heiligen Naam Gods anders niet dan met vreze en eerbied gebruiken, opdat Hij van ons recht bekend, aangeroepen en in al onze woorden en werken geprezen worde."* Dat kunnen wij echter uit onszelf even weinig doen, als wij het kunnen nalaten de Naam onzes Gods te misbruiken. De Wet is geestelijk, en het *hoe* van haar vervulling is een grote, maar geopenbaarde verborgenheid der Godzaligheid.

Laat ons, ook ten opzichte van dit gebod, toestemmen, dat het door ons moet vervuld worden, indien wij niet door des Heeren vreselijke bedreiging en straf willen getroffen worden. Bekennen wij, dat wij allen gehouden en verplicht zijn, de Naam onzes Gods naar Zijn heilige wil en niet anders te gebruiken, dan komt het met ons tot een roepen: "Treed niet met mij in het gericht, o Heere, wees mij genadig!" Dan komt de behoefte aan verzoening met God in het bloed van Christus, het verlange naar vergeving der zonden, naar de beklading met de genade en gerechtigheid van Christus, dan komt door de liefde van God het geloof, een zich-overgeven aan de Heere, een zich-verlaten op het verbond Zijns vredes, op het eeuwiggeldend offer van Christus; dan ontstaat er worsteling en strijd ook tegen deze zonde, tegen de overtreding van dit gebod, en in

deze strijd, in dit worstelen ontstaat een kermen en klagen: "Ik weet niet, wat ik doe; het kwade ligt bij mij!"

Zulk een strijd verwekt een diep gevoel van onmacht, verwekt radeloosheid; maar in deze radeloosheid laat de Geest der genade, des geloofs en des gebeds de mens niet over aan zichzelf, maar drijft hem gans en al van de wet af, geheel naar Christus toe, opdat men, in Hem zijnde, zijn vrucht brenge. Dan is het gedaan met onze naam en met alle menselijke namen, dan is het uit en gedaan met onze gerechtigheid en onze roem, met de gerechtigheid en de roem van alle vlees. In zichzelf een zondaar, gevonden in Christus Jezus: wat heeft men verder nog in de hemel of op aarde, dan de naam van zijnen Heiland, zijnen grote God en Verlosser?

Zo is dan daar het geloof aanwezig; en waar het geloof is, daar wordt de Naam des Heeren en Zijn Woord alleen geëerd door leraars en hoorders, zodat alléén Christus, alléén Zijn genade en de liefde van God recht beleden, geëerd en geprezen worden in gemeenschap des Geestes. Waar echter het geloof is, waar Christus is, daar komen zonde, duivel en wereld spoedig op de been, daar ontstaat nood en aanvechting van allerlei aard; waar echter nood en aanvechting is, daar is ook dadelijk het rechte aanroepen van deze Naam; en waar het aanroepen is, daar wordt ook deze alleen heilige Naam, die alreeds in de Heilige Doop op ons gelegd is, in al onze woorden en werken geprezen, zodat men met vrijmoedigheid belijdt en predikt Gods gerechtigheid, ondanks alle vijandschap der mensen, ja, men laat goed en bloed, lijf en leven, vrouw en kind, huis en hof om deze Naam varen. Gods vriend, trouwens, is aller wereld vijand, en wie de naam des Heeren, zijn Gods, heiligt, heeft het te verwachten, dat zijn naam door allen als kwaad verworpen en veracht wordt; immers de Naam Gods heiligen wij niet, wanneer wij het alleen met de mond doen, maar wanneer wij en dat geeft strijd! Gods vrije genade. Zijn Naam en zijn eer: dat Hij alléén ons heeft zaliggemaakt naar zijn grote barmhartigheid, met onze daden, met onze handel en wandel belijden.

Dat werke in ons onze verhoogde Heiland, Die ons geleerd heeft te bidden: *"Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw Naam worde geheiligd!"* en Die Zichzelf voor ons heeft geheiligd en ons Zijn Geest geeft, opdat wij, geheiligd zijnde in waarheid, Zijn Naam heiligen en recht gebruiken tegen duivel en wereld, recht gebruiken tegen de zonde, die in ons woont, Hem heiligen in alle verdrukking, in nood en dood!

AMEN.

43.

Numeri 19:1-19

Wij laten hier onder No. XIX volgen de vier Leerreden, die door Ds. K. over Numeri 19:1 - 19 zijn gehouden te Elberfeld op 2, 9, 16 en 23 Februari 1851, des voor middags, waarvan. kopij voorhanden is. Waarschijnlijk zijn dezelve opgetekend door een hoorder. Wij laten ze hier volgen, zoals zij in het Hoogduits opgenomen zijn in de "Schriftauslegungen" XV. Heft (1913), Seite 87. In de "Schriftverklaringen" vinden wij ze saamgevoegd in No. 117 121 (1890).

Bij de eerste preek werd gezongen: Psalm 30: 1-3; Psalm 31:1; Psalm 31:5.

Van de Rode Koe.1^e LEERREDE OVER NUMERI 19:7 10.

Tekst: NUMERI 19: 1-19.

"Wijders sprak de Heere tot Mozes en tot Aäron, zeggende: [1] Dit is de inzetting van de wet die de Heere geboden heeft, zeggende: Spreek tot de kinderen Israëls, dat zij tot u brengen een rode volkomen vaars, in welke geen gebrek is, op welke geen juk gekomen is. [2] En gij zult die geven aan Eleäzar de priester; en hij zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal ze voor zijn aangezicht slachten. [3] En Eleäzar de priester zal van haar bloed met zijnen vinger nemen, en hij zal van haar bloed recht tegenover de Tent der samenkomst zevenmaal sprengen. [4] Voorts zal men deze vaars voor zijn ogen verbranden, haar vel en haar vlees en haar bloed met haar mest zal men verbranden. [5] En de priester zal nemen cederhout, en hysop, en scharlaken (wol), en werpen ze in het midden van de brand van deze vaars. [6] Dan zal de priester zijn klederen wassen en zijn vlees met water baden, en daarna in het leger gaan; en de priester zal onrein zijn tot aan de avond. [7] Ook die haar verbrand heeft, zal zijn klederen met water wassen, en zijn vlees met water baden, en onrein zijn tot aan de avond. [8] En een rein man zal de as van deze vaars verzamelen en buiten het leger in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de Vergadering der kinderen Israëls, tot het water der afzondering: het is ontzondiging. [9] En die de as van deze vaars verzameld heeft, zal zijn kledderen wassen, en onrein zijn tot aan den avond. Dit zal de kinderen Israëls en de vreemdeling die In het midden van hen als vreemdeling verkeert tot een eeuwige inzetting zijn. [10] Wie een dode, enig dood lichaam van een mens, aanroert, die zal zeven dagen onrein zijn. [11] Op de derden dag zal hij zich daarmee ontzondigen, zo zal hij op de zevenden dag rein zijn; maar indien hij zich op de derden dag niet ontzondigt, zo zal hij op de zevenden dag niet rein zijn. [12] Al wie een dode, het dode lichaam eens mensen, die gestorven zal zijn aanroert, en zich niet ontzondigd zal hebben, die verontreinigt de Tabernakel des Heeren; daarom zal die ziel uitgeroeid worden uit Israëel; omdat het water der afzondering op hem niet gesprengd is zal hij onrein zijn: zijn onreinheid is nog in hem. [13] Dit is de wet wanneer een mens zal gestorven zijn in een tent: al wie in die tent ingaat, en al wie in die tent is, zal zeven dagen onrein zijn. [14] Ook alle open gereedschap waarop geen deksel gebonden is dat is onrein. [15] En al wie in het open veld een, die met

het zwaard verslagen is, of een dode, of het gebeente eens mensen of een graf zal aangerod hebben, zal zeven dagen onrein zijn. [16] Voor een onreine nu zullen zij nemen van het stof des brands der ontzondiging, en daarop levend water doen in een vat [17] En een rein man zal hysop nemen en in dat water dopen, en sprengen het aan die tent, en op al het gereedschap, en aan de zielen, die daar geweest zijn; insgelijks aan dengene, die een gebeente of eens verslagene of een dode of een graf aangerod heeft. [18] En de reine zal de onreine op den derden dag en op de zevenden dag besprengen, en op de zevenden dag zal hij hem ontzondigen; en hij zal zijn klederen wassen en zich met water baden, en op de avond rein zijn. [19]

Het opschrift van de Psalm, die wij zongen (Psalm 30) luidt: *"Een Psalm, een lied der inwijding van Davids huis."* Dit is echter niet uiterlijk bedoeld. Deze Psalm is een danklied voor bevrijding uit zware geestelijke ziekte, uit zware aanvechting en grote nood, waarin de ziel door haar zonden gekomen was, zodat zij de dood nabij was en reeds het oordeel des doods over zich had horen uitspreken. Toen de zieke reeds meende in de gloed van Gods toorn te moeten omkomen, heeft God hem, zo meldt hij, in genade aangezien en hem overgoten met het Bloed en de Geest van Christus, en gereinigt van alle onreinheid en van alle bevelking des doods.

Al wat leeft is voortdurend onder de macht des doods en des doods schuldig. Alles, wat geestelijk leven heeft, is voortdurend aan alle verzoeking des vleses, des duivels en des doods blootgesteld. Door verontreiniging zoekt de duivel de ziel in het ongeluk te storten, het geloof ons te ontroven, opdat men prijsgeve de reiniging door het offer, hetwelk God verordineerd heeft.

God de Heere echter heeft twee offers ingesteld:

1. het zoenoffer, dat ons brengt de gerechtigheid, die voor God geldt;
2. het zondoffer, dat ons reinigt van de dood en van alle bevelking des doods.

Beide soorten van offer betekenen Christus en Zijn lichaam. Ik predik u dit met te meer vreugde, nu immers de tijd nadert, waarin wij het lijden onzes Heeren Jezus Christus betrachten.

Dit zondoffer is naar de getuigenissen der ongelovige Joden zelfs het allerhoogste en heerlijkste, het meest geheimenisvolle offer, waarin alle andere offeranden samenvloeien, gelijk beekjes in de stroom. De ongelovige Joden zeggen: "Niemand kan dat verstaan, totdat de heerlijkheid Gods over ons is opgegaan, totdat de Messias gekomen zal zijn."

Deze inzetting van de Rode Koe geschiedde, toen Mozes (volgens Exodus 32) het gouden kalf vermalen en verbrand, de as in het water geworpen, en de kinderen Israëls er van te drinken gegeven had. Hier (in Numeri) echter staat de vermelding van deze inzetting op de juiste plaats, daar wij voor en na dit hoofdstuk slechts van doden lezen. Veertienduizend-zevenhonderd mensen waren omgekomen bij het oproer van Korach, die met zijn aanhang tegen Mozes en Aäron opstond. God had door de bloeienden staf van Aäron getoond, dat alles, wat van mensen is, dood is. In het 20ste hoofdstuk wordt ons de dood van Mirjam en Aäron bericht. Zo was er dan aan alle zijden "dood", die de kinderen Israëls omringde.

Wij lezen nu in vers 1: *"Wijders sprak de Heere tot Mozes en tot Aaron, zeggende."* Zo luidt het ook in Exodus 12 bij de inzetting van het Paaslam, hoewel Aäron daarbij niets uit te richten had, evenmin als bij het verbranden van het zondoffer. De Heere spreekt dus met de Wet en met het Levietisch priesterschap; met de Wet, opdat zij een tuchtmeester tot Christus zou zijn, om een zondoffer te brengen, dat met de wet der

reiniging van dode werken in overeenstemming ware; met het Levietisch priesterschap, opdat zij het bloed der verzoening voor Gods Aangezicht zou brengen. Daarom sprak de Heere tot Mozes en Aäron zeggende: *"Dit is de inzetting van de wet, die de Heere geboden heeft"* (Vs. 2). De koe moet verbrand worden om as te verkrijgen; daarna moet de as verbonden worden met levend, vlietend water. Wanneer iemand een dode mens had aangeroerd, moest hij met dit water besprengd worden, opdat hij gereinigd zou zijn van de bevlekking des doods. Daaraan herinnert de Apostel Paulus, als hij schrijft aan de Hebreeën (Hoofdstuk 9:13 en 14): "Want indien het bloed der stieren en bokken, en de as der jonge koe, besprengende de onreinen, hen heiligt tot de reinigheid des vleses, hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door de eeuwige Geest Zichzelf Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw geweten reinigen van dode werken, om de levenden God te dienen!"

God heeft dit water der besprenging niet ingesteld, alsof een mens daarom, dat hij een dode aangeraakt heeft, des duivels zou zijn, maar God wil zeggen: "Gij zijt allen kinderen des doods; alles wat u aanraakt, is dood; u ligt midden in de dood, en al uw werken zijn dode werken; en daarom bent u schuldig het eeuwige strafgericht. u bent beladen met schuld en vloek, maar Ik offer een koe; met het bloed en de as van deze koe wordt u besprengd, en zo wordt uw geweten vrij van schuld, vrij van straf, van dode werken en van de zonde uws doods."

"Dit is de inzetting der wet." In het Hebreeuws staat: " Dit is het voorbeeld der leer." Het woord, dat Luther vertaalt met "wijze"), is genomen van een woord, dat "insnijden", "afbeelden" betekent, het brengen van enige beeltenis, die men hebben wil, op papier of op iets anders, zodat men het voor ogen heeft. "Wet" betekent in het algemeen: "leer", niet slechts de Tien Woorden, maar het betekent het gehele Evangelie, dat in beelden (afbeeldingen) aan Mozes is getoond geworden op Horeb. Zo bedoelt ook Maleáchi, als hij zegt: "Gedenk der Wet van Mozes" (Hoofdstuk 4: 4) het gehele Evangelie in de voorbeelden, die God op Horeb heeft gegeven tot een woning tegen zonde, dood en duivel. Vergelijk ook Romeinen 6: 17, waar de Apostel Paulus schrijft: "Maar Gode zij dank, dat u wel dienstknechten der zonde waart, maar dat u nu van hart gehoorzaam. geworden zijt aan het voorbeeld der leer tot hetwelk gij overgegeven zijt."

Twee malen staat er in vers 1 en 2: "De Heere." Als de Heere spreekt en gebiedt, dan moet alles zwijgen; dan moet ophouden alle tegenspreken des duivels en der kwade consciëntie, alle commanderen der wet met haar: "doe dat"; dan moet ook ophouden al het aarzelen en twijfelen, al het zeggen van: "ik kan niet", "ik mag niet"; alle bedenking, of men zich wel zou mogen overgeven, of men wel, zo als men is, mag komen en of men Hem dan welbehaaglijk zijn zal. Waar de Heere gebiedt: "genade, leven en zegen", daar houdt elk ander gebod op. Dat is het voorbeeld der leer: "Spreek tot de kinderen Israëls." Spreken is: denken met het gemoed, uitspreken met de mond, openlijk belijden en met het hart omvatten, zodat men het heeft.

Deze wet is niet slechts voor de kinderen Israëls, maar in vers 10 lezen wij: *"Dit zal de kinderen Israëls en de vreemdeling, die in het midden van hen als vreemdeling verkeert, tot een eeuwige inzetting zijn."* Het is dus voor een iegelijk.

Spreek tot de kinderen Israëls, tot het volk Gods, de uitverkorenen. Er staat niet: "tot de gelovigen", neen: tot hen, die zich schuldig gemaakt hebben, die aan het oproer meegedaan hebben, die het gouden kalf gemaakt hebben, die gemurmureerd hebben tegen God, toen zij geen brood en geen vlees hadden, die weer terugwilden naar

Egypte. Spreek tot de kinderen Israëls, tot welke u gezegd hebt: "Gij zijt zondaren en geen rechtvaardigen", spreek tot hen: "Hier is Mijn genade! Wie arm is, neme, en wie onrein is, late zich besprengen."

Dat zij tot u brengen een rode volkomen vaars" (jonge koe); tot Mozes en tot Aäron tot Mozes zal zij gebracht worden, omdat hij tuchtmeester is tot Christus; en Aäron als hogepriester, zal tot het volk spreken. Mozes vertegenwoordigt het Goddelijk, geestelijke gericht. Daarheen moest de rode vaars, moest Christus gebracht worden. De laatste rode vaars werd gebracht in Christus. Hij heeft gestaan voor Kájafas en het Sanhedrin. Door Mozes wordt de vaars ter dood veroordeeld; en Kájafas heeft gezegd: "Het is beter, dat één mens sterve, dan dat het geheeld volk verloren ga." "Een rode vaars"; gelijk het lam de zwakheid betekent, zo betekent de vaars het dier, dat arbeid doet, dat melk geeft." Rood", dat wil zeggen: bloedkleur overal, opdat overal uit het bloed het leven uitstralen

Vanwaar hadden zij die vaars? Zij is van de Heere gegeven; zo is ook Christus ons van God gegeven. "Een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven." Als God geeft, dan zegt Hij tot de kinderen Israëls, dat zij nemen zullen.

De koe moest volkomen, dat is zonder gebrek zijn; zij moest dat zijn, waartoe zij gegeven is, geheel volkomen aan al haar leden; want wij hebben ook een volkomen Hogepriester, volkomen in overeenstemming met de Wet. De onderscheidene leden van de koe moesten echter niet slechts naar de rechte maat zijn, zij moesten ook verder geen vlek of gebrek hebben; want aan de Wet mag niet de minste vlek kleven, gelijkewijs dan ook aan de door Christus vervulde Wet geen gebrek is. Het bloed der vaars echter dient, om het volk te besprengen, opdat tot het volk kan gezegd worden: "Ik zie geen vlek aan u, u bent volkomen"!

"Op dewelke (koe) geen juk gekomen is"; dat staat hier ook niet tevergeefs; want Christus was niet slechts een reine, heilige, onschuldige Hogepriester, maar ook een, die nog onder geen juk gekomen is; en al is er ook een juk op Hem gekomen, zo is het alleen Zijn genade, dat Hij het op Zich geladen heeft. De Zoon van God is vrijwillig in de wereld gekomen, juist als een vaars, die nog geen juk gedragen heeft. Hij behoefde Zich niet onder de Wet te begeven, Zich niet te laten besnijden. Hij was niet gedwongen, Zich in deze onze verpeste atmosfeer te begeven. Vrijwillig heeft Hij dit alles gedaan.

Een koe, die nog niet onder het juk geweest is, is een zeer bandeloos dier; de nek buigt zij niet, maar verbreekt het juk. Zo wilde de Heere in onze plaats aangezien worden als een onbandige koe, die het juk niet dragen wil. Wij willen het juk van Zijn goede en volkomen Wet niet dragen, willen het liefelijk, zachte juk van Jezus afschudden van onze hals; wat zoet is, is ons bitter. De Heere komt, om het te boeten, dat wij geen juk hebben willen dragen, maar het juk der goede leer van ons afgeworpen hebben. Afhankelijk zijn en blijven wij. Wij kunnen onszelf niet regeren. Of wij dragen het zachte juk van Christus en Zijn liefelijke last, of wij dragen het juk der zonde, des doods en der wereld. Of wij laten ons spannen aan des Heeren ploeg, of aan de ploeg des satans; en dan hebben wij een prikkel om ons voorwaarts te drijven, en die wordt gescherpt en geslepen door de Wet. Zo zegt de Apostel (1 Kor. 15): "De prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de Wet." Ach, wie redt ons van zo'n dood? Hier is het voorbeeld der leer, hier is de rode koe! "De dood is verslonden tot overwinning. Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning? Gode zij dank, Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus."

En de Heere sprak tot Mozes en Aäron, zeggende: *"Gij zult die (namelijk, de rode vaars) geven aan Eleäzar de priester; en hij zal ze uitbrengen tot buiten het leger, en men zal ze voor zijn aangezicht slachten."* (Vs. 3) Tweemaal staat hier in vers 3 en 4: "Eleäzar, de priester"; niet Aäron maar Eleazar. Eleazar is een beeld van Christus, Die de Offerande en de Offeraar Zelf is. "Eleazar" betekent: de Sterke God, Die helpt", zoals Jesaja profeteert van het Kind, ons geboren, de Zoon, ons gegeven, dat de heerschappij op Zijnen schouder is, en dat Hij heet: "Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid, Vredevorst."

Wij hebben een Heiland, Die waarachtig God en een waarachtig Mens is. In Zijn mensheid ziet Hij er uit als een rode koe; Hij neemt het juk op Zich, boet voor ons, neemt de straf van eeuwige verbranding en van Gods vuurvlammen op Zich, en bewijst Zich als de Sterke God, Die helpt. Wat voor een kracht en macht moet dat zijn, die verbreekt de macht der zonde, des duivels en des doods! Dat is de waarachtige Priester Eleazar! God, Die geprezen is in der eeuwigheid!

Eleazar moest de vaars tot buiten (voor) het leger voeren. Wat konden Kájafas en alle vijanden tegen Jesus uitrichten? Niets! Daar Hij wist, dat Hij in het geestelijk gericht komen moest, daar Hij wist, dat de Vader alles in zijn hand gegeven had, geeft Hij Zich vrijwillig over en spreekt: "Laat ons gaan", en in Gethsémané: "Ik ben het: zo u dan Mij zoekt, laat deze heengaan." Eleazar heeft het offerdier genomen. Christus heeft Zichzelf, Zijn eigen leven genomen, Zich laten uitvoeren voor het leger, naar Gethsémané, naar Golgotha.

Gods gebod, Gods voorbeeld der leer is, wat ik u voorgehouden heb; Gods gebod is, dat u deze koe tot Mozes brengt. Laat ons toch bekennen, dat wij midden in de dood liggen. Bekeren wij ons echter tot de Heere; houden wij ons aan het gebod des levens, dat Christus ons leven is; en zoeken wij, ja, mogen wij gezocht hebben in het water en bloed uit zijn wonden én wegneming van zonden én reiniging van alle bevlekking met de dode werken.

AMEN.

Van de Rode Koe.

2° LEERREDE OVER NUMERI 19:7-10.

Gezongen: Psalm 32 2 en 3; Psalm 130:3; Psalm 119:8.

Wat betekent hetgeen wij lezen in het 7de vers? Wat beduidt het, dat degene, die de koe verbrand heeft, hetzelfde moet doen, wat de priester gedaan heeft? En wat betekent het, dat een reine man de as aan een reine plaats leggen moet?

Wij hebben hier offeraar en offer; het offer is de koe, de offeraar de priester; beide betekenen Christus. Terzijde gesteld is de godsdienst van Aaron en Mozes met zijn: *"doe dat!"* een andere Priester is hier, "Eleazar", de Sterke God, Die helpt. Het cederhout (Vs. 6) betekent: de hoop; de hysop: het geloof; en de scharlaken (wol) betekent de hartelijke liefde des Lams. In het derde en vierde vers wordt gesproken van "Eleazar", die Christus betekent; in het zesde vers wordt hij zonder meer "priester" genoemd; Christus als mens in onze plaats, wegwerpend al het geestelijke, dat hij heeft. Hoop, geloof en liefde hebben wij slechts door Hem. Hij heeft Zich echter in onze plaats als Mens overgegeven, als tweede Adam, door welke wij alles hebben God heeft Hem alles gegeven, maar Hij heeft alles voor ons overgegeven,

geworpen in de gloed en de vlammen van Gods toorn, en Zichzelf daarin laten verbranden. Denkt aan Zijnen angst in Gethsémané, toen Hij op de knieën lag, als de koe op het hout, en het bloed van Hem leekte. Denkt aan de vreselijke zonsverduistering, toen Hij aan het kruis drie uren lang in de donkerheid der verlatenheid hing en uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten? Ik ben een worm en geen man." Toen ging cederhout, hysop en scharlaken wol in de vlammen. Door deze schreeuw: "Mijn God" heeft Hij ons doorgeholpen. Is geloof, liefde en hoop weg, dan is de Geest ook weg; geloof, liefde en hoop heeft Hij in de vlammen geworpen, zoals Abraham Zijn Zoon Izak op Moria offerde. Zo moest Christus als onze Borg in de vlammen ingaan, in het geloof en in de hoop, dat de duivel Hem niet houden zoude.

En nu, denkt er eens over na! Uit deze vreselijke hitte gaat het op eenmaal in het koude water! De priester moest met zijn dun, linnen kleed daar indalen!

Nadat hij eerst als het ware verteerd was door de gloed des vuurs en des toorns Gods, moest hij zijn lichaam baden, en dan in het leger wederkeren. Wat wil dat zeggen? Wat heeft dat met Christus te maken? En hoe komt dat overeen met het woord: "Hij zal onrein zijn tot aan de avond"? Wat is dat voor een tegenspraak: "wassen" en toch "onrein zijn"? Zo juist is Gods weg, zo de weg van Zijn Christus. Hij laat zich verbranden tot as in Gods toorn-gloed; alles heeft Hij prijsgegeven en in de vlammen geworpen. De Zoon des levenden Gods gaat er in, en God Zelf zegt: "Wie is zo blind en zo doof als Mijn Knecht"? Hij daalde in, in de uiterste smaadheid, in lijden en dood, in de diepste vernedering, in de afgrond der hel, van uit de hitte des duurs in het koude water.

Dat was de weg van Christus, en dat is de weg van een ieder, die zalig wordt. Eerst waarachtige erkenning van eigen ellende; want onmogelijk is het der heerlijkheid en der genade deelachtig te worden, tenzij men onder de verlorenen is. Alle voorrechten des vlees, met alle verstand en wil, moeten in de vlammen van Gods toorn geworpen worden; want met alles, wat wij hebben en zijn, hebben wij slechts de eeuwige dood verdiend. Het koude water is de zee van almachtige genade en van eeuwige verlossing, die alle zonden verzwelgt. Staat men daarvoor, dan is het als een ontzettende, met ondergang bedreigende zee, zodat men roepen moet: kwijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten"? Toen de Heere zo riep, zag Hij alle heerlijke voorrechten in de vlammen van Gods toorn opgaan, en wierp Zich met de woorden "Mijn God" in deze zee der almachtige genade. God heeft in deze zee geworpen Zijn eigen lief Kind, en met Hem allen, die met Hem verbonden zijn. Of zij al alles doen, om het leven in eigen hand te houden, tenslotte moeten zij er toch aan; hun vrije wil, hun kostelijk verstand, hun schone kracht, alles moet prijsgegeven en geworpen worden in de vlammen Gods. Als God Zijn genade openbaart, wil niemand die zee in; maar God spreekt: "Het moet, het moet, het kan niet anders"! En hoe de mens er ook voor moge beven en terugdeinzen, het einde is toch, dat hij zegt: "Op Uw bevel, Heere, waag ik het; kom ik om, dan kom ik om. "Wij willen altijd de weg op naar de hel; wij willen onze zonden behouden, willen de wereld behouden en dan toch heilig zijn. Maar God breekt de mens het hart, zodat hij belijden moet: "Gij zijt God, en ik ben niets." Christus heeft Zich geworpen in de zee der genade om onzen wil; sinds die woont Hij in het leger.

"En Hij (de Priester) zal onrein zijn tot aan de avond", zo lezen wij. Is dan Christus onrein? Neen, Hij is reine en heilige God, reine en heilige Heiland. Maar zoals een reine moeder zichzelf onrein maakt, als zij haar kind reinigt, zo ook Christus Wij zijn

niet gebleven wat wij waren. Wij hebben de wil des duivels gedaan, en hebben ons onrein gemaakt. Wat moet nu God doen? Hetzelfde wat de moeder doet. Uit louter lichtzinnigheid bederft het kind alles. Maar Christus komt in het vlees, om ons te reinigen; Hij is rein en weet van geen zonde; voor God echter, naar de Wet is Hij onder de vloek. Wat is eigenlijk de Kerk van Christus? Komt in het lazaret, daar zult u het zien! Een ziekenhuis is de Kerk; het éne lid heeft nog gevaarlijkere wonden, nog ergere pestbuilen dan het andere lid. Hoe is Hij daar steeds aan het genezen, aan het reinigen, hoe is Hij daar bezig het huis rein te houden, dagelijks, van uur tot uur, tot aan de avond, totdat Hij de laatste der Zijnen rein heeft, en Hij dan komt op de wolken in heerlijkheid, niet meer in nederheid, in lage staat en met zonden, komt, om thuis te halen al de Zijnen, die Hij gereinigd heeft.

Vers 8 luidt: "Ook die haar verbrand heeft, zal zijne klederen met water wassen, en zijn vlees met water baden, en onrein zijn tot aan de avond." Alles: de ganse Tabernakel met zijn gereedschap, het altaar, de ark des verbonds, de tafel der toonbroden enz., alles was voor God onrein, ik herhaal het met opzet opdat wij ons buigen onder Gods soevereiniteit. Gewoonlijk toch menen wij: dat God ons moet reinigen, dat Hij er toe verplicht is. Maar het is vrije genade, vrije ontferming van Gods zijde, dat Hij ons rein maakt, hoewel wij ons alle dagen verontreinigen, zoals een kind zich alle dagen opnieuw onrein maakt, en zoals de kamer, die pas is geveegd, weer verontreinigd wordt. Maar uit eeuwige, ondoorgrondelijke barmhartigheid en genade geschiedt het, dat Hij ons reinigt, gedurig reinigt, dag bij dag, dat Hij Zijn Zoon voor ons gegeven heeft, opdat wij in Hem zouden rein en heilig zijn. Is hetgeen wij in dit vers lezen vervuld geworden? God heeft de koe verbrand; naar Gods eeuwige raad en voornemen is het geschied. God heeft het gedaan, opdat komen zou de gerechtigheid, welke voor God geldt. De mensen zoeken steeds hun eigen gerechtigheid te handhaven.

Hoe is dat vervuld? Slaat op het Boek der Handelingen, hoofdstuk 3: 12 15: "En Petrus, dat ziende, antwoordde tot het volk: gij Israëlitische mannen, wat verwondert gij u over dit? of wat ziet u zo sterk op ons, alsof wij door onze eigen kracht of Godzaligheid deze hadden doen wandelen. De God van Abraham, Izak en Jakob, de God van onze vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, welke u overgeleverd hebt en hebt Hem verloochend voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men Hem zou loslaten; maar u hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden. En de Vorst des levens hebt u gedood, welke God opgewekt heeft uit de doden, waarvan wij getuigen zijn." Daar hebben wij de mannen, die de koe verbrand hebben. Mijn Geliefden! Dat moet ons ontdekt worden, wat wij zijn en wat wij doen, opdat wij tot onszelf komen en roepen: "O mijn ziel, wat hebt u gedaan! de Heilige en Rechtvaardige hebt u verkocht en de moordenaar verkoren; de Vorst des levens hebt u gedood!" Maar nu horen wij niet "Met vuur zult u verteerd worden"; neen, maar er staat in vers 17: "En nu, broeders, ik weet, dat u het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten." Wat weet de mens, wat hij doet, als hij met opgeheven schild tegen God optrekt? Wat weet hij er van, dat het nu met hem uit is, en hij slechts door Gods genade weer opgericht kan worden? Hij weet van niets! Maar er staat: "Betert u dan en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden!" Legt uw verkeerde gezindheid af! U hebt de Vorst des levens vermoord; Hij echter heeft Zich laten verbranden, en komt nu tot u en zegt: "Ziet Mij aan, opdat uw zonde uitgedelgd worde", dat wil de vermaning zeggen: "Betert u en bekeert u!"

Laat ons ook lezen Handelingen 2:37: "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere Apostelen: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Zij hadden het wel kunnen weten! Zij hadden de koe verbrand en moesten zich nu ook met het water en de as er van laten wassen. Daarom sprak Petrus (Vers 38): "Bekeert u, en een ieder van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en u zult de gave des Heiligen Geestes ontvangen." Een ieder late zich dopen in de naam van Hem, wie de overpriesters bespot en aan het kruis genageld hebben; dan zult u de gave des Heiligen Geestes ontvangen. Zij zullen onrein zijn tot aan de avond; onrein zijn en blijven wij; ofschoon ook gerechtvaardigd van alle zonde en rein gemaakt, onrein blijven wij tot aan de avond onzes levens; daarnaar is het verlangen, en er wordt gezucht: "Wachter, wat is er van de nacht? is de nacht nog niet voorbij?" Desniettenstaande zal de zonde, zal de onreinheid niet over ons heersen! "Laat u dopen", zo heet het, "in de naam van Jezus Christus, zo zult u de gave des Heiligen Geestes ontvangen", zo zal de genade des Heiligen Geestes duivel en wereld met hun aanspraken verslaan, en niettenstaande alle onreinheid, die ons aankleeft, nochtans door haar macht reiniging en heiliging handhaven. O ziel, neem toch dit Evangelie ter harte! Er kan een ure komen, waarin u het zeker weet en zeggen moet: "Ik heb de koe verbrand, die zonder vlek en zonder enig gebrek was." Dan zal wel de duivel tot u komen en zeggen: "Deswege bent u onrein! daarom behoort u mij toe! ik zal u mede wegslepen in de eeuwige vlammen." Wanneer gij, o ziel, in zulke nood in God niets anders ziet, dan een verterend vuur, omdat u weet, dat u de koe verbrand hebt, zo staat het hier geschreven, en u moogt het de duivel voorhouden: "Gij zult uw kled met water wassen en uw lichaam met water baden; dat wil zeggen, daal af met uw gehele uiterlijke onreine wandel, met al uw gebrek, ook met uw inwendig gruwelijk gebrek in de zee der genade."

Wij lezen vers 9: "En een rein man zal de as van deze vaars verzamelen", en haar ter ruste buiten het leger brengen, "en haar buiten het leger in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de Vergadering der kinderen Israëls, tot het water der afzondering; het is ontzondiging." De koe was rein; wij lezen echter niet, dat hij, die haar verbrand had, rein was. Dit is de Priester Jezus Christus, Die echter in onze plaats staat en deswege voor de Wet verdoemd is. Hij heeft alle zonden der mensen op Zich genomen; daarom is Hij onrein. Dat hier een reine man de as der koe wegdraagt, dat is In vervulling getreden; zie Matth. 27:57: "En als het avond geworden was, kwam een rijk man van Arimathéa met name Jozef, die ook zelf een discipel van Jezus was." De koe is verbrand, Christus is geslacht; wie verzamelt de as? wie neemt Hem af van het kruis? "Hij is bij de rijken in Zijn dood geweest!" Jozef gaat tot Pilatus en begeert het lichaam van Jezus; en hij nam Hem en wond Hem in fijn lijnwaad en legde Hem in zijn eigen graf. Toen werd de as in een reine plaats gelegd. Was deze discipel dan rein? Waren de jongeren rein, die in Gethsémané bij de Heere geweest waren? Rein naar vleselijke reinheid niet, maar voor God wél. Immers de Heere had hen gereinigd in Zijn Hogepriesterlijk gebed.

Zo verzamelen wij, Geliefden, als reine mannen, de as des Heeren, als wij in het geloof volharden, en wij brengen die as aan een reine plaats, wanneer wij ons buigen onder Gods Wet, bekennde: "God, U alleen zijt rechtvaardig", en het enige offer van Jezus Christus maakt ons rein, gelijk de as der koe ons besprengt. Bewaard wordt de as tot op heden daar, waar Gods Naam is, waar het Woord Gods gepredikt wordt,

overal waar dat Woord komt, waar kinderen Gods zijn, die allen éne taal spreken en allen het heimwee hebben.

Mannen en vrouwen, ouden en kinderen krijgen die as in bewaring. Een derde deel van de as bij de voormuur van Jeruzalem; een derde deel op de Olijfberg, opdat alles, wat naar Jeruzalem komt, besprengd worde; een derde deel de wijde wereld in; overal heen zal het gedragen worden, opdat allen, die in de dood zitten, daarmede besprengd worden. Welgelukzalig gij, die bidt: "Ik ben stof en as", gij, die uw dood gevoelt en de gloed van Gods toorn; gij, die door de duivel vervolgd wordt, en geen uitweg weet, werp u in de zee der genade en wees rein!

AMEN.

Van de Rode Koe.

3^e LEERREDE OVER NUMERI 19:11-14.

Gezongen: Lied 81: 5, 6, 7; Vers 8; Vs 11.

Geliefde Broeders en Zusters!

Wat mag toch wel betekenen, hetgeen wij zongen in ons Lied: "*zijn liefste lust verbreken door Christus' kracht*"? Is het een kracht, die wijzelf in handen hebben, om er iets mee uit te richten? Of is het wellicht een verborgen kracht, die zich bij ons openbaart, en waardoor wij op eenmaal beseffen: "Wat ons in de weg stond, is verbroken"? Ik lees, dat iemand door Christus' kracht zijn lust verbreekt.

Maar waar blijft nu Gods Wet? Begraven is zij op de berg Nebo, begraven in Christus' graf.

Wederom vraag ik: Waar blijft de Wet? Is zij een uitdrukking van de eeuwige Geest? Ja of neen? Zo "ja", dan zullen twee dingen waar zijn: "de Wet is begraven in Christus' graf", en wederom: "de Wet leeft ter Rechterhand des Almachtigen Gods en in de harten van al Gods volk."

Mijn Geliefden! Waar blijft de Wet?" Genade", "geloof", "de Heere Jezus"? Ja, dat zijn schone woorden; daarmee wil men graag een kwaad geweten tot rust brengen, en toch volharden in dingen, die niet deugen; dan draagt men trots al die schone woorden de onrust met zich om in het hart en gaat in een roes voort in de dingen van deze wereld; men leest het Woord, hoort de prediking, en toch is het van binnen niet in orde! Waar blijft Gods Wet? Uw vaders en moeders zijn niet zo gemakkelijk tot het geloof gekomen, als gij; ook ikzelf ben daar niet zo gemakkelijk toe gekomen, als velen van u. Velen van u staan veel vaster in het geloof dan uw vaders en moeders, die heen en weer bewogen werden als een riet; staan vaster in het geloof dan ikzelf, ja hebbende veel geloof, terwijl ik voor Gods Wet verbroken lig, als stof en as, en zó op Gods genade en ontferming wacht.

Mijn Geliefden! Waar blijft de Wet? Zij is eeuwig, zij is gekomen van de eeuwige God; de Wet is uit de eeuwige Geest voortgekomen, is een eeuwige uitdrukking der heerlijkheid Gods. Hoe kom ik daartoe, in overeenstemming te zijn met de Wet Gods? In een boekdeel van de zalige Luther heeft men op een blad, geheel achter in het boek, geschreven gevonden, *dat er een tijd komen zoude, waarin niemand meer naar Gods Wet zou vragen, waarin een ieder de Tien Woorden verwerpen en in ingebeelde*

zekerheid zou wandelen rustend op een gestolen Evangelie. In die tijd leven wij nu; en ik moet het u zeggen: ik bespeur het, niet slechts overal elders, nee, ook in deze Gemeente: Het is, alsof de Wet weg ware, alsof men ze niet meer kende, alsof God een andere God geworden ware; het is, alsof een ieder zelf God ware, en God verplicht ware als deurwachter de hemel open te doen, wanneer een mens daar aanklopt. God echter zal Zich wel de eeuwige soevereine God betonen.

Ik wil u nu verder, Geliefden, voorhouden de leer en het voorbeeld van de reiniging met het sprengwater; en God, de Almachtige, geve u te verstaan, dat Hij de dood en de dode werken haat, dat Hij reiniging wil en de zonde niet kan gedogen. Wij overwegen dan Numeri 19:11-14.

Van af vers 11 begint eigenlijk pas de leer, waartoe de as der verbrande koe dienen moest. U ziet uit het gehele tekstgedeelte, onder welk een zwaar, verschrikkelijk juk de Joden leefden; zij konden zich niet roeren of bewegen, of zij waren onrein. Niets maakte voor God naar de Wet zo onrein als de aanraking van een dode; wie een dode had aangeraakt, was zeven dagen onrein. Zou God nu daar lust en vreugde in gehad hebben, Zijn volk zo te plagen? Immers nee! U weet het wel, dat dit louter schaduwen en voorbeelden zijn.

Wanneer een mens, die de dode koe aanraakte, onrein was, hoeveel te meer moest hij onrein zijn, die een dode mens had aangeraakt! En hoe onrein moet dan wel de mens zijn voor God, Die het leven is van Zijn ziel! Adam is naar de ziel dood voor God. Zodra hij van God was afgefallen, was hij de geestelijke en eeuwige dood ter prooi, hij met zijn verstand, Zijn wil en alle zijn krachten, die boos en verdorven geworden waren. De ziel des mensen dus leeft nu, voorzover zij leeft, de duivel.

Nu zou ik echter wel eens willen weten, of wij niet allen voortdurend in allen dele de ziel van Adam aanraken? Ja, zeker! Wij zijn mensen en leven op aarde, niet in de hemel, niet onder de engelen.

Wij hebben hier drie klassen van mensen, die gereinigd moeten worden:

1. Zulken, die uit onwetendheid een dode hebben aangeraakt; daarmee worden bedoeld die mensen, welke de dode werken uit onwetendheid, vergissing of zwakheid hebben aangeraakt.
2. (Vers 14): Zulke mensen, die door de omstandigheden, waarin zij leven, door hun beroep of ambt enz. in noodwendige aanraking komen met doden en daardoor verontreinigd worden.
3. (Vers 16): de zodanigen, die deze aanraking gemakkelijk hadden kunnen vermijden, en zich dus uit onbedachtzaamheid of moedwil verontreinigd hebben.

Nu zullen wij zeker wel verstaan, dat wij hier op eenmaal onze levensgeschiedenis geopend voor ons hebben. De Apostel Paulus zegt: "Het Woord Gods wone rijkelijk onder ulieden" het zij onder ulieden of leve in u. Bij degenen, die uit God geboren zijn, is slechts lust, om te verkeren met degenen, die uit God geboren zijn; zij hebben slechts lust tot het doen van levende werken, om God daarmee te prijzen en te verheerlijken.

Een ieder nu, die leven heeft en kent, zal wel weten, dat hij zich in drieërlei opzicht verontreinigd heeft:

1. Met dode werken en allerlei duivelse dingen, allereerst uit onwetendheid; voor men het weet, ligt men er in. Men zit vast in allerlei dode werken, is in allerlei geschiedenissen verward geraakt en gevoelt zich bevlekt, naar het spreekwoord: *"wie met pek omgaat, wordt er door besmet."*

2. Door omstandigheden en verhoudingen, door beroep of ambt, door zaken of bedrijf, door maatschappelijke positie komt men voortdurend met doden en met dode werken in aanraking en wordt daardoor bevestigd. Men ga slechts het eigen leven na, en men zal het ras ontdekken. Er is maar Eén recht en rein, namelijk God.
3. Deze wijze van bevestiging en verontreiniging met doden kent de uit God geborene ook. In Kanaän, waar het gebod naar de letter gold, had men daarvoor gezorgd, dat de plaats waar een verslagene lag, dadelijk in het oog viel; men legde er een grote steen neer; zo was dan een ieder gewaarschuwd; en als men nog ver van die plaats af was, kon men reeds weten: daar ligt een verslagene. Maar gewaarschuwd of niet, en ofschoon wetende, dat men zich bevestigd, gaat ook de uit God geborene er nochtans heen, en man en vrouw, jong en oud denkt: wij willen toch eens zien, hoeveel doden en doodsbeenderen daar wel zijn! Zo gluurt de mens in alle kisten en kasten en in alle hoeken van het huis, en neemt de popjes weer op, waarmee hij vroeger had gespeeld, en kust zelfs de doodsbeenderen, alsof er leven in was.

Mijn Geliefden! Waar is het, dat men zich in drieërlei opzicht bevestigd,

- ? ten eerste: uit onwetendheid;
- ? ten andere: door de omstandigheden;
- ? ten derde: uit moedwil.

Wat doen degenen, die uit God geboren zijn? Blijven zij immer standvastig in het nieuwe leven, dat zij deelachtig zijn? Zijn zij er zich altoos van bewust, dat die dingen, waarmee zij zich weer inlaten, popjes en doodsbeenderen zijn? Nee! Een evangelie, dat een zodanige standvastigheid leert, ware een evangelie des duivels, waarmee men ter helle vaart. Wie het leven uit God deelachtig is, heeft wellicht dit 19^e hoofdstuk nooit gelezen, en toch ligt de Wet der ontzondiging in hem. De Geest, Die levend maakt, werpt zijn stralen in het hart en brengt de dode werken aan het licht, Zo komt het tot de belijdenis, dat men zich in drieërlei opzicht bevestigd heeft. Wie uit God geboren is, verkeert in allerlei nood en gebrek, weet geen uitkomst, komt tot steeds dieper erkentenis, dat hij van elke dood bevestigd is; hij kan het evenwel in de dood en in de bevestiging niet uithouden. De zodanige ligt voor God verbroken en heeft geen rust, voordat hij rein is voor God. Hij heeft niets om zijn zonden te verontschuldigen; hij zegt niet: "Ik heb het niet geweten, de omstandigheden hebben dat zo meegebracht", maar belijdt: "Ik heb het moedwillig gedaan"; hij belijdt: "Ik ben die man!" En zinkt weg voor Gods soevereiniteit. (2 Sam. 12: 13)

Geliefden! Ik worstel om het u duidelijk te maken, hoe elk dood werk uit de duivel is, en dat de mens daardoor zichzelf bevestigd. Men leest en begrijpt dit niet zo gemakkelijk, al menen sommigen daar al lang overheen te zijn. Wanneer men u slecht brood of bedorven, stinkend vlees bracht, zoudt u het dan aannemen? Zal iets door het Leven aangenomen worden, dan moet het ook leven hebben; anders wordt het verworpen. Alles moet bekwaam zijn tot het gebruik, waartoe het gemaakt is. Welnu, God heeft de mens gemaakt, opdat hij Hem verheerlijke, en heeft hem zo naar lichaam en ziel toebereid, dat hij in staat was niet anders dan levende werken tot stand te brengen; maar de mens is van God afgefallen. En nu, wat doet de mens, ook al behoort hij tot het volk en de Gemeente Gods? Hij verontreinigt zich met de dood en met alle dode werken.

Ik houd u Gods Woord voor ogen. Het zijn geen woorden, waarmee u gevestigd wordt, maar woorden, die u moeten verbrijzelen en moeten doen erkennen de ernst Gods, Die

de dode werken, welke werken des duivels zijn, niet kan uitstaan, maar dezelve moet vervloeken en verdoemen. Ik scheur dit Blad uit de Bijbel en zeg: "Dat zijn oude geschiedenissen", en ik werp het in het vuur, of indien niet, dan is het Gods Waarheid, Gods eeuwig, blijvend Woord, en dan verdoemt en vervloekt dit Blad ons allen! Geloof u aan de ernst Gods, dan weet u ook, dat u een kind des doods zijt. Wie slechts één seconde van zijn leven recht kent, die weet, dat hij de dood toebehoort. O, dat u het geloofde! Wie het gelooft, die hore het Evangelie! Die hore, hoe God van de toorn verlost!

Wie een dode aanroert, wie in een tent ingaat, waar een dode is, wie in het veld gaande een dode aanraakt die zal zeven dagen onrein zijn naar de wet. Zeven dagen nu betekenen in een voorbeeld de ganse tijd van ons leven. Zo is dus iemand onrein de ganse tijd zijns levens. Al heeft hij vergeving, al is alles vergeten, al is hij door God rein verklaard, toch blijft hij onrein. Als de Profeet Nathan komt, geldt het van ons, wat hij tot David gezegd heeft: *"Gij zijt die man!"*

Waar u echter dorst naar gerechtigheid, waar u graag gereinigd zou zijn van uw onreinheid, waar u verbroken en verslagen neerligt voor dit woord Gods en uw bed nat maakt met tranen, daar hebt u ook een woord Gods: de Heere spreekt tot Paulus: *"Mijn genade zij u genoeg!"* Ja, onrein zijn wij ons leven lang, en onrein maken wij onszelf alle dagen; verdoemd, vervloekt zijn wij deswege, maar hoort 's Heeren woord: "Wie onrein is, die zal zich ontzondigen!" Waarmee? Met de as der rode koe, met het besprengingswater. Hij zal dat water nemen en de as daarin doen en belijden: "Dat is mijn zonde, en daardoor word ik rein!" Er staat niet, dat een priester of Leviet of een ander die mens besprengen zal, maar deze mens zal het zelf doen. Wie voor Gods Woord en oordeel wegzinkt, die neme het water met de as en ontzondige zich op de derden dag en op de zevende dag; zo wordt hij rein.

Ik behoef u niet te leren, dat de derde dag de dag der opstanding is. Het is de macht der opstanding van Christus, de macht des levens, de macht des Geestes, welke in dit sprengwater ligt. Eerst is daar Gods Wet; eerst ware kennis der ellende, twee dagen ligt u in de dood, en op de derden dag maakt God u levend, zodat Christus geopenbaard wordt in de macht des Geestes, welke Hij verworven heeft. Zo wordt men inwendig besprengd en ontvangt de gerechtigheid, die uit genade geschonken wordt. Dan wacht Hij nog eenmaal drie dagen, tot op de zevenden dag, tot aan het einde des levens. Zo wordt de worsteling, de strijd, die ontstaan is, ten einde toe gestreden; men heeft gebroken met wereld, zonde en duivel en alle werken des doods, en de zege wordt bevochten. Meer en meer krijgt de mens kennis van zijn ellende, van zijn zonde; hij neemt af, daalt van zwakheid tot zwakheid, hij zinkt in de diepste verlorenheid, en juist dan blaast hij op de bazuin, juist dan springt hij op, als hij niets meer kan, en werpt de tempel Dagon's omver. (Richt. 16: 30) Juist zo gaat het van kracht tot kracht; zo worden dood en duivel overwonnen, ook al zijn de ogen uitgestoken; en al zijn de haren afgesneden, de haren groeien toch weder! Men kan de Heere niet laten varen, de gerechtigheid van Christus wordt vastgehouden; daarop leeft en sterft men; al wankelt en wijkt alles, nochtans is God nabij, al schijnt Hij ook verre te zijn; en de banier der overwinning wordt gezwaaid, zij wordt geplaat op het graf!

AMEN.

Van de Rode Koe.

4^e LEERREDE OVER NUMERI 19:14-22.

Gezongen: Psalm 84:2 en 3; Psalm 51:4, Psalm 72:3.

Na de Bediening des Doops: Psalm 25:6.

Geliefden!

Van uw geduld meen ik niet te veel te vorderen, als ik in deze ure met u de besprengen met het water en de as der rode koe behandel, als een voorbeeld van de Heilige Doop.

De Apostelen hebben steeds daarop gewezen, bijzonder de Apostel Paulus; zo in Romeinen 6:3 en 4, waar hij zegt: "Weet u niet, dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, zo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden"; en in Efeze 5:26 schrijft hij, dat Christus Zijn Gemeente heeft liefgehad, en Zichzelven voor haar heeft overgegeven, "opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord"; en voorts ook in andere uitspraken. Immers de as der rode koe zien wij niet meer, maar de weldaad van deze besprenging wordt aan ons megedeeld in de Heilige Doop.

Geliefden! Ik heb u voorgehouden, hoe God de Heere in Zijn wijsheid heeft verordend, dat de reiniging onder drie omstandigheden geschiedt, te weten wanneer een mens zich verontreinigd heeft

1. door vergissing.
2. Door de omstandigheden
3. Moedwillig.

Het is hartverheffend te vernemen, dat God gezegd heeft, dat men de as op een reine plaats zou bewaren, en dat de onreine zich daarmede zou besprengen; maar ook hebben wij ter hart te nemen Zijn gebod, dat, wie onrein was door aanraking van een dode en zich niet besprengde, diens ziel uitgeroeid zou worden uit Israël.

Wij overwegen dan nu Numeri 19:14-22.

Toen Abraham voor de Heere stond en vernam, dat Sodom en Gomorra met vuur zouden verbrand worden, sprak hij voor de Heere: "Ik ben stof, aarde en as." (Gen 18:27. Daarmede spreekt hij aangaande zichzelf uit, *dat hij evenzeer waardig was met het vuur van Gods toorn verbrand te worden, als de steden Sodom en Gomorra.* Toen de Heere Zich aan Job openbaarde, zeide Job: "Nadat mijn ogen U gezien hebben, verfoei ik mij en heb berouw in stof en as" (Job 42:5 en 6, naar het Hebreeuws). Hij belijdt dus, dat hij niets is dan stof en as, dat is: dat hij voor God, de rechtvaardige Rechter, zichzelf niet anders kan beschouwen of oordelen, dan als zulk een, die met al zijn doen verbrand is in het helse vuur.

God de Heere echter is lankmoedig en heeft geduld met de mens; Hij wil niet, dat iemand verloren ga. dat iemand verbrand worde; maar God heeft Zijnen eeuwige Zoon genomen en heeft Hem laten verbranden in de gloed der vlammen Zijns toorns. Doch zullen wij de vrucht daarvan deelachtig zijn? Ja of nee? Waarheid is waarheid, maar waarheid redt niet, tenzij dan dat de waarheid in het hart leve door de Heilige Geest. God wil niet, dat iemand verbrand worde; daarom heeft Hij voor ons Zijne

lieve Zoon laten verbranden. Maar is het waarheid voor ons, wanneer wij niet geloven in deze Zoon en niet in waarheid besprengd zijn met deze as? Het Joodse volk nam deze wet naar de letter en verstond er de mening des Geestes niet van. Stierf een mens, dan meenden zij, dat de geest uit die mens uitgevaren was en alles in huis onrein gemaakt had, alle potten en vaten, die geen deksel hadden. Dat bedoelt echter de Heilige Geest niet; maar de menselijke ziel, de ziel van Adam is het, die onrein is en onrein maakt alle vaten en potten van het huis, waarin wij wonen, namelijk onze harten, onze zinnen, gedachten en overleggingen, die geen deksel hebben.

Geliefden! Wanneer geloven wij het, dat de dood werkelijk bestaat? Als iemand van ons sterven moet! Wanneer geloven wij waarachtig, dat er een ontbinding, een verderving is? Gaat naar het kerkhof, komt tot de graven; daar hebben wij het zichtbare van de straf van Gods toorn; daar zien wij, dat het woord letterlijk waarheid is: "Ten dage, als u daarvan eet, zult u de dood sterven!" (Gen. 2: 17)

Maar schuilt achter deze (lichamelijke) dood niet nog een andere dood? Van dag tot dag, van uur tot uur herhaalt zich bij ons de geschiedenis van Adam en Eva in het Paradijs. Zijn dan niet ook wij ten allen tijde bereid het Woord Gods prijs te geven? Steekt dan niet de geestelijke en eeuwige dood in ons? Maar, geloven wij dat? Nee, wij geloven het niet! De mens wikkelt zijn ziel steeds in de zichtbare vergankelijke dingen van deze wereld, in de zichtbare genietingen, en weet niet, dat de geestelijke en eeuwige dood hem op de hielen zit en hem overal achtervolgt. Waar is het, dat, als iemand op de weg naar Berlijn is hij zich niet bevindt op de weg naar Parijs, en zo staat het ook met de weg ter zaligheid. Waar is het, dat wij in ons omdragen de geestelijke en eeuwige dood; bovendien brengt de dagelijks omgang met de wereld ons voortdurend met de dood in aanraking. God echter, Die dit weet, en Die Zijn Wet handhaven moet, heeft in Zijn barmhartigheid daaraan gedacht, de ziel des mensen te reinigen.

Wij moeten in het huis der doden in; hoe zou de dode anders begraven worden? Ware het niet zeer liefdeloos, als wij het niet deden? Al wat wij zijn en al wat wij doen wordt van de dood verontreinigd; dat kan niet anders. Wij zijn in de wereld en zouden uit de wereld moeten gaan om het anders te hebben. Voortdurend komen wij in aanraking met doden en met dode werken. Wij mensen vinden dat, Weliswaar, zo erg niet; maar God heeft gezegd, dat wij ons moeten laten reinigen. Het huis van ons hart staat voortdurend open voor de dood. Wij, onze zinnen, onze gedachten en overleggingen zijn voortdurend als vaten zonder deksel en zonder band. Wanneer wij echter het deksel der genade op ons hebben, en wij met de band der liefde van God vastgebonden zijn, dan kan de macht des doods niet naar binnen dringen. Maar nu is het zo met ons gelegen: omdat er geen deksel op het hart ligt en er geen band omheen is, daarom komt zoveel onreinheid naar binnen. Wanneer evenwel de genade en de liefde van God een mens in bezit heeft en vasthoudt, dan is geen zonde en geen boze lust die genade of liefde te machtig; staat echter het hart open en bloot, dan komt alle onreinheid naar binnen.

Zo gaat het maar altijd voort in het dagelijks leven, en het dagelijks doen en drijven is louter komediespel. Waar blijft in deze duizenderlei dingen der wereld het hart? waar is de wijsheid? waar het verstand? Ach, ijdelheid hier, ijdelheid ginds, eten en drinken, mooie klederen en vermaken, dat is het, waarnaar men jaagt. God heeft gezegd, dat men zich onrein maakt, en heeft bevolen, dat men zich reinigen moet.

En nu het moedwillige der zonde, wie kan zich daarvan vrijspreken? Als de lust, de begeerte komt, houdt niets ons tegen, hemel en hel niet, de mens stoort zich aan niets,

als de lust komt; hij zet zijn wil door, gaat zijn weg, en laat God toezien. God ziet het, God weet het; wat moet de straf zijn? Verbranding in het eeuwige vuur, dit is de straf naar het woord Gods. Laat de mens zich eens afvragen, of hij deze straf der verbranding niet waardig is, als hij uit de kerk kan komen en hij Gods Woord gehoord heeft, en nochtans bij hem alles dood en ijdel is, en hij de Christen, de gelovige, de bekeerde nochtans handelt, alsof dit Woord niet waarachtig ware, daarentegen wereld en geld, lust en genot wél waarachtig waren.

God echter zegt niet: "de zodanige zal verbrand worden!" Maar (Vs. 17): zij zullen voor een onreine nemen van het stof des brands der ontzondiging (van de as der verbrande koe) en daarop levend water doen in een vat en hem besprengen, dat de onreine rein wordt.

Christus, onze Heere, heet hier *as*, stof van het verbrande zondoffer, naar het Hebreeuws eigenlijk: "der verbrande zonde." En levend water, stromend water, water des levens; dat is: water uit de rivier of uit de vlietende beek genomen, welke uit de vijver Siloah voortvloede; welke vijver koning Salomo gebouwd had, en waarheen de Heere Jezus de blinde zond om zich te wassen, nadat Hij hem de ogen met slijk bestreken had. Dit levende water, dat in een vat, uit het hart van de levende God in het hart des mensen zou gegoten worden, betekent: de Heilige Geest. Daarom lezen wij ook bij de Profeet Ezechiël: "Ik zal rein water op u sprengen, en gij zult rein worden." (Hoofdstuk 36: 25)

Met deze as en met dit water besprengen, dat kon alleen maar *een rein man* (Vers 18). Dat betekent: allereerst Christus, en voorts: in het algemeen de Apostelen en Profeten, en ieder Leraar, die van God geleerd en van God gezonden is. Wie het van God geleerd heeft, te zeggen: "Wanneer u met mij in het gericht wilt treden, kan ik U niet één uit duizend antwoorden" (Job. 9: 3) en: "Ga niet in het gericht met Uw knecht, o Heere, want niemand die leeft, zal voor Uw Aangezicht rechtvaardig zijn" (Psalm 143: 2) die neemt zelf de as en besprengt er zich mede. Wie echter met opgeheven schild tegen God ingaat, die zie toe, of hij zich zelf helpen kan.

De hysop waarmee gereinigd wordt, was aan een staf of rietstok bevestigd, en betekent de genade van Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap des Heiligen Geestes; dat zijn de Draggers der as en des levenden waters, en daarmee worden besprengd de tent des harten, alle gereedschappen en vaten, alle zinnen en gedachten, alle lichaamsleden, met welke gezondigd wordt

Gereinigd en besprengd wordt hij *ten derden dage*, dat wil zeggen: in de macht der opstanding van Christus. De eerste twee dagen komen overeen met de waarachtige kennis van onze ellende. De derde dag is de waarachtige kennis van de vergeving der zonden; en van de derden tot de zevende dag is waarachtige kennis der dankbaarheid, die men Gode schuldig is, waarbij men, hoe bevlekt en onrein ook, toch steeds toetreedt tot de genadetroon.

Ten zevenden dage echter, aan de avond, wordt men geheel rein, als het in het laatste uurtje openbaar wordt: "*Gij hebt mij verlost, Gij God de waarheid!*"

Geliefden! In vers 21 lezen wij verder: "En dit zal hun een eeuwige inzetting zijn", hun, dat is: het volk Israël, en ook de vreemdelingen, die onder Israël wonen en de God Israëls begeren te dienen. "Wie het water der afzondering sprengt, en ook wie het aanroert, die zal onrein zijn tot aan de avond!" Niemand kan in waarheid met het Evangelie in aanraking komen of er mee omgaan, of hij wordt onrein; niemand kan de Gemeente besprengen met het afzonderingswater, of de kleine kinderen met het

Doopwater, zonder zelf als een onreine voor God te staan. Juist dan, als men het meest van de genade moet prediken, wordt men ook het meest tot een arme zondaar gemaakt.

En dat, waarom? Wij zijn door onze zonden de oorzaak, dat onze dierbare Heere Christus Zich voor ons heeft laten verbranden. Met een vals evangelie maakt de mens zich heilig in zichzelf. Wie echter deze *as* ziet, die valt als dood aan de voeten des Heeren Is dat waar, dan is, het ook waar, dat wij ons voortdurend weer met de dood verontreinigen. Zal dat eerst op het sterfbed in orde gebracht worden? Zullen wij het tot die tijd uitstellen? God heeft gezegd: "Zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt." (Spr. 1: 26)

Zeker, God is vrij en begenadigt de moordenaar aan het kruis nog in de laatste ure, en zegt tot hem: "Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn." Wie echter niet in waarheid *as* is en niet *as* wil zijn, die moge zich willen bekeren, wanneer het te laat is; ... hij heeft het Evangelie gehoord, heeft het niet aangenomen, en wordt verbrand in de hel.

Belijden wij voor God, dat alles, wat wij hier aanraken, niet anders dan dood en onrein is; dat wij heden uit onwetendheid, morgen door verleiding, overmorgen door opzettelijk overtreden, uit moedwil, de dood over ons halen. Wanneer wij dit belijden, laat ons vrezen voor Zijn heiligheid; want God is geen mens. Hij is rechtvaardig en bewijst Zijn ernst allermeeest bij dengene, die het geweten en er toch niet naar heeft gedaan. Zijn genade echter bewijst God aan dezulken, die belijden voor Zijn heerlijkheid, dat zij een *ashoop* zijn; die het belijden voor God: "Al zou U mij ook doden en verbranden, zo zal ik U nochtans loven, dat u de alleen rechtvaardige God zijt." God echter wil onze *as* met zijn *as* besprengen, zodat wij rein worden.

Wilt u echter weten, bedroefde ziel, dat de duivel een leugenaar is? De duivel zegt: "Wanneer gij u laat besprengen, dan doet u een grote zonde, en God zal u verdoemen." God daarentegen spreekt: "Wie onrein is en zich niet ontzondigen wil, die ziel zal uitgeroeid worden uit zijn volk." Wanneer u echter Gods wil doet, naar Zijn gebod handelt, door u zo te laten besprengen, zo zal de volkomen genoegdoening, gerechtigheid en heiligheid van Christus u toegerekend worden. Om de toe-eigening gaat het, dat men in waarheid besprengd zij met de Geest en het bloed van Jezus Christus. *As* voor *as*, Hij *as* voor mijn *as*; slechts zó ben ik rein!

AMEN.

44.

Exodus 20:17

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 2 Maart 1851 des voormiddags. Gezongen: Psalm 73:13, 14, Psalm 131:3 en 4. Psalm ; 6:3. In het Nederduits vertaald verschenen zij in de eerste uitgave der Twaalf Twaalfallen Leerredenen" en wel als No. 8 in het VI. Twaalfstal. 1851. In het Hoogduits zag zij, afzonderlijk, het licht onder het opschrift: "Lass dich nicht gelüsten." Predigt über das zehnte Gebot. Er zijn verscheiden oplagen. (1 - 5. Auflage 1831 - 1855).

"Gij zult niet begeren."

Er moet een waarachtige, grondige, door Gods Geest Zelfen geschonken kennis van ellende en van zondenood aanwezig zijn, zal een mens, een zondaar, de gegronde hoop kunnen voeden, dat hij tot de schare dergenen behoort, welke gekocht zijn door het bloed des Lams. Immers ook de blinde heiden heeft bewustheid van Zijn zonde en overtreding; ja, zelfs een hond heeft door zijn instinct er gevoel van, wanneer hij zijnen heer ongehoorzaam is geweest; ook hij sluipt weg uit vrees voor straf. De mens kan over zonden klagen, zonder dat de zaak hem ernst is; hij kan belijden een zondaar te zijn, zonder te weten, ja zonder te willen weten, waarin eigenlijk zijn zonde bestaat. Het "arme zondaar" is bij menigeen een woord der lippen, terwijl in hart en mond zelfrechtvaardiging gevonden wordt. Wat echter baat al het geloof aan het Evangelie, het geloof, dat Jezus Christus voor de zonden gestorven is, als er niet die kennis van zonde en ellende is, welke bij de mens de droefheid naar God uitwerkt, en hem zo bedroefd maakt, dat hij met zijn zonde voor God komt, zichzelf aanklaagt en verdoemt, zijn God in het recht stelt, en rust noch duur heeft, voordat hij door de Geest des geloofs verzekerd is geworden, dat God zijn verzoende God en Vader door Jezus Christus is.

Wij overdenken in de eerstkomende weken het allerheiligste lijden en sterven van onze dierbare Heere en getrouwe Zaligmaker Jezus Christus. Bij wie van ons zal het vrucht dragen, waarachtige vrucht, vrucht des eeuwige levens? Bij hem, die een verslagen en verbrijzelde van geest is, bij de ellendige en die voor het Woord Gods wegzinkt; bij dengene, wie de zonde doet treuren, die bedroefd is naar God. Zijn wij allen bedroefd naar God? O, dat het zo ware! Maar menigeen onder ons heeft door zijn vermeend geloofsleven de heilige Wet Gods vergeten; ja, hij kent haar niet, hij heeft haar niet in zijn binnenste.

Ik kan met de prediking van het kruis niet voortgaan, voordat ik het die mens, voordat ik het u allen opnieuw heb opengelegd, hoe arm, hoe ellendig, hoe verloren wij in onszelf zijn, hoe ontzettend groot onze zonde en onze ellende is. De kennis der zonde is uit de Wet Gods. Deze Wet houd ik u heden wederom voor, opdat u moogt bedroefd worden naar God. Alleen dan zult gij u met een verslagen hart, meteen verootmoedigden geest de troost van Christus' kruis bij aanvang en voortgang in oprechtheid kunnen toe-eigenen in een geloof, zoals de Heilige Geest dat werkt. Hebt u daaraan behoefte? God weet het.

Wij leven in een tijd, waarin het er uitziet, alsof men geloofde, dat er geen God meer is, en dat zijn Wet volstrekt geen betekenis meer heeft. De geest dezes tijds, ik bedoel: de duivel, wiegt velen van u inslaap; vandaar is er bij hen zo'n ziekelijk geloof en niets dan zelfbehagen; een zekere kennis Weliswaar van boze werken, maar niet van de zonde voor God, en dientengevolge geen wegzinken voor Hem en voor zijn Wet.

De Wet echter blijve gehandhaafd, opdat een waarachtige bekering bij u worde gevonden, opdat er bij u een waarachtige droefheid voor Gods Aangezicht zij; in die weg alleen komen wij tot het ware geloof, alleen zo tot het gezonde geloof; alleen zo vertoeven wij in deze weken en totdat onze laatste ure slaat, op Golgotha, alleen zo is Christus ons leven. En is het sterven ons gewin.

Ik houd u de Wet Gods in één gebod voor; in een gebod, waarin de gehele Wet is uitgesproken; een gebod, dat wij elke dag, ja elk uur overtreden, en waarvoor wij evenwel uit onszelf nimmer wegzinken.

Dit gebod is het tiende, en luidt aldus naar onze

Tekst: EXODUS 20:17.

God sprak al deze woorden Ik ben de Heere, uw God.

Gij zult niet begeren uws naasten huis, gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is."

Wanneer wij in deze weken zullen zingen van "*het onschuldige Lam Gods, Dat alle zonden heeft gedragen*", zo laat ons voornamelijk denken aan de zonden tegen dit heilige en goede Gebod. Ik heb bij voorkeur deze woorden genomen uit de Tien Woorden der Wet, gedachtig aan het bevel mijns Gods: "Verkondig Mijn volk hun overtredingen, en de huize Jakobs hun zonde." De overtreding van deze woorden ligt de mens vlak voor de voeten; en toch stapt men er meestal overheen, alsof men volstrekt niets ongerechtigs bedreven had. Ik herhaal echter: zij ligt vlak voor de voeten. Ik wil ze voor u openleggen, opdat wij niet, terwijl wij menen vooruit te komen, de groots schuld vergeten, welke achter onze rug ligt; opdat wij veelmeer bij de bronwel van onze zonden blijven stilstaan en niet ophouden met wenen en roepen tot onze allerhoogste Profeet: of het Hem mocht behagen het zout van Zijn vreeverbond in die bron te werpen, opdat het kwade water gezond worde.

U begrijpt wel, wat God, onze Heere in de hemel, onze Schepper en Soeverein, Die het recht heeft ons wetten voor te schrijven, in dit Tiende Gebod van ons eist. Hij vat daarin alles tezamen, wat Hij in de voorafgaande negen geboden bevolen en verboden heeft, Hij komt op de bron, op de begeerte, de kwade begeerte, die de vruchtbare moeder en voortbrengster is van alle misdaden, gruwelen, zonden en overtredingen. Hij tast hier de hartader aan. Het is hier niet de materie, niet het stoffelijke, niet datgene wat wij "vlees" noemen, niet het oog, niet de hand, niet de voet, niet de inwendige of uitwendige leden van ons lichaam; hier dringt Hij door het bloed tot in het hart zelf door, tot in het binnenste leven, in de ziel, in des mensen binnenste ik. Hier verbiedt Hij niet daden, maar dat, waaruit de daden, die niet goed zijn, voortspruiten.

"Gij zult niet begeren", zegt de Heere God uit de hemel tot ons mensen op aarde. En Hij is niet verre van een ieder van onze met dit gebod; integendeel, Hij spreekt met dit woord met luide stem, verstaanbaar genoeg in ons aller hart en geweten, al is het ook dat wij, de duivel het oor lenende, op Zijn stem geen acht slaan.

Zijn wij allen, zoals wij hier zijn, overtreders van deze woorden? Wie kan hier "nee" zeggen, wie durft zich rechtvaardigen, wanneer de hoge God van de hemel ons allen tot zondaren maakt?

"Gij zult niet begeren", zo spreekt Hij tot alle mensen; en daarmee zegt Hij, dat wij allen begeren. Maar wat wil God met deze woorden? Hij wil, dat wij tevreden zullen zijn met datgene, wat Hij in zijn wijsheid ons heeft toebedeeld, hetzij dit weinig is of veel; ja, dat wij met Hém tevreden zullen zijn, al is het dat wij niets hebben, en dat wij Hem dankzeggen daarvoor, dat Hij gezegd heeft: "Ik ben de Heere, uw God."

Geliefden, gaat door de landen en steden, gaat door de straten van deze stad, treedt binnen in veler woningen, wat zult u daar horen? In vreselijke lichtzinnigheid laat menigeen zich aldus uit: "Ik moet hard werken en mij aftobben, en nog kan ik dit of dat niet eens verkrijgen; en die man daar leeft in weelde en in overvloed." Men ziet op het grote huis, de mooie huiskamer, het fraaie rijtuig van de naaste, op diens welvaart, en verwenst zijn eigen woning en zijn lot, dat men zich zo moet plagen. En men wenst de ijzeren eeuw van het communisme, die men zich in zijn dromen als een gouden eeuw voorstelt. Algemene gelijkheid moet er komen, gemeenschap van goederen, het koste wat het wil.

"Is dat dan zonde? Zijn de goederen van deze aarde dan rechtmatig verdeeld?"

Mensen, wie is hier de schuldige? Grijp in Gods regering in en houw de vruchtboom om, welke Hij geplant heeft, en zie dan, of u uw ellende niet vertienvoudigd hebt? "Gij zult niet begeren", zegt God, en Hij gaf u behoeftige omstandigheden, ja armoede, opdat u zoudt trachten naar de onvergankelijke schatten. Waarom begeert u de vloek des rijkdoms, en waarom veracht u Gods gebod?

Letten wij op de jonge kinderen, wat ontwaren wij overal? Ieder kind ziet immers met afgunstige blikken naar hetgeen een ander kind heeft of krijgt; en wat het kind zelf heeft of krijgt, dat is in zijn ogen niets.

Maar steken wij de hand in eigen boezem! Waar is de zelfverloochening, die de Heere wil? In plaats van op de ellende en ijdelheid te letten, die zich overal vertoont, en dan dankbaar naar huis te gaan, dat voor het allerbeste achtende, wat God ons heeft gegeven, laat ieder zijn begeerte uitgaan naar zijns naasten huis. Het huis, het ambt, de stand, het beroep, het werk, door God een ieder van onze aangewezen, neen, het betekent niets in vergelijking met hetgeen deze of die heeft. Ja, had ik het zo, dan was ik een ander man! En een ieder wil wonen, waar hij niet woont; wil hebben, doen en uitoefenen wat de naaste heeft, doet of uitoefent, omdat het de naaste, naar zijn gedachte, beter gaat. En zo gunt de een de ander bijkans het licht niet in de ogen; zo gunt hij, die eer heeft, de ander geen eer; de predikant, die veel loop heeft, een ander' predikant geen loop; de dokter, die veel patiënten heeft, den ander geen patiënten; en zo in alles. Ieder wil hebben, zijn en betekenen, wat zijn naaste in zijn boze ogen meer heeft, is of betekent dan hij.

"Gij zult niet begeren uws naasten vrouw." Hier herhaalt God: "Gij zult niet begeren." Moet ik hier openbaren wat in het hart ligt, of zal ik het verzwijgen? Laat ieder hier zijn eigen hart ondervragen! Is deze of gene man een goede man, die wilde ik wel hebben, denkt de vrouw; is deze of gene vrouw een goede vrouw voor haar man, die vrouw wilde ik wel hebben, denkt de man. En ware het hier nu slechts te doen om hetgeen goed is; maar neen, de boze begeerlijkheid gaat vergelijkingen maken tussen de eigen vrouw en andere vrouwen, de eigen man en andere mannen. Doch ik ga hier niet verder.

"Gij zult niet begeren uws naasten vrouw", zo spreekt de Heere God uit de hemel. Hier sla een ieder zijn ogen neer, sla op zijn borst, schreie en roepe tot God: "Heere Jezus, ontferm U mijner!" Er zijn wel mensen, die in dit opzicht onschuldig menen te zijn En inderdaad, indien God de ogen niet verlicht, zo overtreedt men Gods Wet en slaat er geen acht op.

"Gij zult niet begeren uws naasten os, noch zijnen ezel, noch iets, dat uws naasten is", zo spreekt de Heere God uit de hemel. Nu zou ik wel de slager willen vragen, wanneer hij zijn naasten zware, vette os aan de haak ziet, wat hij wel in zijn hart denkt! Ik zou de veehouder of de landbouwer willen vragen, wat er in zijn hart omgaat, als hij zijn naasten wegdragende, veel melk gevende koeien, of diens onvermoeid ploegpaard in 't oog krijgt en zijns naasten rijke akker overziet! Ik zou een ieder willen vragen, die op zijns naasten winkel, handelszaak, fabriek, in één woord, op diens welvaart en voorspoed ziet, welke gedachten dan vaak in zijn hart opkomen! Ja, wie geld heeft en ziet wat een ander heeft, die werpt, wat hijzelf heeft, in een hoek of op de vliering, en schaft zich aan wat hij schoner en beter bij zijnen naaste gezien heeft. Heeft deze rijke nu daarom niet gezondigd tegen het Gebod: "Gij zult niet begeren"? Hij heeft dit en dat bij zijnen naaste gezien, dat moest hij ook hebben; wat God hém gegeven had, was niet meer goed genoeg. Zo bouwt zich de rijke man, in plaats van zijnen behoeftige naaste te helpen, in zijn boze begeerlijkheid, met het zweet en bloed zijn naasten een groot Babel, dat voor hem in het stof wegzinkt, wanneer de meedogenloze dood bij hem binnentreedt.

"Gij zult niet begeren iets, dat uws naasten is", zo spreekt de Heere God uit de hemel. Op de markt, in de woningen, bij bezoeken, bij sterfgevallen, bij verdeling van nalatenschappen, op de straten, in de paleizen, ja zelfs in het Huis Gods wordt het openbaar, hoe wij allen ten opzichte tot dit Tiende Gebod voor God schuldig staan. Maar wat? ook in hit Huis Gods? Ja, juist daar gaan de ogen rond, daar komt de begeerlijkheid op. Ik wil dat niet vérder voor u openleggen. Uiterlijke welvaart, vergankelijke schoonheid, het nieuwe gewaad, de nieuwe stof, de nieuwe vorm van het kleed maken de opmerkzaamheid gaande, wekken de begeerte op, terwijl men aan des Heeren Dis en bij de Bediening van de Heiligen Doop, in het gebed, in het psalmgezang, in de prediking steeds dit een verneemt: "Ijdelheid der ijdelheden het is al ijdelheid; zoekt hetgeen Boven is, waar Christus is, want waar uw schat is aldaar zal ook uw hart zijn". En hoe geestelijk, hoe prijzenswaardig weet zich (helaas maar al te vaak en te algemeen!) dit overtreden bij de kinderen Gods voor te doen!

"Gij zult niet begeren uws naasten huis", zo spreekt de Heere. Men wil zijns naasten huis, Weliswaar, niet in eigendom hebben; maar toch, de eigen woning wordt wel eens te eng, het werken te bezwarend, het huishouden te alledaags; ... men moet er eens uit, al is het niet in de herberg, dan toch ten bezoeken hier en daar; het huis des naasten, ja, daar is men op zijn gemak, daar voelt men zich recht thuis, dat vreemde lijkt een genot, en het werk blijft liggen; het gezin, de huishouding wordt veronachtzaamd, de kostelijke tijd gedood en de bescheiden naaste ontroofd. En wat is er ten laatste de vrucht van? Wie niet in huis blijft en zijn werk doet, wie zijn huishouding veronachtzaamt, wie niet God en het ware genoeg in de eigen woning zoekt, maar in die van de naaste, mag de zodanige iets anders van Zijn doen en drijven verwachten, dan dat nu ook wederkerig vreemden zijn huiselijke welstand, zijn vrede

en zijn zielsrust komen roven? Gij vader, jij moeder, begeert toch niet uws naasten woning, blijft in uw eigen huis bij uw kinderen, anders breekt de duivel het af.

"Gij zult niet begeren uws naasten vrouw", zo spreekt de Heere. Neen, men is niet op onkuisheid uit (God is getuige!), maar: mijn vrouw, mijn man is onbekeerd; maar: mijn vrouw, mijn man heeft geen ondervinding; ik kan met haar, met hem zo niet spreken; maar: met mijn vrouw is geen huishouden; mijn man is zo verkeerd; maar: de vrouw daar, de man ginds is een dierbaar kind Gods, is een profeet; ik kan van haar, van hem niet wegblijven, en mijn eigen vrouw, mijn eigen man zie ik in het gewone huishoudelijke leven; en uren lang zoekt de man het bij de vreemde vrouw; de vrouw bij de vreemde man, totdat de huiselijke vrede geheel verjaagd is; achterdocht en jaloesheid, twist en tweedracht heeft men in zijn huis verwekt, buitenshuis zoekt men de hemel, totdat ... doch ik ga hier niet verder. Wilt u vroom zijn, wilt u leven naar de wil van God? "Begeer niet uws naasten vrouw", zegt de vrome God. Thuis gebleven, in stille wandel en in gebed uzelf verloochend! Wat weet jij, man, of jij niet uw vrouw, jij, vrouw, of jij niet uw man zult zalig maken? En wat zoekt jij uzelf?

"Gij zult niet begeren uws naasten dienstknecht, noch zijn dienstmaagd", zo spreekt de Heere. Maar die knecht, die dienstmaagd daar zijn bekeerd, en ik ben ook bekeerd. Wat is er gelukkiger dan een bekeerde knecht, een bekeerde dienstmaagd te hebben? En de heer, de vrouw van die knecht, van die dienstmaagd zijn wereldse mensen, zijn vijandig. Zo vindt men dan al spoedig een middel, om die vrome knecht, die vrome dienstmaagd in zijn eigen dienst te krijgen! Men vleie zichzelf niet, zijn doel daarmee te zullen bereiken! Wat zal men oogsten, wanneer men niet gezocht heeft wat des Heeren is? Wat weet jij, dienstknecht, jij, dienstmaagd, of jij niet uw heer of uw vrouw door uw stillen, belangeloze, waarlijk vrome en eerlijke wandel zult zalig maken?

"Gij zult niet begeren wat uws naasten is", zo spreekt de Heere. "Ik ben bekeerd, die daar is ook bekeerd; ik ben arm, hij is rijk; hij kan mij zijn geld wel geven, dan word ik geholpen en ben uit de nood." Ei lieve, weet dan uw Vader, Die in de hemelen is, het niet, dat u niets in uw beurs hebt, geen brood in de kast, geen olie in de lamp? Waarom klaagt u aan Hem niet uw nood, waarom aan Hem niet uw honger, ook de honger van vrouw en kind? Waarom wacht u niet op Hem? Waarom loopt u naar de afgoden? "Mijn is het zilver, en Mijn is het goud", spreekt de Heere. Zal Hij dan nog vensters in de hemel kunnen maken?" Ja zeker, zo u gelooft, zo u bij Hem aanhoudt op leven en dood.

"Welaan, ik ben bekeerd, ik moet Gode dankbaar zijn; ik wil er op uitgaan en voor Gods Koninkrijk werkzaam zijn, zielen redden en terechtbrengen, maar . . . ik heb geen geld. Welnu, de naaste zal het geld wel geven." Maar vriend, bent u van God geroepen, word dan geen bedelmonnik, dan zal, voor u uit, geld genoeg van de hemel regenen; en indien niet, begeer toch niet iets, dat uws naasten is.

"Gij zult niet begeren iets, dat uws naasten is." U bent vroom, uw naaste is rechtvaardig. God geeft uw naaste dingen te doen, die u met uw vinger niet wilt aanroeren. Hij geeft uw naaste, zichzelf en de wereld te verloochenen, voor allen alles te zijn en aan een ieder goed te doen. U zoekt met al uw vroomheid uzelf. U kunt uzelf en het uw niet verloochenen. U zoekt eigen eer. Uw ik en uw geld houden u vast, en toch wilt u met uw rechtvaardigen naaste op één lijn staan? U wilt hem de

gerechtigheid niet laten wedervaren, die hem toekomt, maar wel wilt gij, zonder uw gierigheid te kunnen verbergen, wat groots offeren, waar niemand het van u verlangt. Omdat u meent te kunnen en toch niet kunt, en omdat de rechtvaardige u niet over zich laat heersen - daarom koestert gij uw wrok tegen hem, u zou hem wel willen ombrengen? Gij Sauls-ziel, laat uw naaste wat God hem gegeven heeft, gun het hem van harte. "Gij zult niet begeren", maar u bekeren! Anders is Gilboa niet ver, en de toveres geeft geen troost, want bij haar is niet Samuël, maar veelmeer een schrikjagende geest uit de afgrond!

De tijd veroorlooft mij slechts het een en ander aan te stippen van onze overtreding van het Tiende Gebod. Ik meen echter genoeg gezegd te hebben, om een ieder in zijn eigen hart een blik te doen slaan, en hem te doen acht geven op hetgeen daarin omgaat, op de uitgangen des harten. Want indien men daarop acht geeft, en gelooft, dat de kwade begeerte een verschrikkelijke zonde voor God is, dan en dan alleen zal men, reeds om de begeerte zelve, voor God en Zijn heilig Gebod wegzinken, de toevlucht nemen tot zijn ontferming, en zo bewaard worden voor het volbrengen van zijn kwade begeerte. Want hoe nabij aan de deur de uitvoering, de boze daad ligt, hoe snel een mens van de innerlijke overtreding tot de uiterlijke overgaat, en welke ontzettende gevolgen, welke straf de volbrachte daad na zich sleept, hoe de boze lust, dat "begeren" de mens, ja zelfs dien, die overigens de meest gelukkigste is, verderft, dat leert ons de geschiedenis op elke bladzijde.

Hoe velen heeft de boze begeerte er toe gebracht, gezondheid, leven en zaligheid Gode als het ware in het Aangezicht te werpen en zichzelf in de dood te storten! Wat was het, waardoor de uitnemendste mannen der oudheid van hun hoogte zijn neergestort? Het was steeds de begeerlijkheid! Wat was het, en wat is het, dat vorsten hun kronen en landen, dat volken hun rust en welvaart deed en heden nog doet verliezen? Het was en is altoos weer de begeerlijkheid! De geschiedenis van de achttiende en negentiende, ja van onze tegenwoordige eeuw heeft het bewezen, hoe de begeerlijkheid de naar Gods beeld geschapen mens vaak in één ogenblik in wellust aan een hert, in bloeddorst aan een tijger gelijk maakt.

De begeerlijkheid heeft de valse profeet doen opkomen, de antichrist en zijn handlangers voortgebracht, heeft kloosters gebouwd, valse godsdienst en afgoderij ingevoerd, heeft huichelachtige goede werken, boetedoeningen, tot voedsel van het vlees der zonde voorgeschreven, en allerlei gruwelijke theorieën verzonnen van een heilsleer en zedenleer, welke de mens tot God maakt in de tempel Gods. De begeerlijkheid drijft in deze tijd vele machten aan, hun wil door te zetten, of alles weer te veranderen in een zee van tranen, ellende, dood en nood, en zet de volken aan, zich van God en Zijn Gezalfde te ontslaan, zich te ontslaan van Zijn, hun tot waarachtig heil gegeven Wet, daarenboven van alle tucht en orde.

In de begeerlijkheid broeden de diplomaten, de hoge staatsmannen, alsook de zogenaamde volksbevrijders, hun basiliskuseieren uit, en niemand vraagt: "Wat is besloten in de raad der Wachters daarboven? Wat zegt de Heere? Hoe luidt Zijn Wet, Zijn heilig Gebod?"

Maar nu, de blikken gericht naar binnen, in de innerlijke wereld, de hand op het hart gelegd! Wat vindt een ieder daarin? En wat betuigt de Heere God in Zijn Woord? "Vervloekt", zegt Hij, "is een ieder, die niet blijft in al de woorden der Wet, om die te doen." En wat verkondigt hem het Heilige Boek van de verschrikkelijke gevolgen der kwade begeerte?

- ? Dit zegt het hem: door de kwade begeerte, van de duivel geprikkeld sloeg Kaïn zijn broeder Abel dood, en beroofde zich moedwillig van het eeuwig Evangelie, want hij wilde rechtvaardig zijn, ofschoon zijn werken boos waren.
- ? Door het aankweken der begeerlijkheid geraakte de eerste wereld in zo'n opstand tegen God, dat Hij Zijn Geest van hen heeft moeten onttrekken, en na lang geduld te hebben geoefend, hen allen door de zondvloed heeft moeten verderven.
- ? Door kwade begeerte geraakten vijf steden in zulke vlammen van onnatuurlijke zonde, dat deze vlammen niet anders konden worden uitgeblust dan door het vuur en de vlammen van de hemel, in de openbaring van Gods toorn, waardoor deze steden geheel verbrandden.
- ? Van kwade begeerte overvallen, zag de vrouw van Lot om naar haar bezittingen, en werd veranderd in een zoutpilaar.
- ? Door kwade begeerlijkheid was het, dat Laban zijn beide dochters en zijn schoonzoon moest verliezen, en daarbenevens het heilzame Woord Gods.
- ? Door kwade begeerlijkheid moest Faraö zijn eerstgeborene zien sterven, en zelf in de wateren der Schelfzee zijn graf vinden.
- ? Door kwade begeerlijkheid verachtte Israëel het manna, als ook de macht en trouwe Gods, en vele hunner lichamen vielen in de woestijn.
- ? Door kwade begeerte vervoerd, liet David, de koning, de vrouw van Uria tot zich roepen; daarop volgde echtbreuk, en daarop volgde moord, en ach! ... daarop volgde gedurende eeuwen de vervulling van het woord des Heeren: "Het zwaard zal van uw huis niet wijken tot in eeuwigheid."
- ? Door kwade begeerlijkheid liet Gehazi zich verleiden, om van Naäman geld en wisselklederen te eisen; daarom werd hij met de plaag der melaatsheid geslagen, hij en zijn geslacht in eeuwigheid!
- ? Door kwade begeerlijkheid gedreven, roofde Achan van des Heeren schat, en hij werd gestenigd en gedood, alsmede zijn gehele huis.
- ? Door kwade begeerlijkheid gaven Ananias en Saffira een deel van de opbrengst van de akker voor de Gemeente van Christus, verzonnen een leugen tegen de Heilige Geest, en vielen voor de voeten van de Apostel dood neer.
- ? Waar zou ik beginnen, waar eindigen? Dat een ieder zijn eigen levensgeschiedenis opsla, en hij zal wel weten, waartoe de boze lust, waartoe de opkomende begeerlijkheid hem hebben gebracht. En ware de straf voor de overtreding van dit gebod nog maar een tijdelijke, maar zij is eeuwig. Want wie God vervloekt heeft, wie kan die wederom tot God brengen? Als wij acht slaan op de werking der overtreding en op haar straf, en wij het van ons bekennen (gelijk het immers waarachtig is), dat de mens, zoals hij is en zich gedraagt in zijn leven, enkel boze begeerlijkheid is, dan hebben wij alle reden om voor zo'n Gebod te sidderen en te beven, en voor de hoogheiligen God, Die ons dit Gebod gaf, in zielsverbrijzeling weg te zinken.

Of is de kwade begeerlijkheid wellicht niet verderfelijk, niet strafbaar, als zij binnen in het hart blijft? als zij slechts de gedachten bezighoudt, en de begeerten niet tot daad wordt? Hoort de belijdenis van de Apostel Paulus: "Ik had de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de Wet niet zeide: u zult niet begeren. Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht. Want zonder de Wet is de zonde dood, als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden, doch ik ben gestorven." (Rom. 7) Hoort de Apostel Jakobus: "Een ieder wordt verzocht, als hij van Zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlost

wordt. Daarna de begeerlijkheid, ontvangen hebbende, baart zonde; en de zonde, voleindigd zijnde, baart de dood." (Jac. 1: 14, 15) Hoort de Apostel Johannes: "Zo iemand de wereld liefheeft, de liefde de Vaders is niet in hem. Want al wat in de wereld is, (namelijk: de begeerlijkheid des vleses, en de begeerlijkheid der ogen, en de grootsheid des levens) is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid." (1 Joh. 2: 15, 16, 17) Hoort de Apostel Paulus nogmaals: "Doodt dan (Grieks: hebt gedood) ... kwade begeerlijkheid" (Kol. 3: 5) en wederom: "Vlied de begeerlijkheden der jonkheid" (2 Tim. 2: 22); en de Apostel Petrus: "Wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden, die tevoren in uw onwetendheid waren" (1 Petrus 1:14, 15); en wederom: "Opdat u der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat u ontvloeden zijt het verderf, dat in de wereld is door de begeerlijkheid"; en wederom: "Zo weet de Heere de Godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot de dag des oordeels, om gestraft te worden. Maar allermeeft degenen, die naar het vlees in onreine begeerlijkheid wandelen." (2 Petrus 2: 9, 10)

Waar ligt de aanvang, de oorzaak van deze kwade begeerlijkheid? Zij ligt in het Paradijs. Zo lezen wij, en zo staat er geschreven in het Boek Genesis, hoofdstuk 3:4 vv.: "Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult de dood niet sterven. Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden, en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad. En de vrouw zag, dat die boom goed was tot spijs, en dat hij een lust was voor de ogen, ja een boom die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at. Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar, dat zij naakt waren." Dat hebben wij nu van de kennis des goeds en des kwaads! Wat de naaste heeft, is in onze boze ogen begeerlijk, dat moeten wij hebben; wat God ons beschikt heeft, is kwaad in onze ogen; en nu ontvlamt de begeerte, en wij strekken de hand uit naar hetgeen van de naasten is en steken God naar de kroon; en zo baart de kwade begeerlijkheid de Kaïns, de Kajafassen, de Pilatussen, die de Heere aan het kruis brengen.

Wanneer de begeerlijkheid opkomt, dan gaat het daarmede op volgende wijze: Men wil wezen wat men niet is, hebben wat men niet heeft; men vergeet wie men is, acht gering wat men zelf heeft. Wij allen zijn steeds uit op het verbodene, en willen volstrekt hebben wat ons ontzegd is, en in minder dan één oogwenk is de revolutie in het hart, in het bloed: God wordt van de troon gestoten, Zijn Wet onder de voeten getreden, de naaste beroofd en verdorven; men moet zijn als God, en alles hebben wat de naaste heeft; en heeft men het (helaas, vaak al te snel!) tot de daad laten komen (het is nog genade, indien de ogen er voor opengaan!), wat ziet men? Men is naakt, men is zonder God!

Ja, zonder God, zo zijn wij van nature allen; in de staat der onschuld hadden wij alle dingen met God. Sedert wij door eigen moedwillige schuld en des duivels verleiding van God zijn vervreemd geraakt, willen wij toch alles hebben, wat onze ogen zien, alleen de onzichtbare God willen wij niet meer. Sinds is bij ons alles "eigenliefde", alles "God doden" en "onzen naaste het zijne ontnemen", ja "hem moorden", als hij ons in de weg staat. Dat is het enige, wat alle vlees, van God vervreemd, nog vermag.

En deze kwade begeerlijkheid kent geen verzadiging; zij wil alles hebben, wil steeds hebben, niet eens om het te behouden maar om het spoedig daarna weer weg te werpen of te verderven. De kwade begeerlijkheid zegt nimmer: *Het is genoeg*. Door

de duivel ontstoken, houdt zij nimmermeer op, totdat zij in de verwoesting van de naasten zichzelf verwoest en als het ware verstikt heeft. En deze begeerlijkheid woont in ons allen! Zulke begeerlijkheid zijn wij geheel en al, zij doordringt ons ganse zijn en al ons doen. Ontzettend schilderij van de mens, vreselijk beeld van Zijn innerlijke gedaante, sedert hij van God gescheiden is, sedert hij zich van God en zijn Wet heeft ontslagen!

Laat ons Gode dankzeggen, dat Hij ons een gebod heeft gegeven, hetwelk, ofschoon ook elke dag, elk uur door ons overtreden, nochtans meer heerschappij in de gewetens oefent, meer in het verborgen bestraft en de mens van meer misdaden en gruwelen terughoudt, dan hijzelf wel weet!!

Welk een liefde, welk een barmhartigheid Gods, dat, waar Hij weet, dat wij enkel "kwade begeerlijkheid" zijn, Hij dit Gebod gegeven heeft, en het er niet toe laat komen, dat wij altijd onze lusten volbrengen! De mens moest anders t' elke stond, zo vaak de begeerte bij hem opkomt, uit het een huis in het andere trekken; hij zou zich voortdurend hebben bezig te houden met uit- en indragen, zou zich onophoudelijk hebben uit- en aan te kleden; ook ware er geen vader- noch moedervreugde meer, geen kinder- noch ouderliefde en geen bloedvriendschap. Ieder zou ras door de eindeloze wisseling in zo'n razernij vervallen, dat hij zich een vuur zou aansteken, en daarin huis, vrouw en kind en zichzelf met al zijn have verbranden.

Maar nog eens, welke een barmhartigheid, welk een liefde straalt uit dit Gebod ons tegen! God wil ons hoogste Goed, ons algenoegzaam Deel zijn; en Hij wil ons voor dit leven juist datgene genadiglijk beschikken, wat ons naar zijn wijsheid dienstig is, opdat wij Hem toch maar zoeken en vinden, opdat wij, aangezien wij immers dit zichtbare bij de dood moeten verlaten, door hetgeen ons door God hier is toebedeeld geworden, aanleiding mochten hebben, ons hier met de hemelse overvloed te voorzien, en opdat wij die bezitten in zalig ongestoord genot voor Zijn Aangezicht. Juist daarom wordt het ons ontzegd, iets te begeren van hetgeen onzes naasten is.

Maar wie verstaat dat? Wie wil het verstaan? En indien wij het ook al verstaan, zullen wij daarom het begeren van wat van de naasten is, ja het begeren in het algemeen nalaten? Het zij verre! Dat kunnen wij niet, neen, wij begeren zonder ophouden, tot in de hoogste ouderdom, tot aan onze laatste snik. Alles wat Gods en wat van de naasten is, moet in onze hand berusten, zodat wij daarover naar ons verstand en onze wil te beschikken en te gebieden hebben. Zo ziet het er uit met de leugenachtige monnikengehoorzaamheid, met de kuisheid en vrijwillige armoede, zo ook met de zelfverloochening van alle vlees.

Maar mag dat zo wezen? Ik heb gezegd, dat God ons algenoegzaam Deel, ons Heil en Erfdeel wil zijn, en dat Hij ons hier op aarde wil toebereiden tot de genieting van eeuwige hemelse vreugde en blijdschap, van de rijkdom en het verzadigd worden voor Zijn Aangezicht, dat Hij ons deswege dit Gebod gegeven heeft. En dat willen wij niet, maar voeden in ons binnenste de brandstof van goddeloze begeerlijkheden! Ik herhaal de mening van dit Gebod met de u bekende woorden: *"God wil met dit Gebod, dat ook de minste lust of gedachte tegen enig gebod Gods in onze harten nimmermeer kome; maar dat wij, ten allen tijde, van ganser hart aller zonde vijand zijn, en lust tot alle gerechtigheid hebben."* (Heidelb. Catech. Antw. 113)

Dat is Gods wil. Leven wij overeenkomstig deze wil? Wij behoren zo te leven. Komt nimmermeer de geringste lust of gedachte tegen enig gebod Gods in onze harten op? Zij behoort niet op te komen in onze harten. Zijn wij ten allen tijde van ganser hart

aller zonde vijand? Wij behoren het te zijn. Hebben wij tot alle gerechtigheid lust, in waarheid lust? Wij behoren het te hebben.

Ik zal u in deze weken de heerlijkheid van Jezus voorhouden, u voorhouden, hoe Hij, het Lam Gods, is geslacht en verbrand op het altaar des kruises, in de vlammen van de toornvloed van een rechtvaardig God. Laat ons neervallen voor zulke heerlijkheid, wegzinken voor die toornvloed, zodat wij voor God in waarachtige bekering en verbrijzeling wenen en klagen: "Wee mij, ik verga, want ik ben een mens, een zondaar, ik zit vol van kwade begeerten!" Kome er dan één van de serafs met een gloeiende kool in zijn hand, die hij met de tang van het altaar genomen heeft, en roere deze uw mond daarmee aan, en zegge: "Zie, deze heeft uw lippen aangeroerd", opdat u niet als onheilige mensen zingt: "*O Lam Gods, onschuldig*", niet als onheilige mensen de Naam van de Heere Jezus op de lippen neemt, opdat uw misdaad van u geweken zij, uw zonde genadig bedekt zij en verzoend.

Ik bedoel dit: Wanneer wij op Golgotha, wanneer wij aan de voet van het kruis wegzinken voor Gods rechtvaardig oordeel, wanneer wij voor Zijn heilige Wet beven en ons verdoemen als onheiligen, als goddelozen, als zulken, die vol zijn van kwade begeerlijkheid: dan, en ook dan alleen zal de Geest van Christus met het Woord des levens de as, die God voor ons, die stof, en as zijn, verordend heeft (Numeri 19:17, 18), alsmede het bloed des Lams op uw hart sprengen, ja binnen in dat hart, dat vol van kwade begeerte is: dan alléén zal tot u gezegd worden: "Hiermede roer Ik uw lippen aan; uw misdaad, uw doodzonde is van u geweken; uw boze begeerte, zij is verzoend, zij is genadiglijk bedekt!"

De Geest uit de hoogte werke in ons door zijn almachtige genade deze levende vrucht van het kruis, opdat Christus in ons leve, Zijn genade in ons heerse en niet de boze begeerlijkheid. Zullen wij dan zijn, zoals het Tiende Gebod ons hebben wil? "Ja" in de genadige toerekening; "neen", voorzover wij vlees en bloed met ons omdragen. "Ja" nochtans, voorzover wij gestadig, als verlorenen, met alle kwade begeerlijkheid, in oprecht berouw en verslagenheid des geestes onze toevlucht nemen tot de genade des eeuwige Ontfermers, op grond van het enige offer op Golgotha. Want zo is de onderwijzing en tucht des Geestes: Al wat verloren was, is het verlost, heeft het in waarheid de Heere Jezus, de Wederbrenger van al wat verloren was, gevonden, heeft het Hem lief: zo verloochent het zichzelf en de wereld; het heeft in het geloof de wereld overwonnen. Daar is het zo in het hart gesteld: Ik ben verloren, ik ben gered, ik heb alles terug, ik heb een genadig God, een rijke Vader, een trouwe Heiland, een eeuwig erfdeel; alles heeft de Heere voor mij wedergebracht, en Hij bewaart het mij ook; de snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen, ja een schone erfenis is mij geworden. Heb het goed, mijn naaste, zo goed als het maar zijn kan in dit ijdele leven; de Albarmhartige opene voor u bovendien, indien het van Zijn genade behaagt, Zijn zalige hemel, wanneer u de laatsten adem uitblaast; ik begeer het uw niet, ik ken een andere schat.

Deze gezindheid was in Christus, dat Hij van ons niets begeerde, maar dat Hij onze armoede, onze nood, onze krankheden, onze dood, onze misdaad en zonde, onze overtredingen, ook die van het Tiende Gebod, op Zich nam. Hiervoor heeft Hij van onze zijde hier, ach, waarlijk niets dan snode ondank gezien, ja deze ondank, dat wij Hem aan het kruis gehecht, dat wij Hem gedood hebben. En nochtans: in deze dood bewerkte Hij voor ons een eeuwige verzoening, schiep Hij voor ons een nieuw Paradijs, met alle heerlijkheid en volheid, opdat wij daarin met Hem eeuwig zouden

deel hebben aan al wat Hij geërfd heeft. Dat alles wil Hij zonder ons niet hebben. Hém en al het zijn zullen wij eeuwig genieten!

Wie gelooft deze prediking? Wie haar gelooft, die heeft met zijn kwade begeerlijkheid de strijd aangebonden; en al is het, dat zij machtig in hem is, nog machtiger, ja alles overweldigend is de reine begeerte om de Heere te behagen in oprechte, belangeloze liefde des naasten. En deze begeerte is zonder ophouden daarin bezig, totdat wij met Paulus zeggen: "Ik heb begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn." (Filipp. 1: 23) - Wie deze prediking gelooft, heeft de gezindheid van Christus in zich, heeft, hoezeer ook aangevochten, het Tiende Gebod in het hart: het kruis van Christus en de liefde des Geestes.

O, wij, die van boze begeerten ons vervuld weten, zien wij hier op de begeerte van Hem, Die Zich liet kruisigen, om ons te verlossen! Verootmoedigen wij ons voor Hem vanwege onze boze begeerte, waardoor wij onszelf en onze naaste met onze zonden ten verderve brengen, en Hem, onze Heere, aan het kruis hebben genageld! Geloven wij aan Zijn genade, aan Gods liefde, ondanks onze kwade begeerlijkheid! Houden wij bij Hem aan om genade en ontferming, houden wij aan deze genade vast! O, welk een vrucht zullen wij dan van de prediking des kruises hebben! Ook deze vrucht: dat in de gemeenschap van de Geest der wedergeboorte ook het Tiende Gebod: "Gij zult niet begeren" zich in ons naar de Geest zal vervullen in Christus Jezus, want "Gods geboden zijn niet zwaar" (1 Joh. 5: 3); en wie het kruis goed draagt, die draagt het kruis door alles en over alles heen. Blijven wij arme zondaren, dan zal dat bij ons waarachtig zijn, niet naar ons verstand en onze verdorven wil, maar het zal waarachtig zijn in de Heere Jezus.

Dat werke in ons de almachtige genade, de eeuwige liefde en die zalving, wier liefelijke geur nimmermeer vergaat!

AMEN.

Napreek: Genesis 1:1-13

TEKST: GENESIS 1: 1-13.

Over de schepping van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

De heilige Apostelen en Profeten, getuigende van het lijden, het sterven en de opstanding van Jezus Christus, maken dikwijls toespelingen op de geschiedenis der schepping. Er bestaat stellig reden voor, dat de Apostel Paulus op de scheppingsgeschiedenis zinspeelt als hij schrijft: "Indien iemand in Christus is, die is eer; nieuw schepsel", een nieuwe schepping is er, "het is alles nieuw geworden" (2 Kor. 5: 17). Het heeft gewis zijn reden, dat God Zelf door Zijn Profeet Jesaja tot het volk zegt: "Want ziet, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde; en de vorige dingen zullen niet meer gedacht worden, en zullen in het hart met opkomen" (Jesaja 65: 17); en wederom: "Want gelijk als die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, die Ik maken zal, voor Mijn Aangezicht (zullen) staan, spreekt de Heere, zo zal ook ulieder zaad en ulieder naam staan" (Jesaja 66: 22). Stond deze nieuwe hemel en deze nieuwe aarde voor het Aangezicht des Heeren, voordat Hij die maakte, dan heeft Hij zeker daarvan een levendig en zichtbaar beeld gegeven in de eerste schepping.

Die nieuwe hemel en die nieuwe aarde, waarvoor de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan, waarvoor de zee niet meer was, zag Johannes in de geest op Patmos (Openb. 21:1). En heil ons, wanneer wij op ons Patmos, op ons geloofseiland, deze nieuwe hemel en deze nieuwe aarde te zien krijgen

Deze nieuwe hemel en deze nieuwe aarde had ook Mozes voor ogen, toen hij de schepping van de eerste hemel en de eerste aarde te boek stelde. En het is merkwaardig genoeg, dat, terwijl de eerste schepping zes dagen duurt en dan de zevende dag komt, de nieuwe schepping slechts drie dagen heeft en dan de zevende dag.

Wij lezen Genesis 1:15 aldus: "In den beginne schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op de afgrond; en de Geest van God zweefde op de wateren. En God zeide: Daar zij licht: en daar werd licht. En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis; en God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag."

God heelt alles gemaakt om Zijns Zelfs wil dat wil zeggen, tot verheerlijking van al Zijn deugden en volmaaktheden. Een beeld daarvan hadden wij in de eerste schepping, de wonderbare, volkomen verlossing hadden wij evenwel niet.

Wat is geschied? De mens, die in het Beeld Gods en naar Gods Gelijkenis wandelde, heeft door verleiding des duivels en door eigen moedwillige ongehoorzaamheid de eerste schepping verwoest. Hij at van de boom, van welke God had gezegd: "daarvan zult u niet eten", en ... de hemel verdween, en de aarde werd woest en ledig.

Met de afval des mensen van God veranderde alles in een chaos. En duister was het op de diepte des afgronds; daar, op die diepte, had satan zijnen troon gevestigd; hij hield de mens in de duisternis gebonden en geketend, kwelde en pijnigde hem met de dood; hij belachte en hoonde God, terwijl hij zijn voet zette op de nek van verloren mensen, en was blijde, dat hij de schepping voor het vuur zag bestemd, waartoe hijzelf voor eeuwig verbannen is.

Zal deze troon (stoel) des satans blijven staan? Zal de mens in de schaduwen des doods, in de kerker der zonde, in de ketenen en banden der duisternis voor eeuwig versmachten? Zal hij voor eeuwig, eeuwig van Gods Aangezicht verstoten zijn? Zullen hel en dood over God de zege hebben weggedragen? O, als God niet God is, ja, dan is zeker het einde aller dingen, dat is het einde der mensen voor eeuwig bevestigd, dan lacht de hel en klapt in de handen, dan komt de mens nimmermeer uit haar geweld, en de verwoeste schepping blijft voor altoos een chaos, een baaierd, een massa van helse wateren en helse modder, in welke de mens steeds dieper neerzinkt, door de geesten des afgronds steeds dieper neergetrokken.

Maar God is God. Evenals Hij alles gemaakt heeft om Zijns Zelfs wil, zo heeft Hij Zijnen raad genomen, deze raad: wat Hij gemaakt heeft, opnieuw te maken, dat Zijn ganse Naam, dat al Zijn deugden en volmaaktheden in een nog niet zo gekende luister zullen geopenbaard worden. Hij neemt die raad en volvoert hem. Hij roept in het aanzijn een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, en de nieuwe hemel en de nieuwe aarde staan voor Zijn Aangezicht.

U verstaat, Geliefden, dat ik van geen nieuwe zichtbare hemel spreek, van geen nieuwe zichtbare aarde, maar van een onzichtbare hemel, van een onzichtbare aarde, om welker wil de zichtbare hemel en de zichtbare aarde nog bewaard blijven, van een

hemel en van een aarde, die alleen voor het geloof zichtbaar zijn, en die eerst dan volkomen worden gezien, als alle zichtbare dingen volkomen zullen zijn opgelost. Ik spreek van een hemel, die Boven is en toch hierbeneden is, van een aarde, die Boven gelegen is en door welke wij toch gedragen worden. Ik spreek van een hemel, zonder welke wij aldoor de gapende afgrond, de vurige poel zouden voor ogen hebben; van een aarde, zonder welke wij hier wandelen, getroffen door de vloek Gods.

Ik spreek van een geestelijke hemel, van een geestelijke aarde. Zoals God de Heere de eerste hemel en de eerste aarde in zes dagen gemaakt heeft door Zijn Woord, zo heeft Hij door Zijn Woord deze nieuwe hemel, deze nieuwe aarde in drie dagen gemaakt.

Het besluit van dit scheppen werd genomen in de eeuwige vrederaad. De aanvang van dit scheppen was in het paradijs, en de eeuwige Geest zweefde broedend over de wateren tot de tijd en de ure, dat God zeide: "Er zij licht!" En er werd licht.

In deze nieuwe schepping vallen drie dagen weg: de vierde, vijfde en zesde dag; want in deze schepping is er een geheel andere zon, een geheel andere maan, zijn er andere sterren, vissen, vogels en andere dieren, en er mag van de oude Adam volstrekt geen sprake meer zijn. Aan deze nieuwe schepping besteedde God drie dagen, en dan komt de zevende of de rustdag. De drie tussenliggende dagen zijn dagen van de Heilige Geest, om van de derden dag over te leiden op de zevenden.

Wilt u weten, waar God was, toen Hij de nieuwe hemel en de nieuwe aarde maakte? God was in Christus, en wisselde een wereld uit met Zichzelf. God maakte de nieuwe hemel en de nieuwe aarde door Zijn Woord. En dit Woord, - in welke gestalte verschenen Het, toen Het de nieuwe hemel en de nieuwe aarde maakte? Het was in de gestaltenis van een dienstknecht. Het was in een zodanige gestalte, dat Het een worm was en geen man; Het had voor ons geen gestalte, Het zag uit afschuwelijk, zoals wij er uitzagen in de banden der duisternis. En waar stond dit Woord? Het stond niet, maar... hing, doorboord aan handen en voeten. En op welke tijd, in welke ure riep dit Woord het licht te voorschijn? Drie uren was het Woord in de macht der duisternis en riep toen: "*Mijn God, Mijn God!*" En in deze schreeuw werd het Woord Zelf het eeuwig Licht van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. En God zag, dat het Licht goed was. En God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis, en noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond, toen de zon haar glans verloor, het werd morgen, toen het Woord uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt u Mij verlaten?" Uit deze avond en deze morgen werd de eerste dag een enige dag.

Gelijk het licht der schepping voor de eerste maal de chaos verlichtte en tot in de benedenste lagen en afgronden doordrong, als een afstraling van het reine volle Wezen Gods, zo verlicht dit nieuwe Licht de chaos, de baaierd van onze zielen, dringt ook door in de spleten en donkere hoeken, in de afgronden van menselijke verlorenheid, zijnde een afstraling der reine genade des Eeuwige en van Zijn ontferming. Van Hem getuigt Johannes, de Evangelist: "Dit Licht is het waarachtige licht, verlichtende een iegelijk mens, komende in de wereld." (Joh. 1:9)

Dit Licht getuigt van Zichzelf: "Ik ben het Licht der wereld; die Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben." (Joh. 8:12)

Waar geen licht is, daar heerst de dood. Christus is het Leven, en Zijn leven is ons licht. U allen zijt van dit Licht verlicht, maar sommigen hebben de duisternis liever dan het licht. Zij willen niet verlost zijn van hun boze werken, niet van de duisternis. Boven de wateren van velen van u heeft de Geest van God gezweefd, broedende als

een duif. Daardoor is roering en beweging ontstaan, daardoor een gloed en een hitte in het hart, daardoor een worstelen en klagen, om van de macht der duisternis verlost te zijn. En dit Licht ging in hun harten op Of zij kwamen tot het Licht, en God maakte scheiding tussen Licht en tussen duisternis, en er legert zich op hun ziel als een zware last een bange nacht; ... zal de dag wel weer over hen opgaan? Het licht der nieuwe schepping en de duisternis der verwoeste schepping zijn tegenover elkander staande zaken; het zijn dingen, door God Zelf voor altoos van elkaar gescheiden. Wilt u licht, dan naar de heuvel Golgotha!

- ? Op Golgotha verneemt u vergeving van zonden.
- ? Op Golgotha is er voor u gezorgd, dat u uw Heere aanschouwt als een Man der weduwen, een Vader der weezen.
- ? Op Golgotha is genade voor kwaaddoeners, daar wordt het nieuwe Paradijs voor u opengehouden.
- ? Op Golgotha is duisternis, opdat voor u opgegaan zij de Zon der gerechtigheid.
- ? Op Golgotha is verlatenheid, opdat u nimmer van de Heere zoudt verlaten wezen.
- ? Op Golgotha wordt ten einde toe geleden, opdat u met blijdschap water zoudt scheppen uit de fonteynen des heils.
- ? Op Golgotha is de vrije toegang geopend tot de troon der genade, daar zijn alle goede werken voor u voorbereid.
- ? Op Golgotha is het teweeggebracht, dat u in uw laatste ure de handen samen legt en ziende de voor u geopende hemel, ten spijt van duivel, zonde en dood, uitroept: "Vader, in uw handen beveel ik Mijn geest; u hebt mij verlost, u God der waarheid!"

O, hoe heerlijk is het licht opgegaan op die één dag, toen God de zonde van het ganse land heeft weggenomen; hoe heerlijk voor u opgegaan op die één dag, toen het in uw afgrond in uw hart opging en de zware last, die op uw schouders drukte, op eens wegviel. En nu bevonden in de nieuwe schepping, wat doet u de duisternis nog vrezen? Bevonden in Christus, kan de macht der duisternis niets tegen u inbrengen. God Zelf heeft de scheiding gemaakt, en Hij heeft gezien, dat het licht goed is. Ja, het kan weliswaar in de ziel van dien, die tot de nieuwe schepping behoort, menigmaal alles tot grote ontzetting zo verschrikkelijk door elkaar liggen, dat hij niet weet, of de wateren Belials hem zullen verslinden, dan wel of de wateren der genade hem zullen omhoog heffen en dragen, of de wateren van nood en aanvechting hem zullen doen omkomen, dan wel of de wateren des heils hem zullen reinigen van Zijn melaatsheid. Hij weet het menigmaal niet, of de wateren, die over hem heengaan, genadige regens zijn, of zij de wolkkolom zijn, of -dat het zijn de wateren als van de zondvloed, die God op hem doet komen in Zijnen toorn. Is er een scheiding tussen deze en gene wateren? Is er een zekere grond, een vaste bodem voor de arme en ellendige, in wiens ziel alles door elkander ligt? Is er een zekerheid. een vastheid, op grond waarvan de wateren der genade voor hem wateren der genade zullen blijven, en de overige wateren, al komen zij nog zo hoog hem nochtans niet zullen doen verdrinken?

Ja, zeker en vast! Van de eerste schepping lezen wij Vers 6-8: "En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren, en dat make scheiding tussen wateren en wateren. En God maakte het uitspansel, en maakte scheiding tussen de wateren, die onder het uitspansel zijn, en tussen de wateren, die boven het uitspansel zijn, en het was zoo. En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest, en het was morgen geweest, de tweede dag." Niet anders geschiedde het op de tweede dag der *tweede schepping*. Het was de dag, toen Jezus in het graf rustte. Het is de dag

geweest, toen God scheiding heeft gemaakt tussen het water van lichaams- en zielsnood, en tussen het water, waarin eeuwige behoud is. Toen Jezus in het graf rustte, maakte God dit uitpansel, deze hemel, welke Johannes op Patmos zag, éénmaal als een glazen zee, waarvan hij schrijft Openbaring 16:2 en 3: "En ik zag als een glazen zee met vuur gemengd, en die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld, en van zijn merkteken en van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods. En zij zongen het gezang van Mozes de dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heere, Gij almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen, Gij Koning der heiligen"; En een andere maal als zijnde van zuiver goud, gelijk doorschijnend glas, terwijl hij schrijft: "en de straat der stad was zuiver goud, gelijk doorluchtig glas." (Openb 21:21)

Wat is dit uitpansel, deze hemel, deze glazen zee? wat zijn deze gouden straten? Het zijn de klare, doorzichtige waarheid, *de gouden getrouwheid Gods*. Toen Hij Zijn Zoon in het graf zag rusten, toen werd het verbond des vredes bevestigd, vast gemaakt. De wateren van nood en tegenspoed, de beken Belials, de vloed des doods en der hel, de hoogstaande golven en baren van Gods toorn, de neerstortende wateren der aanvechting, zij werden voor altoos gescheiden van de wateren der behoud, zij werden al tezamen helwaarts gegoten. De rust van Christus in het graf bereidt dit uitpansel, schept deze hemel, waarop God Zijn genade en waarheid heeft gegrondvest, en waarop Hij, in deze genade en waarheid, Zijn Gemeente, Zijn uitverkoren eigendom heeft gegrond als op saffieren. Daarboven ginds een vrije atmosfeer, een wandelen op de hoogten der wolken, der macht van eeuwige genade; daarboven ginds de zalige eeuwigheid en een gedragen worden door de macht der trouw en waarheid Gods, een gehouden worden door de grond, gelegd in het bloed van het eeuwig verbond, gemengd met het vuur der eeuwige liefde.

Richt dan naar Boven uw blikken, u lijdenden, zie met uw wenende ogen hemelwaarts, gij aangevochtenen en naar God bedroefden, gij, in wier harten gebaande wegen zijn. Hierbeneden zijn weliswaar gedurig wateren, golven, die tot aan de ziel opstijgen, voor en na wateren en golven. In de nieuwe schepping is er een andere hemel dan de zichtbare, een ander uitpansel; daarheen uw blikken gericht!

Het moet geloofd zijn, kleingelovigen, gij, die tot de nieuwe schepping behoort! En u staat hoog boven elke vloed, u staat aan deze glazen zee, u wandelt op dit uitpansel en speelt op uw hemelse harpen, als Habakuk (Hoofdstuk 3: 17 19) op zijn neginoth, zingende: "Alhoewel de vijgenboom niet zal bloeien en er geen vrucht zal zijn aan de wijnstok, dat het werk des olijfbooms liegen zal en de velden geen spijs voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stallen wezen zal, ... Zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in de God mijns heils. De Heere HEERE is mijn sterkte; en Hij zal mijn voeten maken als der hinden, en Hij zal mij doen treden op mijn hoogten!"

Maar de wateren beneden zijn nog met de aarde vermengd, zij overweldigen de aarde, zodat deze volstrekt geen vastheid in zichzelf heeft; zij zijn oorzaak, dat er geen zaad kan indalen in de aarde, niets kan ontkiemen of groeien; zal het zijn dat deze wateren een ogenblik te lang de aarde tiranniseren? Daarvoor zorgt God, Die het al regeert. Hij heeft de nieuwe aarde gemaakt, dat zij vrucht voortbrengt, dat zij er zij, prijkende in de heerlijkheid des Scheppers. Hij heeft de nieuwe hemel gemaakt, opdat de aarde zou gedrenkt zijn van uit deze nieuwe hemel, dat zij haar vrucht in volheid doe uitspruiten

hemelwaarts, en deze zich bewege, wiegele en golve voor Gods Aangezicht door de zachte aanblazing Zijns Geestes. Daarom zullen al de wateren, die helwaarts saamgegoten zijn, niet meer over deze aarde komen, zij zullen de aarde niet langer verstikken of onvruchtbaar maken, maar zullen onder haar liggen als een verslagen heir, zodat de aarde deze wateren hebben zal tot een voetbank harer voeten, ja zij zullen de aarde dienen met hun schatten.

De aarde zal als aarde, bevrijd van de wateren, te voorschijn treden en vervuld zijn met vruchten naar Gods wil.

Zo lezen wij het vers 9-13: "En God zeide: Dat de wateren van onder de hemel in één plaats vergaderd worden, en dat het droge gezien worde: en het was zoo. En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij zeeën, en God zag, dat het goed was. En God zeide: Dat de aarde uitschiet grasscheutjes, kruid zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijnen aard, welks zaad daarin zij op de aarde: en het was zoo. En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijnen aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijnen aard: en God zag, dat het goed was. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de derde dag."

Dat is de dag der opstanding van Christus. Toen kwam blij met de droge aarde te voorschijn uit de wateren des doods. En Hij zette der zee haar palen en de wateren, dat zij Zijn bevel niet zouden overschrijden. De grenspaal der zee was Zijn graf. Toen stuitte Hij de loop der zeeën met Zijn dam en zette haar grendel en deuren, zeggende: "Tot hiertoe zult gij komen en niet verder; hier zullen zich neerleggen uw trotse baren!" En de nieuwe aarde gekroond met Zijn kruis, omgolfd van de macht van Zijn verrijzenis, doorgloeid van de Geest des levens dat in Hem, de Opgestane, was, liet en laat uitschieten en opkomen gras en kruid, zaadzaaiend naar zijnen aard en vruchtbaar geboomte, elk dragende in zichzelf het zaad en de vrucht op de aarde."

Laat mij spreken in eigenlijke zin Er is een nieuwe schepping in Christus Jezus. Deze heeft alles nieuw gemaakt. Deze zichtbare aarde wordt bewaard ten vure, deze zichtbare hemel zal eenmaal van hitte versmelten de z e hemel en deze aarde zijn niets anders dan een chaos, een baaierd. Dat zijn zij geworden door d; zonde, en deze chaos ligt in eeuwige duisternis, en allen, die zich in die baaierd bevinden, liggen mede in de duisternis. En gij, die in deze duisternis ligt, hebt één lot met de duizelen Maar God, gedreven door innerlijke bewegingen van Zijn barmhartigheid, heeft een nieuwe hemel en een nieuwe aarde gemaakt. Deze hemel is het eeuwig Vreêverbond is de verlossing in het bloed van Christus, is de trouw en waarheid Gods, verheerlijkt in de dood van Zijn Zoon. Deze nieuwe aarde is de Kerk, de Gemeente van Christus. de verzameling aller dergenen, die in Hem geloven. De zee is de wereld, en de grasscheutjes en kruiden, het vruchtdragend geboomte zijn de vruchten der gerechtigheid, welke door Jezus Christus zijn, Gode tot lof en heerlijkheid Van deze vruchten lezen wij ook bij de Profeet Ezechiël in het 47ste hoofdstuk van Zijn Profetieën, en bij de Apostel Johannes in het Boek der Openbaring van Jezus Christus, hoofdstuk 22, onder het beeld van allerlei spijsgeboomte en van de Boom des levens.

In deze nieuwe hemel, op deze nieuwe aarde is maar één Mens: de Mens Christus Jezus. De hemel is Zijn Huis en Paleis; daarin woont Hij als Mens. De nieuwe aarde is Zijn luthof; daarin wandelt Hij met zijn heilige engelen als Heer en God. En alles is onder zijn voeten gezet, schapen en ossen, alle die, ook mede de dieren des velds; het gevogelte des hemels en de vissen der zee, hetgeen de paden der zeeën doorwandelt. (Psalm 8:7-9)

Verlorene schapen, blaas naar deze tweede Adam in het Paradijs! Ossen, kent de milde goedertieren hand van uw Heere! Vogelen des hemels, komt gevlogen in de takken der bomen van dit Paradijs, en zingt uw Heere uw lied, waardoor Hij Zich in u verblijde! Vissen der zee, die in deze uw dode wateren spoedig zult de dood sterven, schuwt de haak des Evangelies niet, laat u vangen door deze Visser, dat Hij u overzette in de gezonde wateren, opdat u spijze vindt en leeft en daarin speelt voor Zijn Aangezicht! En gij, oude Adam, werp u neer aan zijn voeten en zeg: "*Ik heb alles verdorven, u alleen hebt alles welgemaakt!*" Amen.

BEANTWOORDING DER VRAAG: "WAT IS ZALIG WORDEN"?

Leerrede op Paas-maandag.

In deze morgenure leg ik een eenvoudige vraag aan u voor; zij luidt: "*Wat is zalig worden*"?

Zalig worden is de lijdende vorm van zalig maken. Het Griekse woord, dat hier ten grondslag ligt, wordt in onze vertaling dikwijls weergegeven met "verlossen", "behouden" en "zalig maken."

In Lukas 8:36 staat van de bezetene, uit wie de Heere Jezus de duivelen uitgedreven had, dat hij was *verlost*² geworden, dat is van de duivelen bevrijd.

Zo staat er ook Mattheüs 27:42, waar van de overpriesters en schriftgeleerden en Farizeeën verhaald wordt, dat zij de Heere aan het kruis bespotten, dat zij zeiden: "Anderen heeft Hij *verlost*,³ Hij kan Zichzelf niet *verlossen*."

Ook lezen wij 2 Timotheüs 4:18: "De Heere zal mij verlossen van alle boos werk en bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk", dus ook in de zin van "bevrijden"

Meestal wordt het vertaald met "behouden." Zo zegt de Heere Jezus Lukas 7: 50 tot de vrouw: "Uw geloof heeft u *behouden*, ga heen in vrede", en Lukas 9:24 en 56: "Wie zijn leven behouden wil, die zal het verliezen; maar zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnentwil, die zal het *behouden*." en: "De Zoon des mensen is niet gekomen om der mensen zielen te verderven, maar om te *behouden*."

Zo staat ook Jakobus 5: 20: " Die een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, zal een ziel van de dood behouden."

Ook is het woord met "behouden worden" vertaald in Romeinen 5:9 en 10. Daar schrijft de Apostel: "God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren; veelmeer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn; want indien wij vijanden zijnde met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veelmeer zullen wij verzoend zijnde behouden worden door Zijn leven."

Ook in Johannes 3:17 lezen wij: "God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld, opdat Hij de wereld veroordelen zoude, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden."

En Johannes 10:9 staat er: "Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden."

² In de Duitse Bijbelvertaling van Luther staat hier: "dat hij was gezond geworden."

³ In Matth. 27:42 staat bij Luther: "Anderen heeft Hij geholpen en kan Zichzelf niet helpen." Zo ook Luc. 7:50 en Jac. 5:20 staat in de Duitse Vertaling "geholpen."

Zo ook 1 Korinthe 3: 15: "Zo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch zo als door vuur."

En 1 Korinthe 1:18: "Want het Woord des kruises is wel dengenen, die verloren gaan, dwaasheid, maar ons, die behouden worden, is het een kracht Gods."

Het woord "zaligmaken" hebben wij in al de kracht van Zijn betekenis in Lukas 19: 10, waar geschreven staat: "De Zoon des mensen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken dat verloren was."

En in Mattheüs 1:21: "Gij zult Zijn Naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden."

In gelijke zin staat in Mattheüs 24:13: "Maar wie volharden zal tot de einde, die zal zalig worden."

De eigenlijke betekenis van het woord "zaligmaken" is: aan iemand alles wederbrengen, wat hij reddeloos verloren had, of ook iemand redden, die reddeloos verloren is.

En wat het woord zegt ten aanzien van de persoon, die redt, dat is uitgesproken in de geschiedenis van David (1 Samuël 30: 18 en 19): "Zo redde David al wat de Amalekieten genomen hadden, ook redde David zijn twee vrouwen; en onder hen werd niet gemist van de kleinste tot aan de grootste, en tot aan de zonen en dochteren, en van de buit ook tot alles wat zij hun genomen hadden. David bracht het allemaal weder."

Ten aanzien van dien, die gered is, is de volheid van de betekenis van dat woord uitgesproken. in de Gelijkenis van "de verloren zoon" al is 't, dat het woord zelf er niet in voorkomt, waar het Lukas 15:32 heet: "Deze uw broeder was dood en is weer levend geworden, en hij was verloren en is gevonden." (dezelfde gedachte als in de Gelijkenissen van het "verloren' schaap" en de "verloren penning")

Dat, wat de Redder heeft tot stand gebracht voor de verlorene, heet in onze Bijbeloverzetting doorgaans "heil". Zo in Jesaja 52: 10 "Alle de einden der aarde zullen zien het heil onzes Gods", gelijk Psalm 98:2 "De Heere heeft Zijn heil bekend gemaakt."

Of ook: zaligheid"; zo zegt Jakob op zijn sterfbed: "Op uw zaligheid wacht ik, Heere!" (Genesis 49:18) en in het Evangelie van Lukas 3:6 lezen wij: "En alle vlees zal de zaligheid Gods zien." (naar Jesaja 52: 10) Zo staat er in de lofzang van Simeon (Lukas 2 30): "Mijn ogen hebben Uwe zaligheid gezien."

Het woord "Heiland" komt van het werkwoord: "helen" (Duits: heilen) dat is, genezen, gezond maken; wonden verbinden of hetgeen verwond, verbroken, verbrijzeld is weer "heel" of "gezond" maken. Ook had het woord "zalig worden" voorheen de betekenis in zich van "geheeld worden", en waren de woorden "zalven" en "zaligmaken" van éézelfde oorsprong; in nog vroegere tijden betekende het woord "zaligmaken" iemand vol maken, rijk maken, zodat die mens geacht werd van alle zorgen, van alle gevoel van leed ontslagen te zijn en zich in alle volheid en overvloed te bevinden. In latere tijd heeft men aan liet begrip "zalig worden" de betekenis gehecht van "gelukkig worden na de dood", zodat men in die zin sprak van "in de hemel te komen."

De ware betekenis van het Hebreeuwse woord voor "zalig worden" komt met die van het Griekse woord overeen, het is alleen wat voller en zegt ook "iemand uit zijn verloren en reddeloze toestand weer in zijnen vorigen gelukkigen staat terugbrengen of ook in een altoos voortdurende toestand van nog hoger geluk inzetten; dus: iemand, die niets meer had, in alle volheid en overvloed zetten.

Wanneer wij nu de woorden Heiland of Zaligmaker, zalig maken en zalig worden bij het lezen der Heilige Schrift in hun ware betekenis vatten, dan gaat ons niet slechts een licht op, maar er ontspruit voor ons, die geloven, daaruit allerlei rijke troost in het leven en in het sterven.

Zalig worden is derhalve teruggebracht worden uit de dood in het leven, uit de toestand van volkomen verloren zijn tot een gewisse en eeuwige verlossing, uit het volkomen afgescheiden zijn van God tot de zalige en eeuwige gemeenschap met de volzalige God. Het is een weggenomen zijn uit de oude stam van Adam en een overgezet zijn in Christus en in al het heil, hetwelk Christus voor Zijn Gemeente verworven heeft; een bevrijd zijn van de slavernij der zonde en een overgebracht zijn onder de heerschappij en regering der genade; een gered- en verlost zijn van dien, die de macht (het geweld) des doods had, dat is, van de duivel, en een geborgen zijn in het eeuwige leven, in het leven van Christus; mitsdien: een gereden verlost zijn van elke dood. Het is een weggerukt zijn uit elke nood en een overgedragen zijn in een zekere burg en veilige schuilplaats. Het is een verlost zijn uit al zijn schulden en gemaakt zijn tot een voor eeuwig rijken man; het is een uitgerukt zijn uit de diepte, uit de kuil waarin men moest ontkomen, en een gezet zijn met Christus in Zijnen troon; een weggenomen zijn uit elke duisternis en macht der hel en een gekoesterd worden in het liefelijk licht van het genadig Aangezicht Gods; het is een bevrijd zijn van de kwade consciëntie en een begiftigd zijn met de heerlijke vrede Gods.

Het is een weggenomen zijn uit de hel en van onder de last des toorns Gods, en een begenadigd zijn om als kind te mogen wandelen in de voorhoven van Zijn God, als van een genadig Vader. Het is een in overeenstemming gebracht zijn met de Wet Gods en een liefelijk wandelen voor Zijn Aangezicht. Het is een voortdurend bevrijd worden van alle zielsgevaar en het ontvangen hebben van de bepaalde verzekering, dat men nimmermeer zal omkomen, dat het' al de vijanden van onze ziel nimmermeer tegen ons zal gelukken. Het is de gewisheid in de Heilige Geest, dat men, ofschoon goddeloos, nochtans voor God rechtvaardig is in de gerechtigheid van Christus, en dat men, ofschoon zondaar, nochtans als men zijn hoofd neerlegt, gedragen wordt door de engelen Gods in Zijnen schoot, waar dan alle lijden van deze tegenwoordige tijd een volkomen einde heeft, en wij dan voor eeuwig zullen verlost zijn van het lichaam dezes doods. Dit alles en nog zo veel, wat daarbij behoort, is zalig worden.

Nu heb ik wederom een eenvoudige vraag: *hoe wordt men zo zalig?*

Daarop wil ik met de Apostel Paulus antwoorden, die Romeinen 10: 9 en 10 schrijft: "In dien gij met uw mond zult belijden de Heere Jezus, en met uw hart geloven, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden; want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid." Dat is nu zo bedoeld: Wanneer andere heren over u heersen, dan de Heere, zoals zonde, wet, duivel, dood en wereld, en u het dan deze heren stout en vrij in het gezicht zegt, dat, hoe zij u ook dwingen en drukken, tyranniseren, kwellen, plagen en martelen, zij allen nochtans niets tegen u zullen vermogen, niets tegen u kunnen doen, u ook niets te zeggen hebben; dat het veelmeer met hun heerschappij; een einde heeft, dat al hun macht, hun wil en hun rijk verbroken, verwoest en verbrijzeld is, dat er maar één Heere is, Heer over zonde, dood, duivel en wereld, dat het alléén van Hem afhangt aan u vergeving van zonde te schenken, gerechtigheid en heiligheid en eeuwig leven; wanneer u ten aanzien van al deze vreemde heren, ofschoon zij u in hun dienst hard plagen, zoals Farao de Egyptenaren deed, en zij u bloed, zweet en tranen uitpersen, ja alle krachten u roven en u uitmergelen, ook niet ophouden u met ondergang en omkomen te bedreigen, en zij u honderden bewijzen voor een leveren, dat u geheel en

in alles in hun macht en geweld zijt, het nochtans hun niet gewonnen geeft, dat zij over u heer zouden zijn, maar u het hun stout en vrij in het gezicht zegt, dat er maar één Heere is, Heer ook over u, om, ten spijt van al uw zielsvijanden en hun macht, u verlost te hebben; Heer ook over u door Zijn aan het kruishout uitgegoten bloed, Heer ook over u, dewijl de Vader alle dingen in zijn hand heeft gegeven. Wanneer gij, hoezeer zij u ook beangstigen en dreigen, opdat u Zijn Naam maar niet zoudt noemen, niettegenstaande nochtans Zijn Naam uitroept, én, al zouden zij ook door allerlei middelen u de mond willen stoppen, nochtans deze Zijn Naam aanroept, en zij u dan deswege nog te meer overstelpen met allerlei kwellen en benauwdheid en plaag in uw binnenste, u als 't ware daaronder begraven, zodat zonde. dood en duivel uw ziel met Gods toorn bedreigen, omdat u deze Naam inroept in uw nood, en zij u zo kwellen en pijnigen, dat het waarlijk de schijn heeft, alsof zij alle recht hebben, wanneer zij roepen: uw Jezus is dood, Hij is niet Heer over u, dat zijn wij, en u dan zo geheel niets bemerkt van Zijn heerschappij, niets ontwaart van Zijn verlossing, niets anders bevindt dan dat zonde, dood, duivel en wereld u én Hem in hun macht hebben, en zij u bedekken met de donkerste nacht, de zwartste duisternis der verlorenheid, zodat u niets meer uitrichten kunt, maar ogen, oren, verstand en alle leden in de macht dier vijanden ziet, u nochtans met het hart gelooft, dat de vijanden al tezamen leugenaars zijn, God echter alleen waarachtig is, dat God de dood des zondaars niet wil, maar God Zich erbarmt over de ellendige, de verlorene, de vijanden mogen u in hun geweld hebben, maar zij hebben toch uw Heere, uw Jezus niet meer in hun geweld. Deze moge in hun geweld geweest zijn, en dat om uwentwil, doch zij hebben Hem moeten loslaten, u met het hart gelooft, dat God Hem opgewekt heeft uit de doden en dat de dood dan ook over u alle recht en aanspraak verloren heeft, aangezien de dood de prikkel is ontnomen, der hel de overwinning, en dat Gods wil is, dat u in uw graf aan Zijnen Opgewekten gelooft, zie, daar komt u uit uw graf uit, en wordt u van zonde, dood, duivel, hel en wereld bevrijd; zo bent u van God begenadigd, zo zijt gij genezen, zo bent u voor eeuwig geborgen, voor eeuwig rijk gemaakt aan alle hemelse schatten, zo aanschouwt u eenmaal volmaakt Gods Aanschijn in gerechtigheid, en zult in Zijn troon door Hem verzadigd worden, terwijl u zult opwaken naar Zijn Beeld.

Het antwoord is zeer eenvoudig, de verzekering van de Apostel is eenvoudig, de wijze om zalig te worden is eenvoudig, niettegenstaande blijft waarheid, wat geschreven staat, dat velen zullen zoeken in te gaan, dat wil zeggen, zalig te worden, en zullen het niet kunnen. Waarom niet? Daarom niet, omdat zij zelf heer willen blijven, omdat zij zalig willen worden, zonder uit de dood overgegaan te zijn in het leven, omdat zij genade begeren zonder gerechtigheid, omdat zij een hemel willen zonder God, en zaligheid zonder te vrezen Dien, Die alleen zalig maken kan.

Wie met de mond belijdt, dat Jezus de Heere is, en gelooft, dat God Hem uit de doden opgewekt heeft, die is zulk een, die Gods Wet en gerechtigheid ter hart genomen heeft. De zodanige heeft zich tot de Heere gekeerd om gerechtigheid en heiliging en verlossing; hij heeft Gods geboden gekozen boven alle schatten Het is hem niet te doen om namen van mensen, om de eigen naam of eigen heerschappij, maar het gaat hem daarom n, dat de Naam des Heeren Jezus alleen door hem geheiligd zij, en Jezus alleen zijn Heere en Koning zij en blijve. De zodanige kan het onder zonde, dood, wereld en 's duivels macht niet uithouden, hij moet er van bevrijd zijn. Hij dorst naar genade, naar ontferming; hij houdt aan om bevrijding, verlossing en erbarming; hij houdt aan bij God om genade, die het hart verandert, om de besnijding des harten. Het leven en de zegen heeft hij verkoren, daarom kan hij het onder vloek en dood niet

uithouden. Het leven moet leven blijven, en zijn Koning Jezus alleen over hem regeren.

Daar komt nu strijd. In die strijd zien alle degenen, die niet uit God zijn, naar beneden of naar boven, maar wat er is, wat nabij is, dat willen zij niet. Maar wie uit God geboren zijn, grijpen aan wat nabij is, wat God in hun mond gelegd heeft, de Naam Jezus, wat God hun in het hart gesproken heeft, dat Hij Jezus uit de doden opgewekt heeft. Wie aangrijpt wat hem zo zeer nabij is, die geeft al het ander prijs, ook de "maar's", - hij gelooft wat God gedaan heeft, hij belijdt, dat Jezus Koning is, en ziet zich zo voor eeuwig gered, verlost, zalig. Amen.

45.

Hebreeën 12:11

Deze leerrede werd gehouden te Elberfeld op de 4. Mei 1851 des voormiddags. Gezongen werd: Psalm 34: 9, 10 ; Psalm 119 9; Psalm 142: 3. Zij verschenen in 1862 in de oude uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" onder het opschrift: "Gods kastijding en haar vrucht" als No. 3 van het XII. Twaalfal. In het Hoogduits vinden wij ze in "Licht und Recht" Heft 2, Predigt 6. Des avonds was de Tekst: Jesaja 58:6 - 12. Gezongen Psalm 37:14, 15; Psalm 145:7.

Gods leidingen met zijn heiligen zijn wonderbaar; zij zijn altijd geheel anders dan deze zich voorgesteld hebben. Zijn weg met hen gaat door diepe wateren. Beloofd Hij hun het licht, dan maakt Hij alles duister voor hun ogen; beloofd Hij hun ruimte, dan worden zij in de enge gedreven, beloofd Hij hulp, dan wordt elk steunsel verbroken; wanneer Hij de vrede beloofd, dan komt de ziel in kwellende onrust; beloofd God ons de zegen, dan schijnen alle vloeken op ons neer te komen; hebben wij de toezegging van eer ontvangen, dan moeten wij roepen: "Laat mij niet beschaamd worden!" of "Onze ziel is der verachting veel te zat" (Psalm 123:3). Beloofd God ons genade, dan schijnt Hij Zijnen toorn over ons uitgegoten te hebben; beloofd Hij heiliging, dan begint de zonde in ons te woeden, gelijk nooit tevoren; beloofd Hij leven, dan gaat alles in de dood, dan zien wij al het onze in een graf insluiten. Waar Hij bouwen wil, daar breekt Hij af; w aar Hij planten wil, daar roeit Hij uit; wie Hij wil oprichten, die werpt Hij neer; wie Hij troosten wil, die maakt Hij bitterlijk bedroefd; wie Hij met zijn goederen vervullen wil, die maakt Hij ledig; wie Hij in de hoogte stellen wil, die voert Hij in de diepte; wanneer Hij in eens mensen hart binnenkomen en blijven wil, dan houdt Hij Zich verborgen of wijkt van de mens wil Hij Zijn liefde aan iemand bewijzen, dan schijnt Hij geheel hard en liefdeloos te zijn, en waar Hij genezen wil, daar slaat Hij diepe wonden.

Deze leidingen komen Gods heiligen vreemd voor; zij hadden het anders verwacht; zij stellen zich Gods leiding altijd anders voor, dan zij is, en kunnen niet verstaan, dat de weg, die zij gaan moeten, waarlijk Gods weg is. Nochtans is het Gods weg met hen; en, al denken zij er ook anders over, zij hebben reden om zich over zodanigen weg te verheugen. Intussen, al is de weg moeilijk, al komt die hun vreemd voor, naderhand worden zij toch met de weg tevreden. Dat zullen wij in dit morgenuur vernemen.

Tekst: HEBREEËN 12: 11.

"Alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn, doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn."

God kastijdt zijn heiligen, dat vinden wij bijna op elk blad der Heilige Schrift; dat vinden wij ook hier. zijn kastijding is niet maar een oppervlakkige, in tegendeel zij is scherp en doordringend, zij veroorzaakt pijn. Dit ligt in de betekenis van het woord "kastijding" zelve; want al betekent het woord in de Griekse taal ook wel: "opkweken, opvoeden", zo is toch de grondbetekenis er van: "stoten, neerhouwen, steken, iemand met harde slagen treffen, neerwerpen, doden."

Het Hebreeuwse woord, dat met het Griekse overeenkomt, betekent: "scherpen", ook: "met een band omsluiten, vastbinden, zodat men zich roeren noch bewegen kan, met een prikkel verwonden, gevoelig tuchtigen, straffen." Zo ligt in het woord "kastijding" al datgene opgesloten, wat wij zeker wel verstaan zullen, als wij denken aan de woorden van de Profeet Jesaja (Hoofdstuk 53): "De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden." Dat hier niet een oppervlakkige, maar een scherpe kastijding bedoeld wordt, blijkt ook uit het zesde vers van ons Teksthoofdstuk: *"Dien de Heere liefheeft kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon, die Hij aanneemt."*

De betekenis van dit woord: "geselen" komt geheel overeen met de ondervinding van alle heiligen Gods Laat ons slechts aan onze eerste voorouders denken. Welk een slag was het voor hen, toen zij zich eensklaps van hun beide zonen beroofd zagen, en dit wel door broedermoord! Welk een harteleed bezorgde Ismaël aan Sara! Welk een lijden Ezau aan Rebekka! Hoelang moesten Abraham en Sara op de vervulling der belofte wachten! En wie is niet gedachtig aan die gang naar Moria! Welke smarten doorboorden niet de aartsvader Jakob! Welk een bitterheid hebben de schutters Zijn Zoon Jozef aangedaan! (Genesis 49: 23) Wie kan de weg, die God met Job ging, vergeten! Wie denkt niet aan de eerst zo gelukkige vrouw, de naderhand arme en bedroefde weduwe Naomi! (Ruth 1: 20, 21) En wie gaat het niet door merg en been, als hij David hoort roepen tot de Heere: "Heere, gedenk aan David en aan al zijn lijden! Ook de Zendbrief, die wij thans voor ons hebben, deelt ons in het vorige hoofdstuk velerlei mede van deze kastijding, waar wij lezen: "Zij zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht, hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen; verlaten, verdrukt, kwalijk gehandeld zijnde (welker de wereld niet waardig was); hebben in woestijnen gedood, en op bergen, en in spelonken, en in de hollen der aarde."

De Apostel verstaat onder "kastijding" alle vervolging om het belijden van de naam van de Heere Jezus, en al het lijden, dat met zulke vervolging verbonden is, weswege hij ook in het tiende hoofdstuk schrijft: "Doch gedenkt der vorige dagen, in de welke, nadat u verlicht zijt geweest, u veel strijd des lijdens hebt verdragen; ten dele als u door smaadheden en verdrukkingen een schouwspel geworden zijt, en ten dele, als u gemeenschap gehad hebt met degenen, die zo gehandeld werden, want u hebt ook over Mijn banden medelijden gehad, en de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende dat u hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen." Daarom moet ik hierbij opmerken, dat degenen, welke uit onze tekstwoorden troost in hun tegenspoeden ontlennen, zolang zij nog vrienden der wereld zijn, zichzelf en anderen bedriegen. Die troost komt hun niet toe, zolang zij alle vervolging om van de Heere Jezus wil en om der gerechtigheid wil mijden, en niet de moed of de wil hebben, om Zijnentwil alles goedsmoeds te verlaten wat hen terughoudt om de naam des Heeren vrijmoedig te belijden en in ware, openbare gemeenschap met Diens leden te leven.

Tot op deze dag kan en zal de vervolging, van welke aard die ook zijn moge, niet ophouden tegen elkeen, die afstand gedaan heeft van alle ongerechtigheid; anders zou van de Heere Jezus woord niet waarheid zijn, dat Hij tot al zijn getrouwe belijders gesproken heeft: "Gij zult gehaat worden, van allen om Mijns Naams wil." (Markus 13:13).

De vervolging en al wat daarmee verbonden is, en datgene, wat Gods heiligen overkomt van de zijde der oude slang en der mensen, die van deze wereld zijn, beschrijft de Apostel hier als een kastijding van God. Want dit moeten wij weten, dat

ons niets bij geval, maar alles van Gods vaderlijke hand toekomt. De duivel en de mensen zouden jegens ons niets vermogen, als God het hun niet toeliet; ook zou al het lijden, dat met de vervolging verbonden is, ons niet overkomen, indien het niet kwam van onze Vader, Die in de hemelen is.

Mitsdien: God Zelf is het, Die de Zijnen vervolgt, dikwijls middellijk en dikwijls onmiddellijk, gelijk Hij gezegd heeft: "Ik zal u vervolgen, totdat u verdelgd wordt." God is het, Die de Zijnen kastijdt, gelijk Hij op een andere plaats zegt: "Ik heb u gekeurd in de smeltkroes der ellende" (Jesaja 48: 10) Een ieder der Zijnen erkent het, dat zodanige kastijding alleen van Zijn vaderlijke hand komt, en ook dit, dat zij wezenlijk haar nut heeft; welke nut de Apostel in deze woorden aantoon: "Opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden" (Hebr. 10: 3), dat is, opdat God ons meer en meer afgezonderd hebbe van alle duisternis en van haar macht, en wij des te vrijer en reiner wandelen in Zijn licht.

Zo hebben dan de Zijnen inderdaad reden, om zich te verheugen, wanneer zij door God gekastijd worden. Maar, wanneer werkelijk deze kastijding een van Gods heiligen treft, dan valt zij hem zo vreemd, zo hard, dat hij er zich niet over verheugt, veelmeer bedroefd wordt. Dat is het, wat de Apostel schrijft: "Als zij tegenwoordig is, schijnt zij geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn."

Dat Gods heiligen eigenlijk reden zouden hebben om, als de kastijding tegenwoordig is, zich daarover te verheugen, blijkt duidelijk uit hetgeen de Apostel schrijft: "Zij schijnt ons geen zaak van vreugde te zijn", waarmee hij zeggen wil, dat zij toch oorzaak genoeg in zich bevat om zich te verheugen. Duidelijk blijkt dit ook uit deze woorden: "Indien u zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, zo bent u dan bastaarden, en niet zonen", zodat dus Gods kinderen, als zij de kastijding ondervinden, alle reden hebben, om met blijdschap uit te roepen: "Nu zie ik, dat ik geen bastaard, maar een zoon ben; God toont nu, dat Hij Zich over mij ontfermt, mij heeft aangenomen; Hij kastijdt mij, opdat ik leve, opdat ik van de wereld en van alles, waarin voor mij het eeuwige leven niet is, afgezonderd, gescheiden worde! Welk een hoogheerlijke genade is deze kastijding, waarmee God mij begenadigd heeft! Nee, die mag ik niet klein achten. De Heere heeft mij lief, daarvan geeft Hij mij thans de bewijzen." Of is er een grotere genade, dan dat de mens ontdaan, bevrijd wordt van al datgene, wat hem zou kunnen beletten, om eeuwig bij God te wonen, eeuwig Hem en Zijn heerlijkheid te genieten?

Evenwel blijft het waar, dat alle kastijding, als die tegenwoordig is, Gods heiligen toeschijnt geen zaak van vreugde te zijn. "Alle kastijding", zegt de Apostel, want er is allerlei kastijding; nu moge zij zacht Zijn of scherp, het is Gods heiligen eigen, de kastijding niet van die kant te beschouwen, van welke zij behoort beschouwd te worden. Zij gaan dan treurig hun weg; zij laten het hoofd hangen; zij verstaan God niet meer, wanneer zijzelf also beproefd worden. Anderen, ja, hebben zij kunnen helpen, anderen kunnen troosten; zichzelf kunnen zij evenwel niet helpen. Zij geraken in onrust en twijfel, verstaan God en zijn leidingen niet meer. Zij zoeken oorzaken op te sporen, doch op de ware oorzaak komen zij niet! "Hoe kan God" (Zo klagen zij in hun hart) "het verbond, dat Hij gemaakt heeft, schenden? Hoe de kroon, die Hij gegeven heeft, ter aarde werpen? Hoe kan Hij de rechterhand van Zijn tegenpartijders verhogen, en al Zijn vijanden verblijden, terwijl Hij toch aan ons de overwinning beloofd heeft? Hoe kan Hij de reinheid en de glans der Zijnen verduisteren, terwijl Hij hun de belofte van heerlijkheid heeft gegeven? Hoe kan Hij de tijd van hun jeugd en

hun leven, de tijd van hun bloei en hun welvaart verkorten, en hen met hoon bedekken, daar zij toch de belofte van heil, van genade en eer ontvangen hebben?" (Vergelijk Psalm 89: 40 - 45)

Zij, die van de wereld zijn, weten zichzelf altijd te redden, want zij hebben geen beloften, en verharden zich onder de kastijding; zij daarentegen, die uit God zijn, hebben beloftenissen; zij zijn teder van gemoed, en kunnen het lijden nooit met Gods waarheid en goedertierenheid, met Zijn gerechtigheid en anders zo rijke ontferming in overeenstemming brengen. Dat zien wij gans bijzonder aan Job en aan Naomi.

Nochtans worden Gods heiligen tevreden met Gods wegen, hoe hard, hoe vreemd zij hun ook toeschijnen; nochtans danken zij Hem ten laatste en zeggen van harte: "Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw Woord." (Psalm 119:67) Maar dat is het juist, wat God bij de Zijnen met de kastijding bedoelt, zoals de Apostel schrijft: "Daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn"

Kunnen dan de heiligen Gods deze vreedzame vrucht der gerechtigheid niet zonder kastijding erlangen? Ja zeker. Wanneer de kinderen gehoorzaam zijn, wanneer zij op de woorden van hun ouders acht slaan, wanneer zij willen leren, dan behoeft de vader hen niet te kastijden; en als Gods kinderen op Gods geboden wilden letten en in Zijn Woord blijven, als zij Hem wilden gehoorzamen, dan zou Hij hen ook niet behoeven te kastijden. Maar Gods heiligen zijn in zichzelf zondaren; zij zijn van hun jeugd af aan overtreders van de geboden huns Gods; zij zouden zich met al de ijdelheden hier op aarde tevreden stellen, ook zich hier een hemel maken, en zouden Gods goedheid prijzen, als Hij hun hier beneden maar alles gaf, wat overeenkomstig de begeerten van hun hart was. Zij maken zichzelf voortdurend ongeschikt voor het genot der eeuwige heerlijkheid, voor het genot van het eeuwige, liefelijke samenwonen met en bij de volzalige God, en zijn menigmaal zo vast omstrengeld door de banden van het zichtbare, dat het God smarten moet aan Zijn hart, dat de Zijnen zich niet willen laten terechtwijzen door Zijn Woord. Evenwel met de afgoden komt men niet in de hemel! die moeten begraven worden! Daarom moet God wel menigmaal harde slagen toedienen, zodat de Zijnen pijn gevoelen; doch er is nog iets anders dan deze slagen, wat hun pijn moet doen, namelijk datgene, waardoor zij oorzaak tot die slagen gegeven hebben. Wanneer zij dat inzien, en dat voor God bekennen, dan heeft Hij Zijn doel bereikt, dan is net "daarna" van het apostolisch woord gekomen, dan geeft de kastijding een vreedzame vrucht der gerechtigheid.

Dat moeten Gods heiligen toch goed verstaan. De kastijding is gelijk een boom des levens, en haar geselroeden gelijk de vele takken van die boom, welke vrucht dragen! Ach, het is nu eenmaal niet anders! Immers wat brengt er bij de mensen bestendige vruchten voort? Het goede kunnen zij niet verdragen; terstond vergeten zij bij het goede hun God én de gehele zaligheid; en dat niet alleen, Gods heiligen dragen vlees en bloed met zich om, zij verstaan het niet, onthouden het ook niet, hoe dikwijls zij het ook ondervonden hebben, dat de mens niet van brood alléén leeft, maar van een ieder woord, dat uit de Mond van God uitgaat; en dan zijn zij spoedig ingewikkeld in allerlei ongerechtigheid, doen werken des ongeloofs, geven zich over aan allerlei geestelijk overspel, matigen zich in *overgeloof* datgene aan wat hun op zulke wegen niet toekomt, en overtreden zo het éne gebod voor, het andere na; welke hoogte zij ook wanen bereikt te hebben, zij hebben geen vrede; de vrucht van de gehele zaak is, dat er niets opwast. Er zijn wel vele woorden, maar de kracht ontbreekt; de handen zijn slap, tot elk werk onbekwaam; de voeten staan verkeerd, ongeschikt tot elke gang.

Omdat evenwel Gods heiligen zelve het zo niet willen, wordt hun hier de troost voorgehouden en geschonken, dat zij weten, hoe heilzaam de kastijding voor hen is, dat deze namelijk daartoe dient, dat wij ons aan de Vader der geesten onderwerpen en Hem leven. In de hemelse huishouding toch heten wij "geesten", maar zijn daarin zulke geesten, die hun Vader veel moeite geven; wij zijn gelijk aan weerspannige kinderen in huis, en als geesten willen wij ons niet in toom laten houden. God wil ons intussen op zulke wijze opvoeden, opdat wij van onze geboorte deze heerlijke vrucht hebben, dat wij in vrede en blijdschap als kinderen in Zijn Huis verkeren. Hij wil ons zo opvoeden, dat wij recht staan, recht handelen in ons ganse bestaan en optreden, in onze gang en wandel, opdat wij voor Gods Aangezicht als zijn dienaren een goed geweten hebben.

Kortom, God wil dat wij zijn, gelijk Hij is, dat wij Hem kennen gelijk Hij is; en dat wij zo in deze wereld mogen dienen tot lof en prijs van Zijn genade. Dit alles nu werkt Hij in ons door de kastijding; want daardoor leren wij, dat hierbeneden alles ijdelheid is, en dat alleen Hij, de Heere, ons hoogste Goed, onze ware Schat, ons algenoegzaam Deel en Erve is, terwijl al hetgeen, waarop wij hier op aarde ons hart zo zetten, niets te betekenen heeft. Zo wordt in de weg der kastijding het verbond der liefde van God met de Zijnen zoveel te vaster gemaakt, en worden zij door deze kastijding teruggedreven in het spoor van Zijn gerechtigheid.

Deze vrucht hebben evenwel niet allen van de kastijding Gods; er zijn velen, die op het laatst de roede versmaden, het juk van zich afwerpen, het geloof laten varen en zich opnieuw met de wereld verbinden, om wederom naar de begeerlijkheden der mensen te leven. Nu zegt de Apostel, dat deze kastijding ten leste zo'n vrucht van zich geeft dengenen, die door dezelve geoefend worden of geoefend zijn. De oefening nu is deze: dat wij leren, dat God alléén God, alléén heilig is; dat alles in Zijn Woord zijn bestaan heeft en door Zijn Woord gemaakt is; dat wij geen gevaar te vrezen hebben, wanneer wij in zijn woorden blijven en bij de gerechtigheid volharden; dat God woord en trouwe houdt, en dat de rechtvaardige uit geloof zal leven; voorts, dat een eeuwige, alle begrip te bovengaande heerlijkheid ons te wachten staat; dat wij daarentegen niet anders dan schade en verderfenis kunnen oogsten en de kroon der gerechtigheid moeten derven, als wij niet afleggen allen last en de zonde, die ons lichtelijk verleidt en ons in de wedloop om de eeuwige prijs zoekt op te houden. De oefening is deze: dat wij ondervinden, waar wij bij Zijn Woord blijven, dat Hij ons steeds vasthoudt; dat Hij levend maakt, nadat Hij gedood heeft; dat Hij wel ter helle doet neerdalen, maar ook weer daaruit doet opkomen. De oefening is deze: dat wij leren, dat niets bestendig is van al de heerlijkheid der wereld, dat al haar macht niets betekent, dat ijdel is de genieting der zonde, dat slechts schijn is de liefelijkheid van wat begeerd wordt, dat leugen is de leer uit de school des satans; dat er ook geen bestendigheid is in het schijnbare geluk der goddelozen, van hen, die hun deel in dit leven hebben; ook geen kracht is in al de dreigingen der wereld en der helse machten, maar dat wij in alles meer dan overwinnaars zijn door Hem, Die waarachtig is en getrouw.

Deze eindelijk is de oefening: dat wij, hoezeer wij ook menen, dat God ons niet wil aannemen maar Zich tegen ons stelt als een beer of verscheurende leeuw en lust heeft om ons geheel te verderven, dat wij nochtans Hem aanhangen, nochtans naar Hem heen kruipen en, gelijk een geslagen hond, ons neerleggen aan zijn voeten. Laat ons maar op Hem hopen, al zonde Hij ons ook doden; ten laatste zullen wij toch bekennen: "Hij maakt het nochtans goed!" Ja, en daarmee wil ik besluiten, zo worden wij geoefend: dat wij door de kastijding daarvan overtuigd worden, dat alle goud en

zilver, alle begeerlijkheid der wereld en alle genot des ongeloofs als in een doorboorden buidel valt, en, in geestelijke zin genomen, ons de maag bederft; dat daarentegen God het algenoegzaam Deel en hoogste Goed van Zijn heiligen is, en dat enkel en alleen in Christus alle de beloftenissen vaststaan, die er zijn zowel voor het tegenwoordige, als voor het eeuwige leven.

Maar gij, kinderen der wereld, weet dit, dat uw smarten niet eindigen zullen met dit leven, wanneer gij u niet tot de Heere bekeert, en dat gij, nadat u het hier goed gehad hebt, eens in de hel vernemen zult wat Abraham tot de rijken man zeide: "Kind, gedenk, dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven, en nu lijdt gij smart." O, bekeert u tot de Heere en neemt op u Zijn kruis, dat u zo zeer vreest, Zijn smaadheid, waaraan u zo zeer tracht te ontkomen.

Gij lijdenden daarentegen, zwaar verdrukten en hard geplaagden, door God gekastijden, die de Heere vreest, uw ziel zal leven, want: "Indien wij met Christus lijden, zo zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden." Zijt daarom goedsmoeds! Wanneer in de smeltkroes alle onzuiverheid is verwijderd, dan neemt Hij, Die ons gereinigt heeft, ons voorzeker uit de oven weg en tot Zich op, als vaten tot Zijn eer!
AMEN.

22.

Hebreeën 12:2

Deze leerrede werd gehouden te Elberfeld op de 11. Mei 1851. des voormiddags. Gezongen werd: Psalm 136: 14 - 18, Psalm 18: 8; Psalm 125: 1 Zij verschenen in 1861 in de oude uitgave der "Twaalf Twaalfallen Leerredenen" onder het opschrift: "De Overste Leidsman" als No. 10 in het XI. Twaalfstal. Des avonds Tekst: Jesaja 59:1 - 8. Gezongen: Psalm 92:1, 2; Psalm 79:7.

Er vraagde eens iemand aan de Heere: "*Heere! zijn er ook weinigen, die zalig worden?*" En wat antwoordde de Heere daarop? Hij zeide "Ja" noch "Nee", maar: "Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen." (Luc. 13: 23vv) Wat kan toch de Heere onder deze "enge poort" verstaan hebben? Laat mij u dit aanschouwelijk maken. De steden in het Oosten hadden grote en hoge poorten, door welke men met paard en wagen kon binnenrijden; door deze poorten gingen allen, die macht en aanzien hadden, of op onderscheiding van stand aanspraak maakten. Maar ook hadden deze steden een kleine of enge poort; ook Jeruzalem had zulk een; maar niemand, die, om zo te zeggen, enigszins op welvoeglijkheid acht gaf, waagde het door deze enge poort de stad binnen te komen; men kwam zodoende stellig in algemene opspraak, men verloor zijn goede naam en bracht zich bij de geestelijke overheid en bij zijn stadgenoten in verdenking, wanneer men door deze nauwe poort binnenkwam; ging men dan eens zo binnen, zo sloop men er meer doorheen, dan dat men er rustig en vrij doorging; men zag naar alle zijden om, of soms een fatsoenlijk mens het ook gezien had.

Waarom deed men zo?

Deze nauwe poort werd alleen gebruikt door de geringe volksklasse; alleen wie doodarm was, en alleen het slechte volk ging daardoor. Bijzonder zij, die te arm waren om zich de dagelijks nooddrift voor geld te verschaffen, begaven zich naar de Olijfberg, stalen daar vijgen en dadels, en slopen dan met deze vruchten door de enge poort de stad binnen; zij hadden dan nog veel moeite om er door te komen, zonder door de gerechtsdienaren of door de tollenaars gegrepen te worden; voor vijgen toch en dadels was belasting verschuldigd. Zo was het dan voor een fatsoenlijk mens een ware zelfoverwinning, door deze enge poort te gaan; immers deed hij het, dan werd hij met het gemene volkje, met de armen en armsten gelijkgesteld; uit dien hoofde liet liefde tot zijn goede naam het hem niet toe door dit poortje in de stad te komen; daargelaten nog, dat iemand met geen paard en wagen of omringd van een talrijk gezelschap er door kon komen; het was alleen mogelijk voor één persoon. Omdat het dus een overwinning, een zelfverloochening kostte, zegt de Heere: "Strijd er om", en omdat de goede naam er door in gevaar kwam, zegt Hij: "Velen zullen zoeken in te gaan, en zullen niet kunnen."

Met deze woorden wil Hij zeggen: Zij zullen dan naar deze dan naar gene kant uitzien, en deswege voor de mensen zich schamen; zij zullen zich om eigen eer of om des voordeels wil weer van het nauwe pad en van de weg naar de enge poort afkeren, en zich op de brede weg begeven. Zo verstaat u dan nu al wat de Heere bedoeld heeft, wanneer u slechts in het oog houdt, dat het beeld ontleend is aan de enge poort en niet aan de hoge stadspoorten, en dat er, om in de stad Gods binnen te komen, slechts één enige ingang bestaat, die gelijk is aan de beluchten ingang en doorgang door het enge

poortje van een Oosterse stad; en dat er naar deze ingang heen slechts één smalle wegloopt, gelijk aan het smalle paadje, dat naar de enge poort van een Oosterse stad heenleidt. Het onderscheid ligt alleen daarin, dat er op de geestelijke Olijfberg Weliswaar vruchten gestolen worden, maar ook vruchten worden verkocht, waarbij dan een bewijs wordt afgegeven; dat de verschuldigde rechten voor die vrucht betaald zijn, en dat er in de geestelijke enge poort een geestelijke justitie de wacht houdt, die alleen dan een arme met de vruchten laat doorgaan, wanneer hij het bewijs levert, dat er voor de vrucht van de Olijfberg de rechtmatige tol is betaald.

Welnu, u hebt allen, als arme zondaren, in meerdere of mindere mate vrucht geplukt van de geestelijke Olijfberg; aan de enge poort wordt zonder genade naar het bewijs gevraagd, het bewijs onderzocht en nauwkeurig gelet op het stempel. Daarom leg ik u deze vraag voor: Hebt u het bewijs bij u? Hoe ziet het er uit? Wat leest gij daarop?

Tekst: HEBREEËN 12:2.

"Ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus."

Omdat vrijwel iedereen in de Christenheid het daarvoor houdt, dat hij strijdt, om door de enge poort door te gaan, dat hij zich op de smalle weg bevindt, of dat hij door de enge poort doorgekomen is, daarom houd ik u voor ogen wat het bewijs is, waarmee alléén wij door de enge poort kunnen binnenkomen. Daarbij moge een ieder zichzelf onderzoeken, of hij dit bewijs bij zich heeft.

Terwijl ik het beeld van het strijden, om door de enge poort in te gaan, vasthoud, ga ik tegelijkertijd met u over in een ander beeld, namelijk in het beeld van een loopbaan en in het beeld van die wedstrijd. Daarvan lezen wij bij onze Apostel, in het 9e hoofdstuk van de eerste Zendbrief aan die van Korinthe: "Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan loepen allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen. En een ieder, die om prijs strijdt, onthoudt zich in alles. Dezen dan doen dit wel, opdat zij een verderfelijke kroon zouden ontvangen, maar wij een onverderfelijke. Ik loop dan alzo, niet op het onzekere; ik kamp alzo, niet als de lucht slaande; maar ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid, opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde." (1 Kor. 9: 24 - 27)

En in de eerste Brief aan Timotheüs schrijft hij: "Strijd de goede strijd des geloofs" (1 Tim. 6: 12) en in de tweede Brief aan Timotheüs: Lijd verdrukkingen als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Niemand die in de krijg dient, wordt ingewikkeld in de handelingen des leeftochts, opdat hij die moge behagen, die hem tot de krijg aangenomen heeft. En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden." (2 Tim. 2: 3 5)

Het beeld van een loopbaan en van de wedstrijd om de prijs, hebben wij in het voor ons liggende hoofdstuk. Heeft men het bewijs, dat men goed loopt en goed strijdt, dan heeft men ook het bewijs, dat men strijdt, om door de enge poort in te gaan. Loopt men goed en strijdt men wettelijk, dan verkrijgt men de prijs; heeft men het bewijs, dat de vrucht wettelijk geplukt is, en men op rechtmatige wijze eigenaar geworden is, dan komt men door de enge poort. Wat ons afhoudt om door de enge poort in te gaan, en wat ons in de wedloop om de prijs ophoudt, is een en hetzelfde; het is dit: dat de enge poort, dat de kroon, aan het einde der loopbaan opgehangen, niet het enige voorwerp is en blijft, waarop wij uit zijn, maar dat wij ons van dit enige voorwerp laten afleiden en afhouden door iets anders.

Ik maak hier vooraf deze opmerking, dat wij hier naar de Griekse tekst lezen: "Daarom ook wij, omdat wij zo'n hoop van getuigen rondom ons hebben, terwijl wij afgelegd hebben eiken last en de zonde, laat ons lopen door lijdzaamheid in de wedstrijd, die ons verordend is."

En nu het bewijs, met hetwelk wij alleen door de enge poort komen, het waarteken, waarom wij zo lopen dat wij de prijs, de kroon, ontvangen zullen, is dit:

- ? Ten eerste, dat wij het voor vast en zeker houden, dat een strijd ons verordend is; of: dat er geen andere ingang in de stad Gods bestaat dan door de enge poort. Dat ons deze strijd verordend is, weten wij reeds uit de woorden van de Heere tot de slang in het Paradijs: "Ik zal vijandschap zetten tussen uw zaad en haar "Zaad", dat is "het Vrouwenzaad." Er is een harde strijd tussen des duivels werk en Gods werk, tussen de gerechtigheid van het vlees en de gerechtigheid van Christus, tussen vlees en Geest. De lopers in de loopbaan hebben een wet, overeenkomstig welke zij moeten lopen; de baan is voor hen afgebakend, en de tijd, welke zij voor de wedloop mogen besteden, is nauwkeurig opgegeven; en zij weten het allen, dat, zo zij niet behoorlijk de voorgeschreven bepalingen in acht nemen, de prijs door hen niet wordt verkregen. In gelijke zin zeggen de Apostelen, "dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan"; in dezelfde zin staat er ook geschreven: "Wie volharden zal tot de einde, die zal zalig worden." Deze strijd is een strijd op leven en dood; en tot het bewijs waarvan wij spraken, behoort in de eerste plaats dit: *dat hij die aan deze strijd deelneemt en die voor verordend houdt, door de enge poort ingaat*. Dat ingaan is een bewijs, dat hij in de loopbaan is. In deze strijd dan, of wel in deze loopbaan hebben wij te lopen, en wel met spoed, zoals dit uitgedrukt is in het Griekse woord, dat de Apostel bezigt, en dat eigenlijk een zo *snel lopen* betekent, dat de grond als het ware van onder de voeten weggeslagen is; een voortlopen met haast, gelijk de engelen aan Lot bevel gaven, zeggende: "Behoud u om uws levens wil, zie niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar het gebergte heen, opdat u niet omkomt. Haast u, behoud u in Zoar." (Gen. 19:17 vv)
- ? Zo behoort dan tot het bewijs, dat wij binnenkomen, in de tweede plaats: Dat het werkelijk onze bedoeling is om door de enge poort in te gaan, dat wij op de smalle weg wandelen, dat wij in de loopbaan lopen en wel met haast, om onzes levens, om van onze ziele wil.
- ? Ten derde behoort tot dit bewijs: dat wij in de loopbaan lopen door lijdzaamheid; zo ook: dat wij het smalle pad, den. weg naar de enge poort bewandelen door lijdzaamheid; dat wil zeggen: dat wij ons aan al de ellende, die ons gedurende het lopen overkomt, niet storen, dat wij integendeel ons die laten welgevallen, en volharden, totdat wij door de enge poort heen zijn, totdat wij de prijs, de kroon verkregen hebben. Bij voorbeeld: Dengene, die loopt, kan onder het lopen wel de milt beginnen te steken, of de adem hem begeven; ook kunnen allerlei gedachten hem overvallen, als: "Houd maar op, u verliest uw leven daarbij, u kunt het niet uithouden, u krijgt de prijs toch niet; " of ook: men wordt toornig op de wetten voor het lopen in de loopbaan, als: dat men zijn gang niet vertragen mag of ook dat men niet mag springen, maar bij de grond moet blijven en zo voortsnelen. wie het evenwel gaat om de prijs, wie de kroon hebben wil, die volhardt nochtans, die denkt: "Liever dood, dan de prijs, de kroon, te missen!"
- ? Ten vierde behoort tot dit bewijs: dat men elke last afgelegd heeft, én de zonde, welke de mens altoos aankleeft, of hem omringt en lichtelijk verleidt. Wat deze last en deze zonde is, wordt ons, op het best, opgehelderd uit de gewoonten der

wedlopers en uit hetgeen bij de wedstrijd gemeenlijk voorviel. Degene namelijk, die met hart en ziel aan de wedstrijd deelnamen, droegen daarvoor veel zorg, dat hun niets tot last zijn kon in het lopen om de prijs; zij vermeden daarom alle onmatig gebruik van spijs of drank, opdat het lichaam hen niet door zijn zwaarte zou kunnen hinderen; daarbij wierpen zij alles van zich af, wat zij van onnodige kleding aanhadden. Dat is "den last afleggen."

- ? Voorts waren zij, die in de loopbaan liepen, zelf aan allerlei verleiding blootgesteld, van de zijde der vele omstanders, die deels van de wedloop geen verstand hadden, deels aan de lopers de prijs niet gunden; of die er enkel vermaak aan hadden, iemand op te houden; of ook die door andere medestrijders omgekocht waren, om aan een goed strijder de moed te benemen. Enige strijders waren er, die in het begin zeer snel liepen, dan klonk het eerst uit aller mond: "Deze loopt hard, die behaalt de prijs"; maar wanneer zij over het midden der baan heen waren, konden zij niet meer vooruitkomen. Middelerwijl liep een ander meer langzaam, en scheen verre bij de eerste achter te blijven; over die sprak nu elk omstander naar zijnen aard, en schier geen enkele was er, die van dit lopen enig begrip had; bijna allen zeiden: "Wat wil deze?" en allen schreeuwden, om hem te ontmoedigen, terwijl allen de eerste toegejuicht hadden.
- ? Voorts wierpen de honger staande toeschouwers, vooral naarmate de loper nader bij de eindpaal, bij de opgehangen prijs kwam, allerlei hindernissen in de weg, om te veroorzaken, dat de loper niet bij de grond zou blijven maar sprongen maken, of zij wierpen allerlei begeerlijke voorwerpen, bij voorbeeld: vergulde appelen en dergelijke voor hem neer op de baan, opdat hij, die liep, denkende: "dit kan ik wel meenemen", zich zou bukken om het op te rapen, en zo zou worden opgehouden of in de snelle vaart bij het oprapen ter aarde zou storten. Met dergelijke voorwerpen toch werden de lopers gewoonlijk verlokkt.

De enge poort en de loopbaan is zo het lijden, dat ons uit genade gegeven is om Christus wil te lijden; het is de smaadheid van Christus en Zijn kruis, die wij te dragen hebben; het is de schande, welke gewoonlijk door de wereld dengene wordt aangedaan, die van Christus zijn. Het zijn de vele verdrukkingen, die de kinderen Gods hier te wachten hebben, de verzoeking en vervolgingen om der gerechtigheid wil; het zijn al de smarten en ontberingen, welke de gelovige heeft te verduren; daarbij de zelfverloochening en het wegwerpen van alle steunsels in het zichtbare; het blijven in en het volharden bij het Woord Gods; het blijven in Christus en het bewaren van Zijn geboden. Dit is de door God verordende weg in het Koninkrijk der hemelen.

Dezen weg hebben allen gelopen, die ooit zalig geworden zijn, en deze weg moeten wij gaan, zo wij zalig willen worden.

Degenen, die deze weg gaan, hebben elke last afgelegd, dat is, zij hebben alles afgelegd wat hun het lopen bemoeilijkte; zij hebben de rechervoet en de rechterhand, die hen ergerden, afgehouden; het rechteroog, dat hen ergerde, uitgeworpen; de begeerlijkheden der wereld hebben zij verzaakt, en de zonde afgelegd, die zo lichtelijk verlokkt en van de weg afbrengt; dat is, zij vragen er niet naar, hoe de omstanders hun loop beoordelen, ook niet daarnaar, wat de duivel en het wankelmoedige hart hun toefluisteren; zij zijn getuchtigd, onderwezen en opgevoed, om de gulden appelen der boze begeerte, die hun voor de voeten geworpen worden, niet op te rapen, maar daarover heen te stappen, om te jagen naar het wit, tot de prijs der roeping Gods, die hun wordt voorgehouden; zij laten zich dit doelwit niet uit de ogen wegtoveren.

Zij hebben dit echter niet uit zichzelf afgelegd, maar in Christus, en door zijn genadige tuchtiging hebben zij het afgelegd. Toen zij door de Geest der wedergeboorte in Christus zijn overgegaan, hebben zij de besliste keuze gedaan, om te lopen de weg der geboden des Heeren en te vermijden de paden des doods; zij hebben alles, wat hen daarvan mocht afhouden, afgelegd in het lichaam van Christus aan Zijn kruis, en zijn daarvan vrijgemaakt in Zijn bloed door de Geest, Die heiligt uit kracht der opstanding van Jezus Christus uit de doden.

Intussen zijn dezulken geen helden, al zijn zij ook helden; het blijft voortdurend een strijden, om door de enge poort in te gaan, en Paulus schreef van zichzelf: "Niet dat ik het alrede verkregen (gegrepen) heb" te weten de prijs, de kroon, "maar ik jaag er naar." Zo worden dan de strijders hier bemoedigd, vooreerst daardoor, dat zij te weten komen, dat zij niet de enige zijn, die zo'n weg, zo'n pad bewandelen, dat zij ook niet de enige zijn, bij wie het geheel uit en gedaan schijnt te zijn, dat veelmeer een grote hoop, een grote menigte van getuigen dezelfde baan met gelukkig gevolg heeft gelopen; dat al deze getuigen zo gestreden hebben, als zij, en een zalige uitkomst hebben verkregen.

Daarom lezen wij: "Alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende." Hoe het deze getuigen gegaan is, hoe zij hun lijden zijn te boven gekomen, wat zij door het geloof hebben verricht, en hoe hun hoop niet beschaamd is geworden, hoe zij als getuigen van deze dingen in de geschiedenis zijn gesteld geworden, dat alles heeft de Apostel meegedeeld in het elfde hoofdstuk, aan hetwelk hij de verheven woorden laat voorafgaan: "Nog een zeer weinig tijds, en Hij, Die te komen staat, zal komen en niet vertoeven. Maar de rechtvaardige zal uit het (zijn) geloof leven. Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet."

Om ons intussen des te meer te bemoedigen, schrijft hij: "Laat ons zien op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus", dat is: "Laat ons het oog scherp op Hem richten, en onverzwakt op Hem zien, gelijk iemand onverzwakt ziet op iets, dat hij zich als doelwit heeft voorgesteld, zodat wij met de ogen der ziel aan Hem blijven hangen, en Hem in de Geest bij ons behouden.

Het Griekse woord, in onze vertaling weergegeven door "overste Leidsman"*, vertaalt Luther tweemaal door "Vorst", zoals wij het ook in onze Nederlandse Overzetting vinden; zo Handelingen der Apostelen 3:15: "Den Vorst des levens hebt gij gedood", en hoofdstuk 5:31: "Dezen heeft God door zijn Rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden." Eenmaal vertaalt Luther het door "Hertog", waar wij ook lezen "overste Leidsman", en dat in Hebréeën 2:15, waar wij lezen: "Het betaamde Hem ... dat Hij de oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen." Het Griekse woord betekent in de eerste plaats: "Voortbrenger" en dus: Aanvanger, Beginner. Het woord: "Voleinder" betekent iemand, die een zaak zo daargesteld heeft, dat zij volkomen datgene is, wat zij zijn moet. En de naam Jezus" moeten wij hier nemen in zijn volle betekenis: "Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden."

Terwijl de Apostel de Heere "Jezus" hier "den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs" noemt, dus "den Aanvanger en Voleinder des geloofs", wil hij ons daarmee te verstaan geven, dat God het geloof aan Zijn Woord gewild heeft en wil, en dat in het doen van deze wil van God onze verzoening, onze begenadiging en onze zaligheid gelegen is.

Verder zegt hij ons daarmee, dat weliswaar alles zich tegen dit doen heeft gekant, dat alles dit doen in de weg gestaan heeft, dat evenwel Jezus, als de Held uit Juda's stam, het doen van deze wil op Zich genomen en ook heerlijk voleindigd heeft; dat, wanneer wij op Hem zien en voor niets vrezen, wij zeker kunnen zijn van de prijs, dewijl wij in Hem alle sterkte hebben, om de loop te voleindigen; bovendien dat Hij barmhartig is, om onze overtredingen, die wij in de loop begaan, te vergeven, onze misstappen weer goed te maken en ons gedurig nieuwe krachten te doen toestromen, wanneer wij niet meer voortkunnen; alles, omdat Hij als onze Zaligmaker ons liefheeft.

Daarenboven ligt in de naam Jezus" hetgeen de Apostel spoedig hierop laat volgen: "Die, daar Hij wel vreugde hebben kon", dat is: "Daar Hij in de hemel bij de Vader wel had kunnen blijven", of zoals het ook uitgelegd kan worden: "Dewelke voor de vreugde, die Hem voorgesteld was", dat is, voor het erfdeel, dat de Vader Hem daarvoor beloofde, "het kruis heeft verdragen en schande veracht", gelijk wij lezen in een oud lied:

*Hij sprak tot Zijn Zoon:
 "Ik moet Mij nu der armen,
 Die niets goeds kunnen doen,
 Gans Vaderlijk erbarmen;
 'k Wil hun een Heiland zenden
 Tot wie ze om troost zich wenden,
 Die hen kan benedijen,
 Volkomen kan bevrije
 Uit satans macht en banden
 Door zijn sterke handen.
 Zij zijn met al hun doen
 In eeuwigheid verloren.
 Daarom, Mijn lieve Zoon,
 Heden van Mij geboren,
 Zal 't leed U overstelpen;
 Gij zult deze armen helpen.
 Dies neemt u aan de mensheid,
 En zonder zonde en boosheid
 Wordt u verzocht in zwakheid.
 'k Wil U tot erfdeel geven
 De Heid'nen wijd en zijd.
 Gij schenkt hun 't eeuwig leven,
 Het heil, voor hen bereid."*

Daar nu de Apostel Paulus er aan toevoegt: "En is gezeten aan de Rechterhand van de troon Gods" wil hij daarmee zeggen: Nadat Hij het geloof voleindigd heeft, heerst Hij met God, is alles aan Hem onderworpen, moet alles wat Hem weerstreeft onder zijn voeten te onder gebracht worden; thans prijkt Hij in de majesteit, macht en heerlijkheid Gods als Overwinnaar en als Helper der armen en ellendigen, die strijden om door de enge poort in te gaan, die de loopbaan lopen met lijdzaamheid.

Degene onder u, die bevreesd zijn voor het kruis, het lijden, de smaad en de schande, welke verbonden zijn met het waarachtige belijden van Christus, die niet strijden om door de enge poort door te gaan, en zich niet bekeren van de brede weg en van het zien op de mensen, op vlees en op hun eigen gemak, mogen gewaarschuwd zijn!

Naderhand zullen zij wel zoeken in te komen, doch zij zullen niet kunnen! voor eeuwig zullen zij dan gegrepen worden in de enge poort, en de Rechter zal tot hen zeggen: "Ik heb u nooit gekend." Zij hebben geen bewijzen voor hun vruchten.

Degene van u, die in de loopbaan lopen en niet hebben afgelegd de begeerlijkheid, het ongelooft en de wankelmoedigheid, of ook menen, dat zij hetgeen hun op de weg toegeworpen wordt wel kunnen oprapen en meenemen, ook zij mogen gewaarschuwd zijn, want, al is het dat zij in de loopbaan lopen, - niet allen verkrijgen de prijs!

U echter, die de goede keuze gedaan hebt, die de zegen en het leven verkozen hebt, laat u door niets ontmoedigen! bewaart de strijdleus, het parool: "*Voorwaarts!*" Immers, al kost het ook strijd om bij het woord des geloofs te blijven, terwijl u niets dan het tegenstrijdige voor u ziet, nochtans zult u weten, dat al wat u wil hinderen in de verkrijging van de prijs, overwonnen is, dat Jezus er uw Borg voor is, dat de kroon u niet zal ontgaan! Nadat u een weinig tijds hebt gestreden, gekampt, geworsteld, komt er toch iets dat alles te boven gaat, namelijk dat u met Paulus zeggen kunt: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in die dag geven zal." (2 Tim. 4:7 vv)

U hebt gehoord, hoe het bewijs luidt; wie het heeft, die verheuge zich met beving; wie het niet heeft, die make, dat hij het nog uit genade verkrijge; wie nog niet de last heeft afgelegd, die hebbe hem afgelegd; en wie door lijdzaamheid loopt, die wete, dat hetzelfde lijden aan zijn ganse broederschap in de wereld volbracht wordt, en hij zegge met de stervenden Stefanus: "*Ik zie de Zoon des mensen, Jezus, staande ter Rechterhand Gods!*"

AMEN.

47.

1 Petrus 3:15-22

Deze leerrede was bestemd voor Zondag 22 Juni, maar werd niet gehouden. Zie het Naschrift op bladz. 430.

De vorige zondag heb ik u voorgehouden de hoofdsomma der leer, welke is: *"Vrees God en houd Zijn geboden"* en dat dit aan alle mensen betaamt. Maar al betaamt dit aan alle mensen, daarom vrezen toch alle mensen God niet; veelmeer vrezen zij de duivel en de wereld, ook houden daarom niet alle mensen Gods geboden, maar de geboden des duivels en der eigen begeerte. De meeste mensen verkiezen voor zich een verkeerde weg en een valse leer, om hun verkeerde weg te handhaven, of zij vervalsen om die reden de ware leer. Doch vanwaar dit, dat zij verachten, verwerpen of verwaarlozen wat alleen tot hun behoud en zaligheid dienstig en aanwezig is? Zij schuwen de ogenblikkelijke pijn, die het enig geneesmiddel veroorzaakt, en hebben liever het ogenblikkelijk genot, terwijl zij er volstrekt geen acht op slaan, dat zo'n genot niet anders dan eeuwige pijn ten gevolge heeft. Voor ons geldt de vermaning om bij het geloof te blijven, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk der hemelen.

Deze verdrukkingen vreest men, men zoekt ze te ontgaan, men mijdt ze, men blijft liever der wereld vriend, en meent evenwel zalig te zullen worden; men vreest dus God niet, houdt derhalve Zijn geboden niet. Het is echter aan Gods volk uit genade geschonken God te vrezen en Zijn geboden te houden; het is hun uit genade gegeven niet alleen in Christus te geloven, maar ook om Zijntwil te lijden, en zo weten zij, dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die zij beërven zullen. Nochtans wil vlees en bloed er niet aan; daarom moet Gods volk vermaand worden, dat zij genade zoeken om te kunnen volharden in de zware strijd, om het lijden niet als iets vreemds te beschouwen, veelmeer zich daarvan verzekerd te houden, dat zij er toe geroepen zijn om in het lijden te volharden, in het geloof standvastig blijvend de wereld te overwinnen en zo de ziel als een buit weggedragen te hebben! Zodanige vermaning heeft het volk Gods zeer nodig, en ik wil u dezelve bij deze gelegenheid van de bediening des Doops aan de kleine kinderen voorhouden. Juist uit de leer van de Heilige Doop wil ik het u in deze morgenure aantonen, hoezeer wij nodig hebben bij het geloof te volharden, standvastig te blijven onder lijden, en dat wij onze doop hebben te beschouwen als de grond, waarop wij bij God mogen aanhouden om de genade van zodanige volharding.

Wij nemen daartoe de woorden van de Apostel Petrus voor ons, welke hij schrijft in zijn eerste Zendbrief in het derde hoofdstuk .

Tekst: 1 PETRUS 3:15 - 22.

"Maar heiligt God de Heere in uw harten, en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een ieder, die u rekenschap afeist van de hope, die in u is met zachtmoedigheid en vreeze [15]. En hebt een goede consciëntie, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden, die uw goede wandel in Christus lasteren [16]. Want het is beter, dat u wel doende (indien het de wil van God wil) lijdt, dan kwaad doende [17]. Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, Hij, Rechtvaardig voor de onrechtvaardiger, opdat Hij ons tot God zou brengen, Die wel is gedood in het vlees, maar levend gemaakt door de Geest [18], in

Denwelke Hij ook heengegaan zijnde de geesten, die in de gevangenis zijn, gepredikt heeft [19] die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinige dat is acht zielen behouden werden door het water [20]. Waarvan het tegenbeeld, de Doop, ons nu ook behoudt, niet die een aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die een vraag is ener goede consciëntie tot God, door de opstanding van Jezus Christus [21]; Welke is aan de Rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde [22]."

Christus en Belial stemmen niet overeen. Christus is in de gelovigen. Duivel en wereld haten Christus. Dientengevolge haten zij de gelovigen, omdat Christus in hen is. Omdat Christus in hen is, is er bij hen een rechtschapen bestaan en gaan zij rechte wegen. Om deze wandel in Godzaligheid bevechten duivel en wereld, vlees en bloed het geloof, want deze vijanden willen alleen ongerechtigheid. Daar komen nu duivel en wereld op, honend, zoals Sanherib, toen deze ten tijde van koning Hizkia met zijn heirleger voor de poorten van Jeruzalem lag, en jagen het geloof vreze aan. Over zulk hovaardig honen behoeven de gelovigen zich niet te ontzetten, want dit doen der vijanden geschiedt uit machteloosheid; veelmeer mogen de gelovigen aldus besluiten: "Hij, Die in ons is, is toch machtiger dan die tegen ons zijn!" En: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" en: "Christus, Die in ons is, zal toch Heer blijven!" Dat is, wat de Apostel zegt: God de Heere heiligen in onze harten. Maar om de boze mensen, die verkeerd van de gelovigen spreken en hun goede wandel in Christus lasteren, te overwinnen, bestaat er maar één enig wapen, daarmee worden zij echter ook neergeworpen, dat is het wapen der liefde, der vriendelijkheid en zachtmoedigheid en der volharding bij het getuigenis, bij de gerechtigheid en de goede wandel in Christus; dat men zo blijmoedig en ootmoedig met daad en woord, met wandel en getuigenis de goede weg ook aan anderen bekend maakt. De mens is nu eenmaal na de zondeval voor het lijden geboren; noden en verdrukkingen zijn overal, en moet er nu eenmaal geleden worden, dan is het toch oneindig veel beter, dat men terwille van zijn weldoen, door de wereld als euveldaad, als kwaaddoen wordt uitgelegd, lijdt en dat lijden in stilheid draagt, dan dat men zichzelf het lijden op de hals haalt door kwaad te doen, dewijl men toegeeft aan de wereld of ook het wapen gebruikt, waarvan de wereld zich bedient, want immers dan heeft men zichzelf het lijden verdubbeld.

Overigens gelijk de Heere en Meester, zo ook Zijn dienaar. Zoals Christus het heeft gehad in de wereld, zo zullen wij het ook hebben in de wereld, indien wij ten minste begeren Hem gelijkvormig te zijn. En het is toch in de grond der zaak een lichte zaak: de wereld te overwinnen, de bozen lieden alleen maar met het wapen der liefde tegemoet te treden en zo bij de gerechtigheid, bij het geloof te volharden. Wanneer wij het ontzettend lijden van Christus overwegen, Hij heeft dat geleden om en vanwege de zonden, want: waarmee had Hij te doen, toen Hij leed? Immers waarlijk niet met goede dingen, maar met zonden, met onze zonden; door zonden was Hij omgeven en omhangen; deze zonden veroorzaakten Hem dat nameloos lijden, nochtans ontsloeg Hij Zich niet van zulk lijden; ook wij hebben het met onze vijandschap tegen de genade, met onze verkeerdheid, dat wij ons verzetten tegen ons enig Heil, zo ver gebracht, dat wij Hem aan het kruishout hebben gehecht. Ziet, dat doende waren ook wij allesbehalve vrome lieden, maar zeer onrechtvaardige mensen, immers wij brachten Hem, de enige Rechtvaardige, ter dood, omdat wij Zijn gerechtigheid niet wilden; Hij heeft Zich echter aan zulke ongerechtigheid, die wij jegens Hem bedreven, niet gestoord, maar Hij heeft voor ons, evenals voor alle onrechtvaardigen geleden, en

wat heeft Hij met Zijn dulden en lijden uitgewerkt? Is het niet dit, dat Hij ons weer tot God gebracht heeft, van wie wij door eigen moedwillige ongehoorzaamheid waren vervreemd en gescheiden! Zouden wij dan zo niet volharden bij het geloof? Of zullen wij het de wereld naar de zin maken, nadat wij hebben gezien, welk een heerlijke vrucht het lijden van Christus voor ons heeft afgeworpen? Gelijk Christus eenmaal om der zonden wil heeft geleden en daarna de vrucht daarvan heeft gezien, zo laat het ons ook eenmaal in waarheid gewaagd hebben: beslist aan wereld en zonde de dienst op te zeggen. Zal het ons in Christus, de Overwinnaar en Heere van zonde, wereld, duivel en dood, aan vrucht ontbreken? Het vlees gaat daarbij weliswaar te gronde, gelijk ook Christus in het vlees gedood is, maar heeft Christus niet de dood zelf, heeft Hij niet de duivel overwonnen, doordat Hij gehoorzaam geworden is tot in de dood, en zo de geboden Zijns Vaders gehouden heeft? Heeft Hij niet juist daarin het leven voor ons gevonden? Is Hij niet juist uit kracht van deze geboden, die Hij gehouden heeft, weer opgestaan uit de doden? Daarom, zo wij met Hem lijden en met Hem volharden tot de einde, dan zullen wij ook wel ondervinden, hoe ook wij juist door deze geboden midden uit de dood het leven zullen wegdragen. Hoe dat? Is niet in de geboden Gods het ganse Wezen Gods aan ons geopenbaard? zijn de geboden dode woorden of zijn zij levende woorden? zijn zij niet uit de Geest van God en door deze Geest gegeven? Is deze Geest niet in de geboden? En waar deze geboden gehouden worden, daar mogen zij en mét deze geboden ook wij tot het graf verwezen worden, de Geest brengt ze wel uit liet graf weer te voorschijn en ons tegelijk, indien wij deze geboden houden!

Dat zien wij duidelijk genoeg aan Christus; want of duivel en wereld Hem ook hebben neergeworpen, omdat Hij de geboden des Vaders hield, zij hebben Hém toch niet kunnen ten onder houden, maar naar het gebod des eeuwige levens heeft de Geest, de eeuwige en heilige Geest, door welke Hij Zich Gode onstraffelijk heeft opgeofferd, Hem weer levend gemaakt! En zo is het met Christus gegaan van het begin der wereld af. Van de beginne der wereld af is Hij het Lam, Dat geslacht werd, maar Hij leeft altijd weer op in de macht van de eeuwige Geest, om aan alle mensen te prediken wat allen betaamt, dat zij God hebben te vrezen en Zijn geboden te bewaren; en in deze prediking is Hij nooit kunnen worden verzwakt, zelfs dan niet, wanneer er voor Hem ook volstrekt geen uitzicht was, dat Hij ook maar de geringste vrucht er van zou oogsten. Zoals bij voorbeeld omstreeks het jaar 1600 na de wereldschepping alle geesten der mensen zich zó tegen Gods gebod stelden en zich in de geest uit de afgrond zo tegen God verhieven, dat Hij de geesten moest vastbinden met de banden Zijns toorns gedurende een tijd van 120 jaren, dat zij daarin zouden rondstappen in hun duisternis, zich zouden stoten, struikelen en vallen, of dat zij misschien, beschaamd en verootmoedigd in hun harten, zouden vragen naar het licht en naar het leven! Wat, wanneer aan deze geesten het licht en het leven ganselijk ware onthouden geworden, zou dan God gerechtvaardigd zijn geworden in de geest? Neen, geenszins neen.

Zo is dan Christus tot hen heengegaan in (en door) Noach, om hun te prediken van de weg der gerechtigheid. Dat was geen blijde gang voor Hem! Maar wie was het, die te gronde ging? Was het Christus, of waren het de weerspannige geesten? Christus voorzeker niet, Hij bleef wel boven! Lang, zeer lang heeft het weliswaar geduurd, dat Christus in Noach aan allerlei lijden en smaadheid van deze geesten was blootgesteld, en het scheen, dat er van de aangekondigde openbaring der heerlijkheid des Heeren niets zou gebeuren. Want de wereld drijft de vloeden harer goddeloosheid hoger en hoger op, en Christus, Die in Noach is, moet als het ware in een hoek geduwd of naar

buiten gedreven worden en Zich verbergen, en Hij bouwt en bouwt voort door Noach de ark; dat wonderbaar gevaarte, die kist, die ark is klaar, en ... het stomme en domme vee gehoorzaamt aan de stem Gods, maar tot die ark neemt van alle weerspannige geesten ook niet één enkele de toevlucht, zij allen belachen dat ding! Maar geduld, lijdzaamheid is u nodig! O, hoe plotseling verandert het alles na lang, lang wachten!

Daar komt de vloed, de vloed van de toorn Gods, en Christus brengt Noach met zijn vrouw en zijn kinderen in de ark, en ziet, daar wordt zij opgeheven door de wateren, en Noach drijft met de zijnen in de ark op die wateren. O, hoe ontzettend hoog stijgt die vloed van de toorn Gods! geen ziel blijft levend; al deze geesten, die de prediking gehoord, maar verworpen hebben, worden verstikt in deze vloed; nog hoger en hoger stijgen de wateren, als wilden zij de gehele aarde verslinden. Ach, zal in deze vloed niet ook de ark ten onder gaan? Noach met zijn achten? Ach, wat is deze mens voor God anders dan een zondaar! Kan hij nog in het leven blijven? Kan hij nog behouden worden in zo'n ontzettende vloed van Gods toorn? Neen, dat kan hem op zichzelf beschouwd niet geschieden! Deze vloed des toorns moet ook hem, mitsgaders de ark, verslinden.

Maar zie, al heeft Noach dikwijls gedacht te zullen omkomen onder de boze mensenkinderen, al heeft hij dikwijls gevreesd, dat zij hem die houten kast zouden in brand steken, al heeft hij vaak bij zichzelf gedacht, dat hij zich wat wijs gemaakt had van Gods genade, hij heeft God gevreesd en Zijn geboden, ten spijt van alles, nochtans gehouden; dat heeft Christus in hem, en dat heeft Hij steeds in de Zijnen gewerkt! Wat er van toorn is in deze wateren, dat neemt Christus op Zich, voor zijn rekening, Hij laat de golven en baren des toorns over Zich heengaan, maar Hij is rechtvaardig, en de Geest, in welke Hij het eeuwige gebod betuigt en gehandhaafd heeft in Noach, die Geest laat Hem als de Levensvorst te voorschijn treden uit zulke vloed, als Dengene, Die allen toorn uit deze vloed heeft weggenomen, en Noach met zijn' achten ziet zich behouden, gered midden in de vloed des toorns, midden door de vloed des toorns heen! Want Christus is hier, is in de ark, is in Noach, is bij hem, vandaar dat hij niet is verslonden!

En nu gaat ook u heen, kinderen Gods! En predikt het aan allen, welke de gerechtigheid is, die voor God geldt, en moge die gang nog zo zwaar en bang zijn, al ziet het er ook nog zo gevaarlijk uit, zegt het toch aan allen, dat alleen door de Geest des geloofs God gevreesd wordt en Zijn geboden slechts door deze Geest gehouden worden. Christus is met u, Christus is in u. Daarom zult u de overwinning behalen. Hebt geduld en lijdzaamheid, verdraagt lijden en verdrukking, wacht en verbeidt, u die God vreest, en acht de lankmoedigheid Gods voor uw zaligheid. Maar aangezien de rechtvaardige alleen uit zijn geloof leven zal, daar zal ook Gods ziel geen welbehagen hebben aan dengene, die zich onttrekt! Daarom laat ons niet zijn van degenen, die zich onttrekken, maar van dekenen, die geloven tot behoud der ziel! Wie zeker is en voor het gedood zijn in het vlees vreest en terugdeinst, desniettemin waant in de ark geborgen te zijn, die wete, dat, waar toenmaals de geesten één maal zich niet lieten overtuigen, God ook maar één maal in lankmoedigheid het afgewacht heeft, of zij zich tot Christus wilden keren, en dat hun, na het verstrijken van de verleende tijd van 120 jaren, geen plaats tot bekering meer is gelaten geworden, maar weldra de ontzettende openbaring van de toorn Gods van de hemel is gevolgd; die wete, dat toenmaals, waar de mensen nog veel voortreffelijker waren dan thans, slechts weinig,

slechts acht zielen aan het algemeen verderf zijn ontkomen, en hoe zijn deze ontkomen? Immers als 't ware door het vuur heen door het water des toorns heen; en ware Christus niet bij hen gebleven in de ark, had Hij niet Zelf hun geloof staande gehouden, dan ware het gedaan geweest ook met deze zielen.

Er is sinds, nu bijna negentien eeuwen, een ander water, dan het water van de zondvloed, maar evenals het aanbeeld het geluid van de hamerslag weerkaatst of doet weerschallen, zo is dit andere water het echo (de weerschall) van het eerste; het zegt, het predikt, het doet geheel hetzelfde, *dit water is het water van de Doop*, dat naar zijn bestemming gaan moet over alle volken. Dit water het ging over u heen, kinderen! Het ging over u heen, volwassenen! En het blijft op u! En zo ontzettend als de werking was van het water van de zondvloed, zo ontzettend is de werking van dit water, wanneer men niet in de Ark, die God gebouwd heeft, zijn toevlucht heeft genomen, wanneer men niet gezonken is door het geloof op de enige grond des behoude, de eeuwige Rots der zaligheid.

Dit water der Doops is een water der genade, een water der verlossing, der zaligheid. O zeker! dit water behoudt u nu, maar wanneer? Niet dan, als u hetzelfde alleen maar beschouwt als een zaak van gewoonte of als een zaak, waarbij u met uw kinderen de Heere als 't ware toegewijd wordt. O, bij zo'n mening, die wel bij de meeste mensen heerst, of bij de mening, dat daarbij maar de vuiligheid van het vlees of enkel de zondige Adamsnatuur afgewassen wordt, is het water van de Doop geen ander water dan van de zondvloed; duizenden en duizenden zullen zo in dit water hun dood vinden! Nee, het water des Doops is tegelijk een water des toorns, een water, waarin alles zal geworpen worden, zodat het gestorven, weggedaan zij voor het Aangezicht van Dien, voor wie alle vlees zijn weg bedorven heeft; en zo moet het u daarom te doen zijn, dat u dit verstaat en het oordeel van dit water ter hart neemt, dat u met uw zaad Christus gevonden hebt, dan gaat het met Hém in het water in, maar ... zal het dan zo "met het sterven in het water" uit en gedaan zijn?

Nee, nee, wat de Heere Christus heeft, dat moet uit dit water weer uit, dat moet door dit water heen en met Hém gered zijn, met Hem tot het leven gekomen zijn! Zie, juist het water des toorns, het water waarin de oude mens met al zijn leven, de oude mens met al zijn gerechtigheid, wijsheid en kracht ten onder gaat, juist het water waarin men de dood der verstikking sterft, het water des tijdens, der verdrukkingen, waardoor men naar het vlees wordt gedood, juist dit water redt ook, het behoudt door de opstanding van Jezus Christus. Gods volk, in Hem bevonden, komt met Christus door het water heen, uit het water des toorns en des doods op; Christus neemt toorn en dood er uit weg. Hij blijft bij de Zijnen en komt met hen er uit. Dat is de waarheid van dit water voor het geloof, hetwelk God werkt.

En sedert Christus opgevaren is ten hemel en Hem de engelen en de overheden en machten onderworpen zijn, wat kan er dan nog zijn, dat in staat ware dengene, die gelooft, dood in het water onder te houden? Nee, met die moet het door het water heen en uit het water uit, in de hemel in! de engelen moeten hier dienst doen; zij moeten de geweldhebbers, die willen tegenhouden, neerstorten, en de krachten, die willen vasthouden, verbranden als vlas bij het vuur, want: Christus is hier, Hij is gezeten aan de Rechterhand Gods, Hem is in handen gegeven alle macht.

Dit predik ik u evenwel, geliefde broeders, en houd u voor, wat het water des Doops is, opdat u ten allen tijde op dit water terugziet. Bedenkt wel: Christus was en is met Zijn Geest en Zijn Bloed in dit water, wat van toorn en ondergang daarin is, dat heeft Hij op Zich genomen, zodat voor ons, die geloven, alle redding en zaligheid aanwezig

is door dit water heen. Dit heeft Hij aan u en uw zaad in de Doop verzegeld. En dit zegel zal de duivel niet verbreken. Zo zij ulieden dan dit water een rechtsgrond en bodem, om met een goed geweten dat is, met een geweten, hetwelk goed gemaakt is voor God door de heiliging des Geestes, om gehoorzaam te zijn aan het geloof en besprengd te worden met het Bloed van Jezus Christus naar het voornemen Gods, tot God uw harten op te heffen, tot de Troon der genade te gaan en aldaar te vragen, en na elk verkregen antwoord, bij elke nieuwe nood aldaar weer opnieuw te vragen, te bidden, te smeken, ja, te eisen, dat het u moge gelukken en gelukt zijn, tegen de vloed van lijden en droefenis in (hoe dikwijls die ook over u komt en heerst), zo door deze boze wereld en door alle machten der duisternis heen tot God gekomen te zijn, tot wie Christus u gebracht heeft.

AMEN.

48.

Deuteronomium 33:2

Deze leerrede is gehouden te Elberfeld op 29 Juni 1851 des voormiddags. Gezongen: Psalm 81:12 - 16; Psalm 119:3; Lied 145:3. Zij verschenen, in het Nederduits vertaald, in de eerste uitgave der Twaalf Twaalfallen Leerredenen" onder het opschrift "De Tien Geboden een vurige Wet." als No. 1 van het VII. Twaalfstal (1851). In het Hoogduits zag zij afzonderlijk het licht: "Die zehn Gebote, ein feuriges Gesetz", in onderscheidene "Auflagen" 1851, (1) 1855 (3)

Laat ons horen Geliefden, de Wet des Heeren. Hoe luidt dezelve? Wij lezen Exodus 20:1 vv. En in onze Heidelbergse Catechismus in Antwoord 92 aldus:

God sprak al deze woorden, zeggende:

Ik ben de Heere, uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb.

Het eerste gebod:

Gij zult geen andere goden voor Mijn Aangezicht hebben.

Het tweede gebod:

Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken van hetgeen boven in de hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is. U zult u voor die niet buigen, noch hen dienen: want Ik de Heere, uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.

Het derde gebod:

Gij zult de naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken: want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijn Naam ijdelijk gebruikt.

Het vierde gebod:

Gedenkt de sabbatdag, dat gij die heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat des Heeren uws Gods, dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; want in zes dagen heeft de Heere de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de Heere de sabbatdag, en heiligde denzelven.

Het vijfde gebod:

Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft.

Het zesde gebod:

Gij zult niet doodslaan.

Het zevende gebod:

Gij zult niet echtbreken.

Het achtste gebod:

Gij zult niet stelen.

Het negende gebod:

Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste.

Het tiende gebod:

Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.

Tekst: DEUTERONOMIUM 33:2.

"Tot zijn Rechterhand was een vurige Wet aan hen."

In deze morgenure moet ik opnieuw tegen een dwaling getuigen, die overal, zowel voor de Christenvolken in hun geheel als voor lederen persoon in het bijzonder, allen welstand, alle waarachtig levensgeluk, alle uitwendige en inwendige rust, allen vrede voortdurend bedreigt, ja verwoest: ik bedoel de dwaling ten opzichte van de Wet Gods. Slaan wij de boeken op, die in de wereld gedrukt en verspreid worden, slaan wij de boeken der harten op, dan lezen wij daarin, bijkans zonder uitzondering, uitdrukkingen, welke aan de duivel, die niet verdragen kan, dat een mensenkind het goed heeft, vreugde geven, welke echter de Heilige Geest, Die des mensen geluk beoogt, zo veel te meer moeten bedroeven; uitdrukkingen, waardoor Gods Wet verzwakt en krachteloos wordt, ja, gemaakt wordt tot een onvaste weg, waarop de mens, beladen met een last, zwaar en verderfelijk, waarin hij echter zijnen schat waant gevonden te hebben, rustig en toch onrustig heengaat. Ach, die arme mens! hij weet niet, dat hij zich juist dat tot een brug naar de afgrond maakt, wat naar Gods raad hem een vrije toegang moest zijn tot een eeuwig paleis, een zekere woning, vol van rijkdommen, bestendige rust, eer, duurzaam welzijn en eeuwig geluk; hij weet niet en wil het niet weten, dat hij een liefdevolle en trouwe begeleidster onteert door van zich weg te stoten de Wet des Heeren, die toch alleen in staat is, hem voor eeuwig gelukkig te maken.

Wat lezen, wat horen wij bijkans overal? Is het niet dit: "De Wet Gods!

Nu ja, wat zal die? Die was toch eigenlijk slechts voor de Joden. Het moge zijn, dat de Tien Geboden ook mij aangaan, maar wat doet dit tot mijn zaligheid of tot mijn levensgeluk? Ik moest ze eigenlijk wel houden, maar waar ter wereld is een mens te vinden, die volmaakt is? Ik weet wel, dat ik de geboden overtreed, maar wat ben ik ook anders dan een zondaar, en zijn de andere mensen dat niet evenzeer? Zijn niet alle mensen zondaars? Welnu, dan ben ik niet beter dan alle andere mensen, maar toch ook niet slechter! Overigens is het mij ook niet mogelijk de geboden Gods te houden, daaruit erkent men immers ook slechts zijn ellende, en moeten wij niet allen uit genade zalig worden? Men kan zich immers de hemel toch niet met werken verdienen! Wij zijn niet rooms, wij zijn Protestanten, evangelisch, Luthers, gereformeerd! Daarom veracht ik echter Gods geboden niet. Dat zij verre! Ofschoon ik beken, dat ik op heden er niet naar doe en handel, ik zal evenwel ter gelegener tijd mijn best doen om Gods geboden te volbrengen, als ik maar hulp verkrijg, als maar dit en dat, wat mij in de weg staat, zal weggenomen zijn; en mocht mij inmiddels de dood overvallen, welnu, God is immers goedertieren. Ik heb wel eens van moordenaarsgenade gehoord, die zal ook wel voor mij te vinden zijn; ten minste dat hoop ik. Ik hoop op Gods barmhartigheid. Daarom, verontrust mij niet langer! Ik wil van de Wet niets weten. Houd mij het Evangelie voor, dan word ik welgemoed; en doe mij nu het genoegen, dat u op Mijn weg met mij meegaat, zo zal ik ook iets doen ten uw genoegen; doe u uw plicht, dan zal ik de Mijn ook doen. Overigens, wat de heiligmaking betreft, zo gaat dat niet op ééns, wanneer ik eerst heilig zal geworden zijn, dan zal ik ook de geboden beter houden. Dat heeft evenwel de tijd nog, voor ditmaal heb ik andere dingen te doen. En wie kan dan ook zo leven! Wij zijn hier niet in een paradijs, maar in een woestijn; wij leven in de wereld en moeten daar zien te

verkrijgen wat ons nodig is; zo, dat wij er zonder schade afkomen, de rekening met God zullen wij wel later vereffenen!"

Dat is de taal der spotters, waarmee de Wet en tegelijk het duurzame heil voor tijd en eeuwigheid wordt weg gestoten, en liever zal de mens, om te voldoen aan ogenblikkelijke begeerte, om zijn lust te hebben, met de ellende blijven worstelen, en liever de pijn verdragen van het hem beschuldigend geweten, dan dat hij zich ook maar een ogenblik zou bedenken en zichzelf afvragen: *Wat is toch mijn doen en drijven? Wat mijn zoeken en streven? Waar zal het op uitlopen?*

En menigeen, die meent in grotere bedachtzaamheid te wandelen, zal zich trachten te helpen met een geloof, dat hij zichzelf heeft opgedrongen; daarbij zal hij Christus prijzen als de enige voor God geldende gerechtigheid, zal van Diens genoegdoening en plaatsbekleding hoge dingen vermelden, zal met zijn glinsterend blikken zwaard door lucht en nevel heen slaan, alsof hij elke vijand versloeg; en toch zijn al zijn slagen alleen tegen zijn eigen levensgeluk gericht. Waar de Wet gehandhaafd moet worden, daar heeft hij spoedig iets uitgedacht tot vergoelijking van de paden des doods, waarop hij willens en wetens wandelt. Ach, zo vele geesten der mensen er zijn, zo vele verkeerde uitlegen der Wet worden er gevonden! Bijna overal wordt zij als onder de bank geschoven. De Tien Geboden, het schijnt alsof zij niemand aangaan; iedereen is aanstonds met een leugen bij de hand. Niemand wil erkennen die geboden in bijzonderheden te hebben overtreden, en hier roept men: Christus is hier! En ginds roept men: Christus is hier! Of wel: ja, het is niet anders, ik ben ook nog onbekeerd! Of men verbergt zich achter zijn onmacht, achter het onvolkomen van zijn heiligmaking. Morgen, morgen! Zo luidt het overal, slechts heden niet!

Daarom hoort naar mij, hetzij jongen of ouden, gelovigen of ongelovigen, bekeerden of onbekeerden, hoort, wat de Wet is; hoe zij gehouden wordt; wat ieder uwer te wachten staat, als hij die Wet in de wind slaat; maar ook: welk een loon hij ontvangen zal, die daarbij blijft.

De Wet is de volkomen uitdrukking van de wil van onze soevereine God, van die God, Die ons geschapen heeft, Die aan ons mensenkinderen de aarde heeftgegeven, opdat wij het daarop goed zouden hebben, en Die ook een hemel voor ons heeft gemaakt, opdat wij daarin zouden komen en eeuwig bij Hem gelukkig zijn, wanneer wij deze aarde moeten verlaten bij de dood.

Opdat wij het hier op aarde goed zouden hebben en eenmaal in de hemel zouden komen, daartoe gaf Hij ons Zijn Wet. Het innigst Wezen Gods is daarin voor ons opengelegd.

Vraagt gij: *wie is God? En: wat weten wij van God?*

Antwoord. Sla de Tien Geboden op, en u ziet God in al zijn heerlijkheid, in al Zijn deugden en volmaaktheden; u ziet, dat Hij onuitsprekelijk goedertieren is. Hij geeft ons in enige weinige trekken, die een kind wel in zijn geheugen bewaren kan, met Zijnen eigen vinger het gehele doen te kennen, dat Hij van ons eist. In twee woorden zegt Hij ons wat wij te doen hebben: Zijn sabbat te heiligen, en onze ouders en allen, die rechtmatig boven ons gesteld zijn, te gehoorzamen; in acht woorden, wat wij te laten hebben; en in zo weinige (tien) woorden stelt Hij daden daar, waarin wij te wandelen hebben, en zo elke ramp of onspoed zullen ontgaan, in gelukzaligheid leven hier in de tijd en hiernamaals in eeuwigheid; en elk woord verkondigt het als met luide stem: Aanschouwt Gods goedertierenheid! Op deze tien pilaren rust uw ganse

levensgeluk en het geluk uwer kinderen, en dat van hun kinderen na hen, tot in het duizendste geslacht!

En het zijn vurige pilaren, zij zijn als zo vele lichtzuilen, zodat wij in ons de verderfelijke werken der duisternis, die al ons geluk en dat van onze kinderen verwoesten, kunnen ontdekken; het is een vurige Wet, vurige daden zijn het, zij worden gedaan in betoning der kracht van Boven. Is men eenmaal in deze daden in, zo komt men daarin ook voorwaarts; men wordt in beweging gebracht en voortgestuwd door almachtige kracht, en gaat recht voor zich uit, alles verbrekende en vernalende wat tegenstaat. Dat is de Wet, dat zijn de Tien Geboden.

Nog eens, vurige daden zijn het; wie daarin is, die moet gelukkig zijn hierbeneden; en hemelwaarts is zijn gang, en hij komt binnen! Dat legde God er in, dat schiep Hij in deze woorden.

Maar hoe houdt men deze Wet? Hoe komt men in deze Tien Woorden, in deze daden in?

Antwoord. Zie eerst, hoe God ze houdt! De eerste woorden zeggen het ons luid: "Ik ben de Heere, uw God."

- ? Zo zegt Hij tot u: "Ik leidde u uit het Egypte der hel en uit alle harde dienstbaarheid uit." Hij heeft het gezegd, en is er nu nog een andere Helper, een andere God?
- ? Of laat Hij u ongetroost heengaan, en vervaardigt Hij de beelden voor u? Geeft Hij u beelden of houten poppen, opdat u zoudt neerknielen voor een ding, dat u in het vuur kunt werpen of ook tot plaveisel der straten kunt gebruiken? Geeft Hij u tot uw gebruik als een schat, die nooit vermindert, een andere naam, dan die Enige, Welke onder de hemel is gegeven, waardoor wij zalig kunnen worden?
- ? Wil Hij het ook, dat gij u zondags zult vermoeien met werken, nadat gij u zes dagen daarmee hebt beziggehouden en afgeplaagd? Of nodigt Hij u niet veelmeer tot Zijn Woord? Beloofd Hij u niet, zo dikwijls u uw geboortedag viert, een gelukkig jaar en nog vele bovendien? Of veroorzaakt Hij u twist en tweedracht, ook slechts met een enkel woord?
- ? Geeft Hij u niet ouders om uwer welvaart wil, een goede Overheid, die het zwaard draagt, om u en uw leven, en het leven der uw te beschermen?
- ? Bestelt Hij niet de zalige, gelukkige en vruchtbare huiselijke stand? Strengelt Hij niet voortdurend de vaste band om twee harten, een band harder dan diamant? Houdt Hij niet de grootste trouw in stand, die er op aarde gevonden wordt, de trouw tussen man en vrouw? Kroont Hij u niet met de vader en moedernaam?
- ? Is Hij het niet, Die u met Zijn Woord de gezondheid bewaart, die meer waard is dan al het goud der wereld, opdat niet de pijn der hoererij u de lever doorsnijde, en het gif der ontucht u niet het gebeente doorknage, uw geweten, geheugen en verstand verwoeste?
- ? En wederom: zorgt Hij niet, dat in de gehele wereld door goede politie de kwaaddoeners worden in toom gehouden, opdat ook uw eigendom beveiligd blijve?
- ? Maakt Hij u niet met één woord spaarzaam, vlijtig, arbeidzaam; zegent en vermeerdert Hij niet op die wijze uw bezittingen?
- ? Of bewaart Hij u niet voor de valse tong, en laat Hij iets aan u kleven van smet of schuld, als de duivel u beschuldigt voor Zijn Rechterstoel, waar en onwaar van u sprekende, terwijl u met de tollenaar tot Hem opzocht: "O God, wees mij zondaar genadig?"

- ? Dat ik het in weinige woorden samenvatte: Heeft Hij ooit begeerd, dat u uw huis, uw vrouw, uw knecht, uw dienstmaagd op Zijn altaar zoudt brengen? Heeft Hij ooit bokken geëist van uw stal, runderen van uw kudde? Heeft Hij niet veeleer voor u gezorgd, uw gehele zaligheid, het geluk van uw leven daargesteld zonder u, zonder dat Hij daarbij het minste en geringste van u begeert? Helpt Hij u niet zelfs, indien u het behoeft, aan een speld of spijker?
- ? Geeft Hij u met Zijn Eniggeboren Zoon niet alles, alles, het leven en de overvloed?

"Ja zeker, dat doet God", zult u antwoorden. Maar wij, hoe zullen wij de Wet houden?

Ik antwoord: Een ieder make maar een begin, en wel heden!

"Hoe?"

Allereerst daardoor dat u uzelf beschuldigt voor God en komt met de waarachtige belijdenis: "Ik, ik ben een overtreder van al deze goede geboden. Neen, ik zoek mijn geluk niet; ik heb integendeel slechts mijn begeerte, Mijn lust op het oog. Gij, o God, hebt gelijk in al uw woorden, wanneer u tot mij zegt, dat ik een overtreder ben en mijn heil met voeten treed, mijn heil, dat immers alleen bij U staat."

Ziet, mijn Geliefden, dat is de eerste stap tot het houden der geboden Gods. Maar daar openbaart het zich reeds, dat de mens zichzelf rechtvaardigt en in eigen ogen heilig en onschuldig waant te zijn; daar kan hij bijvoorbeeld de uitleg der woorden: "Gij zult niet stelen" aanhoren en er niet eens aan denken, dat hij gestolen dingen in zijn zak of in de kast heeft; want ach, hoe blind, hoe stekeblind is de mens zonder licht des Geestes, zonder de genade, die hem de zonden ontdekt! En juist dan, wanneer men, tegen de vermaning des Geestes in, uit eigenliefde de ogen sluit voor het eigen verderf, wijst men de Wet van zich af, men laat de onderhouding er van aan anderen over, grijpt voor zich naar het Evangelie en blijft in de zonde zitten.

Maar komt één schrede nader, indien u in waarheid de Wet wilt bewaren! *God sprak al deze woorden.* Doet toch allen uw oren daarvoor open! Geen aardse keizer, koning of paus, veel minder nog vrouw, kinderen, nabestaanden, goede vrienden" veel minder nog de bedenking, dat men er schade bij lijden kan, of dat men er veel tegenspoed, lijden, kruis en verdrukking bij vinden zal, geen honger, zwaard, naaktheid, koude of vervolging, mag hier gehoord worden. God spreekt al deze woorden, en u bent mens-; uw Soeverein gebiedt, de allerhoogste Koning, en u bent Zijn schepsel, Zijn onderdaan; en gelijk de ongehoorzame krijgsknecht, de lafaard, en wie de vijand gehoorzaamt, de kogel verdient, gelijk alle majesteitsschennis naar recht met de dood gestraft wordt, net zo verdienen allen het eeuwige vuur, die meer vrezen voor het schadelijden, voor het verliezen van het leven dan voor hun God, en meer acht geven op de woorden van een sterfelijke mens, dan op de stem des Heeren HEEREN, voor wie de aarde siddert en de bergen beven, de rotsen splijten en de wildste stromen stilstaan!

O kinderen, o volwassenen, de Tien Geboden! Zij staan niet alleen in uw Catechismus, niet alleen op een Bijbelblad, zij zijn een vurige Wet tot Gods Rechterhand! God spreekt ál deze woorden; en wie nu meent Gods wil niet te kennen in dit of dat stuk, hij doet zich slechts zo voor, omdat hij dat liever heeft, wat vlees en bloed hem ingeven, omdat hij zijn eigen begeerlijkheid zoekt.

God spreekt al deze woorden; en hoe nabij is Hij ons! "Bedde ik mij in de hel, zie, u bent daar. Indien ik zeide: de duisternis zal mij immers bedekken; dan is de nacht een licht om mij." (Psalm 139)

Want ach, hoe speelt zo menig kind, zo menig jongeling, zo menige jonge dochter, zo menig volwassene aan de rand des afgronds; plukt aldaar voor zich allerlei bloemen der begeerte, hoort inmiddels Gods stem, verneemt hel Evangelie, wiegt er zich mede in slaap, wijst de Wet van zich af, slaat daar hoegenaamd geen acht op, en onverwachts, plots kijkt de dood door de vensters. Wat dan? Wat te doen, als de stem in het oor dondert: eeuwige verdoemenis!

Wie voelt zich getroffen? wie verloren? Dat hij luistere! U kunt de Wet niet bewaren, u kunt de geboden niet houden, en u wilt het ook niet, en evenwel moeten Gods rechten door u met allen ernst gehouden zijn. Noch uw onmacht, noch uw diepe verderf, noch uw afval van God in Adam kunnen u hier verontschuldigen. God spreekt al deze woorden.

"Wat raad blijft er dan voor mij, opdat ik de Wet beware, als ik het toch niet kan? Wat raad, om iets weer goed te maken, daar ik alles bedorven heb?"

Antwoord. Hier is de eerste stap tot het bewaren der Wet, tot het houden der Geboden Gods de belijdenis: "Ik kan niets weer goed maken, ook niet met al mijn werken; reeds in Adam lig ik in de dood"; de belijdenis: "ik kan niet en evenwel ik moet; ik ben er toe verplicht, en ik wil! God spreekt al deze woorden. Hij moet Zijn wil hebben, al ga ik er ook bij te gronde!"

Is eenmaal deze keus gedaan, dan ontstaat er een strijd op leven en dood, om het hoe te vinden, namelijk hoe men in deze vurige Wet, in deze daden Gods inkomt, ingekomen is, om daarin gewandeld te hebben. Dat hoe, het wordt eindelijk gevonden. *Als zondaar!* Wat zeg ik? Als het ware gelijk een afgedreven vrucht, als goddeloos komt men er in, men ziet zich op eens overgezet in het midden van alle goede werken. Als zondaar, als overtreder van de jeugd af aan, als zulk een, die niets meer in te brengen, niets te vorderen heeft, wordt men in alle goede werken gehouden, zodat men doet als van zelf en ongedwongen de wil Gods, de goede, de welbehaaglijke, de volmaakte wil, en heeft een verstandige, *redelijke godsdienst*, daar men zijn lichaam stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande. Als zondaar sterft men, sterft evenals de moordenaar aan het kruis, en desniettemin sterft men met een goed geweten voor God en mensen, en een talloze menigte goede werken volgen na. Het hoe wordt gevonden, als men der Wet gans en al afsterft, voorzover wij als uit ons Gode vruchten zouden moeten en willen aanbrenge, als men die afsterft in de dood van Christus en met Hem verenigd, met Hem opgewekt wordt uit de doden, in het geloof, hetwelk God werkt met macht. Dan is Christus de Man, en vruchtbaar is de kinderloze, de verstorvene moeder.

Het hoe ik herhaal het, ligt klaar en duidelijk voor ons open en schittert in het licht des Geestes in het zevende hoofdstuk van Paulus' Brief aan de Romeinen: "Maar nu zijn wij vrijgemaakt van de wet, overmits wij die gestorven zijn, onder welke wij gehouden waren, zodat wij dienen in nieuwigheid des geestes, en niet in de oudheid der letter"; en gelijk de sterren, door Gods hand gezaaid, over de glazen zee van Gods uitpansel lichten, zo blinkt, straalt en schittert de vurige Wet in de woorden van de Apostel aan de Efeziërs: "Zijn maaksel zijt gij, geschapen in Christus Jezus in goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden gewandeld hebben." (Eféze 2: 10)

En uit kracht van deze schepping roep ik met de Apostel luid in de Gemeente het woord: "In Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel" (Gal. 6:15), en wederom: "Door Jezus een andere lezing van deze

woorden wordt ook gevonden in de oude Handschriften: Overmits die (namelijk, Wet) gestorven is, onder welke wij gehouden waren." Christus is de wereld mij gekruisigd, en ik der wereld" (Vs. 14), en wederom: "De besnijdenis is niets en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der Geboden Gods" (1 Kor. 7: 19)

Waar Christus opgestaan is van de doden en gezeten is aan de Rechterhand Gods, waar dus de vurige Wet in Hem in Christus, is; waar God de Vader werkt, met de macht der opstanding van Christus in alle gelovigen inwerkt; waar een eeuwige Geest is, de Heilige Geest, verworven door het bloed des Lams, een Geest, Die Zich in het rad van Gods Raad inwerpt, zodat het van zelf gaat: daar verontschuldige zich niemand met zijn onmacht. Al wat niet mede wil, wordt buiten geworpen! Bij dengene echter, die mede wil, daar is strijd, een hevige kamp, daar is een eeuwige breuk met de wereld, met de zonde, met de afgodendienst, met het valse Evangelie; en al is het, dat men gedurig en bij herhaling door de zonde overvallen, geketend en gevangen geleid wordt er is rust noch duur, totdat men het heeft ...! "Wat?"

Dat, wat de Gemeente zo uitspreekt: "In de Heere zijn gerechtigheden en sterkte" (Jesaja 45: 24); totdat men zich bevindt. . . "Waar?"

In de vurige Wet, tussen de tien pilaren des heils, midden in de daden des almachtigen Gods, Die juist de zwakke kracht geeft en de ellendige heerlijk helpt, opdat niet de zonde regere over de mens, maar de almachtige genade.

En nu hore een ieder uwer, in wiens hart deze dingen niet leven, bij wie dit niet waarheid in Jezus is, ook wat hém te wachten staat. Moet ik het u met één woord zeggen? De eeuwige verdoemenis! "Dewijl Ik geroepen heb, en gijlieden geweigerd hebt; Mijn hand uitgestrekt heb, en er niemand was, die opmerkte; en u al Mijn raad verworpen, en Mijn bestraffing niet gewild hebt; zo zal Ik ook in ulieder verderf lachen, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt. Wanneer uw vreze komt gelijk een verwoesting, en uw verderf aankomt als een wervelwind; wanneer u benauwdheid en angst overkomt." (Spr. 1: 24)

Hoort dit, dwaze maagden, wie het slechts om de bruiloftsvreugde te doen is, en die niet denkt aan de vurige Wet; als u komen zult en kloppen: "Heere Jezus, doe ons open!" dan zal Hij antwoorden, Hij, de Bruidegom: "Voorwaar Ik zeg u, Ik ken u niet." Hoort dit, u die aan de bruiloftsdis aanzit zonder bruiloftskleed: "Vriend, hoe zijt gij hier gekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende? Bindt hem handen en voeten en werpt hem uit in de buitenste duisternis." Hoort u allen de woorden, die de Evangelist tot ons spreekt: "Dwaalt niet (noch door de verleiding van mensen, noch door die uwer eigen begeerlijkheid): noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven! Laat ons niet hoereren, gelijk sommigen van hen gehoereerd hebben (niet alleen in geestelijk opzicht, maar ook lichamelijk) en vielen op één dag drie-en-twintig-duizend. En laat ons ook Christus niet verzoeken, gelijk ook sommigen van hen verzocht hebben, en werden van de slangen vernield." (1 Kor. 10) Hoe?

U wenst te behoren tot hen, die de wereld hebben overwonnen door het bloed des Lams en door Zijn getuigenis, en u zoudt middelerwijl in ongeloof meedoen met de afgodendienst der wereld? Zullen u de afgoden verlossen, als God u antwoordt: "Laat uw afgoden u helpen!" die God, Welke heeft willen zijn uw God, alleen en geheel, getrouw en voor eeuwig. Hoe? u wilt een belijder der Waarheid zijn, een belijder van

de enige Naam, waarin de verlossing is, en u schaamt u middelerwijl deze hoogheerlijke Naam te bekennen voor een mens, die gras is, en u ziet de woorden voorbij: "Ik zal Mij uwer ook schamen, wanneer Ik in Mijn heerlijkheid kom." Hoe? U wilt een goed Christen zijn, en evenwel op de sabbat uw lust zoeken, en u geeft geen acht op het woord: "Gij ziet om naar veel, maar ziet, u bekomt weinig, en als u het in huis gebracht hebt, zo blaas Ik daarin. Waarom dat? spreekt de Heere der heerscharen. Om Mijns Huizes wil, hetwelk woest is, en dat u loopt elk voor zijn eigen huis. Daarom heb Ik een droogte geroepen over allen arbeid der handen." (Haggai 1:9 11)

O, ouders! Voedt uw kinderen op in de tucht en vermaning des Heeren, blijft in uw huis, verzorgt hen en gaat hun voor met verstand, opdat die planten u niet tot geselroeden worden!

O, kinderen! Gehoorzaamt u uw ouders niet, zo zullen ook uw kinderen tegen u opstaan en u het leven verbitteren en tot gal en alsem maken!

O gij, die uw leraars ongehoorzaam zijt, die uw overheid niet acht! U verwoest voor altijd uw eigen geluk en zegen, en dat uwer nakomelingen!

O gij, die de ganse dag slechts moordt met uw tong, in twist en tweedracht leeft, u staat een eeuwigheid te wachten van twist en gekijf onder de duivelen in de hel en aldaar een eeuwig tandenknarsen!

O, ontuchtigen en wellustigen, u verachters van de heilige huwelijke staat en de huwelijksrouw, ... zo iemand de tempel Gods schendt, die zal God schenden!

O, oneerlijken, welk een vloek vergadert gij u in uw schatkamers voor uw nakomelingen!

O, lasteraars, hoe zult u ontvliesen, als God op de groten dag van Christus al uw verborgen listen en lagen zal aan het licht brengen! O gij, die het niet kunt verdragen, dat het uw naaste goed gaat, en die het goed van uw naaste begeert: gedenk aan Naboths wijngaard, en hoe Achab met zijn gehele huis is uitgeroeid geworden!

O, wat zijn er reeds vele hete tranen gestort om de gevolgen van het niet-acht-geven op de Geboden Gods en het luisteren naar de stem der boze begeerlijkheden!

En o, dat men nog maar, zo midden in het verderf liggende, opstaat en tot God gaat, voor Hem het gehele hart uitschudt, en aanhoudt om genade om Christus wil, om vernieuwing des harten, om waarachtige bekeuring, want anders zaler zijn een eeuwig huilen, eeuwige tranen, die evenwel de vlammen der hel niet vermogen uit te blussen. Verlaat, verlaat de slechtigheden, u allen, die in verkeerde dingen bezig zijt! Heden nog is het de dag der zaligheid!

Ziet opwaarts naar het loon, dat een ieder ontvangt, die zich in Christus in de vurige Wet bevindt, die in Christus blijft in de daden Gods, uitgesproken in de Tien Woorden, in de daden, die voor ons geschapen zijn, in de werken, welke God tevoren bereid heeft.

Ziet, daar staat een overtreder van alle Geboden des Heeren, een afgodendienaar voor de Rechterstoel Gods, verdoemd, verloren, rechtmatig aangeklaagd, door de duivel gebonden, en hij werpt zijn afgoden uit de hand; hij werpt ze in de hel, waarin hijzelf moest ingaan, en hijzelf, hij werpt zich op het Lam, Dat voor de Rechterstoel Gods staat en hem in zijn verlorenheid vriendelijk aanziet; hij werpt er zich op, zoals hij is, en dit Lam, Het draagt hem door alle vloedens des toorns en des doods naar de gewesten der zalige onsterfelijkheid, in het zalige licht van het Aangezicht des Vaders; daar heeft hij eeuwige vrede en eeuwige rust. Hij heeft het gebod gehouden,

en alle duivelen, alle geestelijke boosheden uit de afgrond, die in de lucht zijn, zullen zich van hem niet meester maken, de engelen Gods dragen hem door alles heen in de heerlijkheid.

Heeft iemand de Naam Gods geheiligd, heeft hij in zijn nood de Naam aangeroepen Desgenen, Die alleen helpen kan: hij heeft het (gebod gehouden hij zal het loon ontvangen. "Hij heeft zich geheel aan Mij toevertrouwd, zo zal Ik hem uithelpen." Heeft iemand de ruste Gods verkoren boven de moeitevolle werkheiligheid, en is hem daarom de dag des Heeren dierbaar, om te loeren de eeuwige sabbat aan te vangen; heeft hij trouw gearbeid in het zweet zijn aanschijns zes dagen lang, en laat hij zich nu op de dag des Heeren zijn Gods met manna spijzigen: hij heeft het Gebod gehouden, hij zal op Zaterdag ontvangen voor Zaterdag, voor Zondag en voor Maandag, want hij heeft geloofd de spijs en de buik zullen beide vergaan, maar Gods Gebod blijft in eeuwigheid.

Nog heden leven Sem en Jafeth in alle gelovigen voort, en Cham, die zich boven Zijn Vader verhief, benevens Kanaan met hun macht en pracht, met hun hoogmoed en pauselijke aanmatiging, zij zijn spoorloos verdwenen, zij zijn uitgeroeid van de aarde. En God, mijn kind, God heeft geduld met uw gebreken, als u met eerbied de gebreken uwer ouders behandelt en van alle degenen, door wier hand het Gode behaagt ons te regeren.

Zalig zijn de vreedzamen, want zij zullen Gods kinderen genaamd worden; kinderen van die God, Die de zegen en het leven gebiedt; ook Stefanus moordde niet, hij bracht de boodschap des vredes en der zaligheid, hij liet zich vermoorden en bad voor zijn moordenaars; hij verkreeg een rijke beloning: Saulus werd Paulus, de wolf een lam, een ree op de bergen.

"Daarover ben ik geen heer of meester, dat is het mijn niet, dat behoort aan de heilige huwelijksrouw en de huwelijksplicht", "hoe zou ik zo'n groot kwaad doen en zondige tegen God?" Zo sprak Jozef, de zoon van de aartsvader Jakob, en zijn persoon kwam daarom Weliswaar in de ijzers; evenwel slechts tot de tijd toe, dat de beloning kwam en de rede des Heeren hem had doorlouterd; toen zond de koning en zette hem tot een heer over al zijn goederen en gaf hem de voornaamste erfdochter van Egypte tot gemalin.

Abraham nam niets van de buit van Sodom; liever wilde hij om het doorkomen moeite en arbeid hebben, en hij had genoeg aan Hem, Die ons geleerd heeft te bidden: "Geef ons heden ons dagelijks brood" en "eerlijk duurt het langst"; God heeft hem rijk gemaakt, en zelfs tot op deze dag toe: al wie van Zijn geslacht naar het vlees slechts eerlijk wil zijn, krijgt ras de naam van een rijke Jood.

Mozes wierp zich in de bres voor een volk, dat God om zijn verkeerdheid wilde ombrengen, en voor dezulken, die bij God een slechten naam hadden, hield hij om ontferming aan; en hij vond barmhartigheid: ja, zelfs voor zijn gestorven lichaam trad de aartsengel Michaël tussenbeide, toen de helse aanklager dat met zich wilde wegvoeren. (Judas, vers 9)

En "Wien heb ik naast U in de hemel? naast U lust mij ook niets op de aarde!" Zo sprak Asaf (Psalm 73: 25), en dat zal alléén van de Opperste Wijsheid waar blijven: Lengte der dagen is in haar Rechterhand, in haar Linkerhand rijkdom en eer" (Spr. 3:16). De liefde denkt geen kwaad, heeft geen boos of nijdig oog. De rechtvaardige strooit uit, hij geeft de nooddriftige; Zijn gerechtigheid bestaat in eeuwigheid; zijn hoorn zal verhoogd worden in ere." (Psalm 112) Wie Gods Geboden houdt, vindt

grote loon, en de vreze des Heeren is het beginsel van alle wijsheid. De tucht is onaangenaam voor degene, die het pad verlaat; en die de bestraffing haat, zal sterven. In het huis des rechtvaardigen is een grote schat; maar in des goddelozen inkomst is beroerte. In het pad der gerechtigheid is het leven; en in de weg van haar voetpad is de dood niet.

Zo wordt ons uit het Jeruzalem, dat Boven is, uit de mond van de waarachtige Getuige Gods toegeroepen: "Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad." (Openb. Joh. 22:14)

Wel zag het er uit, alsof Mordechai aan de galg zou komen, en alsof het met Gods gehele volk gedaan was; wel scheen het stijfhoofdigheid, dat Mordechai aan Haman geen eer wilde toebrengen, gelijk al de anderen het deden, maar de goddeloze Haman in de kuil, die hij voor de rechtvaardige heeft gegraven; en al wat zich met het Gebod er doorheen slaat, komt wel uit grote verdrukkingen, maar oogst nochtans eeuwige vreugde.

U, die een evangelie wilt voor het vlees, bekeert u, anders gaat u van uit de kerk naar de hel!

Gij, die slechts Gods geboden begeert, omdat God ze heeft gesproken, strekt u uit tot Christus, heden, morgen, alle dagen uws levens, hoe ellendig, hoe verdorven gij u ook bevindt, en behoudt het geloof! Alléén op de wagen des geloofs, alléén door het drijven des Geestes gaan alle dingen, en wij in dezelve de rechte weg tot het doel, dat God met zijn Wet beoogt: ons~eeuwig welzijn.

De Wet, de vurige Wet, zij is aan de tienduizendmaal-duizenden der hemelse heirscharen in handen gesteld; deze zijn de wachters der baan, die naar het Jeruzalem leidt, dat Boven ligt, waar wij ons reeds bevinden in de daden Gods in Christus Jezus. Er is voor ons geen gevaar, noch voor het dagelijkse, noch voor het eeuwige; over alles worden wij heengedragen, uit alle lijden weggerukt; elk gevaar is afgewend, alles is ten goede gekeerd wat ons ten kwade scheen bereid. De heirscharen Gods houden niet op met hun dienst, en in het licht van de Wet des Geestes des levens in Christus Jezus komen wij, al is het ook door enkel verdrukking, veel zekerder in het licht van het zalige aanschouwen Gods, dan de zon, die getrouw aan de haar gestelde wetten telkens weer uit de donkeren nacht te voorschijn treedt.

AMEN.